

Regeringens proposition

1984/85: 180

om förenklad självdeklaration;

beslutad den 21 mars 1985.

Regeringen föreslår riksdagen att anta de förslag som har tagits upp i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

OLOF PALME

KJELL-OLOF FELDT

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen förelås att ett starkt förenklat deklarations- och taxeringsförfarande införs för huvuddelen av landets löntagare och pensionärer.

Först och främst föreslås att skattskyldiga med enkla inkomst- och förmögenhetsförhållanden skall få lämna en förenklad självdeklaration. Den skattskyldige behöver i normalfallet inte redovisa inkomsterna i deklarationen. Han får i stället bekräfta att de uppgifter som skattemyndigheterna får kännedom om genom kontrolluppgifter eller kan inhämta genom befintliga register är riktiga. Uppgifter som skattemyndigheterna inte har kännedom om, t.ex. avdragsyrkanden, måste dock redovisas i deklarationen. Det förenklade deklarationsförfarandet skall enligt förslaget i princip omfatta skattskyldiga som har inkomst av tjänst, kapital eller schablonbeskattad annan fastighet, smärre aktievinster och som har endast vissa allmänna avdrag. En ytterligare begränsning i rätten att lämna förenklad självdeklaration är beträffande inkomst av tjänst att den skattskyldige inte yrkar avdrag utöver schablonavdraget.

För att underlätta genomförandet av det förenklade deklarationssystemet förelås ändringar av vissa materiella beskattningsregler. Det nuvarande schablonavdraget om 1 000 kr. under inkomst av tjänst höjs till 3 000 kr. men omfattar då även avdrag för resekostnader till och från arbetet. Samtidigt avskaffas den begränsning i avdragsrätten för sådana resekostnader, som innebär att den skattskyldige själv får stå för de första 1 000 kronorna. Avdraget på 100 kr. under inkomst av tjänst för den som har andra inkomster än arbetsinkomster slopas också.

Sparavdraget under inkomst av kapital på 800 kr. för ensamstående och 1 600 kr. för sambeskattade gemensamt individualiseras och höjs till 1 600

kr. Samtidigt med denna höjning görs i förenklingssyfte den ändringen under inkomst av kapital att avdrag för förvaltningskostnader medges endast till den del de överstiger 1 000 kr. Vidare görs också i förenklings-syfte räntan på överskjutande skatt skattefri samtidigt som räntesatsen halveras.

Ett nytt avdrag på 1 000 kr. under inkomst av tillfällig förvärvsverksamhet införs, vilket får utnyttjas mot vinster vid försäljning av aktier som innehafts mindre än två år. Det nuvarande avdraget vid försäljning av äldre aktier som är på 3 000 kr. för såväl ensamstående som makar gemensamt omvandlas till ett individuellt avdrag på 2 000 kr.

Det förenklade förfarandet bygger på förutsättningen att den skattskyldige och skattemyndigheterna i stor utsträckning har tillgång till samma information. I det nya systemet måste därför skyldigheten att lämna kontrolluppgifter utökas. Bl.a. föreslås att banker och andra kreditinstitut skall lämna kontrolluppgifter i fråga om räntor.

Det nya förfarandet förelås bli tillämpat första gången vid 1987 års taxering.

I propositionen föreslås vidare att skattetillägg normalt inte skall tas ut vid rättelse av oriktig uppgift i fråga om inkomst av tjänst eller kapital. När det gäller inkomst av tjänst avses detta gälla redan fr.o.m. 1985 års taxering.

Till sist föreslås att den automatiska indexregleringen i statsskatteskalen avskaffas.

1 Förslag till

Lag om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370)

Härigenom föreskrivs att 19 §, 33 § 1 och 2 mom., 35 § 3 mom., 39 § 1 och 3 mom., 46 § 2 mom., punkt 4 av anvisningarna till 33 § samt punkt 2 av anvisningarna till 50 § kommunalskattelagen (1928: 370) skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

19 §¹

Till skattepliktig inkomst enligt denna lag räknas *icke*:

vad som vid bodelning eller eljest på grund av giftorätt tillfallit make eller vad som förvärvats genom arv, testamente, fördel av oskift bo eller gåva;

vinst vid icke yrkesmässig avyttring av lös egendom i andra fall än som avses i 35 § 3—4 mom.;

vinst i svenskt lotteri eller vinst vid vinstdragning på här i riket utfärdade premieobligationer och ej heller sådan vinst i utländskt lotteri eller vid vinstdragning på utländska premieobligationer, som uppgår till högst 100 kronor;

ersättning, som på grund av försäkring jämlikt lagen (1962: 381) om allmän försäkring, lagen (1954: 243) om yrkesskadeförsäkring eller lagen (1976: 380) om arbetsskadeförsäkring tillfallit den försäkrade, om icke ersättningen grundas på förvärvsinkomst av 6 000 kronor eller högre belopp för år eller utgör föräldrapenning, så ock sådan ersättning enligt annan lag eller särskild författning, som utgått annorledes än på grund av sjukförsäkring, som nyss sagts, till någon vid sjukdom eller olycksfall i arbete eller under militärtjänstgöring eller i fall som avses i lagen (1977: 265) om statligt personskadeskydd eller lagen (1977: 267) om krigsskadeersättning till sjömän om icke ersättningen grundas på förvärvsinkomst av 6 000 kronor eller högre belopp för år, ävensom ersättning, vilken vid sjukdom eller olycksfall tillfallit någon på grund av annan försäkring, som icke tagits i samband med tjänst, dock att till skattepliktig inkomst räknas ersättning i form av pension eller i form av livränta i den mån livräntan är skattepliktig enligt 32 § 1 eller 2 mom., så ock ersättning som utgår på grund av trafikförsäkring eller, med nedan angivet undantag, annan ansvarighetsförsäkring eller på grund av skadeståndsförsäkring och avser förlorad inkomst av skattepliktig natur;

ersättning på grund av ansvarighetsförsäkring enligt grunder som fastställts i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens huvudorganisationer till den del ersättningen utgår under de första trettio dagarna av den tid den skadade är arbetsoförmögen och beräknas så att ersättningen uppgår för insjuknandedagen till högst 30 kronor och för övriga dagar till högst 6 kronor för dag;

belopp, som till följd av försäkringsfall eller återköp av försäkringen utgått på grund av kapitalförsäkring;

försäkringsersättning eller annan ersättning för skada på egendom, dock att skatteplikt föreligger dels i den mån ersättningen avser driftbyggnad på

¹ Senaste lydelse 1984: 498.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

jordbruksfastighet, byggnad på fastighet som avses i 24 § 1 mom., byggnad som är avsedd för användning i ägarens rörelse eller sådan del av värdet av markanläggning som får dras av genom årliga värdeminskningssavdrag, dels i den mån köpeskillning, som skulle ha influtit om den försäkrade eller skadade egendomen i stället hade sålts, hade varit att hänföra till intäkt av fastighet eller av rörelse och dels i den mån ersättningen eljest motsvarar skattepliktig intäkt av eller avdragsgill omkostnad för fastighet eller rörelse.

vinstandel, återbäring eller premieåterbetalning, som utgått på grund av annan personförsäkring än pensionsförsäkring eller sådan sjuk- eller olycksfallsförsäkring som tagits i samband med tjänst, samt vinstandel, som utgått på grund av skadeförsäkring, och premieåterbetalning på grund av skadeförsäkring, för vilken rätt till avdrag för premie icke förelegat;

ersättning jämlikt lagen (1956: 293) om ersättning åt smittbärare om icke ersättningen grundas på förvärvsinkomst av 6 000 kronor eller högre belopp för år:

periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk intäkt, som icke utgör vederlag vid avyttring av egendom, i den mån givaren enligt 20 § eller punkt 5 av anvisningarna till 46 § icke är berättigad till avdrag för utgivet belopp;

stipendier till studerande vid undervisningsanstalter eller eljest avsedda för mottagarens utbildning;

studiestöd enligt 2, 3 eller 4 kap. studiestödslagen (1973: 349), internatbidrag, återbetalningspliktiga studiemedel och resekostnadsersättning enligt 6 och 7 kap. samma lag samt sådant särskilt bidrag vilket enligt av regeringen eller statlig myndighet meddelade bestämmelser utgår till deltagare i arbetsmarknadsutbildning samt med dem i fråga om sådant bidrag likställda, och äger i följd härav den bidragsberättigade icke göra avdrag för kostnader som avsetts skola bestridas med bidrag av förevarande slag:

allmänt barnbidrag;

lön eller annan gottgörelse, för vilken skall erläggas skatt enligt lagen (1958: 295) om sjömansskatt;

kontantunderstöd, som utgives av arbetslöshetsnämnd med bidrag av statsmedel;

handikappersättning enligt 9 kap. 2 och 3 §§ lagen om allmän försäkring, sådan del av vårdbidrag enligt 9 kap. 4 § samma lag som utgör ersättning för merkostnader samt hemsjukvårdsbidrag, som utgår av kommunala eller landstingskommunala medel till den vårdbehövande;

kommunalt bostadstillägg enligt lagen (1962: 392) om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension;

kommunalt bostadstillägg till handikappade;

bostadsbidrag som avses i förordningen (1976: 263) om statliga bostadsbidrag till barnfamiljer, förordningen (1976: 262) om statskommunala bostadsbidrag eller förordningen (1977: 392) om statskommunala bostadsbidrag till vissa folkpensionärer m.fl.;

bostadsbidrag som avses i förordningen (1976: 263) om statliga bostadsbidrag till barnfamiljer eller förordningen (1976: 262) om statskommunala bostadsbidrag;

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

sådan gottgörelse för utgift eller kostnad som arbetsgivare uppburit från personalstiftelse ur medel, för vilka avdrag icke medgivits vid taxering, vid första tillfälle dylika medel finnas i stiftelsen;

gottgörelse som arbetsgivare uppburit från pensionsstiftelse, till den del stiftelsen ej ägt andra medel för att lämna gottgörelsen än sådana för vilka avdrag icke åtnjutits vid avsättning till stiftelsen;

komensation av staten för bensinskatt på bensin som förbrukats vid yrkesmässig användning av motorsåg;

intäkter av försäljning av vilt växande bär och svampar som den skattskyldige själv plockat till den del intäkterna under ett beskattningsår inte överstiger 5000 kronor, såvida intäkterna inte kan hänföras till rörelse som den skattskyldige driver eller utgör lön eller liknande förmån.

intäkter av försäljning av vilt växande bär och svampar som den skattskyldige själv plockat till den del intäkterna under ett beskattningsår inte överstiger 5000 kronor, såvida intäkterna inte kan hänföras till rörelse som den skattskyldige driver eller utgör lön eller liknande förmån;

ränta enligt 69 § 1 mom. uppbördslagen (1953:272).

Beträffande vissa försäkringsbelopp som utgår till lantbrukare, yrkesfiskare m. fl. gäller särskilda bestämmelser i punkt 16 av anvisningarna till 21 § och i punkt 11 av anvisningarna till 28 §.

(Se vidare anvisningarna.)

33 §

1 mom.² Från intäkt av tjänst må avdrag göras för samtliga utgifter, vilka äro att anse som kostnader för fullgörande av tjänsten, såvitt icke för samma kostnader anvisats särskilt anslag, som, på sätt i 32 § 3 mom. är sagt, ej skall upptagas såsom intäkt. Avdrag får i enlighet härmed ske för, bland annat:

avgifter som den skattskyldige erlagt för sjuk- eller olycksfallsförsäkring, som tagits i samband med tjänst, så och avgifter som den skattskyldige i samband med tjänsten erlagt för egen eller efterlevandes pensionering annorledes än genom försäkring;

hyra eller annan kostnad för tjänste- eller arbetslokal, för vilken den skattskyldige haft att själv vidkännas utgift;

kostnad för arbetsbiträde, som den skattskyldige använt för tjänsts utförande och som han själv avlönat;

förlust å medel, för vilka den skattskyldige varit på grund av sin tjänst redovisningsskyldig;

kostnad för resor i tjänsten, där ej, vad angår statstjänst, särskild ersättning varit därför anvisad;

kostnad för facklitteratur, instrument och dylikt, som varit nödigt för tjänstens fullgörande.

² Senaste lydelse 1975: 1347.

Nuvarande lydelse

Har den skattskyldige för sin utbildning eller eljest i och för tjänsten ådragit sig gäld, må ock ränta å sådan gäld avdragas.

2 mom.³ Skattskyldig, som haft intäkt av tjänst i form av kontant lön eller sådan annan ersättning, som enligt 11 kap. 2§ lagen (1962:381) om allmän försäkring skall anses som inkomst av anställning, skall utöver kostnader som avses i punkterna 3 och 4 av anvisningarna anses ha haft utgifter till ett belopp av minst 1000 kronor. Avdraget får dock inte överstiga fem procent av intäkten avrundat till närmast högre hundratal kronor.

Skattskyldig, som haft intäkt av tjänst, i annat fall än som avses i första stycket, skall anses ha haft utgifter som avses i 1 mom. till ett belopp av minst 100 kronor.

Vad i första och andra styckena sägs skall inte gälla, om summan av utgifterna uppgår till eller överstiger summan av intäkterna, och inte heller i den mån avdraget genom tillämpning av nämnda stycken skulle komma att överstiga summan av intäkterna.

Föreslagen lydelse

I fråga om rätt till avdrag för ränta på skuld som den skattskyldige ådragit sig för sin utbildning eller annars i och för tjänsten gäller 39 § 1 mom.

2 mom. Skattskyldig, som haft intäkt av tjänst i form av kontant lön eller sådan annan ersättning, som enligt 11 kap. 2§ lagen (1962:381) om allmän försäkring skall anses som inkomst av anställning, skall utöver kostnader som avses i punkt 3 av anvisningarna anses ha haft utgifter till ett belopp av minst 3000 kronor. Avdraget får dock inte överstiga tio procent av intäkten avrundat till närmast högre hundratal kronor, och ej heller ensamt eller tillsammans med kostnader som avses i punkt 3 av anvisningarna överstiga intäkten.

35 §

3 mom.⁴ Realisationsvinst på grund av avyttring av aktie, andel i aktiefond, delbevis eller teckningsrätt till aktie eller andel i ekonomisk förening eller i handelsbolag eller annan rättighet som är jämförlig med här avsedd andelsrätt eller aktie är i sin helhet skattepliktig, om den skattskyldige innehaft egendomen mindre än två år. För vissa aktier och andelar tillämpas bestämmelserna i 3 a mom.

3 mom. Realisationsvinst på grund av avyttring av aktie, andel i aktiefond, delbevis eller teckningsrätt till aktie eller andel i ekonomisk förening eller i handelsbolag eller annan rättighet som är jämförlig med här avsedd andelsrätt eller aktie är i sin helhet skattepliktig, om den skattskyldige innehaft egendomen mindre än två år. Från sammanlagda beloppet av skattepliktig realisationsvinst enligt detta stycke under ett beskattningsår, minskat med avdragsgill förlust vid

³ Senaste lydelse 1982: 421.

⁴ Senaste lydelse 1984: 1060.

Nuvarande lydelse

Avyttrar skattskyldig egendom som avses i detta moment och som den skattskyldige innehaft två år eller mera, är 40 procent av vinsten skattepliktig. Från sammanlagda beloppet av skattepliktig realisationsvinst enligt detta stycke under ett beskattningsår, minskat med avdragsgill del av förlust vid avyttring samma år av egendom som avses i detta stycke, äger skattskyldig åtnjuta avdrag med 3 000 kronor. Har den skattskyldige under beskattningsåret varit gift och levt tillsammans med sin make, får sådant avdrag åtnjutas för dem båda gemensamt med 3 000 kronor. I intet fall får dock skattskyldig åtnjuta avdrag med högre belopp än som svarar mot sammanlagda beloppet av skattepliktig realisationsvinst enligt detta stycke minskat med avdragsgill del av förlust som nyss nämnts.

Kan tillämpning av föregående stycke antas hindra strukturrationalisering som är önskvärd från allmän synpunkt, kan regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer medge befrielse därifrån helt eller delvis, om företag som berörs av strukturrationaliseringen gör framställning om detta senast den dag avyttringen sker.

Har egendom som avses i detta moment avyttrats genom sådan tvångsförsäljning som anges i 2 § första stycket 1) lagen (1978:970) om uppskov med beskattning av realisationsvinst, är — oavsett tidpunkten för förvärvet — endast 40 procent av vinsten skattepliktig.

Bestämmelsen i 2 mom. tredje stycket äger motsvarande tillämpning på egendom som avses i detta moment.

Har fastighet överlåtits på aktiebolag, handelsbolag eller ekonomisk förening genom fång på vilket lagfart sökts efter den 8 november 1967 av någon som har ett bestämmande inflytande över bolaget eller föreningen, beräknas skattepliktig realisationsvinst vid hans avyttring av aktie eller andel i bolaget eller föreningen som om avyttringen avsett mot aktien eller andelen svarande andel av fastigheten. Vad nu sagts får inte föranleda att

Föreslagen lydelse

avyttring samma år av egendom som avses i detta stycke, får den skattskyldige göra avdrag med 1 000 kronor. Avdraget får dock inte överstiga vad som svarar mot sammanlagda beloppet av skattepliktig realisationsvinst enligt detta stycke, minskat med avdragsgill förlust som nyss nämnts. För vissa aktier och andelar tillämpas bestämmelserna i 3 a mom.

Avyttrar skattskyldig egendom som avses i detta moment och som den skattskyldige innehaft två år eller mera, är 40 procent av vinsten skattepliktig. Från sammanlagda beloppet av skattepliktig realisationsvinst enligt detta stycke under ett beskattningsår, minskat med avdragsgill del av förlust vid avyttring samma år av egendom som avses i detta stycke, får den skattskyldige göra avdrag med 2 000 kronor. Avdraget får dock inte överstiga vad som svarar mot sammanlagda beloppet av skattepliktig realisationsvinst enligt detta stycke, minskat med avdragsgill del av förlust som nyss nämnts.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

skattepliktig realisationsvinst beräknas lägre eller att avdragsgill realisationsförlust beräknas högre än enligt reglerna i detta moment. Bestämmelserna i detta stycke gäller endast om sådan fastighet utgör bolagets eller föreningens väsentliga tillgång. De gäller dock inte vid avyttring av aktie i sådant bostadsaktiebolag eller andel i sådan bostadsförening som avses i punkt 2 femte stycket av anvisningarna till 38 §, om avyttringen avser endast rätt till viss eller vissa men ej alla bostadslägenheter i fastigheten. Lika med lagfartsansökan anses annan ansökan hos myndighet om viss åtgärd med åberopande av fångeshandlingen. Om vinsten vid försäljning av aktie eller andel på grund av bestämmelserna i detta stycke beräknas enligt de regler, som gäller för beräkning av vinst vid avyttring av fastighet, skall avyttringen anses ha avsett den mot aktien eller andelen svarande andelen av fastigheten.

Avyttrar skattskyldig aktie i aktiebolag och finns vid avyttringen obeskattade vinstmedel i bolaget till följd av att större delen av dess tillgångar före avyttringen av aktien överlåtits på den skattskyldige eller annan, skall som skattepliktig realisationsvinst räknas vad den skattskyldige erhåller för aktien. Vid bedömande av frågan om överlåtelse av större delen av bolagets tillgångar ägt rum skall även beaktas tillgång i bolaget som inom två år efter avyttringen av aktien, direkt eller genom förmedling av annan, överläts på den skattskyldige eller honom närstående person eller på aktiebolag, handelsbolag eller ekonomisk förening, vari den skattskyldige eller honom närstående person har ett bestämmande inflytande. Har överlåtelse av tillgång i bolaget ägt rum efter utgången av det beskattningsår då skattskyldighet för realisationsvinst vid avyttringen av aktie i bolaget uppkom, skall realisationsvinst enligt detta stycke tas till beskattning på samma sätt som vid eftertaxering för nämnda beskattningsår. Vad nu sagts äger motsvarande tillämpning vid avyttring av andel i handelsbolag eller ekonomisk förening. Riksskatteverket får medge undantag från detta stycke, om det kan antas att avyttringen av aktien eller andelen skett i annat syfte än att erhålla obehörig förmån vid beskattningen. Mot beslut av verket i sådan fråga får talan inte föras.

Avyttrar skattskyldig aktie i ett aktiebolag, vari aktierna till huvudsaklig del ägs eller på därmed jämförligt sätt innehas – direkt eller genom förmedling av juridisk person – av en fysisk person eller ett fåtal fysiska personer (fåmansbolag), till ett annat fåmansbolag, vari aktie – direkt eller genom förmedling av annan – ägs eller inom två år efter avyttringen vid något tillfälle kommer att ägas av den skattskyldige eller honom närstående person, skall som skattepliktig realisationsvinst räknas vad den skattskyldige erhåller för aktien. Lika med aktieinnehav i det bolag, som förvärvat aktien, anses den skattskyldiges aktieinnehav i ett annat fåmansbolag, som inom två år efter avyttringen förvärvar större delen av tillgångarna i något av fåmansbolagen. Har överlåtelse av aktie i det förvärvande bolaget eller i bolag, som förvärvat större delen av tillgångarna i något av fåmansbolagen, ägt rum efter utgången av det beskattningsår då skattskyldighet för realisationsvinst enligt detta stycke uppkom, får realisationsvinsten tas till beskattning på samma sätt som vid eftertaxering för nämnda beskattningsår. Vad nu föreskrivits äger motsvarande tillämpning i fråga om handelsbolag eller ekonomisk förening eller andel i sådant bolag eller förening liksom teckningsrätt till aktie eller annan rättighet jämförlig med aktie. Sker avyttringen av organisatoriska eller marknadstekniska skäl

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

eller föreligger andra synnerliga skäl, kan regeringen eller myndighet, som regeringen bestämmer, för särskilt fall medge undantag från tillämpning av detta stycke.

Som närstående person räknas i detta moment föräldrar, far- eller morföräldrar, make, avkomling eller avkomlings make, syskon eller syskons make eller avkomling samt dödsbo vari den skattskyldige eller någon av nämnda personer är delägare. Med avkomling avses jämväl styvbarn och fosterbarn.

39 §

1 mom.⁵ Från bruttointäkt som avses i 38 § 1 mom. får avdrag göras för förvaltningskostnad samt för gäldränta, som inte skall dras av enligt bestämmelserna i 22, 25, 29, 33 och 36 §§ samt i 2 mom. av denna paragraf.

3 mom.⁶ Fysisk person, som haft intäkt varom i 38 § 1 mom. förmåles, äger, där bruttointäkten överstiger sammanlagda beloppet av de i 1 mom. avsedda kostnaderna, utöver avdrag för dessa kostnader åtnjuta extra avdrag med 800 kronor. Har den skattskyldige under beskattningsåret varit gift och levt tillsammans med andra maken, må nu avsett avdrag för dem båda gemensamt åtnjutas med 1 600 kronor. I intet fall må dock skattskyldig åtnjuta extra avdrag med högre belopp än som svarar mot skillnaden mellan bruttointäkten och summan av de i 1 mom. avsedda kostnaderna.

1 mom. Från bruttointäkt som avses i 38 § 1 mom. får avdrag göras för förvaltningskostnader, för ränta som avses i 33 § 1 mom. andra stycket samt för annan ränta, som inte skall dras av enligt bestämmelserna i 22, 25, 29 eller 36 § eller i 2 mom. av denna paragraf.

Fysisk person får göra avdrag för förvaltningskostnader endast till den del dessa överstiger 1 000 kronor under beskattningsåret.

3 mom. Fysisk person, som haft intäkt som anges i 38 § 1 mom., har rätt till extra avdrag med 1 600 kronor om bruttointäkten överstiger sammanlagda beloppet av de enligt 1 mom. avdragsgilla kostnaderna. Avdraget får dock inte överstiga vad som svarar mot skillnaden mellan bruttointäkten och summan av de enligt 1 mom. avdragsgilla kostnaderna.

46 §

2 mom.⁷ 1 hemortskommunen får skattskyldig, som varit bosatt här i riket under hela beskattningsåret, dessutom göra avdrag:

1) för periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk utbetalning, som inte får dras av från inkomsten av särskild förvärvskälla, i den utsträckning som framgår av punkt 5 av anvisningarna:

⁵ Senaste lydelse 1979: 612.

⁶ Senaste lydelse 1975: 312.

⁷ Senaste lydelse 1982: 421.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

2) för påförda egenavgifter enligt lagen (1981: 691) om socialavgifter som inte får dras av från inkomsten av särskild förvärvskälla;

4) för belopp som den skattskyldige enligt vid självdeklarationen fogat intyg eller annat skriftligt bevis under beskattningsåret har betalat för eller tillgodoräknats som underhåll av icke hemmavarande barn intill dess barnet fyllt 18 år eller intill dess det fyllt 21 år om det genomgår grundskola, gymnasieskola eller därmed jämförlig grundutbildning, dock högst med 3 000 kronor för varje barn;

4) för belopp som den skattskyldige under beskattningsåret har betalat för eller tillgodoräknats som underhåll av icke hemmavarande barn intill dess barnet fyllt 18 år eller intill dess det fyllt 21 år om det genomgår grundskola, gymnasieskola eller därmed jämförlig grundutbildning, dock högst med 3 000 kronor för varje barn;

6) för avgift som den skattskyldige har betalat under beskattningsåret för annan pensionsförsäkring än tjänstepensionsförsäkring, som ägs av arbetsgivare, om försäkringen ägs av den skattskyldige.

Har skattskyldig under beskattningsåret varit skyldig att betala sjömansskatt, medges avdrag för periodiskt understöd, avgift för pensionsförsäkring och underhållsbidrag, som anges i första stycket 4) och 6), endast i den mån hänsyn inte tagits till understödet, avgiften eller underhållsbidraget vid beräkningen av sjömansskatt.

Om skattskyldig varit bosatt här i riket endast under en del av beskattningsåret, medges avdrag som nu sagts bara i den mån det belöper på nämnda tid.

Avdrag för avgift som avses i första stycket 6) får inte överstiga den skattskyldiges A-inkomst för antingen beskattningsåret eller året närmast dessförinnan och beräknas med hänsyn till storleken av sådan inkomst. I fråga om sådan A-inkomst som hänför sig till jordbruksfastighet eller rörelse eller som hänför sig till anställning, om den skattskyldige helt saknar pensionsrätt i anställning och inte är anställd i aktiebolag eller ekonomisk förening vari han har sådant bestämmande inflytande som avses i punkt 2 c femte stycket av anvisningarna till 29 §, får avdraget uppgå till sammanlagt högst 35 procent av inkomsten till den del den inte överstiger tjugo gånger det basbelopp som enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring bestämts för året närmast före taxeringsåret samt högst 25 procent av den del av inkomsten som överstiger tjugo men inte trettio gånger nämnda basbelopp. I fråga om övrig A-inkomst får avdraget uppgå till högst 10 procent av inkomsten till den del den tillsammans med A-inkomst enligt föregående mening inte överstiger tjugo gånger nämnda basbelopp. I stället för vad som angivits i andra och tredje meningarna av detta stycke får avdraget beräknas till högst ett belopp motsvarande angivet basbelopp jämte 30 procent av inkomst som hänför sig till jordbruksfastighet eller rörelse intill en sammanlagd A-inkomst motsvarande tre gånger samma basbelopp. Avdraget beräknas i sin helhet antingen på inkomst som skall tas upp till beskattning under beskattningsåret eller på inkomst året närmast dessförinnan. Med A-inkomst avses inkomst som enligt 9 § 3 mom. andra stycket lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt är att anse som A-inkomst. Till A-inkomst räknas även inkomst ombord enligt lagen (1958: 295) om sjömansskatt samt enligt 1 § 2 mom. nämnda lag skattepliktig dagpenning.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

Om särskilda skäl föreligger får riksskatteverket efter ansökan besluta att avdrag för avgift för pensionsförsäkring får medges med högre belopp än som följer av bestämmelserna i föregående stycke. Därvid skall dock följande gälla. För skattskyldig, som redovisar inkomst som är att anse som A-inkomst endast av tjänst men som i huvudsak saknar pensionsrätt i anställning, får avdrag medges högst med belopp, beräknat som för inkomst av jordbruksfastighet eller rörelse på det sätt som föreskrivits i föregående stycke. Har sådan skattskyldig erhållit särskild ersättning i samband med att anställning upphört och har han ej skaffat sig ett betryggande pensionsskydd, får dock avdrag medges med högre belopp. Avdrag som avses i de två närmast föregående meningarna får dock inte beräknas för inkomst som härrör från aktiebolag eller ekonomisk förening vari den skattskyldige har sådant bestämmande inflytande som avses i punkt 2 c femte stycket av anvisningarna till 29 §. Har skattskyldig, som – själv eller genom förmedling av juridisk person – drivit jordbruk, skogsbruk eller rörelse, upphört med driften i förvärvskällan och har han under verksamhetstiden ej skaffat sig ett betryggande pensionsskydd, får avdrag beräknas även på sådan inkomst som enligt 9 § 3 mom. andra stycket lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt är att anse som B-inkomst. Avdraget får i detta fall beräknas med beaktande av det antal år den skattskyldige drivit jordbruket, skogsbruket eller rörelsen, dock högst för tio år. Hänsyn skall vid bedömningen av avdragets storlek tas till den skattskyldiges övriga pensionsskydd och andra möjligheter till avdrag för avgift som avses i första stycket 6). Avdraget får dock inte överstiga ett belopp som för varje år som driften pågått motsvarar tio gånger det basbelopp som enligt lagen om allmän försäkring bestämts för det år driften i förvärvskällan upphört och ej heller summan av de belopp som under beskattningsåret redovisats som nettointäkt av förvärvskällan och sådan inkomst av tillfällig förvärvsverksamhet som är att hänföra till vinst med anledning av överlåtelse av förvärvskällan. Har riksskatteverket enligt punkt 1 tredje stycket av anvisningarna till 31 § medgivit att dödsbo tar pensionsförsäkring, anger riksskatteverket det högsta belopp varmed avdrag för avgift för försäkringen får medges. Härvid iakttas i tillämpliga delar bestämmelserna i detta stycke om avdrag för skattskyldig som upphört med driften i en förvärvskälla. Mot beslut av riksskatteverket i fråga som avses i detta stycke får talan inte föras.

Har skattskyldig erlagt avgift som avses i första stycket 6) men har avdrag för avgiften helt eller delvis inte kunnat utnyttjas enligt bestämmelserna i fjärde stycket, medges avdrag för ej utnyttjat belopp vid taxering för det påföljande beskattningsåret. Sådant avdrag medges dock inte med belopp som tillsammans med erlagd avgift sistnämnda år överstiger vad som anges i fjärde stycket.

Oavsett föreskrifterna i de föregående styckena medges avdrag för avgift som avses i första stycket 6) i hemortskommunen inte med högre belopp än skillnaden mellan sammanlagda beloppet av inkomster från förvärvskällor, som är skattepliktiga i kommunen, och övriga avdrag enligt denna paragraf. Kan avdrag för avgift som avses i första stycket 6) inte utnyttjas i hemortskommunen, medges avdrag för återstoden i annan kommun med belopp intill den där redovisade inkomsten, i förekommande fall efter andra avdrag enligt denna paragraf som medges vid taxeringen i kommunen. Avdrag, som på grund av vad nu sagts inte kunnat utnyttjas vid

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

taxeringen för det beskattningsår då avgiften betalades, får utnyttjas senast vid taxering för sjätte beskattningsåret efter betalningsåret. Inte heller i sistnämnda fall får avdraget överstiga vad som återstår sedan övriga avdrag enligt denna paragraf gjorts.

Anvisningar

till 33 §

4.⁸ Även för det fall, att skattskyldig enligt punkt 3 här ovan icke är berättigad till avdrag för ökade levnadskostnader, äger han dock rätt avdraga skälig kostnad för resor till och från arbetsplatsen, där denna varit belägen på sådant avstånd från hans bostad, att han behövt anlita och även anlitat särskilt fortskaffningsmedel.

Om avståndet mellan den skattskyldiges bostad och arbetsplats uppgår till minst fem kilometer och det klart framgår att användandet av egen bil för resa till och från arbetsplatsen regelmässigt medför en tidsvinst på minst två timmar i jämförelse med allmänt kommunikationsmedel medges avdrag för kostnader för resa med egen bil. Sådant avdrag medges också om den skattskyldige använder bilen i tjänsten under minst 60 dagar för år räknat för de dagar som bilen används i tjänsten. Om bilen används i tjänsten under minst 160 dagar för år räknat medges avdrag under alla de dagar som bilen används för resor mellan bostad och arbetsplats. Användning i tjänsten beaktas dock endast om den uppgår till minst 300 mil för år räknat. Avdraget skall bestämmas enligt schablon på grundval av genomsnittliga kostnader för mindre bil och med hänsyn till de kostnader, som är direkt beroende av körd vägsträcka (milbundna kostnader). Regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer fastställer för varje taxeringsår föreskrifter för beräkningen av avdrag i dessa fall.

För skattskyldig som på grund av ålder, sjukdom eller handikapp är nödsakad att använda bil tillämpas inte bestämmelserna i andra stycket. Detsamma gäller skattskyldig som är tvungen att använda större bil på grund av skrymmande last.

Avdrag för kostnader för resor till och från arbetsplatsen medges här för den del av kostnaderna som överstiger 1000 kronor under beskattningsåret.

till 50 §

2.⁹ Vid bedömningen av om skattskyldigs inkomst till icke obetydlig del utgjorts av folkpension iakttages följande. Som folkpension räknas icke barnpension eller vårdbidrag. *Den omständigheten att folkpension under ett beskattningsår utgått med ett ringa belopp, t.ex.*

2. Vid bedömningen av om skattskyldigs inkomst till icke obetydlig del utgjorts av folkpension iakttages följande. Som folkpension räknas icke barnpension eller vårdbidrag. *Folkpension skall anses utgöra en icke obetydlig del av den skattskyldiges inkomst, om den*

⁸ Senaste lydelse 1983: 1051.

⁹ Senaste lydelse 1983: 970.

Nuvarande lydelse

till följd av att folkpensionen icke åtnjutits under hela året, utgör icke hinder mot att medgiva den skattskyldige avdrag. Avgörande för bedömningen i detta fall är huruvida folkpensionen, om den utgått i full utsträckning, utgjort en icke obetydlig del av inkomsten. Som folkpension behandlas även tilläggs-pension i den mån den enligt lagen om pensionstillskott föranlett avräkning av pensionstillskott.

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer fastställer närmare föreskrifter för avdragsberäkningen enligt nedan angivna grunder.

Avdraget skall i första hand bestämmas med hänsyn till storleken av den skattskyldiges taxerade inkomst enligt lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt. Överstiger denna inkomst inte visst högsta belopp, skall avdraget beräknas till vad som behövs för att den skattskyldige inte skall påföras högre statligt beskattningsbar inkomst än 7 500 kronor. Detta högsta inkomstbelopp motsvarar taxerad inkomst för skattskyldig som under beskattningsåret inte haft annan inkomst än ålderspension enligt 6 kap. 2 § första stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring och pensionstillskott enligt 2 § lagen om pensions-tillskott samt åtnjutit avdrag endast med 100 kronor enligt 33 § 2 mom. andra stycket. För gift skattskyldig, som uppburit folkpension med belopp som tillkommer gift vars make uppbär folkpension, beräknas det högsta inkomstbeloppet med utgångspunkt från en pension utgörande 78.5 procent av basbeloppet. För övriga skattskyldiga beräknas det med utgångspunkt från en pension utgörande 96 procent av basbeloppet. Sistnämnda beräkningsgrund gäller också om gift skattskyldig under viss del av beskattningsåret uppburit folkpension med belopp som tillkommer gift vars make uppbär folkpension, och

Föreslagen lydelse

uppgått till minst 6 000 kronor eller minst en femtedel av den sammanräknade inkomsten. Som folkpension behandlas även tilläggs-pension i den mån den enligt lagen (1969:205) om pensionstillskott föranlett avräkning av pensionstillskott.

Avdraget skall i första hand bestämmas med hänsyn till storleken av den skattskyldiges taxerade inkomst enligt lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt. Överstiger denna inkomst inte visst högsta belopp, skall avdraget beräknas till vad som behövs för att den skattskyldige inte skall påföras högre statligt beskattningsbar inkomst än 7 500 kronor. Detta högsta inkomstbelopp motsvarar taxerad inkomst för skattskyldig som under beskattningsåret inte haft annan inkomst än ålderspension enligt 6 kap. 2 § första stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring och pensionstillskott enligt 2 § lagen om pensions-tillskott. För gift skattskyldig, som uppburit folkpension med belopp som tillkommer gift vars make uppbär folkpension, beräknas det högsta inkomstbeloppet med utgångspunkt från en pension utgörande 78.5 procent av basbeloppet. För övriga skattskyldiga beräknas det med utgångspunkt från en pension utgörande 96 procent av basbeloppet. Sistnämnda beräkningsgrund gäller också om gift skattskyldig under viss del av beskattningsåret uppburit folkpension med belopp som tillkommer gift vars make uppbär folkpension och under återstoden av året uppburit folkpension med belopp som tillkommer gift

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

under återstoden av året uppburit vars make saknar folkpension.
folkpension med belopp som tillkommer gift vars make saknar folkpension.

Om skattskyldigs statligt taxerade inkomst överstiger det högsta inkomstbeloppet enligt föregående stycke, reduceras avdraget med belopp motsvarande $66 \frac{2}{3}$ procent av taxerad inkomst mellan det belopp vid vilket högsta extra avdrag utgår och ett belopp som är 3 basenheter större, med 40 procent av taxerad inkomst inom ett därpå följande inkomstskikt av 1,5 basenheters bredd och med $33 \frac{1}{3}$ procent av taxerad inkomst därutöver.

Det avdrag som beräknas med hänsyn till skattskyldigs statligt taxerade inkomst jämkas, om värdet av skattepliktig förmögenhet överstiger 90 000 kronor. Om förmögenhetsvärdet överstiger 150 000 kronor, skall avdrag inte medges. Fastighet, som avses i 24 § 2 mom., samt sådan bostadsbyggnad med tillhörande tomt på jordbruksfastighet, som används som bostad av den skattskyldige, skall inräknas i förmögenhetsvärdet med belopp som motsvarar $\frac{1}{10}$ av skillnaden mellan fastighetens respektive bostadsbyggnadens och tomtens taxeringsvärde året före taxeringsåret och lånat kapital, som nedlagts i fastigheten respektive i bostadsbyggnaden och tomten i den mån skillnaden inte överstiger 250 000 kronor. Är skillnaden större beräknas värdet till 25 000 kronor jämte den del av skillnaden som överstiger 250 000 kronor. Vid beräkning av hur stort lånat kapital som lagts ner i bostadsbyggnaden och tomten, skall på dessa anses belöpa så stor del av låneskulder i förvärvskällan som byggnadens och tomtmarkens taxeringsvärde utgör av det sammanlagda värdet av tillgångarna i förvärvskällan inklusive byggnaden och tomtmarken. Har den skattskyldige eller hans make flera sådana fastigheter, som avses här, gäller bestämmelserna endast för en fastighet och då i första hand för fastighet som utgör stadigvarande bostad för den skattskyldige.

Här ovan angivna grunder för avdragsberäkningen får frångås, när särskilda omständigheter föranleda det.

Vid beräkning av avdrag för gift skattskyldig iakttages bestämmelserna i 52 § 1 mom. sista stycket.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1986 och tillämpas första gången vid 1987 års taxering.

2 Förslag till

Lag om ändring i taxeringslagen (1956: 623)

Härigenom föreskrivs i fråga om taxeringslagen (1956: 623)¹

dels att 2 § 2 mom., 25 och 36 §§, 37 § 1, 2 och 5 mom., 39 § 1 mom., 43 § 2 mom., 100 §, 101 § 1 mom. samt 116 f, 116 g och 120 §§ skall ha nedan angivna lydelse.

dels att i lagen skall införas nya bestämmelser, 24, 25 d och 28 §§, 37 § 8 mom. samt 66 a, 66 b och 70 §§, av nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

2 mom.² Beteckningarna *taxeringsår*, *beskattningsår* och *hemortskommun* hava i denna lag samma innebörd som i kommunalskattelagen (1928: 370).

Vidare skola vid taxering enligt denna lag bestämmelserna i 4 § andra stycket kommunalskattelagen äga motsvarande tillämpning.

Huruvida någon är att anse såsom *bosatt här i riket*, skall avgöras efter de i anvisningarna till 53 § kommunalskattelagen stadgade grunderna.

Vad i denna lag stadgas om person, som varit här i riket bosatt, skall äga tillämpning jämväl å person, som i Sverige stadigvarande vistats utan att vara härstädes bosatt.

Vad i denna lag sägs om makar skall i tillämpliga delar jämväl gälla i fråga om skattskyldiga som avses i 65 § sista stycket kommunalskattelagen.

Med att skattskyldig samtaxeras förstås i denna lag att den skattskyldige taxeras med tillämpning av 52 § 1 mom. kommunalskattelagen och 11 § 1 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt.

24 §³

1 m o m. *Självdeklaration är allmän självdeklaration eller förenklad självdeklaration. Förenklad självdeklaration får avlämnas av fysisk person under de förutsättningar som anges i 2 och 3 mom.*

2 m o m. *Fysisk person får, om inte annat följer av 3 mom., avlämna förenklad självdeklaration, om vad som skall redovisas i fråga om intäkter och avdrag avser endast*

¹ Lagen omtryckt 1971: 399.

Senaste lydelse av lagens rubrik 1974: 773.

² Senaste lydelse 1974: 773.

³ Förutvarande 24 § upphävd genom 1984: 1081.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

1. inkomst av annan fastighet beträffande högst två fastigheter vilka den skattskyldige innehaft hela beskattningsåret och för vilka dels intäkten skall beräknas enligt 24 § 2 mom. kommunalskattelagen (1928:370), dels taxeringsvärde har bestämts för beskattningsåret,

2. inkomst av tjänst samt intäkten utgått i pengar och annat avdrag än som avses i 33 § 2 mom. kommunalskattelagen inte yrkas för kostnader för fullgörande av tjänsten,

3. inkomst av kapital samt avdrag för kostnader yrkas endast för ränta och intäkten utgörs av

a) ränta,

b) utdelning på svenska aktier och andelar i svenska aktiefonder eller ekonomiska föreningar eller

c) sådan förmån av fastighet som skall tas upp som skattepliktig intäkt enligt punkt 2 andra stycket av anvisningarna till 38 § kommunalskattelagen och förmånen inte har överlåtits under beskattningsåret,

4. allmänt avdrag för underhåll av icke hemmavarande barn eller för avgift för pensionsförsäkring.

5. sådant avdrag för nedsatt skatteförmåga som avses i 50 § 2 mom. andra eller fjärde stycket kommunalskattelagen.

3 m o m. Förenklad självdeklaration får inte avlämnas, om

1. den skattskyldige eller den med vilken den skattskyldige skall samtaxeras inte varit bosatt här i riket under hela beskattningsåret,

2. den skattskyldige under beskattningsåret haft inkomst av anställning i utlandet eller annars från utlandet haft inkomst eller vid utgången av beskattningsåret där ägt skattepliktig förmögenhet,

3. den skattskyldige under beskattningsåret varit skyldig att betala sjömansskatt enligt lagen (1958:295) om sjömansskatt,

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

4. den skattskyldige är företagsledare i fåmansföretag, närstående till sådan person eller delägare i fåmansföretag,

5. den skattskyldige skall samtaxeras med person som är skyldig att i självdeklaration lämna uppgift om inkomst av rörelse eller jordbruksfastighet eller av annan fastighet, för vilken intäkten skall beräknas enligt 24 § 1 mom. kommunalskattelagen (1928:370) eller

6. den skattskyldige skall redovisa sådant räntetillägg som avses i 10 § 6 mom. fjärde stycket lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt.

25 §⁴

Självdeklaration skall uppta:

Allmän självdeklaration skall uppta

1) den skattskyldiges namn och postadress, hemortskommun, där sådan finnes, och hemvist därstädes, personnummer samt nummer å för honom utfärdad skattsedel å preliminär skatt för året näst före taxeringsåret ävensom beträffande utlänning nationalitet, beträffande utländsk juridisk person det land, där styrelsen haft sitt säte, samt beträffande skattskyldig, som allenast under någon del av beskattningsåret varit i riket bosatt, uppgift om den tid, han sålunda haft bostad härstädes.

2) alla förvärvskällor, beträffande vilka skattskyldighet för beskattningsåret åligger den skattskyldige; och skall därvid i fråga om förvärvskällor, i vilken skattepliktig fastighet ingått, särskilt angivas dels beskaffenheten av den skattskyldiges innehav av fastigheten, dels fastighetens taxeringsvärde året näst före taxeringsåret eller, om sådant värde det året icke varit fastigheten åsatt, dess eljest antagliga värde vid taxeringsårets ingång, dels ock, därest fastigheten icke ingått i förvärvskällan under hela beskattningsåret eller fastigheten ingått däri endast till viss del, huru lång tid eller till vilken del fastigheten sålunda ingått i förvärvskällan.

3) de intäkter och de avdrag, som äro att hänföra till varje förvärvskälla, dock att ersättning, som enligt bestämmelserna i 37 § 1 mom. 1. g) icke behöver upptagas i kontrolluppgift, ej heller behöver upptagas i deklarationen såsom intäkt.

4) de allmänna avdrag, som den skattskyldige yrkar få tillgodonjuta vid taxeringen.

5) den skattskyldiges tillgångar och skulder vid slutet av beskattningsåret, ändå att förmögenheten icke uppgår till skattepliktigt belopp, dock endast om och i den mån skattskyldighet för förmögenhet åligger honom.

6) beloppet av den preliminära skatt, som genom skatteavdrag erlagts för året näst före taxeringsåret, ävensom

⁴ Senaste lydelse 1984: 1081.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

7) garantibelopp.

8) om deklarationen avser fämansföretag, delägares eller honom närstående persons namn, personnummer och adress och i förekommande fall aktie- eller andelsinnehav tillika med angivande av röstvärde, om olika röstvärden förekomma, dock att uppgifter icke behöva lämnas för närstående person, som ej uppburit ersättning från, träffat avtal eller haft annat därmed jämförligt förhållande med företaget.

9) räntetillägg som skall beaktas vid fastställande av underlag för tilläggsbelopp samt grunderna för beräkning av räntetillägget.

Självdeklaration skall därjämte innehålla de uppgifter, som för särskilda fall föreskrivs i denna lag eller som erfordras för beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen om allmän försäkring eller för beräkning av skogsvårdsavgift enligt lagen (1946:324) om skogsvårdsavgift eller fastighetsskatt enligt lagen (1984: 1052) om statlig fastighetsskatt.

Allmän självdeklaration skall därjämte innehålla de uppgifter, som för särskilda fall föreskrivs i denna lag eller som erfordras för beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring eller för beräkning av skogsvårdsavgift enligt lagen (1946:324) om skogsvårdsavgift eller fastighetsskatt enligt lagen (1984: 1052) om statlig fastighetsskatt.

Ha makar, som ingått äktenskap före ingången av beskattningsåret och under detta år levit tillsammans, var för sig inkomst att taxera enligt lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt, skall vardera maken uppgiva huruvida inkomst av förvärvskälla är A-inkomst eller B-inkomst enligt 9 § 3 mom. nämnda lag. Vad nu sagts om makar skall i tillämpliga delar jämväl gälla i fråga om skattskyldiga som avses i 65 § sista stycket kommunalskattelagen (1928: 370).

Har skattskyldig under beskattningsåret varit gift, skall han jämväl uppgiva sådan boets eller andra makens inkomst och förmögenhet, över vilken förvaltningen rättsligen tillkommit honom. Åligger skattskyldigheten andra maken, skall uppgiften lämnas å särskild blankett. Då skattskyldig skall taxeras för barns eller annans förmögenhet, skall uppgift lämnas jämväl om sådan förmögenhet.

Belopp, som upptagas i självdeklaration, skola utföras i hela krontal, så att överskjutande öretal bortfalla.

25 d §

I självdeklaration behöver uppgift inte lämnas beträffande

1) avyttring i fall som avses i 35 § 3 mom. första stycket kommunalskattelagen (1928:370), om det sammanlagda försäljningsbeloppet under beskattningsåret uppgått till högst 1 000 kronor eller

2) avyttring i fall som avses i 35 § 3 mom. andra stycket kommunalskattelagen, om det sammanlagda försäljningsbeloppet under beskatt-

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

ningsåret uppgått till högst 6600 kronor.

28 §⁵

Förenklad självdeklaration skall uppta

1) den skattskyldiges namn, personnummer, postadress och hemortskommun,

2) de uppgifter som behövs för att bestämma huruvida den skattskyldige skall samtaxeras eller inte,

3) de intäkter och avdrag som är att hänföra till inkomst av annan fastighet, varvid särskilt skall anges fastighetens taxeringsvärde för beskattningsåret,

4) de intäkter som är att hänföra till inkomst av tjänst och som den skattskyldige inte har fått meddelande om enligt 37 § 5 mom., med undantag av ersättning som enligt 37 § 1 mom. 1 g inte behöver tas upp i kontrolluppgift,

5) de intäkter som är att hänföra till inkomst av kapital och som den skattskyldige inte har fått meddelande om enligt 37 § 5 mom., jämfört med 8 mom. fjärde stycket, samt de avdrag för ränta som den skattskyldige yrkar,

6) garantibelopp,

7) de avdrag som den skattskyldige yrkar för underhåll av icke hemmavarande barn, för avgift för pensionsförsäkring eller för nedsatt skatteförmåga enligt 50 § 2 mom. andra stycket kommunalskattelagen (1928:370),

8) den skattskyldiges skattepliktiga tillgångar och hans skulder vid utgången av beskattningsåret, om hans skattepliktiga förmögenhetstillgångar uppgick till minst 90 000 kronor eller, om beskattningsbar förmögenhet skall beräknas gemensamt för den skattskyldige och hans make eller barn enligt 12 § 1

⁵ Förutvarande 28 § upphävd genom 1984:1081.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

mom. lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt, de sammanlagda skattepliktiga förmögenhetstillgångarna uppgick till minst 180 000 kronor.

9) de uppgifter som behövs för beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring eller av fastighetsskatt enligt lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt.

Skall den skattskyldige taxeras för barns eller annans förmögenhet, skall uppgift lämnas också om sådan förmögenhet som om den tillhörde den skattskyldige. Härvid tillämpas första stycket 8.

Om uppgiftsskyldighet i fråga om skuldbelopp och långivare föreskrivs i 25 c §.

36 §⁶

Deklarationsskyldig, från vilken självdeklaration icke har inkommit inom föreskriven tid, får anmanas att avge självdeklaration.

Den som inte har fullgjort sin deklarationsskyldighet i rätt tid får anmanas att avge självdeklaration.

Är avlämnad självdeklaration icke så upprättad, som i denna lag föreskrivs, får den deklarationsskyldige anmanas att inkomma med felande uppgift eller, där deklarationen är i väsentliga avseenden bristfällig, med ny, på behörigt sätt upprättad deklaration.

37 §

Nuvarande lydelse

I mom.⁷ Till ledning vid inkomsttaxering och registrering av preliminär A-skatt, som har innehållits genom skatteavdrag, skall varje år utan anmaning avlämnas uppgifter (kontrolluppgifter) för det föregående kalenderåret enligt följande uppställning.

Uppgiftsskyldig

1.a) Statlig och kommunal myndighet,

b) aktiebolag, ekonomisk förening, fond, stiftelse och annan juridisk person än dödsbo,

c) fysisk person och dödsbo, som bedrivit rörelse

Vem uppgiften skall avse

Den som hos den uppgiftsskyldige innehaft anställning eller uppdrag eller utfört tillfälligt arbete eller som av den uppgiftsskyldige åtnjutit pension, livränta eller periodiskt utgående ersättning, ävensom den som åtnjutit

Vad uppgiften skall avse

Avlöning, arvode, annan ersättning eller förmån, oavsett huruvida denna utgått kontant eller såsom naturaförmån samt oavsett om densamma utgör ersättning för kostnader, som mottagaren haft att bestrida. Har motta-

⁶ Senaste lydelse 1979: 490.

⁷ Senaste lydelse 1984: 841.

eller jordbruk, däri inbegripet skogsbruk, i fråga om förmåner, som utgått från sådan förvärvskälla, samt

d) fysisk person och dödsbo, som innehaft annan fastighet, i fråga om förmåner som utgått från sådan förvärvskälla.

förmån från personstiftelse eller annan stiftelse.

garen haft att erlagga vederlag för åtnjuten naturaförmån, skall uppgift om förmånen och vederlaget lämnas. Avser livränta skadestånd till följd av personskada skall angivas om livräntan utgör skattepliktig inrätt.

Undantag:

a) *folkpension, när tilläggspension enligt lagen om allmän försäkring icke åtnjutes.*

b) ersättning och förmån i anledning av tillfälligt arbete, om det som mottagaren sammanlagt åtnjutit haft ett lägre värde än 100 kronor för hela året,

g) *ersättning för resa i tjänsten, motsvarande gjorda utlägg som sammanlagt icke överstiga 500 kronor, och representationsersättning, motsvarande gjorda utlägg, sammanlagt icke överstigande 500 kronor, samt därjämte traktamentsersättning vid vistelse i tjänsten utom tjänstgöringsorten, som sammanlagt icke överstiger 500 kronor eller icke avser mer än 24 dagar för år räknat, därest i kontrolluppgiften anmärkes, att traktamentsersättning utgått (se även 2 mom. fjärde stycket),*

4 a. Den som utbetalt utdelning *ä* aktie i svenskt aktieföretag, på vilket 3 kap. 8 § aktieföretagslagen (1975: 1385) eller lagen (1970: 596) om förenklad aktiehantering är tillämplig, liksom bank, som avses i 1 § aktiefondslagen (1974: 931), vilken utbetalt utdelning *ä* andel i svensk aktiefond för vilken register föres enligt 31 § sistnämnda

Den som är berättigad att lyfta utdelning för egen del vid utdelningstillfället.

Den utbetalda utdelningen.

lag samt den som utbetalt utdelning från utländsk juridisk person, om utdelningen utbetalats genom Värdepapperscentralen VPC Aktiebolags försorg.

Föreslagen lydelse

I mom. Till ledning vid inkomstaxering, *förmögenhetstaxering* och registrering av preliminär A-skatt, som har innehållits genom skatteavdrag, skall varje år utan anmaning avlämnas uppgifter (kontrolluppgifter) för det föregående kalenderåret enligt följande uppställning.

Uppgiftsskyldig

1. a) Statlig och kommunal myndighet,

b) aktiebolag, ekonomisk förening, fond, stiftelse och annan juridisk person än dödsbo,

c) fysisk person och dödsbo, som bedrivit rörelse eller jordbruk, däri inbegripet skogsbruk, i fråga om förmåner, som utgått från sådan förvärvskälla, samt

d) fysisk person och dödsbo, som innehaft annan fastighet, i fråga om förmåner som utgått från sådan förvärvskälla.

Vem uppgiften skall avse

Den som hos den uppgiftsskyldige innehaft anställning eller uppdrag eller utfört tillfälligt arbete eller som av den uppgiftsskyldige åtnjutit pension, livränta eller periodiskt utgående ersättning, ävensom den som åtnjutit förmån från personalstiftelse eller annan stiftelse.

Vad uppgiften skall avse

Avlöning, arvode, annan ersättning eller förmån, oavsett huruvida denna utgått kontant eller såsom naturaförmån samt oavsett om densamma utgör ersättning för kostnader, som mottagaren haft att bestrida. Har mottagaren haft att erlagga vederlag för åtnjuten naturaförmån, skall uppgift om förmånen och vederlaget lämnas. Avser livränta skadestånd till följd av personskada av personskada skall angivas om livräntan utgör skattepliktig intäkt.

Undantag:

b) ersättning och förmån i anledning av tillfälligt arbete, om det som mottagaren sammanlagt åtnjutit haft ett lägre värde än 100 kronor för hela året,

g)

kostnadsersättning för resa i tjänsten inom riket med allmänt kommunikationsmedel eller taxi, motsvarande gjorda utlägg, annan kostnadsersättning för resa i tjänsten som inte överstiger sammanlagt 1000 kronor, och representationersättning, motsvarande gjorda utlägg, sammanlagt icke överstigande 500 kronor, samt

därjämte traktamentsersättning vid vistelse i tjänsten utom tjänstgöringsorten, som sammanlagt icke överstiger 500 kronor eller icke avser mer än 24 dagar för år räknat, om i kontrolluppgiften anmärkes att *ersättning av nämnda slag* utgått (se även 2 mom. fjärde stycket),

4 a. Den som utbetalt utdelning på aktie i svenskt aktiebolag, på vilket 3 kap. 8 § aktiebolagslagen (1975: 1385) eller lagen (1970: 596) om förenklad aktiehantering är tillämplig, liksom bank, som avses i 1 § aktiefondslagen (1974: 931), vilken utbetalt utdelning på andel i svensk aktiefond för vilken register förs enligt 31 § sistnämnda lag samt den som utbetalt utdelning från utländsk juridisk person, om utdelningen utbetalats genom Värdepapperscentralen VPC Aktiebolags försorg.

Den som är berättigad att lyfta utdelning för egen del vid utdelningstillfället.

Den utbetalda utdelningen samt för fysisk person också aktieinnehavet vid årets utgång.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 mom.⁸ Vid avlämnande av uppgifter, varom stadgas i 1 mom., skall iakttagas följande.

Avser sådan förmån, varom i 1 mom. första och andra punkterna förmäles, endast en del av året, skall upplysning meddelas om den tidrymd, för vilken förmånen utgått.

I kontrolluppgift, som upptager särskild resekostnads- och traktamentsersättning, skall angivas beloppet av dels resekostnadsersättning och dels traktamentsersättning jämte tid för vilken traktamentsersättning utgått. Därvid skola uppgifter lämnas om traktamentsersättning dels för förrättningar inom riket i enlighet med vad nedan sägs och dels för förrättningar utom riket. I fråga om förrättningar inom riket skola uppgifter lämnas särskilt för förrättningar som icke varit förenade med övernattning (endagsförrättningar), förrättningar som varit förenade med övernattning men icke medfört vistelse mer än femton dygn i följd på en och samma ort (korttidsförrättningar) samt övriga resor (långtidsförrättningar). För endagsförrättningar uppgives utgiven traktamentsersättning och antal dagar.

⁸ Senaste lydelse 1984: 917.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

Vid beräkning av antalet dagar för endagsförrättningar medräknas icke sådan endagsförrättning, som varat högst fyra timmar: förrättning som varat mer än fyra timmar men högst tio timmar räknas som halv dag: längre förrättning räknas som hel dag. För korttids- och långtidsförrättningar uppgives utgiven traktamentsersättning och antal nätter övernattnings skett. De första femton dygnen av varje långtidsförrättning uppgivas såsom korttidsförrättning. — I kontrolluppgift skall i förekommande fall särskilt anmärkas, att arbetsgivaren utöver traktamentsersättningen, haft utgifter för den anställdes bostad eller uppehälle under förrättningen.

Om skattechefen i det län där arbetsgivarens hemortskommun är belägen medger det, behöver arbetsgivaren, i stället för att lämna uppgift enligt tredje stycket om traktamentsersättning vid förrättning inom riket, endast anmärka i kontrolluppgiften att sådan ersättning utgått. Förutsättning för medgivande är att ersättning utgår enligt sådana grunder att den kan antagas icke komma att överstiga avdragsgill ökning i levnadskostnaderna. Motsvarande medgivande kan lämnas även beträffande resekostnadsersättning för färd med allmänt kommunikationsmedel. Medgivande lämnas endast om arbetsgivaren har ett större antal anställda, som mera regelbundet företager tjänsteresor, och medgivandet bedömes vara utan olägenhet för taxeringsarbetet. Medgivande får ej lämnas fåmansföretag i fråga om uppgifter rörande företagsledaren och honom närstående personer samt delägare i företaget. Lämnat medgivande gäller tills vidare. Det kan begränsas till viss grupp av anställda. — Ansökan om medgivande göres hos länsstyrelsen senast den 31 oktober året före taxeringsåret. Talan mot beslut, varigenom ansökan om medgivande avslagits eller medgivande återkallats, föres hos riksskatteverket genom besvär som skola ha inkommit till verket inom en månad från den dag då klaganden erhöll del av beslutet. Mot riksskatteverkets beslut får talan icke föras.

Därest vid avlönings utbetalande avdrag skett för löntagares eller hans efterlevandes pensionering, skall i kontrolluppgiften upptagas bruttolön och vad som avdragits.

Av kontrolluppgift enligt 1 mom. första, andra eller sjunde punkten skall framgå om arbetsgivaren har att för utgivet belopp betala arbetsgivaravgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter. I kontrolluppgift som nu har sagts skall särskilt för sig tas upp representationsersättning och särskilt för sig annan kostnadsersättning än resekostnads- och traktamentsersättning.

I kontrolluppgift skall särskilt för sig tas upp sådant avdrag som har gjorts för preliminär A-skatt eller enligt lagen (1982:1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar.

I kontrolluppgift skall anges namn och postadress samt personnummer eller organisationsnummer för såväl den uppgiftsskyldige som den uppgiften avser. Kan personnummer inte anges för den som uppgiften avser skall redovisas dennes födelsetid. Har den uppgiftsskyldige tilldelats särskilt redovisningsnummer enligt 53 § 1 mom. uppbördslagen (1953:272) skall detta anges i stället för den uppgiftsskyldiges personnummer eller organisationsnummer. I kontrolluppgift som lämnas av fåmansföretag skall anges om personen är företagsledare eller honom närstående person eller delägare i företaget.

Kontrolluppgift, som i 1 mom. tredje punkten sägs och som avser pensionsförsäkring tagen annorledes än i samband med tjänst, skall innehålla uppgift om tidigare och nuvarande ägare till försäkringen och, om

Nuvarande lydelse

möjligt, fång varigenom äganderätten övergått samt, i förekommande fall, den som erhållit förfoganderätten till försäkringen. Kontrolluppgift, som avser pensionsförsäkring tagen i samband med tjänst, skall innehålla uppgift om den som enligt tjänsteavtalet skall åtnjuta pensionsförmånen.

I kontrolluppgift skall lämnas uppgift om lån som har lämnats räntefritt, eller mot ränta understigande sedvanlig ränta, till arbets- eller uppdragstagare, om det sammanlagda värdet av förmåner av detta slag uppgår till mer än 2 000 kronor. Uppgiften skall avse länebeloppet och erlagd ränta.

Kontrolluppgift enligt 1 mom. punkterna 1–3, 3 b–3 f eller 8 skall avfattas på blankett enligt fastställt formulär. Särskild uppgiftshandling skall lämnas för varje person.

Föreslagen lydelse

Kontrolluppgift enligt 1 mom. punkterna 1–3, 3 b–3 h, 4 a eller 7–9 skall avfattas på blankett enligt fastställt formulär. Särskild uppgiftshandling skall lämnas för varje person.

Riksskatteverket får på ansökan av uppgiftsskyldig medge undantag från bestämmelserna i elfte stycket. Mot riksskatteverkets beslut får talan ej föras.

5 mom.⁹ Den som har att avlämna kontrolluppgift enligt 1 mom. punkterna 1, 2, 3 b–3 f, 7 eller 9 skall senast den 31 januari under taxeringsåret till inkomsttagaren översända uppgift med de upplysningar som lämnas i kontrolluppgiften.

5 mom. Den som har att avlämna kontrolluppgift enligt 1 mom. punkterna 1–3, 3 b–3 h, 4 a eller 7–9 skall senast den 31 januari under taxeringsåret till inkomsttagaren översända meddelande med de upplysningar som lämnas i kontrolluppgiften.

Föreslagen lydelse

8 mom. Till ledning vid inkomsttaxering och förmögenhetstaxering skall varje år utan anmaning avlämnas kontrolluppgifter för det föregående kalenderåret enligt följande uppställning.

Uppgiftsskyldig

Värdepapperscentralen
VPC Aktiebolag,

den som yrkesmässigt bedrivit inlåning eller på annat sätt yrkesmässigt ombesörjt att pengar blivit räntebärande,

den som gett ut skuldförbindelse för den allmänna marknaden och

förening som från medlemmar mottagit pengar för förräntning.

Vem uppgiften skall avse

Den som gottskrivits ränta eller till vilken ränta utbetalats (borgenär).

Undantag:

Bank, hypoteksinstitut, försäkringsanstalt och aktiebolag samt förening som tilldelats organisationsnummer.

Vad uppgiften skall avse

Ränta som den uppgiftsskyldige sammanlagt gottskrivit eller utbetalat till borgenären samt dennes sammanlagda fordran på den uppgiftsskyldige vid årets utgång.

Undantag:

a) Ränta som i fråga om värdepapperscentralen inte avser bolagets verksamhet beträffande skuldförbin-

⁹ Senaste lydelse 1983: 318.

delser för den allmänna marknaden och som i fråga om övriga uppgiftsskyldiga inte hänför sig till sådan verksamhet som avses under rubriken Uppgiftsskyldig.

b) Ränta som inte utgör skattepliktig inkomst enligt 3 § lagen (1978:423) om skattelättnader för vissa sparformer eller lagen (1983:891) om skattelättnader för allemanssparande.

c) Ränta och fordran på konto, för vilket inte finns person- eller organisationsnummer och som öppnats före den 1 januari 1985, om räntan för kontohavaren uppgår till mindre än 100 kronor. Innehas ett konto av mer än en person, skall uppgift lämnas för samtliga kontohavare, om räntan för någon av dem uppgår till minst 100 kronor.

I kontrolluppgift skall anges namn och postadress samt person- eller organisationsnummer för såväl den uppgiftsskyldige som borgenären. För dödsbo får i stället för organisationsnummer den avlidnes personnummer anges. Kan person- eller organisationsnummer inte anges för en borgenär, skall såvitt möjligt dennes födelsetid redovisas eller, om borgenären är en juridisk person, namn och postadress samt personnummer för den som får förfoga över ränta eller fordran.

Innehas ett konto av mer än en person skall ränta och fordran fördelas lika mellan innehavarna, om inte annat förhållande är känt för den uppgiftsskyldige.

Bestämmelserna i 2 mom. elfte och tolfte styckena, 4 mom. första och andra styckena samt 5 mom. skall tillämpas på kontrolluppgift enligt detta moment.

39 §

Nuvarande lydelse

I mom. I särskilda fall skola efter anmaning kontrolluppgifter för nästföregående kalenderår avlämnas på sätt framgår av följande uppställning:

<i>Uppgiftsskyldig</i>	<i>Vem uppgiften skall avse</i>	<i>Vad uppgiften skall avse</i>
3. Bankaktiebolag, sparbank eller annan penninginrättning.	Namngiven <i>skattskyldig</i> .	Gottgjord ränta <i>ävensom</i> beloppet av <i>den skattskyldiges</i> inestående medel vid viss angiven tidpunkt.
5. Fysisk eller juridisk person, som haft fordran.	Namngiven <i>skattskyldig</i> .	Ränteinkomst från <i>den skattskyldige ävensom</i> beloppet av <i>den skattskyldiges</i> skuld vid viss angiven tidpunkt.
6. Försäkringsanstalt eller understödsförening.	Namngiven <i>skattskyldig</i> .	Arten av uppgiven försäkring, beloppet av premie eller annan avgift, tid då sådan mottagits, utbetalt försäkringsbelopp samt värdet och arten av åtnjutna förmåner i övrigt, som icke enligt annan föreskrift uppgivits.
8. Den som bedrivit förmedlingsverksamhet eller därmed jämförlig verksamhet, om uppgift icke skolat lämnas utan anmaning.	Namngiven <i>skattskyldig</i> .	Ersättning eller vederlag som förmedlats eller varom uppgift elljest finnes tillgänglig.

Föreslagen lydelse

I mom. I särskilda fall skola efter anmaning kontrolluppgifter för nästföregående kalenderår avlämnas på sätt framgår av följande uppställning:

<i>Uppgiftsskyldig</i>	<i>Vem uppgiften skall avse</i>	<i>Vad uppgiften skall avse</i>
3. Bankaktiebolag, sparbank eller annan penninginrättning.	Namngiven <i>person</i> .	Gottgjord ränta <i>och</i> beloppet av inestående medel vid viss angiven tidpunkt.
5. Fysisk eller juridisk person, som haft fordran	Namngiven <i>person</i> .	Ränteinkomst från <i>gäldenären och</i> beloppet av <i>hans</i> skuld vid viss angiven tidpunkt.
6. Försäkringsanstalt eller understödsförening.	Namngiven <i>person</i> .	Arten av uppgiven försäkring, beloppet av premie eller annan avgift, tid då sådan mottagits, utbetalt försäkringsbelopp samt värdet och arten av åtnjutna förmåner i övrigt, som icke enligt annan föreskrift uppgivits.

8. Den som bedrivit förmedlingsverksamhet eller därmed jämförlig verksamhet, om uppgift icke skolat lämnas utan anmaning.

Namngiven person.

Ersättning eller vederlag som förmedlats eller varom uppgift eljest finnes tillgänglig.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

43 §

2 mom.¹⁰ Med uppgifter, som har avgivits enligt 1 mom. och rör utdelning på svenska aktier eller andelar i svensk aktiefond, skall förfaras enligt kupongskattelagen.

Övriga enligt 1 mom. avgivna uppgifter, som avser utdelning, skall för varje år senast den 31 januari nästföljande år av den som har mottagit uppgifterna avlämnas i enahanda ordning som gäller för avlämnande av kontrolluppgifter, som avses i 37 § 1 mom. punkterna 1-4. Har i något fall utbetalning av utdelning skett utan att uppgiftsskyldighet vederbörligen har fullgjorts, skall vid uppgifternas avlämnande lämnas upplysning här- om.

Enligt 1 mom. avgivna uppgifter, som avser ränta, skall avlämnas i den omfattning och ordning som föreskrivs av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer. Har avlämnade uppgifter icke inom fem år infordrats får de förstöras.

Värdepapperscentralen skall lämna uppgift angående utbetalning av ränta på sådan förskrivning, som anges i 1 mom. första stycket b), i den omfattning och ordning som föreskrivs av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer. Uppgift angående sådan utbetalning skall bevaras av värdepapperscentralen under fem år.

66 a §

Vid inkomsttaxeringen skall särskilt iakttas att den skattskyldige utan yrkande medges de avdrag som han har rätt till enligt 33 § 2 mom., 39 § 3 mom., 45 §, 46 § 1 mom. och 50 § 2 mom. fjärde stycket kommunalskattelagen (1928:370).

66 b §

Taxering får beslutas på grundval av en förenklad självdeklaration

¹⁰ Senaste lydelse 1979: 490.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

utan att den som avgett deklarationen underrättats om och beretts tillfälle att yttra sig över

1. vad som från folkbokföringsmyndighet har inhämtats i fråga om förutsättningarna för sådan skattereduktion enligt 2 § 4 mom. uppbördslagen (1953:272) som får åtnjutas av ogift skattskyldig eller

2. kontrolluppgift som den lokala skattemyndigheten fått enligt 37 § och som avser inkomst av tjänst eller kapital.

Har den skattskyldige lämnat en förenklad självdeklaration, får taxering beslutas på grundval av denna, även om förutsättningarna enligt 24 § 2 och 3 mom. för en sådan självdeklaration inte föreligger i alla delar. Detta gäller dock inte om uppgift skall lämnas om inkomst av rörelse eller jordbruksfastighet eller av annan fastighet, för vilken intäkten skall beräknas enligt 24 § 1 mom. kommunalskattelagen (1928:370).

70 §¹¹

För skattskyldig, vars taxeringar har beslutats eller kan antas bli beslutade på grundval av en förenklad självdeklaration, skall utfärdas ett särskilt meddelande (taxeringsmeddelande) med upplysning om det underlag som föreligger för hans taxeringar samt de ytterligare upplysningar som föreskrivs av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Taxeringsmeddelandet skall utfärdas av den lokala skattemyndighet som skall införa taxeringarna i skattelängd.

Taxeringsmeddelandet skall sändas till den skattskyldige före utgången av juni under taxeringsåret. Är det påkallat av särskilda skäl, får taxeringsmeddelandet sändas efter denna tidpunkt.

¹¹ Förutvarande 70 § upphävd genom 1978:316.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

100 §¹²

Besvär må jämväl i särskild ordning anföras av den skattskyldige,

1) om han taxerats för inkomst eller förmögenhet, som icke är av skattepliktig natur,

2) om han taxerats för inkomst eller förmögenhet, för vilken han icke är skattskyldig,

3) om han taxerats till kommunal inkomstskatt för garantibelopp för fastighet, vilket icke bort för honom upptagas såsom skattepliktig inkomst,

4) om han taxerats för samma inkomst eller förmögenhet på mer än en ort eller eljest taxerats å orätt ort.

5) om hans taxering blivit oriktig på grund av felräkning, misskrivning eller annat uppenbart förbi-seende,

6) om han, till följd av underlå-tenhet att avgiva deklaration eller annan uppgift eller på grund av fel-aktighet i deklaration eller i annan uppgift från honom eller i kontroll-uppgift eller i handling som legat till grund för sådan deklaration eller uppgift, taxerats till väsentligt hög-re belopp än som svarar mot hans inkomst eller förmögenhet,

5) om hans taxering blivit oriktig på grund av felräkning, misskriv-ning eller annat uppenbart förbi-seende *eller på grund av att kon-trolluppgift enligt 37 §, som avser inkomst av tjänst eller kapital, sak-nats eller varit felaktig,*

6) om han, till följd av underlå-tenhet att avgiva deklaration eller annan uppgift eller på grund av fe-laktighet i deklaration eller i annan uppgift från honom eller i *annan* kontrolluppgift *än som avses vid 5)* eller i handling som legat till grund för sådan deklaration eller uppgift, taxerats till väsentligt högre belopp än som svarar mot hans inkomst eller förmögenhet,

7) om han eljest kan åberopa omständighet eller bevis som bort föranle-da väsentligt lägre taxering eller väsentligt lägre skatt på grund av taxering-en.

8) om han icke erhållit avräkning av utländsk skatt som han är berättigad till.

I de fall som angivas i första stycket vid 6) och 7) må besvärstalan ej tagas upp till prövning, med mindre den kan grundas på omständighet eller bevis, varom kännedom saknats vid fastställandet av den taxering vari rättelse sökes, och det framstår såsom ursäktligt att den skattskyldige icke i annan ordning åberopat omständigheten eller beviset till vinnande av riktig taxering.

Besvär som avses i denna paragraf må anföras inom fem år efter taxe-ringsåret.

101 §

I mom. Taxeringsintendent må inom tid, som *angives* i 100 §, i där avsedda fall anföras besvär till den skattskyldiges förmån samt i *det* vid 5) i första stycket av samma

I mom. Taxeringsintendent får inom tid, som *anges* i 100 §, i där avsedda fall anföras besvär till den skattskyldiges förmån samt i *de* vid 5 i första stycket av samma para-

¹² Senaste lydelse 1982: 1100.

Nuvarande lydelse

paragraf *omförmälda fallet jämväl* anföras besvär med yrkande om ändring i taxering till den skattskyldiges nackdel.

Föreslagen lydelse

graf *angivna fallen* även anföras besvär med yrkande om ändring i taxering till den skattskyldiges nackdel. *Besvär till den skattskyldiges nackdel får dock ej anföras, om den skatt som inte påförts är att anse som ringa.*

116f §¹³

Skattetillägg utgår ej i samband med rättelse av felräkning eller misskrivning som uppenbart framgår av deklaration eller annat skriftligt meddelande från den skattskyldige.

Skattetillägg utgår ej i samband med rättelse av felräkning eller misskrivning, som uppenbart framgår av deklaration eller annat skriftligt meddelande från den skattskyldige. *Detsamma gäller vid rättelse av oriktig uppgift i fråga om inkomst av tjänst eller kapital, om rättelsen har gjorts eller hade kunnat göras med ledning av kontrolluppgift enligt 37 § som var tillgänglig för taxeringsnämnden före taxeringsperiodens utgång.*

Skattetillägg utgår ej heller i den mån avvikelse avser bedömning av i skriftligt meddelande framställt yrkande, såsom fråga om yrkat avdrag eller värde av naturaförmån eller tillgång, och avvikelsen icke gäller uppgift i sak.

Har skattskyldig frivilligt rättat oriktig uppgift utgår ej skattetillägg.

116g §¹⁴

Har skattskyldig *underlåtit att* avlämna självdeklaration, som skall *avgivas utan anmaning, eller avlämnas sådan deklaration först efter utgången av den i 34 § 1 mom. eller med stöd av 34 § 2 mom. föreskrivna tiden,* påförs honom särskild avgift (förseningsavgift). Sådan avgift påförs annan skattskyldig än aktiebolag med en procent av den högsta beskattningsbara inkomsten vid taxeringen av den skattskyldige för inkomst i kommunen, samt med tre tiondels procent av den vid taxeringen fastställda skattepliktiga förmögenheten i den mån den överstiger skatte-

Har skattskyldig, som utan anmaning skall *avge självdeklaration, inte kommit in med självdeklaration inom föreskriven tid,* påförs honom särskild avgift (förseningsavgift). Sådan avgift påförs annan skattskyldig än aktiebolag med en procent av den högsta beskattningsbara inkomsten vid taxeringen av den skattskyldige för inkomst i kommunen, samt med tre tiondels procent av den vid taxeringen fastställda skattepliktiga förmögenheten i den mån den överstiger skatte-

¹³ Senaste lydelse 1978: 196.

¹⁴ Senaste lydelse 1978: 196.

Nuvarande lydelse

fritt belopp som tillkommer den skattskyldige vid förmögenhetsbeskattningen, dock med högst 300 kronor för en skattskyldig vid en och samma taxering. Aktiebolag påförs förseningsavgift enligt detta stycke med 500 kronor.

Har skattskyldig trots anmaning icke avgivit självdeklaration inom föreskriven tid, bestäms förseningsavgiften till två gånger det belopp som utgår enligt första stycket, dock lägst till 100 kronor för annan skattskyldig än aktiebolag.

Föreslagen lydelse

med högst 300 kronor för en skattskyldig vid en och samma taxering. Aktiebolag påförs förseningsavgift enligt detta stycke med 500 kronor.

Har skattskyldig trots anmaning icke avgivit självdeklaration inom föreskriven tid, bestäms förseningsavgiften till två gånger det belopp som utgår enligt första stycket, dock lägst till 100 kronor för annan skattskyldig än aktiebolag.

Detsamma gäller, om skattskyldig som avgivit förenklad självdeklaration har att fullgöra sin deklarationsskyldighet genom att avlämna en allmän självdeklaration och han inte efterkommit en anmaning att avge sådan deklaration inom den tid som föreskrivs i anmaningen.

Har skattskyldig inom föreskriven tid avlämnat deklarationshandling, som ej är behörigen undertecknad, utgår förseningsavgift endast om handlingen icke fullständigas med underskrift inom tid som föreskrivs i anmaning. I sådant fall beräknas avgiften enligt andra stycket.

120 §¹⁵

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet underlåter att fullgöra skyldighet enligt 37 eller 38 § dömes till böter.

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet underlåter att fullgöra skyldighet enligt 37 eller 38 § skall dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

Till böter, högst femhundra kronor, dömes

1) den som ej fullgör skyldighet enligt 30 § 1 mom. eller 34 § 3 mom. att avlämna där avsedda handlingar eller uppgifter,

2) den som ej fullgör skyldighet att utan anmaning avlämna uppgift, som avses i 33 §, rörande inkomst och förmögenhet, som icke i självdeklaration uppgivits till beskattning.

3) den som ej fullgör vad honom åligger på grund av förordnande, som i 40 § sägs,

4) den som ej fullgör i 42 § eller 42 a § 1 mom. föreskriven skyldighet att utan anmaning avlämna särskilda uppgifter från bostadsförening eller bostadsaktiebolag eller sådan juridisk person som förvaltar samfällighet.

5) den som ej fullgör i 43 § 1 mom., 2 mom. andra och tredje

5) den som ej fullgör i 43 § 1 mom., 2 mom. andra stycket samt 3

¹⁵ Senaste lydelse 1975: 264.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

styckena samt 3 mom. föreskriven skyldighet att avlämna uppgifter om utdelningar och räntor, samt

mom. föreskriven skyldighet att avlämna uppgifter om utdelningar och räntor, samt

6) den som ej fullgör skyldighet enligt 44 § att lämna uppgift till ledning vid beskattning utom riket.

I ringa fall dömes ej till ansvar enligt första eller andra stycket.

Ansvar enligt första eller andra stycket inträder ej, om gärningen är belagd med straff i skattebrottslagen.

1. 116 f § i sin nya lydelse träder i kraft dagen efter den dag då lagen enligt uppgift på den har kommit ut från trycket i Svensk författningssamling. Övriga bestämmelser träder i kraft den 1 juli 1985.

2. 116 f § i sin nya lydelse tillämpas första gången vid 1985 års taxering såvitt avser oriktig uppgift i fråga om inkomst av tjänst och första gången vid 1989 års taxering såvitt avser oriktig uppgift i fråga om inkomst av kapital. Övriga bestämmelser – utom 39 § 1 mom. – tillämpas första gången vid 1987 års taxering.

3. I fråga om 1987 och 1988 års taxeringar tillämpas följande.

a) I stället för vad som i 28 § första stycket 5 anges om intäkter, som skall upptas i den förenklade självdeklarationen, gäller att alla intäkter som är att hänföra till inkomst av kapital skall upptas.

b) Skyldighet att lämna kontrolluppgift enligt 37 § 8 mom. föreligger endast om den ränta som sammanlagt gottskrivits eller utbetalats till borgenären uppgår till minst 500 kronor. Härvid medräknas inte ränta som är undantagen från uppgiftsskyldighet enligt samma moment första stycket c. I stället för beloppet 100 kronor i första stycket c skall gälla ett belopp av 1 000 kronor.

c) Vad som sägs i 66 b § första stycket 2 skall inte tillämpas såvitt avser kontrolluppgift om inkomst av kapital.

3 Förslag till

Lag om ändring i uppbördslagen (1953: 272)

Härigenom föreskrivs i fråga om uppbördslagen (1953: 272)¹

dels att 3 § 2 mom., 4 § 1 mom., 32 § och 69 § 1 mom. skall ha nedan angivna lydelse,

dels att i lagen skall införas en ny paragraf, 12 §, av nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

2 mom.² Preliminär skatt utgår såsom preliminär A-skatt eller preliminär B-skatt.

1. *Preliminär A-skatt* skall med de undantag, som framgår av vad nedan i detta moment och i 10 § sägs, utgöras för sådan inkomst av tjänst, vilken helt eller delvis utgår i penningar och vilken hänför sig till den skattskyldiges huvudsakliga arbetsanställning eller eljest utgör hans huvudsakliga inkomst av tjänst. För inkomst av sådan huvudsaklig arbetsanställning hos fysisk person eller dödsbo, som är avsedd att vara kortare tid än en vecka, skall dock preliminär A-skatt erläggas endast om vad som utbetalas utgör utgift i en av arbetsgivaren bedriven rörelse.

Med tjänst likställs i denna lag rätt till pension, livränta, som utgår på grund av sjuk-, olycksfalls- eller skadeförsäkring eller annorledes än på grund av försäkring, ersättning, som i annan form än livränta utgår på grund av sjuk- eller olycksfallsförsäkring, tagen i samband med tjänst, samt undantagsförmåner ävensom sådant periodiskt understöd eller sådan därmed jämförlig periodisk intäkt, varför givaren enligt 22, 25 eller 29 § kommunalskattelagen är berättigad till avdrag.

Preliminär A-skatt skall utgå enligt skattetabell, som avses i 4 §, eller enligt de grunder som angivas i 7 eller 40 §. Beträffande preliminär A-skatt för inkomst som avses under 1 andra stycket eller punkt 12 av anvisningarna till 32 § kommunalskattelagen må regeringen föreskriva särskild beräkningsgrund. För enskilda fall må lokal skattemyndighet föreskriva särskild beräkningsgrund, exempelvis att skatten skall beräknas å viss del av inkomsten eller å inkomsten minskad med visst belopp eller att skatten skall utgå med särskilt angiven procent av inkomsten.

Preliminär A-skatt skall utgå enligt skattetabell, som avses i 4 §, eller enligt de grunder som angivas i 7, 12 eller 40 §. Beträffande preliminär A-skatt för inkomst som avses under 1 andra stycket eller punkt 12 av anvisningarna till 32 § kommunalskattelagen må regeringen föreskriva särskild beräkningsgrund. För enskilda fall må lokal skattemyndighet föreskriva särskild beräkningsgrund, exempelvis att skatten skall beräknas å viss del av inkomsten eller å inkomsten minskad med visst belopp eller att skatten skall utgå med särskilt angiven procent av inkomsten.

¹ Lagen omtryckt 1972: 75.

Senaste lydelse av lagens rubrik 1974: 771.

² Senaste lydelse 1983: 77.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

Är den, som åtnjuter ovan avsedd inkomst av tjänst, skattskyldig jämväl för annan inkomst, för garantibelopp för fastighet eller för förmögenhet må lokal skattemyndighet, då särskilda skäl därtill föranleda, föreskriva att preliminär A-skatt skall erläggas jämväl för sistnämnda inkomst eller för garantibeloppet eller förmögenheten. Därvid skall den skattskyldiges preliminära skatt beräknas antingen till viss procent av den huvudsakliga inkomsten av tjänst eller enligt skattetabell å nämnda inkomst ökad med visst belopp eller ock utgå med visst belopp utöver vad i skattetabellen anges för den huvudsakliga inkomsten av tjänst.

Är i fall varom i föregående stycke sägs inkomsten vid sidan av den huvudsakliga inkomsten av tjänst betydande i förhållande till denna eller föreligga eljest särskilda omständigheter, må lokal skattemyndighet föreskriva, att preliminär B-skatt skall erläggas i stället för preliminär A-skatt.

Öretal som uppkommer vid beräkning av skatteavdrag skall jämnas till närmast högre hela kronotal.

2. *Preliminär B-skatt* skall för inkomståret betalas av skattskyldig, som inte skall betala preliminär A-skatt enligt 1. Preliminär B-skatt skall betalas för inkomster från den skattskyldiges samtliga förvärvskällor samt för garantibelopp för fastighet och för förmögenhet. Preliminär B-skatt skall betalas enligt särskild debitering.

Den lokala skattemyndigheten får besluta att fysisk person, som har inkomst av sådan uppdragsverksamhet som avses i 4 § lagen (1982: 1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningsar, skall betala preliminär A-skatt i stället för preliminär B-skatt. Ett sådan beslut får meddelas om den för inkomståret beräknade slutliga skatten kan antas till huvudsaklig del bli betald genom avdrag för skatt.

4 §

1 mom.³ För inkomst av tjänst som hänför sig till bestämd tidsperiod och uppbärs vid regelbundet återkommande tillfällen eller till arbetsanställning som är avsedd att vara kortare tid än en vecka skall preliminär A-skatt utgå med belopp, som anges i skattetabeller, om inte lokal skattemyndighet har bestämt annat. Skattetabellerna skall ange den preliminära skatt som belöper på olika inkomstbelopp, beräknade för månad eller den kortare tid som anges i tabellerna. Regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer fastställer för varje inkomstår sådana tabeller.

Tabellerna skall grundas på följande förutsättningar, nämligen

att inkomsten är oförändrad under inkomståret,

att den skattskyldige endast kommer att taxeras för den inkomst som anges i tabellen,

att den skattskyldige inte skall erlägga annan skatt eller avgift som avses i denna lag än statlig inkomstskatt och kommunal inkomstskatt,

att skattskyldig som avses i 2 mom. första stycket 2 erhåller skattereduktion,

att den skattskyldige vid taxering för inkomsten inte erhåller andra avdrag än grundavdrag.

att den skattskyldige vid taxering för inkomsten inte erhåller andra avdrag än grundavdrag samt avdrag som avses i 33 § 2 mom. kom-

³ Senaste lydelse 1984: 348.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

munalskattelagen (1928:370) med ett belopp av 1500 kronor, dock högst fem procent av inkomsten.

12 §⁴

I fråga om inkomst som inte berättigar till avdrag som avses i 33 § 2 mom. kommunalskattelagen (1928:370) skall preliminär A-skatt i fall som avses i 4 och 40 §§ utgå enligt de grunder som anges i sistnämnda paragrafer med beaktande av att rätt till sådant avdrag inte föreligger.

32 §⁵

På tillkommande skatt skall skattskyldig betala ränta (respitränta). Räntebelopp som understiger femtio kronor påförs inte. Ränta utgår för visst kalenderår efter den räntesats som vid den årliga debiteringen det året gäller vid beräkning av ö-skatte­ränta med tillägg av tre procentenheter. Vid beräkning av ränta för tid som infaller efter utgången av det år då skatten debiteras tillämpas dock den räntesats som gäller för debiteringsåret.

På tillkommande skatt skall skattskyldig betala ränta (respitränta). Räntebelopp som understiger femtio kronor påförs inte. Ränta utgår för visst kalenderår efter en räntesats som motsvarar det av riksbanken fastställda diskonto som gällde vid utgången av närmast föregående kalenderår med tillägg av tre procentenheter. Vid beräkning av ränta för tid som infaller efter utgången av det år då skatten debiteras tillämpas dock den räntesats som gäller för debiteringsåret.

Vid beräkning av respitränta gäller,

att i den tillkommande skatten icke inräknas skattetillägg eller förseningsavgift enligt taxeringslagen och ej heller kvarskatteavgift, respitränta och anstånds­ränta;

att ränta utgår från och med den 1 april året näst efter taxeringsåret, dock att ränta på ö-skatte­ränta, restitutionsränta och skatt, som återbetalts enligt 68 § 2 mom. och ingår i tillkommande skatt, skall utgå från utgången av den månad, då beloppet utbetalts;

att ränta utgår till och med den månad, då skatten förfaller till betalning eller, om skatten skall betalas under två uppbörds­månader, till och med den första uppbörds­månaden, dock ej i något fall för längre tid än två år, samt

att ränta utgår i helt krontal, varvid öretal bortfaller.

Ändras debitering av tillkommande skatt sker ny beräkning av ränta.

Bestämmelserna i denna lag om tillkommande skatt skall tillämpas på respitränta.

⁴ Förutvarande 12 § upphävd genom 1978:927.

⁵ Senaste lydelse 1983:977.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

69 §

*1 mom.*⁶ Om preliminär skatt, som har inbetalats eller som, utan att så har skett, skall gottskrivas skattskyldig på grund av att arbetsgivaren gjort skatteavdrag, överstiger den slutliga skatten skall ränta (ö-skatteränta) beräknas på det överskjutande beloppet. Vid ränteberäkningen gäller bestämmelserna i 27 § 3 mom. andra och tredje styckena i tillämpliga delar.

Ränta utgår för en beräknad tid av tolv månader. Har preliminär skatt, som avses i 27 § 2 mom. 3, betalats efter den 18 januari året efter inkomståret men senast den 30 april samma år, skall dock ränta på sådan skatt utgå för en tid av sex månader. *Räntebeloppen får sammanlagt inte överstiga 100 000 kronor.* Öretal som uppkommer vid ränteberäkningen bortfaller.

Ränta beräknas enligt den räntesats som motsvarar det av riksbanken fastställda diskonto som gäller vid utgången av december året före taxeringsåret.

Ränta utgår för en beräknad tid av tolv månader. Har preliminär skatt, som avses i 27 § 2 mom. 3, betalats efter den 18 januari året efter inkomståret men senast den 30 april samma år, skall dock ränta på sådan skatt utgå för en tid av sex månader. Öretal som uppkommer vid ränteberäkningen bortfaller.

Ränta beräknas på den del av överskjutande belopp som inte överstiger 20 000 kronor enligt en räntesats som motsvarar halva det av riksbanken fastställda diskonto som gällde vid utgången av året före taxeringsåret och på övrig del enligt en räntesats som motsvarar fjärdedelen av diskontot.

Räntesatserna bestäms till procenttal med högst en decimal, som i förekommande fall avrundas uppåt.

Bestämmelserna i denna lag om tillkommande skatt skall tillämpas på ö-skatteränta.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1986 och tillämpas första gången i fråga om preliminär skatt för år 1986 och i fråga om ränta som beräknas enligt den årliga debiteringen år 1986.

⁶ Senaste lydelse 1983: 977.

4 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1959: 551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring

Härigenom föreskrivs att 4 § lagen (1959: 551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §²

Vid bestämmande av pensionsgrundande inkomst skall, utöver vad som framgår av lagen om allmän försäkring, gälla följande.

Värdet av naturaförmån i form av kost, bostad eller bil till arbetstagare, som skall betala sjömansskatt, skall uppskattas i enlighet med vad som föreskrivs av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Värdet av bilförmån skall uppskattas enligt de grunder som gäller för värdering av förmånen vid uppbörd av arbetsgivaravgifter enligt lagen (1981: 691) om socialavgifter. Vad nyss sagts gäller också beträffande förmån av kost, bostad eller bil i fall som avses i 3 § första stycket.

Vid beräkning av inkomst av anställning skall avdrag göras för kostnader som arbetstagaren haft att bestrida i innehavd anställning, i den mån kostnaderna, minskade med erhållen kostnadsersättning, överstiger *ettusen* kronor.

Vid beräkning av inkomst av anställning skall avdrag göras för kostnader som arbetstagaren haft att bestrida i innehavd anställning, i den mån kostnaderna, minskade med erhållen kostnadsersättning, överstiger *tretusen* kronor.

Riksförsäkringsverket får meddela särskilda föreskrifter angående beräkning av sådan inkomst av anställning, som enligt lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt hänförs till intäkt av jordbruksfastighet eller intäkt av rörelse.

Vid beräkning av inkomst av annat förvärvsarbete får från inkomst av en viss förvärvskälla inte dras av underskott i annan förvärvskälla.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1986. Äldre bestämmelser gäller fortfarande vid beräkning av pensionsgrundande inkomst för år 1985 eller tidigare år.

¹ Lagen omtryckt 1976: 1015.

Senaste lydelse av lagens rubrik 1976: 1015.

² Senaste lydelse 1984: 672.

5 Förslag till

Lag om ändring i skattebrottslagen (1971: 69)

Härigenom föreskrivs att 2 § skattebrottslagen (1971: 69) skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Den som till ledning för myndighets beslut i fråga om skatt eller avgift uppsåtligen avger handling med oriktig uppgift och därigenom föranleder att skatt eller avgift påföres med för lågt belopp eller tillgodoräknas med för högt belopp dömes för *skattebedrägeri* till fängelse i högst två år.

Detsamma gäller den som med avsikt att skatt eller avgift skall påföras med för lågt belopp underlåter att avge deklaration eller därmed jämförlig handling och därigenom föranleder att för lågt belopp påföres honom eller den han företräder.

*För skattebedrägeri skall också den dömas som med avsikt att skatt skall påföras med för lågt belopp överenskommer med sin arbetsgivare eller annan som är uppgiftsskyldig enligt 37 § taxeringslagen (1956:623), att denne skall underlätta att fullgöra sin uppgiftsskyldighet, och som därigenom föranleder att skatt på grundval av för-
enklad självdeklaration påförs honom med för lågt belopp.*

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1985.

6 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1982:1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar

Härigenom föreskrivs att 8 § lagen (1982:1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §¹

Den som i sin *allmänna* självdeklaration skall redovisa fastighet, för vilken intäkten skall beräknas schablonmässigt enligt 24 § 2 mom. kommunalskattelagen (1928:370), aktie i bostadsaktiebolag eller andel i bostadsförening skall för varje uppdragstagare, till vilken under beskattningsåret ersättning betalats för uppdrag enligt 4 § 1-3 beträffande fastigheten eller bostadslägenhet som hör till aktien eller andelen, i deklarationen lämna uppgift om

1. namn och postadress samt i förekommande fall registreringsnummer till mervärdesskatt;

2. ersättningens storlek.

Den som i sin självdeklaration skall redovisa fastighet, för vilken intäkten skall beräknas schablonmässigt enligt 24 § 2 mom. kommunalskattelagen (1928:370), aktie i bostadsaktiebolag eller andel i bostadsförening skall för varje uppdragstagare, till vilken under beskattningsåret ersättning betalats för uppdrag enligt 4 § 1-3 beträffande fastigheten eller bostadslägenhet som hör till aktien eller andelen, i deklarationen lämna uppgift om

1. namn och postadress samt i förekommande fall registreringsnummer till mervärdesskatt;

2. ersättningens storlek.

Uppgiftsskyldighet enligt första stycket föreligger inte, om ersättningen är mindre än 1 000 kronor.

I ersättningen skall inte räknas in vad som utgör betalning för material och dylikt.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1985.

¹ Senaste lydelse 1983: 856.

7 Förslag till

Lag om upphävande av lagen (1977: 1071) om basenhet

Härigenom föreskrivs att lagen (1977: 1071) om basenhet skall upphöra att gälla vid utgången av juni 1985. Den upphävda lagen gäller dock fortfarande i fråga om basenhet vid 1986 och tidigare års taxeringar.

8 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt¹

dels att 10 § 1 mom. skall ha nedan angivna lydelse,

dels att i lagen skall införas ett nytt moment, 10 § 2 mom., av nedan angivna lydelse.

10 §

Nuvarande lydelse

1 mom.² För fysiska personer och dödsbon beräknas grundbelopp och tilläggsbelopp enligt följande skalar.

Grundbeloppet utgör:

när beskattningsbar inkomst inte överstiger 9 basenheter enligt lagen (1977:1071) om basenhet:

4 procent av den del av den beskattningsbara inkomsten som överstiger 1 basenhet;

när beskattningsbar inkomst överstiger

9 men inte 10 basenheter:	grundbeloppet för	9 basenheter och 15 % av återstoden;
10 " " 18 "	" "	10 " " 20 % " "
18 " " 21 "	" "	18 " " 24 % " "
21 basenheter	" "	21 " " 20 % " "

Tilläggsbeloppet utgör:

när underlaget för tilläggsbelopp enligt 3 mom. inte överstiger 19 basenheter:

5 procent av den del av underlaget som överstiger 16 basenheter; när underlaget överstiger

19 men inte 21 basenheter:	tilläggsbeloppet för	19 basenheter och 10 % av återstoden;
21 " " 23 "	" "	21 " " 15 % " "
23 " " 26 "	" "	23 " " 20 % " "
26 " " 45 "	" "	26 " " 25 % " "
45 basenheter	" "	45 " " 30 % " "

Föreslagen lydelse

1 mom. För fysiska personer och dödsbon beräknas grundbelopp och tilläggsbelopp enligt följande skalar.

Grundbeloppet utgör:

när beskattningsbar inkomst inte överstiger 9 basenheter:

4 procent av den del av den beskattningsbara inkomsten som överstiger 1 basenhet;

när beskattningsbar inkomst överstiger

9 men inte 10 basenheter:	grundbeloppet för	9 basenheter och 15 % av återstoden;
10 " " 18 "	" "	10 " " 20 % " "
18 " " 21 "	" "	18 " " 24 % " "
21 basenheter	" "	21 " " 20 % " "

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1974: 770.

² Senaste lydelse 1984: 1061.

Tilläggsbeloppet utgör:
när underlaget för tilläggsbelopp enligt 3 mom. inte överstiger 19 basenheter:
5 procent av den del av underlaget som överstiger 16 basenheter; när underlaget överstiger

19 men inte 21 basenheter; tilläggsbeloppet för 19 basenheter och 10 % av återstoden;	
21 " " 23 " " : " " 21 " " 15 % " " :	
23 " " 26 " " : " " 23 " " 20 % " " :	
26 " " 45 " " : " " 26 " " 25 % " " :	
45 basenheter : " " 45 " " 30 % " " .	

<i>Nuvarande lydelse</i>	<i>Föreslagen lydelse</i>
	2 mom. ³ En basenhet är 7800 kronor.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1985 och tillämpas första gången vid 1987 års taxering.

³ Förutvarande 10 § 2 mom. upphävd genom 1984: 1061.

9 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1970: 172) om begränsning av skatt i vissa fall

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1970: 172) om begränsning av skatt i vissa fall¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §²

Vid prövning av skattebegränsningen fastställs ett spärrbelopp med hänsyn till den beskattningsbara inkomsten och det underlag för tilläggsbelopp som beräknats för den skattskyldige enligt lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt, i förekommande fall efter sådan justering som skall ske enligt andra och tredje styckena.

Den beskattningsbara inkomsten och underlaget för tilläggsbelopp skall ökas med vid taxeringen medgivet särskilt investeringsavdrag.

Om den skattskyldige erlagt sjömansskatt under beskattningsåret, skall den beskattningsbara inkomsten och underlaget för tilläggsbelopp ökas med den till sjömansskatt beskattningsbara inkomsten och dagpenning som är skattepliktig enligt 1 § 2 mom. lagen (1958: 295) om sjömansskatt.

Spärrbeloppet utgörs av summan av

1. 50 procent av den justerade beskattningsbara inkomsten,	
2. 25 procent av det justerade underlaget för tilläggsbelopp till den del detta underlag inte överstiger 45 basenheter enligt <i>lagen (1977:1071) om basenhet</i> ,	2. 25 procent av det justerade underlaget för tilläggsbelopp till den del detta underlag inte överstiger 45 basenheter enligt <i>10 § 2 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt</i> ,
3. 30 procent av det justerade underlaget för tilläggsbelopp till den del detta underlag överstiger 45 basenheter enligt nämnda <i>lag</i> .	3. 30 procent av det justerade underlaget för tilläggsbelopp till den del detta underlag överstiger 45 basenheter enligt nämnda <i>moment</i> .

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1985 och tillämpas första gången vid 1987 års taxering.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1974: 772.

² Senaste lydelse 1982: 419.

FINANSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1985-03-21

Närvarande: statsministern Palme, ordförande, och statsråden Lundkvist, Feldt, Sigurdson, Gustafsson, Leijon, Hjelm-Wallén, Peterson, Andersson, Bodström, Göransson, Gradin, Dahl, R. Carlsson, Holmberg, Hellström, Thunborg, Wickbom

Föredragande: statsrådet Feldt

Proposition om förenklad självdeklaration

1 Inledning

En allmän uppfattning är att det svenska skattesystemet är komplicerat och svåröverskådligt. Det gäller inte bara företagsbeskattningen, där en relativt komplicerad lagstiftning är ofrånkomlig, utan också enskilda personers beskattning. Det ekonomiska livet förändras snabbt. De många lagändringarna inom skatteområdet under årens lopp för att klargöra beskattningen i situationer som tidigare inte förutsetts och för att tillgodose rättvisesynpunkter har medfört att systemet blivit invecklat och tungrott.

Detta skapar problem både för de skattskyldiga och för skattemyndigheterna. Flertalet skattskyldiga vill förstå reglerna och kunna klara av det årliga arbetet med att upprätta sin deklaration snabbt och enkelt. Myndigheterna har också intresse av att granskningsarbetet går snabbt och friktionsfritt. En mängd merarbete och irritationsmoment både för skattskyldiga och skattemyndigheter elimineras genom enklare och klarare regler. Sådana regler skapar förutsättningar för ett bättre samarbete och mer service från myndigheterna. Skattemyndigheterna kan inrikta sin verksamhet på väsentligheter. I stället för att ingående granska löntagardeklarationer med detaljändringar som följd kan befintliga resurser användas för granskning av mer komplicerade deklarationer.

Den 13 maj 1982 tillsattes en kommitté (B 1982: 03) med uppdrag att se över taxeringsförfarandet och skatteprocessen. Kommittén har antagit namnet skatteförenklingskommittén. Som ett led i översynsarbetet har kommittén tidigare avlämnat rapporten (Ds Fi 1983: 16) Vissa ändringar i taxeringsförfarandet som föranlett lagstiftning.

Kommittén har nu avgivit betänkandet (SOU 1984: 21) Förenklad självdeklaration¹. Sammanfattningen av och lagförslagen i betänkandet bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga 1* resp. *2*.

Betänkandet har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna bör fogas till protokollet som *bilaga 3*. En sammanställning av remissyttrandena har upprättats inom finansdepartementet och finns tillgänglig i lagstiftningsärendet (Dnr 993/84).

Regeringen beslutade den 14 februari 1985 att inhämta lagrådets yttrande över inom finansdepartementet upprättade förslag till lagändringar på grundval av betänkandet. Lagrådsremissen innehöll också förslag som rörde taxeringslagens (1956: 623) bestämmelser om taxeringsrevision. Därvid behandlades bl. a. en av riksskatteverket (RSV) i november 1984 till regeringen överlämnad rapport, (RSV Rapport 1984: 10) ADB och företagsgranskning. Avsikten med regeringens förslag rörande taxeringsrevision var att klarlägga innehållet i gällande rätt, nämligen att möjlighet finns att kontrollera att alla typer av inkomster deklarerats riktigt. På samma sätt som i fråga om löntagare måste skattemyndigheterna ha rätt att stämma av t. ex. näringsidkares och aktieägares deklarerade inkomster mot uppgifter som inhämtas från tredje man. Kontrollaktioner i dessa syften har med stöd av taxeringslagen kontinuerligt företagits sedan år 1956 utan att denna rätt tidigare har ifrågasatts.

Det lagförslag som remitterades till lagrådet mötte mycket kraftig kritik. Man hävdade på sina håll att det skulle ge fritt fram för alla tänkbara integritetsintrång och övergrepp. Enligt min mening finns det inga skäl för farhågor av det slaget. Det finns inte någon grund att anta att skattemyndigheterna i framtiden skulle komma att utföra taxeringsrevision efter mindre noggranna överväganden än som görs i dag. Kritiken har dock uppenbarligen skapat en osäkerhet och oro bland allmänheten om den rätta innebörden av förslaget. Mot den bakgrunden är det en brist att lagstiftningen på området saknar närmare regler om hur kontrollen skall gå till. Därför ansåg regeringen att det var lämpligast att avvakta med ändringar i 56 § taxeringslagen till dess att man hunnit överväga i vad mån lagen kan förse med regler som tydligt anger de allmänna begränsningar som bör gälla för taxeringsrevision. Genom beslut den 18 mars 1985 återkallade regeringen därför sin begäran om lagrådets yttrande såvitt gällde förslaget rörande revision och något förslag till lagändring i den delen lägger jag inte fram nu.

Lagrådet har yttrat sig över följande lagförslag, nämligen

1. lag om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370),
2. lag om ändring i taxeringslagen (1956: 623),

¹ Ledamöter vid avgivandet av betänkandet var generaldirektören Gösta Ekman, ordförande, riksdagsledamöterna Tage Sundkvist, Knut Wachtmeiser, Hans-Olov Westberg, Anna Lindh och Karl-Erik Svartberg, rektorn Wilhelm Gustafsson, länsrådet Sven Gunnarsson och lagmannen Bertil Wennergren.

3. lag om ändring i uppbördslagen (1953: 272),
4. lag om ändring i lagen (1959: 551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring,
5. lag om ändring i skattebrottslagen (1971: 69),
6. lag om ändring i lagen (1982: 1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar.

De granskade förslagen bör fogas till protokollet som *bilaga 4*.

Lagrådets yttrande över förslagen bör fogas till protokollet som *bilaga 5*. Jag återkommer i det följande till yttrandet i avsnitt 8 i författningskommentarerna till de tre lagrum, vilkas utformning lagrådet lämnat synpunkter på, nämligen 33 § 2 mom. kommunalskattelagen och 37 § 2 mom. och 120 § taxeringslagen. I övrigt har lagrådet lämnat lagförslagen utan erinran.

Jag tar också upp några förslag till lagändringar där lagrådets yttrande inte har inhämtats. Det gäller dels ett förslag om att utvidga möjligheterna att slippa redovisa ersättningar för resekostnader i självdeklarationer och kontrolluppgifter (se avsnitt 4.1.1 under rubriken Kostnadsersättningar), dels ett förslag om att uttaget av preliminär skatt skall bestämmas med beaktande av det höjda schablonavdraget under inkomst av tjänst (se avsnitt 4.8). Slutligen gäller det ett förslag om att avskaffa den automatiska indexregleringen av den statliga inkomstskatten (se avsnitt 6).

2 Allmänna synpunkter

2.1 Skattesystemet behöver förenklas

Det svenska skattesystemet är mycket invecklat och svåröverskådligt. Detta är delvis en följd av att det ekonomiska livet blivit mer komplicerat och nödvändiggjort regleringar i flera avseenden än tidigare. Det är dock främst i fråga om näringsidkare som utvecklingen av skattesystemet låter sig förklaras på detta sätt. Systemet har emellertid blivit krångligt också när det gäller vanliga löntagare med enkla inkomstförhållanden. Här är förklaringen att söka främst i strävandena att tillgodose olika rättvisekrav. Men även andra faktorer har bidragit till att skattereglerna blivit krångliga. Det har t. ex. av olika skäl inte alltid varit möjligt för lagstiftaren att vid reformarbetet samordna olika regelsystem och skapa helhetslösningar. Snabba förändringar i samhället på det ekonomiska planet har sålunda inte sällan framtvingat särregleringar på skatteområdet med regelkollisioner eller andra tillämpningssvårigheter som följd.

Ett komplicerat skattesystem skapar inte bara merarbete för de skattskyldiga och myndigheterna utan medför också att skattereglerna många gånger slår fel. De ger inte de effekter som har äsyftats. Detta beror i en del fall på att de skattskyldiga inte förstår reglerna och därför inte kan utnyttja dem på det sätt som är meningen. I andra fall är det så att brister i

regelsystemet utnyttjas av vissa skattskyldiga för att uppnå inte avsedda effekter. Det komplicerade systemet föranleder också misstag från skattemyndigheternas sida och läser fast resurserna vid detaljfrågor och rättstillämpningsfrågor. Detta medför att för den skattskyldige viktig information och service måst eftersättas. Det skapar också många onödiga skatteprocesser, vilket i sin tur leder till ökad arbetsbelastning i domstolarna och långa väntetider där. Myndigheterna får inte heller tid att med tillräcklig kraft ägna sig åt att följa upp mer komplicerade deklarationer och därigenom motverka skatteundandragande och skattefusk. Alla dessa omständigheter leder till olikformighet vid beskattningen och gör att hela skattesystemet för den enskilde ofta framstår som orättvist.

Det är enligt min mening uppenbart att vårt nuvarande skattesystem inte fungerar tillfredsställande i nu berörda avseenden. Det är därför nödvändigt att genomföra åtgärder som påtagligt förenklar och förbättrar skattesystemet. I annat fall finns det risk för att skattemoralen allvarligt undergrävs. Det finns också en stor risk för att de som arbetar i skatteadministrationen och domstolarna inte orkar med trycket av den allt större arbetsbördan. Vad jag nu har sagt gäller främst i fråga om inkomsttaxeringen och det är den saken jag kommer att koncentrera mig på i den fortsatta framställningen.

Vissa reformer som varit inriktade på förenkling och förbättring av taxeringsarbetet har genomförts under senare år. Dessa har i första hand gällt de administrativa systemen. Jag tänker i första hand på den s.k. RS-reformen. Den innebar omfattande rationaliseringar av de administrativa rutinerna, bl. a. genom införandet av ett utökat ADB-stöd vid taxeringen. RS-reformen innebar också att taxeringsperioden förlängdes och att skattemyndigheterna fick ett kraftigt resurstillskott på ca 1 500 personer. Det kan emellertid konstateras att de vinster som RS-reformen medförde till stor del har konsumerats av ett ständigt växande granskningsmaterial. Det har sålunda hela tiden blivit fler deklarationer och antalet nya regler som skall tillämpas har också ständigt ökat. Beräkningar pekar mot att det nu skulle krävas ett resurstillskott på ytterligare ca 1 500 tjänstemän för att man skulle kunna förverkliga de principbeslut angående service, kontrollnivå m. m. som riksdagen fattade när man antog RS-reformen. Som exempel kan nämnas att ett mål med RS-reformen var att alla deklarationer skulle granskas av tjänstemän. Vid 1984 års taxering granskades fortfarande mer än hälften av den totala deklarationsmängden av fritidsfunktionärer. Ett annat mål var att 60 000 arbetsdagar skulle ägnas åt fördjupad kontroll i form av s.k. taxeringsbesök och taxeringsrevisioner. Vid de senaste årens taxeringar har endast ca 20 000 dagar ägnats åt sådan kontroll. Detta ger en antydning om storleken av problemen och visar att det behövs genomgripande förändringar i systemet för att lösa dessa. Det är uppenbarligen varken lämpligt eller möjligt att försöka bygga bort problemen genom resursförstärkningar.

Ytterligare rationaliseringar av själva taxeringsarbetet är givetvis angelägna och kan åstadkomma vissa förbättringar. En sådan rationalisering har f.ö. under våren 1984 beslutats av riksdagen, nämligen slopandet fr. o. m. 1985 års taxering av skyldigheten för fysiska personer med fastighet eller rörelse i annan kommun än hemortskommunen att lämna särskild självdeklaration. Även den i december 1984 beslutade reformen om slopad kommunal skatt för juridiska personer kommer att underlätta skattemyndigheternas arbete. Det är emellertid helt klart att det inte räcker med åtgärder av detta slag. Det behövs även åtgärder som förenklar hanteringen av den stora majoriteten deklarationer för att uppnå en mera påtaglig förbättring av kvaliteten på taxeringarna.

Ett sätt att försöka komma till rätta med problemen som har prövats planmässigt de senaste åren är att omprioritera arbetet på så sätt att man bara gör en teknisk granskning av vissa löntagardeklarationer och i stället inriktar resurserna på de svärkontrollerade deklarationerna. Det är emellertid enligt min mening olämpligt att förlita sig på en metod som innebär att man underlåter att tillämpa vissa bestämmelser därför att de i det enskilda fallet kan antas resultera i en ganska liten taxeringsändring. Det huvudsakliga skälet mot en sådan metod är givetvis rent principiellt – vad som föreskrivs i lagen skall tillämpas, annars bör bestämmelsen ändras eller upphävas. Men man måste också ha klart för sig att metoden i det långa loppet utnyttjas av vissa skattskyldiga, t. ex. genom medvetet överdrivna avdragsyrkanden. Metoden lämnar således utrymme för ett visst godtycke från myndigheternas sida och gynnar skattskyldiga som är beredda att utnyttja systemets svagheter. Starka rättssäkerhetsskäl talar därför för att man slår in på en annan väg för att höja kvaliteten på taxeringarna.

Av vad jag hittills har anfört framgår att en grundförutsättning för att uppnå en påtaglig förbättring av taxeringsarbetet är att man kan minska antalet kontrollmoment i deklarationerna från den stora majoriteten skattskyldiga. Ett sätt att åstadkomma detta är att förenkla skattereglerna så att man slipper kontrollera vissa uppgifter. Detta kan åstadkommas främst genom att vissa inkomster görs skattefria eller att vissa avdrag slopas eller schabloniseras. Men man kan också i viss utsträckning göra så att arbetsgivare och andra utbetalare åläggs att lämna kontrolluppgifter på ett sådant sätt att dessa direkt kan läggas till grund för taxeringen.

Mot åtgärder av nu angivet slag kan man naturligtvis också rikta invändningar. Vad först beträffar schabloniseringar och andra ändringar i skattskyldigheten som görs bara i förenklingssyfte kan hävdas att man genom sådana åtgärder förlorar i rättvisa. Detta kan vara riktigt på det teoretiska planet, men i praktiken är det som jag nyss har antytt annorlunda. En detaljreglering kan inte alltid upprätthållas i praktiken utan följden blir ofta – liksom när det gäller ett schablonsystem – att vissa skattskyldiga vinner på systemet på bekostnad av andra skattskyldiga. Men skillnaden är som jag tidigare påpekat att ett detaljreglerat system gynnar dem som behärskar

systemet och främst dem som är beredda att utnyttja dess svagheter. Kravet på en i det stora hela mer rättvis och likformig taxering bör därför ha företräde framför det teoretiska kravet på millimeterrättvisa i det enskilda fallet.

När det sedan gäller kontrolluppgiftsskyldigheten kan invändas att man genom en sådan delvis flyttar över bestyret med och kostnaderna för skattekontrollen på arbetsgivare och andra organ utanför det allmänna. Till detta vill jag säga att det är ofrånkomligt att skattekontrollen till stor del bygger på att arbetsgivare och andra som gör utbetalningar inom näringslivet lämnar kontrolluppgifter. Så har varit fallet i vårt land sedan lång tid och detsamma torde gälla i det stora flertalet industriländer. Restriktivitet bör givetvis iakttas när det gäller att utvidga nuvarande uppgiftsskyldigheter. Den reform som det här gäller är emellertid enligt min mening av sådan betydelse att den mer än väl motiverar en utvidgad uppgiftsskyldighet i de avseenden detta är en förutsättning för reformen. Jag återkommer strax till detta.

Den förenklingsreform jag förordar i det följande bygger på schabloniseringar och innebär att de allra flesta löntagare får en icke oväsentlig skattelättnad. Det medför ett betydande skattebortfall. Reformen måste därför vägas mot andra åtgärder på skatteområdet som också är kostnadskrävande, exempelvis en sänkning av skatteuttaget genom justering av basenheten.

Vid denna avvägning är att beakta att det under åren 1983-1985 har genomförts en mycket omfattande reformering av inkomstskatten. Denna har medfört att marginalskatterna för det helt övervägande antalet skattskyldiga nu uppgår till högst 50 %. Nära 90 % av samtliga inkomsttagare har 1985 en inkomst som ligger under den s. k. brytpunkten och därmed en marginalskatt som är högst 50 %. Samtidigt har värdet av underskottsavdragen begränsats.

I och med att takten i de nominella inkomstökningarna och av inflationen kommer att väsentligt dämpas under 1985 torde denna bild av ett väsentligt sänkt uttag av inkomstskatt kvarstå även 1986.

I det ekonomiska läge vi befinner oss måste prioriteringar vad gäller skattesystemet ske. Jag anser att den förenkling och reformering av inkomstbeskattningen som jag här föreslår bör prioriteras under inkomståret 1986. Därefter bör basenheten ånyo kunna anpassas till löne- och prisutvecklingen så att marginalskatterna kan hållas på en rimlig nivå.

Enligt min mening har vi nu kommit till en punkt där det är nödvändigt att snabbt vidta åtgärder för att upprätthålla tilltron till skattesystemet och skapa en bättre arbetssituation för skatteförvaltningen inför framtiden. Detta bekräftas av att man i massmedia och annars i den allmänna debatten i ökande utsträckning uppmärksammar fall av olikformighet vid taxeringen. Ett stöd för en sådan reform kan man också finna vid en internationell jämförelse. Man kan till att börja med peka på att många av industriländer-

na – t. ex. Storbritannien, Västtyskland och Danmark – sedan länge har någon form av förenklad löntagarbeskattning och att ett förenklingsarbete pågår i flera andra länder, t. ex. USA och Norge. Jag vill också nämna att enligt de undersökningar som gjorts av en arbetsgrupp inom RSV och som redovisats i rapporten Skatter och skattekontroll (RSV Rapport 1983: 2) så ligger Sverige långt ned på listan när det gäller storleken av schablonavdrag från anställningsinkomst och som en följd av bl. a. detta högt på listan när det gäller hur stor del av granskningsresurserna som satsas på vanliga löntagardeklarationer.

Bakom de av kommittén framlagda förslagen om en förenklad löntagarbeskattning har stått en bred majoritet av kommitténs ledamöter. Remissinstanserna har också nästan genomgående vitsordat det stora behovet av förenklingar och tillstyrkt att en förenklingsreform nu genomförs. De flesta anser att kommittén snarast varit för försiktig i sina förslag och efterlyser längre gående schabloniseringar. Men det finns också instanser som anser sig inte kunna gå med på de föreslagna schabloniseringarna, eftersom dessa anses medföra orättvisor i de enskilda fallen.

Av vad jag tidigare har sagt framgår att vad det nu gäller är att anpassa löntagarbeskattningen till den praktiska verkligheten. Jag kan därför inte finna att de argument som anförts mot förenklingsreformen är bärkraftiga.

Jag föreslår alltså att man i enlighet med vad kommittén och det stora flertalet remissinstanser förordat inför en förenklad löntagarbeskattning som bygger på enklare och mer schabloniserade skatteregler.

Fördelarna med en sådan reform är som kommittén har påpekat många och en del av dem har jag redan berört. För de skattskyldiga består de positiva effekterna främst i att det blir färre regler att hålla reda på och att de regler som finns blir enklare att förstå. Därmed ökar möjligheten för deklaranten att få tillräcklig överblick över alla regler för att kunna iakttä sin rätt. Vidare blir det möjligt att göra deklarationsblanketterna enklare, vilket underlättar det årliga deklarationsbestyret. En annan konsekvens blir att de skattskyldiga inte behöver besvaras med frågor från skattemyndigheterna om olika saker, eftersom möjligheterna till missförstånd blir få liksom behovet av utredningar. Framför allt kan myndigheterna undvika att ställa frågor om detaljer, vilket bör bidra till ett bättre förhållande mellan myndigheter och enskilda.

En radikal förenkling för ett stort antal skattskyldiga har stor betydelse också för myndigheterna. Resultatet av en sådan reform blir att deklarationsmassan minskar kraftigt och att gransknings- och registreringsbehovet minimeras. Därigenom lösgörs resurser som kan användas för en bättre information och annan service till allmänheten och för en fördjupad granskning av de svårkontrollerade deklarationerna. Därmed uppnår man en rimlig förskjutning av tillgängliga resurser mot deklarationer där det kan förekomma mer omfattande skatteundandragande.

2.2 Val av metod för en förenklad löntagarbeskattning

Ett förenklat system för löntagarbeskattning kan utformas på i huvudsak två olika sätt.

Det första representeras av den typ av system som tillämpas bl. a. i Storbritannien, Västtyskland och Österrike och som i Sverige brukar kallas definitiv källskatt. I det systemet tillgodoförs en löntagare redan på källskattestadiet alla de avdrag han är berättigad till enligt schablon eller ett särskilt beslut om jämkning. Omprövning av avdragen efter inkomst-årets utgång skall normalt inte äga rum. Någon egentlig taxering sker inte av de personer som ingår i systemet. Den svenska sjömansskatten är ett exempel på ett delvis genomfört sådant system.

Det andra sättet kännetecknas av att källskatte- och taxeringsförfarandena i allt väsentligt behålls oförändrade. Däremot ändras de materiella beskattningsreglerna samt reglerna beträffande deklarationsskyldighet och uppgiftsskyldighet till ledning för annans taxering.

Kommittén har övervägt dessa två system och dessutom en särskild variant av sistnämnda system, nämligen en långtgående deklarationsmedverkan från skattemyndigheternas sida i form av förtryckta deklarationsstommar.

Kommittén konstaterar att en övergång till definitiv källskatt skulle medföra stora förändringar på den direkta beskattningens område och få vidsträckta konsekvenser inom uppbördsområdet. Ett genomförande torde enligt kommittén därför inte kunna ske annat än på lång sikt och först efter en omfattande utredning om förslagets konsekvenser. Kommittén påpekar att remissvaren på ett tidigare betänkande (SOU 1972: 11) Förenklad löntagarbeskattning – vari redovisades ett principförslag till definitiv källskatt – i huvudsak var kritiska och att det ifrågasattes om systemet verkligen skulle innebära någon påtaglig förenkling om man såg till de samlade effekterna för löntagare, arbetsgivare och skattemyndigheter. Kommittén har mot denna bakgrund inriktat sig på lösningar som kan genomföras på kortare sikt och som enligt kommitténs uppfattning ger jämförbara förenklingseffekter för såväl skattskyldiga som skattemyndigheter utan att innebära långtgående systemändringar.

Två lösningar av förenklad deklarationsredovisning för löntagare m. fl. diskuteras.

Den ena lösningen innebär att skattemyndigheterna förtrycker deklarationsblanketter för ett stort antal skattskyldiga med alla de uppgifter om de skattskyldigas inkomst- och förmögenhetsförhållanden som myndigheterna redan har i sina register eller erhåller i form av kontrolluppgifter från arbetsgivare m. fl. Lösningen medför att vissa skattskyldiga bara behöver underteckna deklarationen, medan andra behöver tillföra denna ett mycket begränsat antal uppgifter, t. ex. angående avdragsyrkande som skattemyndigheterna saknar kännedom om.

Den andra lösningen innebär också att deklarationsblanketterna förtrycks med vissa uppgifter. Förtryckningen omfattar dock inte kontrolluppgifterna utan inskränker sig till övriga registeruppgifter, t. ex. om fastighetsinnehav o. d. Uppgifterna i kontrolluppgifterna skall enligt denna lösning över huvud taget inte behöva redovisas i den förenklade deklarationen utan det räcker att den skattskyldige när så är fallet försäkrar att han inte haft andra inkomster än som framgår av de kontrolluppgifter han fått. Denna lösning bygger således på att skattemyndigheterna och de skattskyldiga får likalydande kontrolluppgifter. Även med denna lösning är det meningen att vissa skattskyldiga bara skall behöva underteckna deklarationen inkl. nämnda försäkran, medan andra får tillföra denna tilläggsuppgifter angående avdragsyrkanden m. m.

Kommittén föreslår att den sistnämnda lösningen väljs, dvs. en förenklad deklarationsredovisning med försäkran angående innehållet i kontrolluppgifterna. Det huvudsakliga skälet för detta är att lösningen med förtryckning av informationen i kontrolluppgifterna skulle försena taxerings- och debiteringsarbetet med minst två månader.

Remissinstanserna är till den helt övervägande delen av samma uppfattning som kommittén.

För egen del får jag anföra följande.

Jag är ense med kommittén och det stora flertalet remissinstanser om att man bör bygga en förenklad löntagarbeskattning på nuvarande taxerings- och uppbördssystem och således inte införa ett system med definitiv källskatt. Ett viktigt skäl för detta är den säkerhet som ligger i att kunna bygga en reform som berör så många människor och så mycket material på nuvarande ordning. En sådan reform kan också genomföras relativt snabbt medan en definitiv källskatt förutsätter betydligt längre genomförandetid. Vidare skulle en definitiv källskatt innebära ett merarbete för arbetsgivarna. Det finns inte heller något som talar för att en definitiv källskatt skulle innebära större förenklingar för de skattskyldiga eller skattemyndigheterna än som kan uppnås genom ett förenklat deklarationsförfarande som bygger på nuvarande ordning. Jag förordar således att det införs ett system med förenklad självdeklaration, men jag vill samtidigt framhålla att den av mig förordade lösningen inte lägger hinder i vägen för en övergång till definitiv källskatt om en sådan reform i framtiden skulle anses lämplig.

De båda metoder med en förenklad självdeklaration som kommittén diskuterar har många gemensamma drag. De förutsätter till att börja med i stort sett samma förenklingar och schabloniseringar av det materiella regelsystemet. Vidare gör båda metoderna det möjligt att innefatta huvuddelen av löntagarna och pensionärerna. Valet av metod torde därför endast marginellt påverka antalet berörda deklaranter. Båda metoderna kan utformas så, att deklaranterna endast behöver fylla i sådana uppgifter som skattemyndigheterna inte känner till men som behövs för taxeringen. Summeringar, överföringar och sammanställningar kan praktiskt taget helt undvikas.

För deklaranten är metoden med förtryckning av kontrolluppgifterna något lättare att tillämpa. På deklarationsformuläret får han information om de uppgifter skattemyndigheterna vid tryckningstillfället hade tillgång till och han kan redan vid deklarationstillfället rätta eventuella felaktigheter i de förtryckta uppgifterna. Behovet av att i efterhand informera om resultatet av taxeringen kan inskränkas till de uppgifter som i dag finns på skattsedeln för slutlig skatt och i förekommande fall underrättelse om avvikelser från de uppgifter som den skattskyldige tillfört deklarationen.

Metoden med en begränsad förtryckning och en försäkran innebär som nämnts att informationen på kontrolluppgifterna inte förs in på deklarationsblanketten. Den skattskyldige har därför inte vid deklarationstillfället någon uppgift om vilka kontrolluppgifter som skattemyndigheterna har fått. Han kan dock förutsätta att myndigheterna har samma uppgifter som han själv. Metoden förutsätter emellertid att deklaranterna informeras om vilka uppgifter skattemyndigheterna lagt till grund för taxeringen. Detta kan ske genom ett särskilt dokument som sänds ut när ett första ställningstagande till taxeringen föreligger.

Av det anförda framgår att det finns vissa fördelar med en fullständig förtryckning. Men det finns också nackdelar med en sådan metod. Det torde sålunda bli nödvändigt att tillställa alla skattskyldiga, som myndigheterna fått kontrolluppgift för, samma sorts förtryckta blankett. För att blanketten skall ge utrymme för deklaranter med invecklade inkomstförhållanden att fullgöra sin deklarationsskyldighet korrekt krävs det en blankett av ungefär dagens utseende.

Den största nackdelen med att förtrycka även kontrolluppgifterna är emellertid att en sådan förtryckning kommer att förskjuta deklarationstidpunkten med minst två månader. Detta gäller inte enbart skattskyldiga med enkla inkomst- och förmögenhetsförhållanden utan även skattskyldiga som har komplicerade deklarationsförhållanden. Härigenom skulle starten för deklarationsgranskningen komma att försenas med minst två månader. En sådan konsekvens är som kommittén har påpekat synnerligen olycklig. Det är angeläget att ha en så lång granskningsperiod som möjligt och man kan inte gärna kompensera en försenad start med en senareläggning av perioden som helhet. Dels kommer granskningen då att ske lång tid efter beskattningsåret, dels måste i så fall tidpunkten för slutavräkning och slutskattsedel förskjutas. Besvärstiden skulle behöva senareläggas. Alla dessa åtgärder strider mot en naturlig strävan att så snabbt som möjligt hantera deklarationsmaterialet och ge deklaranterna besked om utfallet av taxeringen. Det kan också nämnas att kommittén överväger att i ett kommande betänkande föreslå att skattsedelsutskriften tidigareläggs med 4-5 månader i det förenklade deklarationssystemet. I så fall kan återbetalning av överskjutande skatt liksom inbetalning av kvarstående skatt tidigareläggas i motsvarande mån. Väljs metoden med förtryckning av kontrolluppgifterna går ett sådant förslag – på grund av den senare deklarationstidpunkten – inte att genomföra.

Med hänsyn till vad jag nu har anfört finner jag i likhet med kommittén att det förenklade deklarationssystemet bör bygga på modellen med en begränsad förtryckning och en försäkran angående innehållet i kontrolluppgifterna.

2.3 Utformningen av ett förenklat deklarationssystem

Allmänt om förfarandet

Jag har i det föregående kommit fram till att det bör införas ett förenklat deklarationssystem av den modell kommittén har förordat.

Systemet innebär att skattskyldiga med enkla inkomst- och förmögenhetsförhållanden får använda en starkt förenklad deklarationsblankett. Den skattskyldige behöver i denna endast redovisa sådana uppgifter som skattemyndigheterna inte redan har kännedom om. Beträffande övriga uppgifter, dvs. sådana som framgår av kontrolluppgifter från tredje man (arbetsgivare m. fl.) eller annars finns tillgängliga i skattemyndigheternas register, t. ex. uppgifter om fastighetsinnehav, har han bara att intyga uppgifternas riktighet.

Systemet bygger alltså på den grundläggande förutsättningen att den skattskyldige och skattemyndigheterna i stor utsträckning har tillgång till samma information. I fråga om tjänsteintäkterna skall arbetsgivare m. fl. uppgiftslämnare skicka likalydande kontrolluppgifter till den enskilde och skattemyndigheterna. I den förenklade deklarationen behöver den skattskyldige bara försäkra att hans inkomster överensstämmer med de kontrolluppgifter han fått. Övriga uppgifter i myndigheternas register kommer att förtryckas på blanketten. Det gäller bl. a. fastighetsuppgifter – taxeringsvärde och intäktsberäkning – och uppgifter om sambeskattningsförhållanden.

I den mån man anser att den förenklade deklarationen skall omfatta ytterligare uppgifter får dessa lämnas som tilläggsuppgifter. Det kan vara inkomster som den skattskyldige inte fått kontrolluppgifter på eller underlag för avdragsyrkanden som skattemyndigheterna inte kan ha kännedom om på annat sätt. Jag skall strax redogöra för min inställning till vilka intäkter och avdrag som bör få vara med i den förenklade deklarationen. Låt mig bara först som bakgrund till detta säga några ord om hur kommittén har tänkt sig att de förenklade deklarationerna skall hanteras.

Tanken är att taxeringarna skall utföras maskinellt med ledning av kontrolluppgifterna och den information som registrerats från deklarationsblanketten. Maskinella kontroller av olika slag genomförs i samband härmed. Ett mindre antal deklarationer kommer att granskas manuellt, främst till följd av att de maskinella kontrollmomenten givit utslag om eventuella felaktigheter. Den som använder den förenklade deklarationsblanketten får i juni ett meddelande om vilka uppgifter skattemyndigheterna lagt till grund för taxeringen samt uppgift om taxerad inkomst. Den

skattskyldige har således möjlighet att på grundval av informationen i taxeringsmeddelandet begära omprövning under återstoden av taxeringsperioden om han anser att taxeringen blivit felaktig.

Grundprinciper för en förenklad deklaration

Det nya deklarationssystemet skall som nämnts bygga på en deklarationsblankett som är enkel för de skattskyldiga att fylla i och lätt för myndigheterna att hantera och granska. Det innebär att den bara i mycket begränsad omfattning bör innehålla uppgifter som förutsätter manuella kontroller av granskarna. Utredningar och skriftväxling skall således i möjligaste mån undvikas. Företeelser som ofta leder till meningsskiljaktigheter angående tolkning eller tillämpning bör inte omfattas av det förenklade systemet. I detta bör man i stället i huvudsak hantera inkomster och avdrag som kan kontrolleras med hjälp av ADB på grundval av upplysningar (kontrolluppgifter o. d.) från tredje man.

Samtidigt måste den förenklade deklarationen omfatta den stora majoriteten löntagare och pensionärer. För att åstadkomma detta krävs det som jag nyss har antytt vissa schabloniseringar och andra förenklingar av de materiella beskattningsreglerna så att dessa grupper inte behöver redovisa smärre avdragsyrkanden. Dessutom behövs en viss utvidgning av kontrolluppgiftsskyldigheten så att en detaljredovisning kan undvikas också när det gäller intäktssidan. Om man vill få med de allra flesta skattskyldiga med okomplicerade inkomst- och förmögenhetsförhållanden räcker det emellertid inte med sådana åtgärder utan det måste finnas möjlighet för de skattskyldiga att själva lämna vissa uppgifter i deklarationen. Det är nämligen inte möjligt att genom förenklingar av de materiella reglerna och utvidgning av kontrolluppgiftsskyldigheten fånga in alla vanliga företeelser som bör beaktas vid taxeringen. Jag kommer i ett senare avsnitt att närmare redogöra för de förutsättningar under vilka en förenklad självdeklaration får lämnas och vilka ändringar som bör göras i de materiella reglerna. Jag skall emellertid redan här redovisa några huvudlinjer i dessa avseenden.

Kommitténs förslag i huvuddrag

Kommittén anser att man till att börja med bör se till att det stora flertalet löntagare och pensionärer kan använda den förenklade deklarationen.

Vad först beträffar intäktssidan är det meningen att arbetsgivarna och pensionsanstalterna liksom i dagsläget skall lämna kontrolluppgifter och att de skattskyldiga i regel bara skall behöva försäkra på blanketten att tjänsteintäkterna är i enlighet med kontrolluppgifterna. Arbetsgivarnas uppgiftsskyldighet utökas något. De skall i kontrolluppgifterna ange inte bara förekomsten av en förmån utan också värdera den i de fall det rör sig om fri bostad, fri lunch, fri bil m. m.

I fråga om avdragssidan är det enligt kommitténs mening inte lämpligt att avdrag för olika kostnader redovisas i den förenklade deklarationen, utan endast de som yrkar schablonavdrag bör få begagna denna. För att få med tjänsteinkomsterna i så stor utsträckning som möjligt föreslås därför bl. a. att det nuvarande schablonavdraget höjs. Vidare föreslås att arbetsgivar-nas kontrolluppgiftsskyldighet rörande traktamenten och reseersättningar vid tjänsteresor skall slopas i de fall ersättningarna inte överstiger vissa normalbelopp och att dessa beskattningsfrågor skall handläggas på käll-skattestadiet. I denna del bygger förslaget på traktamentsbeskattningssak-kunnigas betänkande (SOU 1983: 3) Skatteregler om traktamenten m. m. När det sedan gäller pensionärerna anser kommittén att det extra avdraget bör kunna beaktas i det förenklade systemet och föreslår på grund härav att beräkningen av det extra avdraget förenklas bl. a. i de fall förmögenhet föreligger. I fråga om avdragssidan i övrigt föreslås att vissa avdrag och skattereduktioner skall slopas. Det gäller förvärvsavdraget, avdraget för underhåll av inte hemmavarande barn samt skattereduktionerna för gift skattskyldig med hemmama och ensamstående med barn. Vidare före-slås att förmögenhet skall få redovisas i den förenklade deklarationen om den inte uppgår till beskattningsbart belopp.

Kommittén har övervägt att stanna vid dessa förslag, vilket skulle inne-bära att den skattskyldige kunde fullgöra sin deklarationsskyldighet genom att underteckna blanketten. Det skulle således inte finnas något utrymme för tilläggsuppgifter. En sådan lösning skulle emellertid inbegripa högst två miljoner skattskyldiga och enligt kommittén är detta en otillräcklig förenk-ling. Kommittén kommer fram till att även inkomst av kapital och av schablonbeskattad annan fastighet samt vissa smärre realisationsvinster skall ingå i det förenklade systemet:

För att få med kapitalinkomsterna föreslås att banker och andra kreditin-stitut skall lämna kontrolluppgifter på inlåningsräntor, så att dessa kan omfattas av en försäkran på samma sätt som tjänsteintäkterna. Avdrag för skuldräntor skall enligt förslaget yrkas som tilläggsuppgift i deklarationen. Det s. k. sparavdraget, som f. n. kan utnyttjas gemensamt av sambeskat-tade personer, föreslås bli individualiserat och höjt.

I fråga om schablonbeskattad fastighet föreslås att bara en sådan skall få redovisas i deklarationen och att intäkten skall beräknas maskinellt på grundval av de uppgifter som finns hos skattemyndigheterna. Avdrag för skuldräntor skall yrkas som tilläggsuppgift. När det sedan gäller aktievins-terna föreslås att ett schablonavdrag införs för s. k. korttidsaktier och att det nuvarande schablonavdraget för äldre aktier individualiseras. Slutligen skall enligt kommitténs förslag tilläggsuppgifter få lämnas i två avseenden, nämligen dels i fråga om tjänsteintäkter för vilka kontrolluppgift ej erhål-lits, dels i fråga om allmänt avdrag för pensionsförsäkringspremier.

Utanför den förenklade deklarationen hamnar enligt förslaget inkomst av rörelse, inkomst av jordbruksfastighet, inkomst av konventionellt be-

skattad annan fastighet samt i huvudsak inkomst av tillfällig förvärvsverksamhet. Detsamma gäller tjänsteinkter som avser företagsledare eller delägare i fåmansföretag. I den förenklade deklarationen skall inte få förekomma avdrag i inkomstslaget tjänst utöver schablonavdraget samt inte heller förlustavdrag eller extra avdrag på grund av sjukdomskostnader eller existensminimum. Härutöver föreslås vissa begränsningar som gäller mindre frekventa fall.

Remissinstansernas inställning

Remissinstanserna godtar i allmänhet kommitténs förslag angående försättningsarna för att få lämna en förenklad deklaration, liksom de därav betingade ändringarna av de materiella beskattningsreglerna och av kontrolluppgiftsskyldigheten. Det är på det hela taget en mycket positiv inställning som redovisas från myndigheter, organisationer och näringsliv. Men det förekommer en hel del kritik mot skilda delförslag. Bl. a. riktas invändningar mot förslagen att slopa avdraget för underhåll till inte hemmavarande barn och skattereduktionerna för gift med hemmameke resp. ensamstående med barn. Som jag tidigare har nämnt anser ganska många att man inte gått tillräckligt långt i förenklingssträvandena och förordar bl. a. högre schablonavdrag. Kritik riktas också från en del håll mot förslagen om ökad uppgiftsskyldighet.

Min inställning

Vid utformningen av den förenklade självdeklarationen måste man som jag tidigare har antytt försöka tillgodose två delvis motstridiga krav, nämligen å ena sidan att deklarationen skall vara enkel att hantera för både skattskyldiga och myndigheter och å andra sidan att deklarationen skall kunna användas av så många skattskyldiga som möjligt.

Jag anser i likhet med huvuddelen av remissinstanserna att kommitténs förslag i stort sett innebär en lämplig avvägning mellan dessa båda krav. Jag delar således uppfattningen att den förenklade deklarationen bör kunna användas av det stora flertalet löntagare, pensionärer och villaägare med enkla inkomstförhållanden. Det innebär att det normalt bör vara möjligt att använda denna om man har inkomst av tjänst, inkomst av kapital eller inkomst av schablonbeskattad fastighet. Smärre aktievinster bör också rymmas i det förenklade systemet. Jag kan också i huvudsak ansluta mig till de förslag till särskilda begränsningar i användningsrätten som kommittén föreslagit. Jag tänker främst på förslaget att avdrag i inkomstslaget tjänst bara skall medges med schablonavdrag och inte för verkliga kostnader.

Kommittén har också övervägt möjligheten att den förenklade deklarationen skall kunna användas av i stort sett samtliga löntagare. En fördel med detta alternativ är att ändrade förhållanden för den skattskyldige från ett år till ett annat inte medför att blankettbyte måste ske. Alternativet

innebär emellertid bl. a. att blanketten måste ta upp en mängd företeelser som bara berör ett litet antal skattskyldiga, vilket på ett avgörande sätt försvårar möjligheten att göra blanketten och informationen om den lättbegriplig. En gemensam blankett försvårar också möjligheten att bygga upp rationella administrativa rutiner, kontrollsystem m. m. för de enklare beskattningsfallen. En stor nackdel med en sådan lösning är vidare att den förutsätter en blankett med mer än två sidor. Inte minst från psykologisk synpunkt är det viktigt att den nya blanketten ges en utformning som klart visar förenklingen och den bör därför vara tvåsidig. Jag vill därför inte förorda detta alternativ, utan tillstyrker den av kommittén valda lösningen där bara de vanligaste företeelserna ryms på blanketten.

En nackdel med den av mig förordade lösningen är som jag nyss antydde att blankettbyte måste ske i viss utsträckning. Olägenheterna med detta bör emellertid i hög grad kunna lindras genom att den fullständiga blanketten utformas på ungefärligen samma sätt som den förenklade. Det torde också var möjligt att åtminstone på liknande sätt förtrycka den fullständiga blanketten med civilståndsuppgifter och fastighetsuppgifter. Det kan vara lämpligt att RSV gör en översyn av den nuvarande blanketten och till 1987 års taxering utarbetar en ny som anpassas till den förenklade blanketten.

Ett särskilt problem är att sända rätt slag av blankett till varje deklarant. Som kommittén har påpekat får utsändningen av blanketten i första hand styras av de inkomst- och förmögenhetsförhållanden som gällde vid föregående års taxering. Systemet kan kompletteras med vissa hänsynstaganden till förhållanden som inträffat under beskattningsåret. Kriterierna för urvalet kan iakttagas maskinellt. De som på grund av ändrade inkomst- eller förmögenhetsförhållanden under ett beskattningsår övergår till att uppfylla förutsättningarna för förenklad deklaration eller omvänt får använda blanketter som inte är förtryckta.

När det sedan gäller kommitténs förslag till ändringar av de materiella beskattningsreglerna och kontrolluppgiftsskyldigheten kommer jag strax att redovisa min inställning i varje sakfråga för sig. Men det finns anledning att behandla några speciella frågor redan här.

Kommittén föreslår som jag nyss nämnde att vissa avdrag och skattereduktioner skall slopas. Jag kan i och för sig hålla med om att det är önskvärt att de ifrågavarande avdragen och reduktionerna rensas ut från skattesystemet. Ett av dessa avdrag, det s. k. förvärvsavdraget, har f.ö. redan slopats genom lagstiftning våren 1984. Men en utrensning kan inte göras isolerat utan förutsätter ingående överväganden om i vad mån de som går miste om skatteförmåner bör kompenseras genom åtgärder inom det familje- eller socialpolitiska området. Sådana överväganden har inte varit möjliga att göra inom ramen för detta lagstiftningsärende utan de får göras i annat sammanhang. Som jag kommer att påvisa senare innebär mitt ställningstagande i denna fråga inte någon mera påtaglig nackdel från förenklingssynpunkt.

Kommittén tar vidare upp frågan om beskattningen av fri kost, fri bostad och fri bil, men lägger inte fram några konkreta förslag om ändringar av de materiella reglerna. Kommittén förutsätter dock att uppgiftsskyldigheten för arbetsgivarna utvidgas så att kontrolluppgifterna skall innehålla värden på sådana förmåner.

Praktiskt taget samtliga remissinstanser som har yttrat sig i frågan godtar principen att arbetsgivaren åläggs att värdera förmånen. Det betonas emellertid att en grundläggande förutsättning för detta är att enkla och lättillämpade bestämmelser införs.

Det nya förfarandet förutsätter som jag tidigare har sagt att beskattningen till största delen sker med utgångspunkt i kontrolluppgifter från tredje man och i begränsad utsträckning med ledning av uppgifter som den skattskyldige själv redovisar i deklarationen. Detta talar för att arbetsgivaren skall värdera de förmåner som de anställda har fått. En förutsättning för att utvidga uppgiftsskyldigheten är emellertid att reglerna för värdering av dessa förmåner görs enkla och schabloniserade. Förmånsbeskattningen övervägs f. n. inom förmånsbeskattningskommittén (B 1978: 02) och RSV och resultatet av detta arbete bör avvaktas innan lagstiftningsåtgärder vidtas på området.

Ett väsentligt inslag i kommitténs förslag är att man skall genomföra traktamentsbeskattningssakkunnigas förslag i betänkandet (SOU 1983: 3) Skatteregler om traktamenten m. m. om att traktamenten och avdrag normalt skall hanteras på källskattestadiet och inte vid taxeringen. Mycket talar också enligt min mening för att så bör ske. Traktamentsbeskattningssakkunnigas förslag går emellertid också ut på ändringar i de materiella reglerna och frågorna bör enligt min mening behandlas i ett sammanhang. En lagstiftning i ämnet förbereds i finansdepartementet med sikte på en proposition till hösten. Det är därför knappast troligt att nya regler kan tillämpas samtidigt med att den förenklade självdeklarationen tas i bruk. Inte heller detta bör emellertid utgöra någon avgörande försvagning av det förenklade systemet. Jag vill erinra om att enligt gällande regler behöver statliga traktamenten inte redovisas i deklarationen och detsamma gäller traktamenten på det privata området som inte avser mer än 24 dagar för år räknat eller som är undantagna från kontrolluppgiftsskyldighet på grund av dispens för den enskilde arbetsgivaren. Även de som uppbär traktamenten bör därför i stor utsträckning kunna använda den förenklade deklarationen redan första året.

Jag vill nämna att jag redan i det här sammanhanget kommer att föreslå att de förfaranderegler som traktamentsbeskattningssakkunniga föreslagit beträffande traktamenten till viss del överförs på reseersättningar från arbetsgivarna. Det innebär att ytterligare grupper kan föras in i det förenklade systemet redan från början.

Jag vill också förutskicka att några av förslagen i detta lagstiftningsärendet går längre än vad kommittén har föreslagit i den meningen att det blir

större möjligheter att använda den förenklade deklarationen. Som exempel kan nämnas att mina förslag i några fall innebär större schablonavdrag än vad kommittén föreslagit och att jag dessutom föreslår att inte bara en utan två schablonfastigheter skall rymmas på blanketten.

Sammantaget kommer mina förslag att ge i stort sett samma förenklings-effekt som kommitténs förslag. Det innebär att den förenklade blanketten kan utformas på i huvudsak det sätt som kommittén har förordat och att den kan beräknas omfatta drygt fyra miljoner skattskyldiga.

2.4 Uppgiftsskyldighet och ADB

Inledning

En viktig beståndsdel i förslaget om ett förenklat deklarations- och taxeringsförfarande är att de skattskyldiga inte skall behöva uppgge sådant som skattemyndigheterna får kännedom om genom kontrolluppgifter från tredje man eller genom utdrag ur myndigheternas register. Redovisnings-skyldigheten utformas så att deklaranterna endast behöver lämna ett fåtal uppgifter till ledning för sin taxering. Förslaget bygger således till stor del på möjligheten att bygga ut och utnyttja kontrolluppgifter o.d. Arbetsgi-varnas och andras medverkan blir i ett sådant system än viktigare än vad den är i dag.

Systemet medför betydande förenklingseffekter. För deklaranterna innebär det att uppgifter som framgår av kontrolluppgifter inte behöver deklareraras, så länge uppgifterna är riktiga och godtas av deklaranterna själv. Genom att han själv får en kopia av den uppgift som lämnas till skattemyndigheten kan riktigheten kontrolleras. Även för skattemyndigheterna innebär systemet en stor förenkling. Beskattningsuppgifter som annars måste inhämtas genom manuell hantering av varje deklarants redovisning på deklarationsblanketten kan oftast på ett enkelt sätt överlämnas på magnetband direkt från uppgiftslämnaren. Skattemyndigheternas kontroll av uppgifternas riktighet kan flyttas från de skattskyldiga till uppgiftslämnarna, dvs. kontrollen kan ske på väsentligt färre ställen. Det skapar förutsättningar för en mer enhetlig och rättvis kontroll.

Metoden innebär i allmänhet merarbete för uppgiftslämnarna. Omfattningen av merarbetet varierar med uppgifternas art och antal. Av betydelse är också vilka uppgifter som ändå lämnas till den enskilde. Merarbetet blir mindre betungande om uppgifterna som skall lämnas till skattemyndigheterna redan av andra skäl sammanställs och sänds till deklaranterna. Av stor betydelse är naturligtvis också möjligheterna att utnyttja ADB för uppgiftslämnandet.

Det är enligt min mening självklart att man bör vara ytterst restriktiv när det gäller att införa nya uppgiftsskyldigheter. Förenklingsreformen är dock enligt min mening av sådan vikt att det är befogat med en utvidgning av skyldigheten, särskilt som resultatet av en sådan uppgiftsskyldighet totalt

sett blir en arbetsbesparing genom att man ersätter deklaranternas manuell arbete med maskinella bearbetningar.

Förslagen om ökad uppgiftsskyldighet särskilt beträffande bankerna och användningen av ADB har föranlett några remissinstanser att komma med invändningar från integritetsskyddssynpunkt. Man ifrågasätter om inte förslagen innebär ett obehörigt intrång i den personliga integriteten. Jag tar i det följande upp denna fråga.

Uppgifter om bankräntor

Det finns anledning att säga några ord också om de uppgifter som den senaste tidens debatt om skattemyndigheternas kontrollrätt främst har handlat om, nämligen bankernas uppgifter om gottgjorda räntor.

Det kan då till att börja med konstateras att det inte finns någon principiell skillnad mellan dessa uppgifter och andra uppgifter som f. n. omfattas av kontrolluppgiftsskyldighet, t. ex. löneuppgifter, aktieutdelningsuppgifter och uppgifter om näringsidkares köp och försäljningar. Det är i samtliga fall fråga om uppgifter om kundförhållanden e. d. Vidare är det fråga om uppgifter som den skattskyldige är skyldig att ange i självdeklarationen. Man kan alltså inte rimligen hävda att uppgifterna är av känslig natur i sig eller att det skulle vara något hot mot den personliga integriteten att skattemyndigheterna får ta del av dessa. Man måste dessutom beakta att uppgifterna ingår i bokföringen hos dem som skall tillhandahålla uppgifterna. Kreditinstitutens inlåningsräntor är ju en avdragsgill kostnad i institutens rörelse. Skattemyndigheterna måste därför självfallet få ta del av uppgifterna för taxeringskontroll och det är också lika självklart från såväl principiella som praktiska synpunkter att man inte kan begränsa denna kontroll så att den får avse bara kreditinstitutets redovisning.

Det är ju också så beträffande bankräntorna att skattemyndigheterna har haft en generell rätt att infordra kontrolluppgifter i fråga om inte namngivna räntetagare ända sedan år 1935. Denna rätt har också under årens lopp många gånger utnyttjats för att genomföra generella räntekontroller. Att denna rätt bara tillkommer RSV betingas av hänsyn till uppgiftslämnarna och har ingenting att göra med uppgifterna som sådana.

Jag kommer alltså fram till att det från integritetsskyddssynpunkt inte kan riktas några principiella invändningar mot att utvidga den nuvarande skyldigheten att lämna kontrolluppgifter på bankräntor så att det blir en skyldighet att lämna uppgifterna självmant. Tvärtom bör det vara en fördel från denna synpunkt att den enskilde känner till att uppgifterna lämnas till skattemyndigheterna. Det bör också påpekas att en obligatorisk kontrolluppgiftsskyldighet på bankräntor förekommer i flera andra länder, bl. a. i Danmark och USA.

Användningen av ADB

Det förenklade deklarationssystemet förutsätter som jag tidigare har nämnt en ökad användning av ADB vid taxeringen. Här skall jag redovisa några allmänna synpunkter på frågan.

Vad beträffar den ökade ADB-användningen med anledning av det nya förenklade deklarationssystemet så är det i huvudsak två kategorier av uppgifter som kommer att tillföras skatteregistren. Det gäller uppgifter om bankräntor och banktillgodohavanden samt uppgifter om aktieutdelningar och aktieinnehav. Som jag tidigare har nämnt skiljer sig dessa uppgifter inte i princip från de uppgifter som redan förekommer i skatteregistren. Den reglering som finns i fråga om skatteregistren bör därför kunna gälla också för dessa uppgifter. Den nya ordningen förutsätter emellertid vissa ändringar i skatteregisterlagen (1980: 343), och jag avser att i ett senare sammanhang återkomma med förslag härom.

När det sedan gäller användningen i allmänhet av ADB på skatteområdet och frågan om integritetsskyddet vill jag börja med att stryka under några uttalanden som dåvarande departementschefen gjorde i samband med att skatteregisterlagen antogs (prop. 1979/80: 146 s. 20). Departementschefen uttalar där bl. a. följande. Det integritetsskyddade området bestäms ytterst av omfattningen av dels skyldigheten att lämna uppgifter till ledning för beskattningen, dels rätten för skattemyndigheterna att kontrollera att denna uppgiftsskyldighet har fullgjorts. De ökade möjligheterna att använda ADB innebär i och för sig inte någon ändring i dessa avseenden. Ändringen ligger bl. a. däri att kontrollen kan göras effektivare än hittills. Sådana kontroller som enligt statsmakternas beslut får och skall äga rum men som på grund av bristande manuella resurser hittills inte har kunnat ske i önskvärd utsträckning kan i det datoriserade systemet företas i större omfattning. En sådan utveckling ligger i linje med strävandena mot ökad rättvisa och likformighet vid taxeringen. Riksdagen har också uttryckligen tagit ställning för att kontrollen skall effektiviseras med stöd av ADB.

Jag kan helt ansluta mig till dessa uttalanden. Den omständigheten att man tar ADB-tekniken till hjälp vid skattekontrollerna och därigenom på ett effektivare sätt än hittills utnyttjar de uppgifter som lämnas för beskattningsändamål kan sålunda i och för sig inte anses innebära något otillbörligt från integritetssynpunkt. Det måste tvärtom vara önskvärt att myndigheterna får bästa möjliga tekniska hjälpmedel för den beskattningskontroll som enligt riksdagens beslut skall utföras.

Diskussionen rörande skyddet för den personliga integriteten med anledning av användningen av ADB får sålunda enligt min mening inte under några omständigheter leda till att det anses som ett obehörigt integritetsintrång så snart man från skattemyndigheternas sida använder ADB för att kontrollera sådana uppgifter som enligt gällande bestämmelser skall lämnas till ledning för beskattningen. I stället bör man inrikta sig på frågan om

säkerhetsanordningar mot obehörig åtkomst i ADB-systemen samt sekretesskyddet och därmed sammanhängande frågor. Vad det gäller är att så långt möjligt eliminera riskerna för att hemliga beskattningsuppgifter blir tillgängliga utanför den krets av myndigheter och tjänstemän som behöver dem för beskattningsverksamheten.

3 Materiella beskattningsregler

3.1 Avdrag i inkomstslaget tjänst

Mitt förslag: Avdragen från anställningsinkomst indelas f. n. i tre grupper, nämligen kostnader i samband med tjänsteresor (ökade levnads-kostnader och resekostnader), kostnader för resor mellan bostad och arbetsplats (arbetsresor) samt övriga kostnader. Avdrag för tjänsteresor och arbetsresor medges med faktiska kostnader, dock att kostnader för arbetsresor är avdragsgilla bara till den del de överstiger 1 000 kr. Avdrag för övriga kostnader medges enligt två alternativ. Antingen medges avdrag med ett schablonavdrag på 1 000 kr. eller också medges avdrag för de faktiska kostnaderna om dessa är högre. Jag föreslår sådana ändringar att det blir två avdragsgrupper, nämligen kostnader för tjänsteresor resp. övriga kostnader. Arbetsresekostnaderna förs sålunda till övriga kostnader och samtidigt slopas avdragsbegränsningen på 1 000 kr. Avdrag inom gruppen övriga kostnader medges liksom f. n. med verkliga kostnader eller med ett schablonavdrag. Väljer man alternativet med ett schablonavdrag för övriga kostnader får man avdrag med 3 000 kr., dock högst 10 % av intäkterna.

Avdragsrätten under inkomst av tjänst ändras i ytterligare två avseenden. För det första slopas det schablonavdrag på 100 kr. som f. n. medges den som inte har arbetsinkomst. För det andra flyttas avdragsrätten för räntor till inkomstslaget kapital.

Kommitténs förslag: Samma som mitt med två undantag, nämligen att avdragsbegränsningen på 1 000 kr. för arbetsresor behålls och att schablonavdraget bestäms till 2 000 kr.

Remissinstanserna: Flera remissinstanser befarar att schablonavdraget är så snävt tilltaget att ett stort antal skattskyldiga kommer att uteslutas från möjligheten till förenklad redovisning. En del remissinstanser anser att gränsen för avdragsrätt för resor till och från arbetet bör höjas. Vissa ifrågasätter också om rätten till avdrag för dessa resekostnader över huvud taget skall behållas. Några framhåller att kommitténs konstruktion av schablonavdraget är svår att förstå och vissa förordar att avdrag för kostnader för arbetsresor inte inordnas i schablonavdraget utan redovisas särskilt.

Skälen för mitt förslag: För en förenklad löntagarbeskattning är det givetvis av största betydelse att de vanliga avdragen i inkomstslaget tjänst kan hanteras på ett enkelt sätt. Det går inte att i den förenklade självdeklarationen ha med mer än ett mycket begränsat antal avdrag av den typ som förutsätter att avdragsrätten prövas i varje enskilt fall på grundval av uppgifter som redovisas i deklarationen. Avsikten är ju att deklarationerna i princip inte skall granskas i ett manuellt förfarande. Kommittén har föreslagit åtgärder i huvudsakligen tre avseenden för att förenkla avdragshanteringen i inkomstslaget tjänst. För det första föreslås att avdragen för kostnader i samband med tjänsteresor (resekostnader och ökade levnads-kostnader) normalt inte skall redovisas i deklarationen utan i stället hanteras hos arbetsgivaren. För det andra föreslås ändrade regler i fråga om avdrag för kostnader för resor mellan bostad och arbetsplats (arbetsresor) och schablonavdrag. För det tredje föreslås att avdrag för räntor på studielånen flyttas till inkomstslaget kapital. Förslagen skall göra det möjligt att få med den stora majoriteten löntagare i det förenklade systemet genom att det i den förenklade deklarationen inte lämnas något utrymme för avdragsyrkanden i inkomstslaget tjänst. De som använder den förenklade deklarationen skall utan särskilt yrkande tillgodoföras ett schablonavdrag och kan dessutom indirekt få avdrag för kostnader i samband med tjänsteresor genom att arbetsgivarens ersättning härför inte behöver redovisas.

Jag kan i allt väsentligt hålla med kommittén om syftet med och inriktningen av åtgärderna rörande avdragen i inkomstslaget tjänst. Det kan i och för sig i frågasättas om man inte beträffande vissa avdrag – t. ex. för verktyg, facklitteratur, telefon, kontorsmaterial o. d. – borde begränsa eller helt slopa avdragsrätten. Det kan sålunda hävdas dels att de delvis är av privat natur, dels att frågan om kostnader för arbetsredskap o. d. bör lösas genom förhandlingar mellan arbetsmarknadens parter. Å andra sidan finns det otvivelaktigt vissa skattskyldiga som har avsevärda kostnader av detta slag, samtidigt som de har en sådan arbetssituation att arbetsgivaren inte lämpligen kan tillhandahålla redskap eller facklitteratur som behövs för tjänsten. Man måste också beakta att samma kostnader alltså skulle vara fullt avdragsgilla i inkomstslagen rörelse och jordbruksfastighet. Jag kan därför inte förorda att man annat än i vissa speciella fall bygger förenklingsreformen på en slopad avdragsrätt.

Jag behandlar i det följande först förslaget angående arbetsresor och schablonavdrag.

I fråga om arbetsresor och schablonavdrag gäller f. n. i huvudsak följande. Kostnaderna för arbetsresor är avdragsgilla till den del de överstiger 1 000 kr. Schablonavdrag medges för "övriga kostnader" – dvs. andra kostnader än kostnader för tjänsteresor resp. arbetsresor – med 1 000 kr., dock högst 5 % av anställningsinkomsten. Den som har högre övriga kostnader får avdrag med det verkliga beloppet. Den som inte har några anställningsinkomster får avdrag med 100 kr.

Det råder ingen tvekan om att de nuvarande reglerna är otillräckliga om man skall åstadkomma en förenklad löntagarbeskattning. Det är framför allt den omständigheten att avdrag för arbetsresor måste prövas så snart kostnaderna överstiger 1 000 kr. som skapar problem. Månadskorten till allmänna kommunikationsmedel kostar redan i många kommuner mer än 1 000 kr. per år. Om något år när förenklingsreformen avses träda i kraft torde man i de allra flesta kommuner ha passerat 1 000 kronors-gränsen. Om inga ändringar görs av avdragsreglerna kommer detta att innebära att de skattskyldiga i stor utsträckning måste redovisa sina arbetsresor på ungefär samma sätt som i dagens system, dvs. med angivande av arbetsplatsens belägenhet, antal arbetsmånader etc. Detta förutsätter i sin tur i princip att de redovisade uppgifterna prövas i varje enskilt fall, vilket med hänsyn till avdragens frekvens skulle bli en avsevärd belastning för systemet.

Jag ansluter mig därför till kommitténs uppfattning att reglerna måste ändras så att kostnader för arbetsresor i det helt övervägande antalet fall ryms inom någon form av schablon.

En tänkbar lösning är då att medge ett schablonavdrag för kostnader för arbetsresor oavsett om sådana resor företagits eller ej. Ett sådant avdrag måste emellertid för att få avsedd effekt sättas till lägst 2 500 kr. Det kan emellertid konstateras att ett sådant avdrag blir mycket kostnadskrävande. Kostnaden för en övergång till ett schablonavdrag på 2 500 kr. med utgångspunkt i dagens regler om arbetsresor kan beräknas till ca 4 miljarder kronor. Ett rent schablonavdrag för arbetsresekostnader framstår därför som alltför dyrbart.

Det återstår då som jag ser det inte någon annan möjlighet än att slopa särbehandlingen av arbetsresor och i stället låta detta ingå bland övriga kostnadsavdrag.

Kommitténs förslag innebär som jag nämnt att man har kvar avdragsbegränsningen på 1 000 kr. för arbetsresor men låter eventuella överskjutande arbetsresekostnader ingå bland de kostnader som omfattas av schablonavdraget på 2 000 kr.

För egen del anser jag i likhet med rätt många remissinstanser att den av kommittén förordade lösningen är ganska svårgripbar. Kommittén säger också själv att konstruktionen kan vara svår att förstå. Vad frågan gäller är helt enkelt om man bör ha kvar den nuvarande begränsningen beträffande arbetsresor eller ej. Det huvudsakliga skälet för denna begränsning i avdragsrätten är att kostnaderna för arbetsresor åtminstone delvis har karaktären av privata levnadskostnader. Kostnaderna föranleds ju ofta av den skattskyldiges val av bostadsläge. Mot detta synsätt kan å andra sidan invändas att de skattskyldiga av olika skäl inte har full valfrihet vid bosättningen. Enligt min mening bör begränsningsregeln slopas eftersom den dessutom lägger hinder i vägen för en enkel lösning av schablonavdragsfrågan. Genom att slopa begränsningsregeln blir det sålunda naturligare och

enklare att ha ett gemensamt schablonavdrag för arbetsreskostnaderna och övriga kostnader.

Frågan är då hur stort schablonavdraget bör vara. Med hänsyn till vad jag tidigare nämnde om kostnaderna för resor med allmänna kommunikationsmedel och till att avdraget skall inbegripa även andra kostnader kan det inte sättas lägre än 3 000 kr. Detta kostar ca 3,2 miljarder kronor. Högre avdrag kan av kostnadsmässiga skäl inte komma i fråga. Avdraget bör liksom f. n. maximeras till viss procent av anställningsinkomsterna. Jag föreslår i likhet med kommittén att procentsatsen bestäms till tio mot f. n. fem.

Mitt förslag innebär att den som inte har några andra kostnader i inkomstslaget tjänst än arbetsreskostnader kan ha sådana kostnader med upp till 3 000 kr. och ändå rymmas inom det förenklade systemet. Den som har andra kostnader med t. ex. 1 000 kr. får följaktligen ha högst 2 000 kr. i arbetsreskostnader för att omfattas av systemet. Sammantaget ger förslaget högre avdrag för de allra flesta. Ingen får lägre avdrag än f. n. Jag vill i detta sammanhang än en gång betona att en förenklingsreform förutsätter vissa schablonregler och att det är ofrånkomligt att en sådan reform gynnar vissa skattskyldiga och är mindre förmånlig för andra.

Som jag tidigare har nämnt föreslår kommittén att kostnader i samband med tjänsteresor liksom f. n. skall behandlas för sig och således lämnas utanför schablonavdraget. Ett schablonavdrag som omfattar även sådana kostnader skulle missgynna dem som inte får ersättning av arbetsgivaren för sina tjänsteresor, eftersom avdragen för kostnaderna skulle konsumera schablonavdraget. Med hänsyn härtill biträder jag kommitténs förslag om att avdrag för kostnaderna för tjänsteresor även i fortsättningen skall medges särskilt.

Några remissinstanser har ansett att ytterligare kostnader skall ligga utanför schablonavdraget och således medges särskilt. Det gäller bl. a. kostnader för mätningsskatter samt kostnader för representation o. d. som arbetstagaren har haft och som han fått ersättning för från arbetsgivaren. Enligt min mening bör det inte komma i fråga att ha en särbehandling i deklarationen av ytterligare kostnadsslag.

Schablonavdraget på 3 000 kr. skall som framgått av det anförda medges bara den som har anställningsinkomster. Övriga skattskyldiga som har inkomst av tjänst medges f. n. ett schablonavdrag på 100 kr. Detta avdrag avser inte längre att täcka några kostnader för intäkternas förvärvande. Avdraget fyller inte någon funktion och bör som kommittén har föreslagit slopas. De folkpensionärer som har extra avdrag bör kompenseras härför genom en höjning av det extra avdraget. I övrigt bör ingen kompensation utgå.

Förslaget att nuvarande avdrag för räntor i inkomstslaget tjänst skall flyttas till inkomstslaget kapital motiveras främst av att man om möjligt bör undvika att urholka värdet av schablonavdraget. Men det är också så att

det i en del fall kan vara svårt att avgöra till vilket inkomstslag räntorna hör och många skattskyldiga torde därför redan i dagsläget redovisa de ifråga-
varande räntorna — t. ex. ränta på studielån och på lån till flyttningskost-
nader — under inkomst av kapital. En förflyttning skulle därför också
innebära en förenkling av reglerna. För de skattskyldiga kan en förflyttning
i vissa fall medföra en mindre skatteskärpning t. ex. genom att sparavdra-
get påverkas. Som jag tidigare har sagt måste man emellertid acceptera
vissa effekter av denna typ för att få ett enklare skattesystem som ger en
större rättvisa i det stora hela.

Mina förslag angående avdrag i inkomstslaget tjänst förutsätter ändring-
ar i 33 § 1 och 2 mom., 39 § 1 mom. och punkt 4 av anvisningarna till 33 §
kommunalskattelagen (1928: 370), KL.

3.2 Inkomst av kapital

3.2.1 Ränta på överskjutande preliminär skatt

Mitt förslag: Räntan på överskjutande preliminär skatt görs skattefri
och på grund härav halveras räntesatsen till motsvarande halva diskon-
tot. För överskjutande skatt som överstiger 20 000 kr. blir dock ränte-
satsen en fjärdedel av diskontot. Räntan utgår normalt för tolv månader
men om den preliminära skatten erlagts under tiden den 19 januari—den
30 april är räntetiden liksom f. n. sex månader.

Kommitténs förslag: Överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna: Praktiskt taget samtliga remissinstanser godtar kom-
mitténs förslag.

Skälen för mitt förslag: Om den preliminära skatten överstiger den slutliga
skatten får den skattskyldige ränta (ö-skatte ränta) på det överskjutande
beloppet. Ö-skatte räntan är skattepliktig inkomst. Räntesatsen är lika med
diskontot vid utgången av året före taxeringsåret. Ränta utgår i regel för en
beräknad tid av tolv månader. Ränta på preliminär skatt som erlagts genom
fyllnadsbetalning under tiden den 19 januari—30 april taxeringsåret utgår
för en tid av sex månader. Räntebeloppen får inte överstiga 100 000 kr.

Uppgiften om ö-skatte ränta är f. n. maskinellt ifyllt på deklarationsblan-
ketten. Trots detta förorsakar den många fel genom att de skattskyldiga
glömmer att föra över det förtryckta beloppet till redovisningen i inkomst-
slaget kapital. Det administrativa bestyret för granskningspersonalen för-
enklas väsentligt med ett system där ö-skatte räntan blir en skattefri intäkt.
Systemet leder också till en förenkling för den skattskyldige i fråga om
redovisningen. Förenklingseffekten blir störst beträffande fullständiga de-

klarationer men även i fråga om förenklade deklarationer blir vinsterna stora. Även för ADB-systemet innebär förslaget en viss avlastning eftersom uppgifterna inte behöver registreras om räntan görs skattefri. Antalet ö-skatte räntor uppgick vid 1983 års taxering till 2,7 miljoner. Ett system i vilket ö-skatte räntan blir en skattefri intäkt innebär således många fördelar och bör därför genomföras.

Skattefriheten medför ett inkomstbortfall för det allmänna och de nuvarande räntesatserna måste därför sänkas för att förhindra ett skattebortfall. Skatteuttaget bör i stort sett kunna balanseras genom att nuvarande räntesatser halveras. Räntan på överskjutande skatt bör därför normalt motsvara hälften av det av riksbanken fastställda diskonto som gäller vid utgången av december året före taxeringsåret. Räntan på preliminär skatt som erlagts som fyllnadsbetalning bör liksom f.n. beräknas för en tid av sex månader. Vidare bör man bl. a. för att förhindra att ö-skatte räntan utnyttjas för att vinna skattefördelar ha ytterligare begränsningar när det gäller höga överskjutande skatter. För belopp över 20 000 kr. bör räntesatsen bestämmas till en fjärdedel av fastställt diskonto. Bestämmelsen om att räntebeloppen sammanlagt inte får överstiga 100 000 kr. kan slopas med hänsyn till detta. Förslaget är i huvudsak kostnadsneutralt för såväl det allmänna som för den skattskyldige.

Det jag nu har anfört föranleder ändring i 19 § KL och 69 § 1 mom. uppbördslagen (1953: 272), UBL, samt en följdändring i 32 § UBL.

3.2.2 Sparavdrag

Mitt förslag: Det s.k. sparavdraget, som f.n. är 800 kr. för ensamstående och 1 600 kr. för sambeskattade gemensamt, individualiseras och höjs till 1 600 kr.

Kommitténs förslag: Avdraget individualiseras och blir på 1 000 kr.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser godtar kommitténs förslag. Många förordar dock ett högre sparavdrag. Vissa motsätter sig också individualiseringen av avdraget.

Skälen för mitt förslag: I syfte att stimulera sparandet och förenkla taxeringsarbetet infördes fr. o. m. taxeringsåret 1957 ett extra avdrag under inkomst av kapital, som numera brukar kallas sparavdraget. Avdraget avsågs även medverka till en bättre överensstämmelse mellan preliminär och slutlig skatt för sådana skattskyldiga som vid sidan av annan inkomst hade inkomst av kapital.

Avdraget utgjorde ursprungligen 100 kr. för ensamstående och 200 kr. för sambeskattade. Beloppen har under åren höjts i olika omgångar. Nuva-

rande beloppsgränser 800 resp. 1 600 kr. tillämpas sedan 1976 års taxering. Vid 1982 års taxering utnyttjades sparavdraget helt eller delvis av 2,6 miljoner skattskyldiga. Det allmännas kostnader för sparavdraget uppgår till ca 1 400 milj. kr.

En individualisering av avdraget innebär att makar inte får tillgodoräkna sig andre makens utnyttjade avdrag. Individualiseringen är ingen absolut förutsättning för genomförandet av ett system med förenklad deklaration. Granskningsarbetet underlättas dock så väsentligt att individualiseringen av avdraget bör genomföras. I fråga om förutsättningarna för att få lämna förenklad deklaration behandlas nämligen makarna i regel individuellt. Det kan således inträffa att den ene maken lämnar fullständig deklaration medan den andre avger förenklad deklaration. Tillgång till de båda sambeskattningsdeklarationer kommer i ett system med individuella avdrag inte att vara nödvändig.

En del remissinstanser förordar med hänvisning bl. a. till penningvärdeutvecklingen från år 1976 att sparavdrag skall medges med högre belopp än vad kommittén har föreslagit. Jag vill då först erinra om de sparfrämjande åtgärder som vidtagits inom ramen för det s. k. allemanssparandet. Dessa innebär bl. a. att avkastning och värdestegring på sparade medel är befriade från inkomstskatt. Den högsta tillåtna månadsinsättningen har nyligen höjts från 600 kr. till 800 kr. Jag anser emellertid, mot bakgrund av att individualiseringen av avdraget i många fall faktiskt medför ett minskat avdragsutrymme och det angelägna i att främja sparandet, att jag kan förorda en höjning av sparavdraget till 1 600 kr.

Mitt förslag beträffande sparavdraget föranleder ändringar i 39 § 3 mom. KL.

3.2.3 Avdrag för förvaltningskostnader

Mitt förslag: Avdrag för förvaltningskostnader medges endast till den del kostnaderna överstiger 1 000 kr.

Kommitténs förslag: Överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanserna tillstyrker förslaget. Från några håll ifrågasätts begränsningen bl. a. med hänvisning till att förmyndararvoden och arvoden för bankernas notariatverksamhet i samband med förvar av omyndigas värdehandlingar inte har karaktär av privata levnads-kostnader.

Skälen för mitt förslag: För att underlätta genomförandet av en förenklad löntagarbeskattning bör avdragsrätten för förvaltningskostnader omprövas. Till normala förvaltningskostnader hör bl. a. kostnad för bankfack och

arvode till banks notariatavdelning. I praxis förekommer en mängd olika slag av förvaltningskostnader, för vilka det kan föreligga svårigheter att med säkerhet bedöma vad som är avdragsgillt eller inte. Förvaltningskostnadsavdrag är dessutom en mycket frekvent avdragspost samtidigt som det i flertalet fall rör sig om små belopp. Ett slopande av avdragsrätten skulle därför medföra att manuella granskningsresurser frigörs och den maskinella hanteringen underlättas. Att slopa avdragsrätten helt kan dock enligt min mening inte förenas med principen om att avdrag medges för intäkternas förvärvande och bibehållande. Det kan emellertid med fog hävdas att förvaltningskostnader delvis har karaktären av privata levnads-kostnader. Vidare bör beaktas att det finns ett schablonavdrag i inkomstslaget kapital. Detta avdrag är visserligen avsett främst som en sparstimulans. Højningen av detta avdrag måste emellertid också ses som en kompensation för att avdragsrätten för förvaltningskostnader begränsas.

Avdragsrätten för förvaltningskostnader bör med hänsyn till det anförda kunna begränsas på det sätt kommittén har föreslagit. Avdrag för förvaltningskostnader bör således medges fysisk person bara för den del av kostnaderna som överstiger 1 000 kr. under beskattningsåret. Detta innebär att avdrag för sådana kostnader i stort sett kommer att upphöra för fysiska personer. Detta underlättar genomförandet av en förenklad löntagarbeskattning. Det allmännas inkomster beräknas öka med uppskattningsvis 125 milj. kr. För de skattskyldiga innebär förslaget en viss skatte-skärpning, för de flesta dock mindre än 100 kr.

Förslaget förutsätter ändringar i 39 § 1 mom. KL.

3.3 Tillfällig förvärvsverksamhet

Mitt förslag: Det införs ett avdrag på 1 000 kr. från vinster vid försäljning av aktier som innehafts mindre än två år. Det nuvarande avdraget vid försäljning av äldre aktier, som är på 3 000 kr. för såväl ensamstående som makar gemensamt, omvandlas till ett individuellt avdrag på 2 000 kr.

Kommitténs förslag: Överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna: Praktiskt taget samtliga tillstyrker förslaget eller lämnar det utan erinran.

Skälen för mitt förslag: Enligt nuvarande regler i 35 § 3 mom. KL är realisationsvinst på grund av avyttring av aktier och därmed likställda tillgångar i sin helhet skattepliktig om den skattskyldige innehaft egendomen mindre än två år. Har den skattskyldige innehaft egendomen två år eller mer, s. k. äldre aktier, är 40 % av vinsten vid avyttringen skatteplik-

tig. Från sammanlagda beloppet av skattepliktig realisationsvinst på äldre aktier minskat med eventuella realisationsförluster för samma slags aktier får den skattskyldige göra avdrag med 3 000 kr. För makar och andra sambeskattade är avdraget gemensamt.

För att få med löntagare med smärre aktieinnehav i det förenklade deklarationssystemet krävs dels att det nuvarande avdraget individualiseras, dvs. att det inte får delas upp mellan makar, dels att ett liknande avdrag införs för vinster på avyttring av korttidsaktier. Genom dessa åtgärder blir det nämligen möjligt för löntagare med små realisationsvinster att lämna förenklad deklaration. Kommittén har uppskattat att ytterligare 200 000–300 000 skattskyldiga kan omfattas av det förenklade deklarationssystemet om kommitténs förslag i dessa delar genomförs. Åtgärderna innebär också i övrigt en förenkling genom att redovisningen av små vinster vid avyttring av ett fåtal aktier, teckningsrätter m. m. kan slopas. I likhet med kommittén anser jag det angeläget att löntagare med små vinster på aktieförsäljningar också kan inrymmas i det förenklade deklarationssystemet. De angivna åtgärderna bör således genomföras. För att uppnå avsedd effekt torde det vara tillräckligt med ett relativt lågt avdragsbelopp för vinster på korttidsaktier. Avdraget bör bestämmas till 1 000 kr. *Det nuvarande avdraget från vinster på äldre aktier bör vidare bestämmas till 2 000 kr. för varje skattskyldig.* För ensamstående liksom för sambeskattade där endast den ene har aktier innebär detta en minskning av avdraget med 1 000 kr., medan individualiseringen för sambeskattade som båda har aktier innebär en höjning med samma belopp.

Vad jag nu har anfört föreslås komma till uttryck i 35 § 3 mom. KL.

3.4 Avdrag för underhåll av icke hemmavarande barn

Mitt förslag: Rätten till avdrag för underhåll av icke hemmavarande barn behålls. Däremot avskaffas den nuvarande regeln att avdragsyrkandet skall styrkas med intyg som skall fogas till deklarationen.

Kommitténs förslag: Avdraget slopas. I andra hand lämnas ett förslag som överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser som yttrat sig i denna fråga anser att avdragsrätten bör upphöra först när denna har ersatts av någon stödform utanför skattesystemet. Praktiskt taget samtliga tillstyrker andrahandsförslaget eller lämnar det utan erinran.

Skälen för mitt förslag: Enligt 46 § 2 mom. 4 KL får den skattskyldige göra avdrag för belopp som han under beskattningsåret betalat för underhåll av icke hemmavarande barn under 18 år. Avdrag medges dock till dess barnet

fyllt 21 år om det genomgår grundskola, gymnasieskola eller därmed jämförlig grundutbildning. Avdrag får göras med högst 3 000 kr. per barn. En förutsättning för avdrag är vidare att den skattskyldige styrker sitt yrkande med intyg eller annat skriftligt bevis som skall fogas till självdeklarationen.

Antalet skattskyldiga som utnyttjar avdraget har beräknats till omkring 200 000. Detta stora antal och det högt ställda beviskravet innebär att deklaraionsgranskarna måste ägna förhållandevis mycket tid åt dessa yrkanden. Vid 1981 års taxering vidtog sålunda taxeringsfunktionärerna åtgärder med anledning av avdragsyrkandena i 30 000 fall.

För skattemyndigheterna och i strävandena att förenkla beskattningsreglerna skulle därför ett avskaffande av avdragsrätten vara välkommet. Det finns också mer principiella skäl som talar för en avveckling av avdraget. Sålunda förordar ensamförälderkommittén i sitt betänkande, (SOU 1983: 51) Ensamföräldrarna och deras barn, att det stöd till barnfamiljerna som ges inom beskattningssystemet avvecklas till förmån för stöd i andra former. Enligt kommittén bör bl. a. ifrågavarande avdragsrätt omfördelas till annat stöd, bl. a. förlängt och förhöjt bidragsförskott, bidrag till resekostnader vid umgänge och ekonomiskt stöd till hushåll med ensamboende vårdnadshavare.

Som många remissinstanser framhållit är det emellertid inte lämpligt att slopa avdraget förrän det har klarlagts hur man bör utforma stödet till ensamföräldrarna. Till detta kommer att ett slopande får till följd att redan fastställda underhållsbidrag kan behöva omprövas, eftersom man vid beräkningen av förmågan att betala bidrag beaktar den skattelättnad som avdragsmöjligheten ger. Slutsatsen blir därför att avdraget t. v. bör vara kvar och att frågan om ett slopande får tas upp i samband med familjepolitiska överväganden.

Genom att i stället slopa intygskravet bör en kraftig minskning ske av de nuvarande olägenheterna med avdraget. Lättnader uppkommer för både skattemyndigheterna och de enskilda. Slopandet av intygskravet innebär att bevisläget blir detsamma som i fråga om flertalet andra avdrag.

Det bör vara tillräckligt att den skattskyldige i deklarationen anger avdragsbeloppet samt barnets namn och personnummer. Detta innebär dock inte att han skall vara befriad från att på begäran styrka sin rätt till avdrag på samma sätt som gäller för de flesta andra avdragsyrkanden.

Mitt förslag föranleder ändring i 46 § 2 mom. KL.

3.5 Avdrag för nedsatt skatteförmåga

3.5.1 Sjukdomskostnader

Mitt förslag: Avdraget på grund av sjukdomskostnader behålls t. v.
--

Kommitténs förslag: Avdraget på grund av sjukdomskostnader slopas och ersätts med ett bidragssystem som administreras av de allmänna försäkringskassorna.

Remissinstanserna: I stort sett samtliga anser att avdraget på grund av sjukdomskostnader bör slopas.

Skälen för mitt förslag: Reglerna om avdrag för nedsatt skatteförmåga på grund av sjukdomskostnader (50 § 2 mom. andra stycket KL och 9 § 2 mom. första stycket lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt, SIL.) är avsedda att ge skattelättnader till flera olika grupper skattskyldiga, bl. a. till handikappade och personer med kroniska sjukdomar. Vid 1982 års taxering fick ca 255 000 skattskyldiga avdrag på grund av sjukdomskostnader, varav ca 220 000 var folkpensionärer som fick extra avdrag också på den grunden att de uppburit folkpension.

Yrkandena om avdrag på grund av sjukdomskostnader kräver ofta betydande insatser av taxeringsfunktionärerna. Ett yrkande förutsätter nämligen inte sällan en närmare utredning från granskarens sida och en tämligen ingående prövning av olika förhållanden. RSV har i fråga om 1984 års taxering utfärdat anvisningar (RSV Dt 1983: 18) vari anges bl. a. den personkrets som företrädesvis bör vara berättigad till avdraget, vilka merutgifter som bör beaktas, vilket beviskrav som bör gälla samt hur avdraget skall beräknas med hänsyn bl. a. till inkomstens storlek och den skattskyldiges försörjningsbörda. Av anvisningarna framgår bl. a. att merutgifterna för personer som på grund av sin sjukdom är i behov av särskild kost kan variera mellan 700 och 6 100 kr. beroende på sjukdomens art. Detta ger en bild av de nuvarande tillämpningssvårigheterna och även av svårigheterna att förenkla reglerna genom schabloniseringar.

För skatteadministrationen och inte minst från förenklingssynpunkt skulle det naturligtvis vara av stort värde om den stora grupp deklareranter som är i behov av stöd med anledning av sjukdomskostnader kunde få detta utanför beskattningssystemet. Den nuvarande stödformen har genom sitt samband med taxeringen också direkta nackdelar för den enskilde. En olägenhet är att skattenedsättningen kommer den skattskyldige till godo i allmänhet först efter debiteringen av den slutliga skatten för taxeringsåret, dvs. ofta i december året efter utgiftsåret. Det är vidare klart att taxeringsfunktionärerna inte är bäst lämpade att göra de bedömningar av social och medicinsk karaktär som dessa avdragsyrkanden inte sällan förutsätter.

Jag delar därför kommitténs och remissinstansernas uppfattning att avdragsrätten bör avskaffas. En slopad avdragsrätt förutsätter emellertid att ifrågavarande personers behov av ekonomiskt stöd kan tillgodoses på ett tillfredsställande sätt. Till grund för en förändring måste ligga en kartläggning av de olika stödformer som sjuka och handikappade i dag kan få del av. En sådan kartläggning pågår f. n. på regeringens uppdrag inom statens

handikappråd. Denna skall vara klar före utgången av juni 1985. Jag har av chefen för socialdepartementet inhämtat att han på grundval av kartläggningen avser att överväga vilka åtgärder som behövs för att den nuvarande skattelindringen skall kunna avskaffas. Det förefaller dock f. n. inte möjligt att förändra stödformerna redan till inkomståret 1986.

Enligt min mening bör det vara möjligt att övergångsvis låta dem som yrkar avdrag för sjukdomskostnader använda den förenklade deklarationen. De deklarationer som innehåller sådana yrkanden får behandlas enligt någon lämplig särrutin.

3.5.2 *Existensminimum*

Mitt förslag: Reglerna om existensminimum behålls.

Kommitténs förslag: Överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna: Förslaget lämnas i allmänhet utan erinran.

Skälen för mitt förslag: Existensminimum beaktas vid beskattningen på två skilda sätt, nämligen dels genom extra avdrag vid beräkning av preliminär och slutlig skatt, dels genom nedsatt skatteavdrag för kvarstående skatt. Det senare fallet berör endast den lokala skattemyndigheten och kronofogdemyndigheten medan det förra hanteras av den lokala skattemyndigheten och taxeringsnämnden. Reglerna om existensminimum vid taxeringen finns i 50 § 2 mom. tredje stycket KL med anvisningar och i 9 § 2 mom. första stycket SIL.

I samband med 1982 års taxering medgavs omkring 1 500 skattskyldiga avdrag med stöd av reglerna om existensminimum. Denna ringa förekomst medför att det inte är motiverat att i det här sammanhanget göra en mer ingående bedömning av avdragsreglerna. Det kan emellertid konstateras att skattemyndigheternas prövning av rätten till avdrag är omständlig och arbetskrävande och att det trots detta ofta förekommer stora avvikelser mellan avdraget vid beräkningen av den preliminära skatten och avdraget vid taxeringen, till följd varav kvarstående skatt påförs.

Riksdagen har under föregående riksmöte uttalat att existensminimireglerna delvis är föråldrade och att behov av en översyn föreligger (SkU 1983/84: 50, rskr 395). Riksrevisionsverket har därefter i en till regeringen överlämnad revisionsrapport, Systemet för ekonomisk minimistandard, bl. a behandlat existensminimistödet och dess samband med socialbidrag. Enligt verkets mening talar starka skäl för att systemet med existensminimum i samband med taxeringen bör avskaffas. Detta ger anledning att i ett senare sammanhang återkomma i den här frågan.

3.5.3 Folkpensionärer

Mitt förslag: De nuvarande reglerna om avdrag för folkpensionärer på grund av nedsatt skatteförmåga behålls utom såvitt avser den uppräkningsregel som skall tillämpas när pension utgått under endast en del av året.

Kommitténs förslag: Regeln om att man beträffande makar skall beräkna avdraget med hänsyn till värdet av makarnas sammanlagda förmögenhet slopas. Nya regler införs för värdering av bostadsfastighet som ingår i den skattskyldiges förmögenhet. I övrigt överensstämmer förslaget i huvudsak med mitt.

Remissinstanserna: Meningarna är delade om förslaget angående beräkningen av makars förmögenhet och värdet av bostadsfastighet. Många efterlyser en närmare belysning av vilka effekter förslagen skulle få. Förslaget rörande den särskilda uppräkningsregeln lämnas utan erinran.

Skälen för mitt förslag: Vid 1982 års taxering fick nästan 1,2 miljoner folkpensionärer avdrag för nedsatt skatteförmåga. Det är således en sådan frekvens på avdraget att detta måste kunna omfattas av en förenklad deklara-tionsredovisning.

En viktig förutsättning för att hanteringen av dessa avdragsfall skall bli rationell är att avdraget kan beräknas maskinellt, utan kompletterande manuell granskning eller andra manuella åtgärder. Redan i dag har granskarna i viss utsträckning ADB-stöd för att beräkna avdraget som – om inte särskilda omständigheter föranleder annat – medges i enlighet med tabellvärden som RSV fastställer (vid 1985 års taxering tillämpas RSV:s föreskrifter m. m. RSV Dt 1984: 10).

För att förenkla hanteringen av avdragsfallen är de förhållanden som skall beaktas vid beräkningen och som kräver manuella insatser av granskaren av särskilt intresse. Vissa av dessa förhållanden är emellertid sådana att de inte påverkar det förenklade deklara-tionssystem som föreslås i det här ärendet, eftersom de berörda skattskyldiga ändå inte kan omfattas av systemet. Så är fallet i fråga om pensionärer som uppburit sjoinkomst eller som medgetts investeringsavdrag. Övervägandena bör i stället främst gälla de situationer då den skattskyldige haft pension under endast en del av året eller förmögenhet som skall föranleda jämkning av avdraget.

Den skattskyldige är enligt författningstexten (50 § 2 mom. fjärde stycket KL med anvisningar) berättigad till extra avdrag om inkomsten till inte obetydlig del utgjorts av folkpension. Den omständigheten att pensionen varit låg till följd av att den inte utgått under hela beskattningsåret utgör dock inte hinder mot avdrag. Avgörande för bedömningen är huruvida pensionen, om den hade utgått hela året, skulle ha utgjort en inte obetydlig

del av inkomsten. RSV har i de nämnda föreskrifterna för detta fall angett att föreskrifternas tabellvärden bör tillämpas om folkpensionen räknat för helt år uppgått till minst 6 000 kr. eller minst en femtedel av den sammanräknade inkomsten, dvs. summan av inkomsterna från olika inkomstslag. Vid tidigare taxeringar har beloppet varit 3 000 kr.

Bestämmelsen om att det beträffande pension som utgått under endast en del av året är avgörande vad pensionen skulle ha uppgått till om den utbetalats hela året medför att avdraget inte i sin helhet kan beräknas maskinellt. En möjlighet att förenkla hanteringen av dessa fall är att slopa regeln att folkpensionen skall ha uppgått till minst en femtedel av inkomsten eller 6 000 kr. och alltså beräkna avdrag så snart en folkpensionsförmån har utgått.

En annan möjlighet är att inte företa någon omräkning när pensionen har utgått under bara en del av året. Regeln att pensionen skall ha uppgått till minst 6 000 kr eller minst en femtedel av den sammanlagda inkomsten görs då absolut. Detta ger minskade avdragsmöjligheter för den som inte uppburit pension under hela beskattningsåret. Eftersom det för avdragsrätt är tillräckligt att 6 000 kr. har erhållits i pension och detta belopp svarar mot mindre än tre månaders oreducerad pension kommer begränsningen dock främst att gälla skattskyldiga som uppbär pension för första gången under året. Den nackdel som detta innebär för en begränsad krets skattskyldiga uppvägs enligt min mening klart av de fördelar som erhålls genom att 6 000 kronors- och en femtedelsregeln kan iakttas maskinellt. Någon erinran mot en sådan justering av förutsättningarna för avdrag har inte heller framförts vid remissbehandlingen.

Enligt RSV:s föreskrifter bör vid beräkningen av avdrag för nedsatt skatteförmåga hänsyn också tas till vissa inte skattepliktiga inkomster och förmögenhetstillgångar. Dessa skall därvid räknas med på samma sätt som skattepliktiga inkomster och tillgångar. Av särskilt intresse är utländska pensioner och utländsk förmögenhet som genom dubbelbeskattningsavtal har undantagits från beskattning här i landet. Den skattskyldige måste själv redovisa dessa eftersom skattemyndigheterna inte på annat sätt får information om dem. Det finns emellertid inte anledning att i det här sammanhanget föreslå ändringar på dessa punkter. Som jag senare kommer att utveckla närmare förordar jag nämligen att skattskyldiga med inkomster från utlandet eller med utländska förmögenhetstillgångar inte skall få lämna en förenklad självdeklaration.

Folkpensionärens förmögenhetsinnehav skall beaktas vid beräkning av avdrag för nedsatt skatteförmåga. De gällande reglerna föranleder överväganden i främst två avseenden, nämligen dels i fråga om hänsynstagandet till andra makens förmögenhet, dels vad gäller beräkningen av förmögenhetsvärdet av bostadsfastighet.

Beträffande makar skall på vardera maken anses belöpa hälften av makarnas sammanlagda skattepliktiga förmögenhet. Detta gäller även om

endast ena maken är folkpensionär. Denna sammanläggning av förmögenheterna kräver alltid tillgång till uppgifter från båda makarnas deklarationer. En övergång till individuell avdragsberäkning såvitt avser förmögenhet skulle därför underlätta granskning- och taxeringsarbetet. Man skulle då också nå överensstämmelse med vad som gäller i fråga om inkomster. Vid avdragsberäkningen tas nämligen ingen hänsyn till de inkomster som andra maken haft. Den gällande beräkningsgrunden i fråga om förmögenhet infördes emellertid så sent som vid 1983 års taxering på grundval av förslag från kommittén om folkpensionärernas skattelättnader. Denna uttalade i betänkandet (Ds B 1981: 7) Folkpensionärernas beskattning att det rent principiellt vore önskvärt med en individuell beskattning även i detta fall men att det till följd av skatteflyktsrisken inte var lämpligt med en sådan förändring. Med skatteflyktsrisk avsåg kommittén bl. a. att en övergång till en individuell prövning kunde ge incitament till formella förmögenhetsöverföringar mellan makar och leda till att de i sina deklarationer gjorde en felaktig uppdelning av förmögenhetstillgångarna i syfte att få största möjliga avdrag. Vid den nu företagna remissbehandlingen har många remissinstanser framhållit att dessa skäl fortfarande talar emot en individuell prövning. Skälen är också enligt min mening av sådan tyngd att man inte nu bör göra någon ändring i de nuvarande reglerna om sammanläggning av förmögenheter.

Vid beräkningen av förmögenheten beaktas bl. a. värdet av schablonbeskattad villa eller fritidshus enligt särskilda regler. Dessa innebär att som förmögenhet räknas tio procent av skillnaden mellan fastighetens taxeringsvärde och lånat i fastigheten nedlagt kapital i den mån skillnaden inte uppgår till 250 000 kr. Den del av mellanskillnaden som överstiger 250 000 kr. värderas i sin helhet som förmögenhetstillgång. Reglerna skall på motsvarande sätt tillämpas i fråga om sådan bostadsbyggnad med tillhörande tomt på jordbruksfastighet som används som bostad av den skattskyldige.

Ingår schablonbeskattad fastighet eller jordbruksfastighet i den skattskyldiges förmögenhet blir beräkningen av det särskilda förmögenhetsvärde som kan komma att reducera avdraget komplicerad för både deklareranter och skattemyndigheter. Förenklade regler på detta område utgör dock inte en nödvändig förutsättning för det förenklade deklarationssystemet. I detta bör det nämligen vara möjligt att beräkna avdraget – som skall tillföras av skattemyndigheterna utan att den skattskyldige framställer något yrkande därom – med hjälp av ADB genom att bl. a. uppgifter om lånat i fastigheten nedlagt kapital särredovisas och registreras från deklarationsblanketten. Å andra sidan är det önskvärt med regler som är enklare att tillämpa och lättare att förstå för de skattskyldiga och som minskar de tröskeleffekter de nuvarande bestämmelserna ger. Kommitténs förslag om ett enhetligt, icke omräknat, förmögenhetsbegrepp där hänsynstagande till bostadsfastighetens del av förmögenhetsmassan görs genom differentiera-

de avtrappningsintervall är ett steg i den riktningen. Man bör dock såsom flera remissinstanser framhåller inte i det här avseendet ändra de gällande reglerna – som f.ö. prövades av kommittén om folkpensionärernas skattelättnader – utan en mer genomgripande översyn än som varit möjlig att företa nu.

3.6 Skattereduktioner

Mitt förslag: Nuvarande regler om skattereduktioner behålls.

Kommitténs förslag: Skattereduktionen för den som har hemmameka och för den som är ensamstående med hemmavarande barn slopas.

Remissinstanserna: De remissinstanser som yttrat sig på denna punkt anser i allmänhet att ett slopande förutsätter att det först tillskapas ett annat stödssystem.

Skälen för mitt förslag: Skattereduktion utgår f. n. i tre former. Den som taxeras som gift skattskyldig medges skattereduktion på 1 800 kr. om andra maken saknar statligt taxerad inkomst. Om maken har taxerad inkomst men denna understiger 6000 kr. utgår skattereduktion med ett reducerat belopp. Om inkomsten överstiger 6000 kr. utgår ingen skattereduktion. Den som taxeras som ogift skattskyldig medges skattereduktion på 1 800 kr. om han den 1 november under beskattningsåret haft hemmavarande barn under 18 år. Den tredje formen av skattereduktion medges den som har betalat medlemsavgift till arbetstagarorganisation.

Skattereduktionen för fackföreningsavgift behöver inte ändras med anledning av den förenklade självdeklarationen. Reduktionen sker nämligen i samband med uppbördsförfarandet utan att vara beroende av uppgifter i deklarationerna.

De båda övriga skattereduktionsformerna som regleras i 2 § 4 mom. UBL är emellertid utformade så att de måste beaktas vid uppgiftslämnandet i deklarationen och vid taxeringsarbetet. Vad gäller den s. k. hemmamereduktionen måste det sålunda bl. a. finnas uppgift om andra makens bosättningsförhållanden och beträffande den s. k. ensamförälderreduktionen krävs att det finns uppgift om att den skattskyldige haft hemmavarande barn vid viss tidpunkt.

För ett förenklat system skulle det därför vara värdefullt att reduktionerna slopas. Detta gäller särskilt ensamförälderreduktionen, eftersom denna efter avskaffandet av rätten till förvärvsavdrag utgör det enda skälet till att skatteadministrationen för varje skattskyldig måste infordra information rörande hans barn.

Det är emellertid som en del remissinstanser framhåller inte lämpligt att

avskaffa dessa skattereduktioner innan det finns underlag för att ta ställning till i vilken mån och på vilket sätt ifrågavarande skattskyldiga skall kompenseras för ett ökat skatteuttag. För detta talar inte minst att skattereduktionerna tillkommer personer som inte sällan har en ansträngd ekonomisk situation. Jag kommer således fram till att frågan om ett slopande av skattereduktionerna får lösas i samband med familjepolitiska överväganden.

3.7 Pensionsgrundande inkomst

Mitt förslag: Vid beräkning av pensionsgrundande inkomst (PGI) skall avdrag göras för kostnader som arbetstagaren haft i anställningen i den mån kostnaderna minskade med erhållen kostnadsersättning överstiger 3 000 kr. F. n. är beloppsgränsen 1 000 kr.

Kommitténs förslag: Beloppsgränsen föreslås bli 2 000 kr.

Remissinstanserna: Så gott som samtliga remissinstanser godtar kommitténs förslag. Två remissinstanser förordar dock att PGI bestäms till samma belopp som nettointäkten av tjänst.

Skälen för mitt förslag: Inkomstbelopp som går åt för att täcka kostnader i anställningen räknas i princip inte som pensionsgrundande. Med kostnader i tjänsten avses endast utgifter som den anställda fått vidkännas i direkt samband med arbetet. Kostnader för resor mellan bostad och arbetsplats är inte kostnader som hänförs till tjänsten och påverkar inte PGI-beräkningen. För att förenkla den administrativa hanteringen finns en regel som innebär att kostnaderna måste uppgå till visst belopp för att inkomsten vid PGI-beräkningen skall reduceras. Avdrag skall göras för kostnader som arbetstagaren haft i anställningen i den mån kostnaderna minskade med erhållen kostnadsersättning överstiger 1 000 kr. Överskjutande belopp skall dras av från den anställdes inkomst vid beräkningen av PGI.

Två remissinstanser framhåller att det från förenklingssynpunkt vore lämpligast att PGI bestämdes till samma belopp som nettointäkten av tjänst. Det är givet att en sådan metod är att föredra om man ser bara till förenklingsaspekten. Den skulle dock medföra en allmän sänkning av de pensionsgrundande inkomsterna. Jag vill därför inte förordna en sådan lösning.

Mitt förslag innebär att avdrag vid PGI-beräkningen görs först när kostnaderna minskade med erhållen kostnadsersättning överstiger 3 000 kr. Detta medför att avdrag aldrig behöver göras om den skattskyldige nöjer sig med schablonavdraget under inkomst av tjänst. PGI bestäms då till samma belopp som bruttosumman av anställningsinkomsterna. Förslaget

innebär inga försämringar för de försäkrade, obetydliga merkostnader för det allmänna samt en enkel tillämpningsrutin för skattemyndigheterna.

Förslaget förutsätter ändring i 4 § lagen (1959:551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring.

4 Förfaranderegler

4.1 Deklarationsskyldigheten

4.1.1 Allmänna begränsningar i deklarationsskyldigheten

Kostnadsersättningar

Mitt förslag: Möjligheterna att slippa redovisa resekostnadsersättning i deklarationer och kontrolluppgifter utvidgas. Beträffande traktamentsersättning behålls de nuvarande reglerna t. v.

Kommitténs förslag: Traktamentsbeskattningssakkunnigas förslag om att traktamenten och avdrag normalt skall hanteras på källskattestadiet genomförs och detta förfarande skall omfatta även reseersättningar i enskild tjänst.

Remissinstanserna: Flertalet har inte haft något att erinra mot den grundläggande uppfattningen att kostnadsersättningar inte skall behöva redovisas utan i stället hanteras av arbetsgivaren.

Skälen för mitt förslag: Ersättningar för tjänsteresor eller representation som ej överstiger 500 kr. behöver enligt 37 § 1 mom. 1 g taxeringslagen (1956:623), TL, inte tas upp i kontrolluppgift. Detsamma gäller traktamentsersättning, som sammanlagt ej överstiger 500 kr. eller inte avser mer än 24 dagar för år räknat, om det anmärks i kontrolluppgiften att traktamentsersättning utgått. Ersättningar som omfattas av stadgandet behöver enligt 25 § första stycket 3 TL inte redovisas i deklarationen.

Som jag tidigare framhållit bör principen vara att kontrollen av de intäkter som tillkommer löntagare m. fl. i så stor utsträckning som möjligt flyttas från dessa till arbetsgivare och andra som betalar ut ersättningarna. Härav följer att mottagaren av en ersättning i princip inte skall behöva redovisa ersättningen i sin deklaration. Detta är också den bärande tanken i systemet med förenklad självdeklaration. Den angivna ordningen med kontrollen förlagd hos arbetsgivarna bör enligt min mening kunna tillämpas i högre grad än f. n. i fråga om kostnadsersättningar. I de fall där ersättningen är lika stor som den anställdes kostnader består redovisningen i den anställdes deklaration endast av en öppet redovisad kvittning. En sådan redovisning framstår i många fall som onödig och bör således kunna

slopas. Att fullt ut genomföra en sådan ordning skulle emellertid kunna inbjuda till att maskera en del av lönen som kostnadsersättning. Möjligheten att underlåta redovisning hos den anställde bör därför i princip begränsas till att avse ersättningar där avdragsrätten för den motsstående kostnaden är lätt att bedöma och kostnaden lätt att verifiera.

När det gäller traktamentsersättningar bör som jag tidigare nämnt frågan om ett förenklat redovisningsförfarande tas upp i samband med behandlingen i höst av traktamentsbeskattningssakkunnigas förslag. I det sammanhanget bör också behandlas andra kostnadsersättningar såsom rese- och representationsersättningar. Jag tar därför här bara upp en del av problematiken rörande resekostnadsersättningar och börjar då med sådana ersättningar för resa i tjänsten inom riket med allmänna kommunikationsmedel som motsvarar gjorda utlägg. De kostnader som svarar mot sådana ersättningar är utan vidare avdragsgilla enligt bestämmelserna i KL och är lätta att verifiera. Detsamma gäller kostnader för taxiresor därvid inbegripet s. k. limousineservice. Enligt min mening behöver sådana ersättningar inte tas upp i kontrolluppgift och därmed inte heller i mottagarens deklARATION.

När det gäller kostnadsersättningar för tjänsteresa med egen bil kan dessa utgå efter många olika beräkningsgrunder. En öppen redovisning i den anställdes deklARATION av erhållen ersättning och havda kostnader bör därför i princip alltjämt ske. Redovisning bör dock kunna underlåtas då den sammanlagda ersättningen under ett år uppgår till endast mindre belopp. Jag föreslår därför en regel med innebörd att resekostnadsersättning som uppgår till högst 1 000 kr. inte behöver tas upp i deklARATIONEN. Denna regel föreslås så utformad att den omfattar all kostnadsersättning för resor i tjänsten som inte avser allmänna kommunikationsmedel eller taxi, t. ex. ersättning för egen bil och leasingbil. I de nu nämnda situationerna får det anses tillräckligt att det i kontrolluppgiften markeras att resekostnadsersättning utgått.

Den lättnad i skyldigheten att redovisa resekostnadsersättningar som jag här förordat innebär förenklingar för såväl arbetsgivare som löntagare. Den innebär också att ett större antal skattskyldiga kan begagna sig av den förenklade deklARATIONsblanketten. Däremot påverkas inte möjligheterna att utnyttja schablonavdraget, eftersom kostnader för tjänsteresor ligger helt utanför detta.

Förslaget förutsätter ändring i 37 § 1 mom. 1 g TL.

Aktieförsäljningar

Mitt förslag: Redovisning av aktieförsäljningar får underlåtas om försäljningssumman uppgår till högst 1 000 kr. för aktier som innehafts mindre än två år och högst 6 600 kr. för äldre aktier.

Kommitténs förslag: Överensstämmer med mitt bortsett från att gränsen för redovisning av försäljning av äldre aktier bestäms till 7 000 kr.

Remissinstanserna: Praktiskt taget samtliga tillstyrker förslaget eller lämnar det utan erinran.

Skälen för mitt förslag: Jag har nyss föreslagit att det skall införas ett avdrag på 1 000 kr. som får utnyttjas vid försäljning av korttidsaktier och att det nuvarande avdraget på 3 000 kr. vid försäljning av äldre aktier skall individualiseras och bestämmas till 2 000 kr. Syftet med dessa förslag är att göra det möjligt för personer med mindre aktievinster att använda den förenklade deklarationen. För att uppnå detta behövs emellertid också bestämmelser som gör att smärre aktieförsäljningar inte behöver redovisas i den förenklade deklarationen. Enligt min mening är det lämpligt att bestämmelserna görs tillämpliga generellt, dvs. också på den vanliga deklarationen. Bestämmelserna bör innebära att redovisning av aktieförsäljningar får underlåtas om bruttoförsäljningssumman understiger visst belopp. För korttidsaktier bör redovisningsgränsen sättas lika med det skattefria beloppet. För äldre aktier bör redovisningskravet avvägas så att det ungefärligen svarar mot den summa som den skattskyldige skattefritt kan sälja äldre aktier för om man tar hänsyn till det särskilda avdraget och den s. k. schablonmetoden. Denna innebär att anskaffningskostnaden beräknas till 25% av aktiens försäljningspris. Med dagens regler innebär det att vinster på försäljningar upp till 6 667 kr. blir skattefria. Gränsen för redovisning bör lämpligen bestämmas till 6 600 kr.

Vad jag nu har anfört föreslås komma till uttryck i en ny paragraf, 25 d § TL.

4.1.2 Förutsättningar för att få avge en förenklad självdeklaration

Inkomst av tjänst

Mitt förslag: Alla kontanta intäkter i inkomstslaget tjänst utom utlandsinkomster kan omfattas av den förenklade deklarationen. I fråga om avdrag får bara schablonavdraget på 3 000 kr. förekomma.

Kommitténs förslag: Inget undantag för utlandsinkomst eller naturaförmåner. Vad gäller naturaförmåner bygger kommitténs förslag på att värdet av dessa anges i kontrolluppgifter. I fråga om avdrag överensstämmer förslaget med mitt.

Remissinstanserna: Flertalet lämnar förslaget utan erinran. Några anser att endast inkomster som framgår av kontrolluppgifter skall omfattas. En del vill att det skall vara möjligt att lämna uppgift om avdrag för resor till och från arbetet.

Skälen för mitt förslag: Det klart dominerande intäktsslaget under förvärvskällan inkomst av tjänst är anställnings- och uppdragsförmåner för vilka kontrolluppgiftsskyldighet enligt 37 § TL föreligger. Har denna skyldighet fullgjorts och den skattskyldige inte haft andra tjänsteinkomster bör det kunna vara tillräckligt att han intygar i deklarationen att hans inkomster av tjänst stämmer överens med de kontrolluppgifter han fått.

När det gäller de fall då kontrolluppgiftsskyldighet inte föreligger eller föreligger men inte har fullgjorts är frågan om den skattskyldige skall ges möjlighet att lämna tilläggsuppgift om erhållna inkomster.

De fall där någon skyldighet att lämna kontrolluppgift inte föreligger avser främst inkomster i form av periodiskt understöd. Den grupp som erhåller sådant skattepliktigt understöd är ganska liten. Enligt beräkningar av RSV rörde det sig om ca 13 000 personer vid 1983 års taxering.

Av större intresse är de fall där den skattskyldige inte fått föreskriven kontrolluppgift. Även om dessa fall torde vara relativt ovanliga talar principiella skäl för att det bör finnas ett utrymme att lämna tilläggsuppgifter. Men det finns ett särskilt problem med detta. Jag tänker på sådana fall där skattemyndigheterna men inte den skattskyldige fått kontrolluppgift, vilket kan inträffa t. ex. i samband med flyttning, och fall där den skattskyldige inte kan återfinna kontrolluppgifterna vid deklarationstillfället. Om han då lämnar uppgift om inkomsten på den förenklade blanketten finns en påtaglig risk att inkomsten blir beskattad två gånger. Normalt kommer ju taxeringen maskinellt att grundas på såväl kontrolluppgiften som tilläggsuppgiften.

Enligt vad jag inhämtat från RSV bör det emellertid vara möjligt att ordna en särskild kontrollrutin som i det närmaste eliminerar riskerna för dubbelbeskattning. Med hänsyn härtill förordar jag att det skall vara möjligt att lämna tilläggsuppgifter om tjänsteintäkter som inte finns med på kontrolluppgifterna.

Den som erhåller inkomst från utlandet måste deklarera fullständigt. I fråga om tjänst bör detta gälla alla som haft inkomst av anställning utomlands. Skälet härtill är att inkomsten kan beskattas också i utlandet och därför föranleda tillämpning av ett dubbelbeskattningsavtal eller av våra interna regler om avräkning för utländsk skatt.

Kommittén har förordat att arbetsgivarna i kontrolluppgifter i förekommande fall skall ange inte bara förekomsten av vissa naturaförmåner (kost, bostad och bil), vilket görs i dag, utan också värdet av dessa. De skattskyldiga skulle då inte behöva lämna någon särskild uppgift i den förenklade självdeklarationen om sådana icke kontanta förmåner. Som jag tidigare nämnt övervägs emellertid beskattningsfrågan av förmåner f. n. inom förmånsbeskattningskommittén och RSV. Jag anser därför inte att man i det här sammanhanget bör företa någon ändring i den gällande ordningen. Mot den bakgrunden och då de nuvarande reglerna om förmånsvärderingen i många fall är komplicerade bör de som uppbär förmåner i annat än pengar enligt min mening t. v. inte få använda den förenklade blanketten.

Vad gäller avdragen i förvärvskällan innebär förslaget om ett schablonavdrag på 3 000 kr. att flertalet skattskyldiga inte kommer att ha avdragsgilla kostnader utöver vad som täcks av schablonavdraget. Om avdrag yrkas med högre belopp bör en fullständig deklaration lämnas. Fick den skattskyldige lämna tilläggsuppgifter om detta i den förenklade deklarationen skulle förenklingseffekterna för skattemyndigheterna i stor utsträckning komma att utebli. Den manuella granskningen skulle då inte kunna hållas nere på den låga nivå som systemet annars möjliggör.

De här angivna förutsättningarna bör liksom de som jag i det följande tar upp i det här avsnittet regleras i en ny 24 § i TL och där utgöra ett andra och ett tredje moment.

Inkomst av annan fastighet

Mitt förslag: Innehav av högst två schablonbeskattade fastigheter får redovisas i den förenklade deklarationen om de innehafts hela beskattningsåret.

Kommitténs förslag: Överensstämmer med mitt med endast den skillnaden att bara en fastighet får förekomma.

Remissinstanserna: Ett par av dem som yttrat sig i denna fråga anser att två fastigheter bör få redovisas.

Skälen för mitt förslag: I den förenklade redovisningen bör endast schablonbeskattade fastigheter ingå. Konventionellt beskattad annan fastighet får alltså inte redovisas i denna. Dessutom bör gälla att den skattskyldige innehaft fastigheten under hela beskattningsåret. Har fastigheten sålts under året skall den skattskyldige lämna en särskild redovisning om realisationsvinsten, vilket kräver att en fullständig deklaration lämnas. En begränsad innehavstid, oavsett om den beror på köp eller försäljning, innebär vidare att schablonintäkten, det extra avdraget och garantibeloppet för fastigheten skall justeras med hänsyn till innehavstiden vilket omöjliggör en maskinell beräkning av den skattepliktiga inkomsten av fastigheten. Anledningen till detta är att skattemyndigheterna bl. a. på grund av en eftersläpning med lagfartsuppgifterna saknar tillgång till säkra uppgifter om fastighetsinnehavet.

Kommittén har föreslagit att den skattskyldiges innehav skall avse endast en schablonbeskattad fastighet. Med en sådan ordning skulle emellertid skattskyldiga med t. ex. en villafastighet och en fritidsfastighet inte kunna inordnas. Som några remissinstanser framhållit bör därför den förenklade deklarationen utformas så att två fastigheter kan redovisas i den.

Rätten till avdrag för omkostnader i förvärvskällan bör inte påverka möjligheten att använda den förenklade deklarationen. Det bör således vara möjligt att göra avdrag för t. ex. räntor i denna.

Inkomst av kapital

Mitt förslag: Den som inom inkomstslaget kapital bara skall redovisa intäkter i form av ränta på bankmedel, obligationer o. d. eller utdelning på svenska aktier eller på andelar i svenska aktiefonder eller ekonomiska föreningar eller, för medlem i bostadsförening, intäkt i form av värde av bostad – under förutsättning att den inte har avyttrats under beskattningsåret – får lämna en förenklad självdeklaration. Kostnadsavdrag får göras endast för skuldränta.

Kommitténs förslag: Överensstämmer med mitt utom såtillvida att intäkten i form av bostad skall avse hela beskattningsåret.

Remissinstanserna: Förslaget lämnas utan erinran.

Skälen för mitt förslag: Inom inkomstslaget kapital är ränta på medel innestående på bankkonton och liknande den dominerande intäktsposten. Skattskyldiga med intäkter av sådan ränta liksom av ränta på obligationer eller andra värdepapper bör omfattas av den förenklade redovisningen. Detta bör också gälla i fråga om de mycket vanliga intäkter som utgörs av utdelning på aktier och andelar i aktiefonder eller ekonomiska föreningar.

Till inkomst av kapital räknas även den beskattning som i vissa fall träffar bl.a medlemmar i bostadsrättsföreningar på grund av deras bostadsinnehav. I likhet med vad som gäller för inkomst av annan fastighet är det bara de enklare beskattningssituationerna, som dock samtidigt utgör flertalet, som passar i det förenklade systemet. Har lägenheten avyttrats bör inkomsten redovisas i en fullständig deklaration. Om bostaden ägts under endast en del av året på grund av att den då förvärvats, blir emellertid inkomstberäkningen inte mer komplicerad än att den – till skillnad från vad som bör gälla i fråga om annan fastighet – bör kunna redovisas i en förenklad deklaration. Däremot bör en fullständig deklaration lämnas när lägenheten hyrts ut i sådan omfattning att vederlaget skall tas upp som intäkt för medlemmen i bostadsrättsföreningen. En förenklad deklaration bör därmed få avges av bostadsrättsinnehavare vars bostadsinnehav inte föranleder annan inkomstbeskattning än schablonbeskattning av bostadsvärdet enligt punkt 2 andra stycket av anvisningarna till 38 § KL. Bostadsrätten får dock inte ha avyttrats under beskattningsåret.

Har den skattskyldige haft andra intäkter av kapital än som nu nämnts bör han deklarera fullständigt, t.ex. om han haft intäkt av fastighet i utlandet eller av utomlands självständigt bedriven rörelse.

I det förenklade systemet bör den skattskyldige få yrka avdrag endast för skuldränta.

När det gäller avdrag för förvaltningskostnader medför mitt nyss framförda förslag om att avdrag skall medges för kostnader bara till den del de

överstiger 1000 kr. att endast en mindre grupp skattskyldiga kommer att beröras av avdragsrätten. Vidare torde sådana avdragsyrkanden många gånger ge anledning till särskilda granskningsåtgärder.

Extra avdraget (sparavdraget) i förvärvskällan bör tillgodoföras utan att den skattskyldige yrkar det.

Inkomst av rörelse m. m.

Mitt förslag: Förenklad självdeklaration får inte lämnas av den som skall redovisa inkomst av jordbruksfastighet, konventionellt beskattad annan fastighet, rörelse eller tillfällig förvärvsverksamhet eller av den som yrkar förlustavdrag.

Kommitténs förslag: Överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna: Förslaget godtas.

Skälen för mitt förslag: Det förenklade deklarationssystemet bör i första hand omfatta de för löntagare och pensionärer vanligaste inkomstslagen, inkomst av tjänst, kapital och annan fastighet såvitt gäller s. k. schablonvillor. I det nya systemet passar inte inkomstslag som i allmänhet är svårkontrollerade. Detta gäller främst inkomstslag som är typiska för näringsidkare. Skattskyldiga som skall redovisa inkomst av rörelse, jordbruksfastighet eller konventionellt beskattad annan fastighet eller som yrkar förlustavdrag bör därför också i fortsättningen lämna fullständig självdeklaration.

Även inkomstslaget tillfällig förvärvsverksamhet bör lämnas utanför systemet. Det är visserligen inte ovanligt att skattskyldiga med i övrigt tämligen enkla inkomstförhållanden måste redovisa inkomst av tillfällig förvärvsverksamhet på grund av avyttring av fastighet, bostadsrätt, aktier m. m. Beskattningen vid sådana avyttringar bygger emellertid på ett ganska komplicerat regelverk som ställer krav på en utförlig redovisning i deklarationen. Detta gäller inte minst vid avyttring av fastighet där omfattande realisationsvinstberäkningar måste göras. Vad gäller realisationsvinst på grund av avyttring av aktier och liknande värdepapper vill jag erinra om att jag föreslagit ändringar som innebär att avyttringar där försäljningsvärdet uppgår till mindre belopp undantas från redovisningsskyldighet.

Allmänna avdrag m. m.

Mitt förslag: I den förenklade självdeklarationen får, utöver de avdrag som hänför sig till visst inkomstslag, bara tas upp vissa allmänna avdrag, nämligen avdrag för underskott i förvärvskälla, för underhåll av icke hemmavarande barn och för avgift för pensionsförsäkring. Dessutom får tas upp extra avdrag för nedsatt skatteförmåga för folkpensionärer och för sjukdomskostnader.

Kommitténs förslag: Överensstämmer i allt väsentligt med mitt utom så till vida att avdragsrätten slopas för underhåll av icke hemmavarande barn och för extra avdrag för sjukdomskostnader.

Remissinstanserna: Förslaget godtas allmänt.

Skälen för mitt förslag. För det förenklade systemet innebär det normalt inga olägenheter om underskott skulle uppkomma vid beräkningen av inkomsten av annan fastighet eller av kapital. Om däremot underskottet inte helt kan avräknas enligt 46 § 1 mom. KL eller 4 § 1 mom. SIL och bristen – till följd av att den skattskyldige samtaxeras – skall avräknas från den andra makens inkomst uppstår beräkningssvårigheter som bör hindra att en förenklad deklaration lämnas.

Med utgångspunkt i att den förenklade redovisningen inte bör avse företeelser som är mindre vanliga eller som inbjuder till särskilda granskningsinsatser bör avdragsmöjligheten i fråga om allmänna avdrag i övrigt begränsas till två fall. Det gäller avdrag för underhållsbidrag till icke hemmavarande barn och för premier för pensionsförsäkring. Beträffande avdraget för underhållsbidrag vill jag erinra om att jag nyss föreslagit att det nuvarande intygskravet rörande utgivet belopp slopas.

Avdraget för nedsatt skatteförmåga för folkpensionärer enligt 50 § 2 mom. fjärde stycket KL kan beaktas också i ett förenklat system. Något yrkande därom behöver den skattskyldige inte framställa. Däremot kan skattemyndigheterna inte utan att den skattskyldige yrkar det medge avdrag för nedsatt skatteförmåga med tillämpning av reglerna om sjukdomskostnader eller om existensminimum. Som jag tidigare framhållit bör extra avdrag för sjukdomskostnader t. v. kunna hanteras inom det förenklade systemet. Däremot bör den som yrkar avdrag på grund av existensminimum lämna en fullständig deklaration.

Bosättning, samtaxering, förmögenhet m. m.

Mitt förslag: För att få lämna en förenklad självdeklaration måste både den skattskyldige och, om samtaxering skall ske, maken ha varit bosatta här hela beskattningsåret. Den som under beskattningsåret varit skyldig att betala sjömansskatt eller haft inkomster från utlandet eller där innehaft förmögenhet får inte lämna en förenklad självdeklaration. Det får inte heller den göra som är företagsledare eller delägare i fåmansföretag eller är närstående till sådan företagsledare eller make till näringsidkare. Den som skall redovisa räntetillägg för räntefria lån undantas också. Att förmögenhetsskatt skall påföras hindrar inte att en förenklad självdeklaration används. Denna får också innehålla uppgift enligt lagen (1982: 1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar (AUL) samt kompletterande upplysningar i övrigt.

Kommitténs förslag: Makens bosättningsförhållanden saknar betydelse för den skattskyldiges rätt att använda en förenklad deklaration. Räntetillägg får redovisas, varvid förutsätts att värdet av tillägget har angetts i kontrolluppgift. Den som skall påföras förmögenhetsskatt får inte lämna förenklad deklaration. Denna får inte innehålla uppgift enligt AUL eller upplysningar utöver vad deklarationsformuläret föranleder. I övrigt överensstämmer förslaget med mitt.

Remissinstanserna: Förslaget lämnas i stort utan erinran. Några anser att uppgift enligt AUL bör få lämnas.

Skälen för mitt förslag: Tillämpningsområdet för den förenklade deklarationen bör begränsas ytterligare något för att inte få med bl. a. vissa uppgifter som förutsätter särskilda granskningsrutiner.

Ett krav bör vara att både den skattskyldige själv och, om han samtaxeras, hans make har varit bosatta här under hela året. En kortare bosättning föranleder bl. a. bedömning av antalet månader som den skattskyldige skall medges grundavdrag för. Makens bosättningsförhållanden har betydelse för den skattskyldiges rätt att erhålla skattereduktion enligt 2 § 4 mom. UBL.

Ett annat krav bör vara att den skattskyldige inte varit skyldig att erlagga sjömansskatt. För den som skall betala sjömansskatt gäller nämligen särskilda regler i fråga om beräkningen av bl. a. grundavdrag.

Som jag tidigare nämnt kan näringsidkare inte inordnas i ett system med förenklad deklarationsredovisning. Av kontrollskäl bör detsamma gälla näringsidkarens make eller annan som skall taxeras tillsammans med honom enligt för gift skattskyldig gällande bestämmelser. För att det skall vara möjligt att göra en tillfredsställande bedömning av riktigheten i näringsidkarens egen redovisning krävs det nämligen inte sällan s. k. kontantberäkning, vilket förutsätter tillgång till fullständiga deklarationsuppgifter även beträffande hans make. Förenklad deklaration bör inte heller få lämnas av företagsledare eller delägare i fåmansföretag som drivs i aktiebolagsform. I kontrollhänseende betraktas dessa som näringsidkare vilket medför att de normalt samgranskas med bolaget och övriga delägare. På så sätt är det lättare att följa och bedöma de skattemässiga konsekvenserna av transaktioner mellan dessa personer och bolagen. Denna granskning, som också förutsätter fullständig redovisning i deklarationerna, bör bibehållas.

Vad gäller räntetillägg för räntefria lån föreslår jag i det följande (avsnitt 4.2.4) att nuvarande regler om kontrolluppgiftsskyldighet t. v. skall behållas. I likhet med vad jag föreslagit i fråga om naturaförmåner bör den som skall redovisa räntetillägg inte få använda en förenklad självdeklaration.

Till skillnad från kommittén anser jag att skyldigheten enligt AUL att i självdeklarationen lämna uppgifter om vissa utbetalningar bör få fullgöras

även i den förenklade deklarationen. Att sådana uppgifter har lämnats i en förenklad självdeklaration torde nämligen inte nämnvärt försvara den manuella genomgången eller taxeringsarbetet i övrigt beträffande den deklarationen, eftersom de kontrollåtgärder som kan komma att vidtas inte i första hand riktar sig mot den som lämnat uppgifterna. Det kan vidare med fog antas att sådana uppgifter lämnas i en inte obetydlig omfattning.

Kommittén har föreslagit en regel som innebär att den förenklade självdeklarationen får uppta bara förhållanden som är särskilt markerade på blanketten. Den som avser att lämna kompletterande upplysningar skulle därför hänvisas till den fullständiga deklarationsblanketten. En sådan regel skulle ha vissa praktiska fördelar. Enligt min mening finns det emellertid ingen anledning att befara att en motsatt ordning skulle föranleda särskilt många upplysningar eller några nämnvärda olägenheter vid granskningen när upplysningar väl lämnas. Med tanke på detta och på den hämmande effekt regeln skulle ha på den som t.ex. något enstaka år vill lämna kompletterande upplysningar i en förenklad deklaration anser jag att det i och för sig bör vara tillåtet att meddela ytterligare uppgifter i den förenklade självdeklarationen. En annan sak är att det kan finnas anledning att i informationsbroschyrer o. d. rekommendera den som vill komplettera sina uppgifter att använda den fullständiga blanketten som ju är mer lämpad för detta.

Innehav av förmögenhet av sådan storlek att förmögenhetsskatt skall utgå bör enligt min mening inte hindra att en förenklad självdeklaration får användas. De förmögenhetsuppgifter som enligt kommitténs förslag skall lämnas på den förenklade blanketten är enligt min mening tillräckliga för att täcka kontrollbehovet även i de fall förmögenhetsskatt utgår, särskilt med beaktande av att kontrolluppgifter skall lämnas om tillgodohavanden på bank och i form av VPC-registrerade aktier.

4.1.3 Redovisningen i den förenklade självdeklarationen

Inkomstredovisningen

Mitt förslag: Den skattskyldige skall inte behöva lämna närmare uppgifter om inkomster som framgår av kontrolluppgifter som han fått. Vidare tillgodoförs utan yrkande vissa schablonavdrag som inte förutsätter någon utredning samt, i fråga om ensamstående med barn, skattereduktion för barn som är kyrkobokfört hos honom eller henne. I övrigt ansvarar den skattskyldige för att den förenklade deklarationen har tillförts för taxeringen erforderliga uppgifter antingen genom förtryckning eller genom att han själv angett dessa.

Kommitténs förslag: Överensstämmer i princip med mitt.

Remissinstanserna: Förslaget lämnas i huvudsak utan erinran.

Skälen för mitt förslag: Genom införandet av en förenklad självdeklaration öppnas möjlighet att kraftigt begränsa den skattskyldiges uppgiftslämnande. Som nämnts bör man så långt möjligt befria den skattskyldige från att lämna uppgifter om förhållanden som är väl kända för skattemyndigheterna. En avsevärd lättnad i uppgiftslämnandet bör kunna ske som en följd av att taxeringen på grundval av den förenklade självdeklarationen kan bygga på kontrolluppgiftssystemet. Kontrolluppgifterna är nämligen i dag med relativt få undantag av utmärkt kvalitet, särskilt vad beträffar uppgift om kontantlön och skatteavdrag. Genom att senare utveckla kontrolluppgiftssystemet så att det även innehåller tillförlitliga uppgifter om bl. a. olika naturaförmåner kan man också inordna dem som uppbär sådana förmåner i det förenklade deklaraionsförfarandet.

Kontrolluppgifternas tillförlitlighet i fråga om utbetald kontantlön bör medföra att den skattskyldige inte närmare skall behöva redovisa lön som framgår av en kontrolluppgift. Det bör vara tillräckligt att han anger att inkomsten stämmer överens med den kontrolluppgift han fått. Remissinstanserna har överlag godtagit detta.

Det finns inte heller någon anledning att låta den skattskyldige närmare ange de avdrag som taxeringsmyndigheterna kan medge på grundval av den kännedom om den skattskyldiges förhållanden som myndigheterna fått genom den avlämnade deklaraionen och genom kontrolluppgifter. Jag tänker då på schablonavdraget enligt 33 § 2 mom. KL, sparavdraget enligt 39 § 2 mom. KL och avdraget för nedsatt skatteförmåga till folkpensionärer enligt 50 § 2 mom. fjärde stycket KL. Detsamma bör gälla i fråga om det s. k. procentavdraget enligt 45 § KL och om avdraget för underskott enligt 46 § 1 mom. första stycket KL.

Vid taxeringen skall även förutsättningarna för skattereduktion enligt 2 § 4 mom. UBL bedömas. Den s. k. hemmamereduktionen kommer att kunna tillföras berörda skattskyldiga på grundval av de uppgifter som av andra anledningar skall lämnas i självdeklaraionerna. För den s. k. ensamföralderreduktionen är det däremot nödvändigt att taxeringsmyndigheterna ges kompletterande upplysningar. I detta syfte har den skattskyldige att i den nuvarande allmänna självdeklaraionen lämna uppgift bl. a. om huruvida han den 1 november under inkomståret haft hemmavarande barn under 18 år. I det förenklade deklaraionssystemet bör det emellertid med fördel kunna gå att också i det här avseendet bygga på registerinformation så att den skattskyldiges uppgiftslämnande i deklaraionen reduceras. Genom att knyta an till folkbokföringen och i skatterregistret beträffande personer som beskattas såsom ensamstående låta anteckna om de den 1 november har kyrkobokförts tillsammans med barn under 18 år, bör taxeringsmyndigheterna sålunda kunna få de upplysningar som normalt räcker för att ta ställning till skattereduktionen. Det kan nämligen antas att den som vid den avgörande tidpunkten haft hemmavarande barn då också varit kyrkobokförd med barnet. De skattskyldiga bör naturligtvis underrättas

om taxeringsbeslutet i denna del, vilket bör ske genom det taxeringsmeddelande som jag senare närmare kommer att redogöra för och som skall sändas till varje skattskyldig i princip före utgången av juni under taxeringsåret. Den skattskyldige får i och med det god tid att inom taxeringsperioden reagera om uppgifterna inte stämmer. Enligt min mening är det också viktigt att skattemyndigheterna i samband med deklarationstillfället informerar om det förfarande som jag nu föreslagit och då anger att taxeringsmyndigheterna, om inte den skattskyldige lämnar andra uppgifter, kommer att medge skattereduktion med ledning av de för mantalsskrivningen antecknade folkbokföringsuppgifterna. Den skattskyldige får därigenom tillfälle att – om dessa uppgifter är felaktiga – förhindra att de läggs till grund för taxeringen genom att ange de rätta uppgifterna i den förenklade deklarationen.

Vad gäller fastighetsredovisningen måste den skattskyldige yrka avdrag för skuldränta och för tomrättsavgäld. I fråga om avdrag för skuldränta bör den skattskyldige liksom f. n. lämna uppgift om skuldbeloppets storlek och om långivarens namn samt, när denne är fysisk person, om dennes personnummer eller adress (25 c § TL). En motsvarande redovisning bör göras om den skattskyldige yrkar avdrag för skuldränta inom inkomstslaget kapital.

Kapitalintäkterna bör till en början redovisas fullt ut. I fråga om sådana intäkter beträffande vilka jag föreslår kontrolluppgiftsskyldighet räknar jag med att det senare blir möjligt att slippa från en detaljredovisning. Som jag återkommer till i avsnitt 4.2.1 föreslår jag att kontrolluppgifter på räntor läggs till grund för det förenklade förfarandet fr. o. m. 1989 års taxering. Ordningen kommer då att motsvara den som jag nu förordat i fråga om sådana inkomster av tjänst vilka framgår av kontrolluppgifter. Den skattskyldige måste dock själv redovisa aktieutdelningar beträffande vilka kontrolluppgiftsskyldighet saknas, t. ex. utdelningar från bolag som inte är med i VPC, s. k. kupongbolag.

Den skattskyldige måste själv lämna uppgift också om avdrag för pensionsförsäkringspremier, för underhållsbidrag till icke hemmavarande barn och för nedsatt skatteförmåga på grund av sjukdomskostnader.

När det gäller utformningen av den skattskyldiges uppgiftsskyldighet i övrigt blir denna delvis beroende av i vilken utsträckning uppgifter kan förtryckas på deklarationsblanketten. Det bör liksom f. n. ankomma på RSV att besluta i fråga om förtryckningen och utformningen i övrigt av deklarationsblanketten. I detta lagstiftningsärende är det därför i och för sig tillräckligt att slå fast att den skattskyldige ansvarar för att den förenklade blanketten har tillförts för taxeringen erforderliga uppgifter antingen genom förtryckning eller genom egna uppgifter. Jag avser emellertid att redovisa vissa synpunkter på ämnet.

Målsättningen bör vara att hos skattemyndigheterna tillgängliga uppgifter förtrycks. Härigenom ges den skattskyldige möjlighet att kontrollera

riktigheten av uppgifterna, vilket bl.a. medför att felaktiga sådana kan rättas utan att han behöver begära omprövning av taxeringsbeslutet. Förtryckningen av uppgifter kan av naturliga skäl bara avse uppgifter som då finns tillgängliga hos skattemyndigheterna. Om man ställer kravet att man bara får förtrycka uppgifter som man med säkerhet vet kan läggas direkt till grund för taxeringen kan förtryckningen omfatta endast administrativa uppgifter samt identifikationsuppgifterna, namn, personnummer och hemvist. Den stora fördel inte minst för de skattskyldiga som en förtryckning innebär bör emellertid leda till att också vissa andra uppgifter förtrycks. Dessa kommer beroende bl.a. på att förtryckningen äger rum innan beskattningsåret gått ut visserligen att vara felaktiga i en del fall genom att förändringar inträffat under året. Men genom att den skattskyldige får möjlighet att ange den riktiga uppgiften på blanketten torde det inte uppkomma några olägenheter. Förtryckning bör därför också kunna göras i fråga om civilståndsuppgifter m. m. som behövs för att bestämma huruvida den skattskyldige skall taxeras som gift eller ogift skattskyldig. Även skattemyndigheternas registeruppgifter om fastighetsinnehav är lämpliga för förtryckning. Denna bör kunna avse åtminstone de uppgifter som med anledning av fastighetsinnehavet behövs för beräkningen av intäkten och garantibeloppet. Att det vid tryckningen av blanketten är osäkert huruvida den skattskyldige kommer att inneha fastigheten under hela året och därmed också huruvida intäkten och garantibeloppet kan behöva justeras bör inte lägga hinder i vägen för denna metod. Den förenklade deklarationen bör nämligen som jag tidigare sagt få användas endast om fastighetsinnehavet avser hela beskattningsåret. Förtryckning bör också kunna ske av de uppgifter som behövs för fastställandet av underlaget för statlig fastighets-skatt.

Kommittén har i fråga om fastighet föreslagit att deklarationsblanketten skall innehålla förtryckt uppgift också om extra avdrag enligt 25 § 3 mom. andra stycket KL. Kommittén har därvid förutsatt att avdraget kan beräknas maskinellt utan direkt yrkande av den skattskyldige. Som RSV har påpekat kräver detta att man via det centrala skatterregistret kan avgöra om ägaren är mantalsskriven på fastigheten eller inte. Nuvarande ADB-stöd är inte tillräckligt för ett sådant avgörande. En utbyggnad av ADB-stödet skulle innebära ett omfattande system- och programmeringsarbete som likväl inte skulle bli heltäckande. Vid tiden för förtryckningen innehåller skatter registret inte heller säkra uppgifter om hur de skattskyldiga kommer att mantalsskrivas för taxeringsåret. Den skattskyldige bör därför i förekommande fall själv föra fram yrkande om det extra avdraget i deklarationen. Detta bör kunna ske genom en kryssmarkering eller liknande.

Jag antydde nyss att förtryckta uppgifter som är felaktiga bör få rättas av den skattskyldige genom att de korrekta förhållandena anges i den förenklade självdeklarationen. Detta tog i första hand sikte på uppgifter om civilstånd, adress m. m. Jag gör emellertid samma bedömning beträffande

fastighetsuppgifterna. Kommittén har däremot, dock utan att låta det komma till uttryck i förslaget till lagtext, ansett att felaktiga uppgifter om fastigheten skall frånta den skattskyldige rätt att använda den förenklade självdeklarationen. En sådan ordning, som innebär att rätten att få använda sig av en förenklad deklaration skulle bli beroende av huruvida riktiga uppgifter har förtryckts, är inte tilltalande. Även om det inte torde bli många fall där fastighetsuppgifterna är felaktiga bör den förenklade deklarationen alltså få användas också i dessa. Det kan emellertid av praktiska skäl vara lämpligt att den skattskyldige då inte rättar i den förtryckta blanketten utan använder sig av en icke förtryckt blankett.

Bestämmelserna om vad som skall anges i den förenklade självdeklarationen bör enligt min mening tas in i en särskild paragraf i TL. En lämplig placering är i en ny 28 §.

Förmögenhetsredovisningen

Mitt förslag: Detaljredovisning av förmögenhet skall göras om tillgångarna uppgår för ensamstående skattskyldig till 90 000 kr. och för gifta till 180 000 kr. för makarna gemensamt.

Kommitténs förslag: Detaljredovisning för den vars skattepliktiga förmögenhet, dvs. tillgångarna minus skulderna, uppgår till 50 000 kr.

Remissinstanserna: Förslaget lämnas i allmänhet utan erinran. Några anser att gränsen för detaljredovisning bör höjas. Statistiska centralbyrån förordar en detaljredovisning så snart tillgångarna överstiger 50 000 kr.

Skälen för mitt förslag: Enligt gällande ordning måste den skattskyldige i självdeklarationen utförligt redovisa sina tillgångar och skulder även om förmögenheten inte uppgår till skattepliktigt belopp. En utförlig redovisning är av betydelse främst för beräkning av avdrag för nedsatt skatteförmåga och för att upprätta s. k. kontantberäkningar i syfte att bedöma om den skattskyldige haft möjlighet att bestrida sina levnadskostnader m. m.

Vid beräkningen av avdrag för nedsatt skatteförmåga tas hänsyn till förmögenheten endast om den överstiger visst belopp. Detta belopp är för ensamstående skattskyldig 90 000 kr. och för makar 180 000 kr. I det senare fallet anses att vardera maken innehar hälften av den gemensamma förmögenheten. På grund härav och då det ytterst sällan torde vara påkallat att göra kontantberäkningar i fråga om skattskyldiga i det förenklade deklarationssystemet ligger det nära till hands att befria från detaljredovisning när förmögenhetsvärdet är så lågt att förmögenheten inte skall beaktas vid beräkningen av avdrag för nedsatt skatteförmåga.

En lägre gräns för redovisning av förmögenhet kan emellertid motiveras av andra skäl. Det främsta användningsområdet för uppgifter om mindre

förmögenheter ligger nämligen utanför beskattningsområdet. Inom många allmänna bidragsformer beaktas sålunda förmögenhet i samband med prövningen av storleken på utgående bidrag och uppgifterna från förmögenhetsredovisningen i deklarationen tjänar därvid som kontrollinformation. Ett exempel på detta är bostadsstödet till barnfamiljer och hushåll utan barn. I det bidragssystemet har skattemyndigheterna ålagts att lämna olika upplysningar i syfte att få fram uppgifter om hushållens ekonomiska situation. Det för skattemyndigheterna mest betungande åliggandet består i att ta fram förmögenhetsuppgifter för alla fysiska personer för att sedan överföra dem till de myndigheter som har hand om bidragen. För skattemyndigheterna innebär detta ett merarbete dels vid granskningen, eftersom man måste tillse att förmögenhetsredovisningen är korrekt gjord åtminstone i formellt hänseende och att överföring skett av förmögenhetsuppgiften till sammanställningen på deklarationsblankettens första sida, dels vid registreringen på grund av att samtliga uppgifter måste registreras. Skattemyndigheternas särskilda åtgärder beträffande bostadsstödet resulterar i att ett ADB-register omfattande de personer som kan komma i fråga för bostadsstöd – räknat med ledning enbart av inkomsten – överlämnas till bostadsstyrelsen. Detta register innefattar uppgifter om inkomster och om skattepliktig förmögenhet. För bostadsstödsmyndigheterna innebär hjälpen från skatteförvaltningen framför allt att en god service kan ges de bidragsberättigade genom att dessa kan tillställas ansökningsblanketter som delvis är ifyllda med aktuella inkomst- och förmögenhetsuppgifter. Uppgiftsöverföringen från skattemyndigheterna har emellertid också kontrollinslag. De uppgifter som den bidragssökande lämnar i ansökningsblanketten om bostadsstöd kan ju kontrolleras mot skatteförvaltningens uppgifter.

När förmögenhetsvärdet klart understiger gränsen för beskattningsbar förmögenhet som, med bortseende från den tillfälliga sänkningen till 300 000 kr. vid 1984 års taxering, är 400 000 kr., ligger det i sakens natur att uppgifterna om förmögenheten i deklarationen inte utsätts för några direkta granskningsinsatser. För skattskyldiga med så låg beskattningsbar förmögenhet att den är ointressant för skattemyndigheterna torde den nuvarande omfattande redovisningsskyldigheten framstå som föga meningsfull.

Att i ett system med förenklad deklarationsredovisning ta lika stor hänsyn som i dag till bostadsstödsadministrationens krav är enligt min mening inte rimligt. Som jag nyss antytt är förmögenhetsuppgifterna otillförlitliga och det är inte motiverat att avkräva alla skattskyldiga utförliga uppgifter om för beskattningen praktiskt taget betydelselösa förhållanden när deklarationsredovisningen i övrigt skall avsevärt förenklas. Jag har härvid samrått med chefen för bostadsdepartementet.

När man bestämmer spärren för detaljredovisning av förmögenhet måste man också beakta intresset från statistiken och forskare av fullständiga uppgifter. Från dessa håll finns det ett önskemål om att man bestämmer gränsen för detaljredovisning med hänsyn till storleken av tillgångarna i stället för behållen förmögenhet.

Enligt min mening bör man vid gränsbestämningen ta som utgångspunkt de belopp som gäller vid prövningen av avdrag för nedsatt skatteförmåga för folkpensionärer, dvs. 90 000 kr. resp. 180 000 kr. För de skattskyldiga torde det vara enklare att låta storleken av tillgångarna var avgörande för redovisningsskyldigheten. Detta i förening med de intressen som föreligger från bostadsbidragssidan och statistiksidan har lett till slutsatsen att en detaljredovisning av förmögenheten bör göras när *tillgångarna* uppgår till 90 000 kr. för ensamstående och 180 000 kr. för makar gemensamt.

Det är naturligtvis möjligt att gå ett steg längre och låta de nämnda gränserna avse endast folkpensionärer medan andra skattskyldiga med större förmögenheter medges ytterligare lättnader. Jag anser emellertid att den förenkling som detta skulle innebära för vissa skattskyldiga inte uppväger de nackdelar som olika gränsvärden skulle medföra genom bl. a. bristande enhetlighet och lättbegriplighet.

4.2 Kontrolluppgiftsskyldighet m. m.

4.2.1 Bankräntor o. d.

Obligatorisk uppgiftsskyldighet för kreditinstitut m. fl.

Mitt förslag: För kreditinstitut och andra som yrkesmässigt ombesörjer att pengar blir räntebärande införs en obligatorisk skyldighet att lämna kontrolluppgift på ränta som i den penningförvaltande verksamheten gottskrivits eller utbetalats till en borgenär. Uppgiftsskyldigheten gäller också VPC samt förening som mottagit pengar för förräntning. Innan uppgifterna läggs till grund för det förenklade deklarationsförfarandet skall systemet provas två år.

Kommitténs förslag: Överensstämmer i princip med mitt.

Remissinstanserna: Det stora flertalet ställer sig positiva till förslaget. De som tillhör de presumtiva uppgiftslämnarna är tveksamma eller avvisande. Bl. a. åberopas de stora kostnader och de tekniska svårigheter som förslaget medför. Några anser också att förslaget är oacceptabelt från banksekretessynpunkt. Några remissinstanser pekar på att det finns risk för att bankkunderna väljer att placera sina sparmedel i andra former än traditionell bankinlåning. Ett par remissinstanser anser att viss försöksverksamhet borde bedrivas.

Skälen för mitt förslag: Enligt nu gällande regler finns ingen skyldighet för kreditinstitut att utan anmaning lämna uppgifter om insättarnas räntor och innestående medel. En skyldighet att lämna sådana uppgifter föreligger först efter anmaning.

Jag har tidigare redovisat skälen för en utvidgad uppgiftsskyldighet för kreditinstituten. Skälen kan sammanfattas enligt följande. Skattekontrollen bygger i mycket stor utsträckning på obligatoriska kontrolluppgifter. Beträffande löner och andra inkomster av tjänst är denna ordning sedan länge vedertagen liksom när det gäller vissa slag av inkomster i jordbruk och rörelse. Även i fråga om aktieutdelningar erhåller skattemyndigheterna i dagsläget kontrolluppgifter. I princip har ränteinkomster och kapitalbehållningar inte någon särställning jämfört med andra beskattningsobjekt. En obligatorisk uppgiftsskyldighet för bl. a. banker i fråga om ränteinkomster medför inte att andra uppgifter än de som nu redovisas eller bör redovisas i deklarationerna kommer fram. Enligt min mening är det en naturlig utveckling att förfarandet i allt större utsträckning bygger på kontrolluppgifter. En generell skyldighet för kreditinstitut att lämna kontrolluppgifter på räntor gör det möjligt att på ett avgörande sätt förenkla redovisningen och kontrollen av intäkterna i inkomstslaget kapital. En grundförutsättning för att det förenklade systemet skall kunna omfatta även kapitalinkomster är att kontrolluppgiftslämnandet omfattar även bl. a. bankräntor.

För att skapa ett konkurrensneutralt system bör uppgiftsskyldigheten utformas så att den träffar samtliga som från allmänheten yrkesmässigt tar emot och förvaltar pengar med individuell räntegottskrivning. Uppgiftsskyldigheten bör definieras med utgångspunkt i den bedrivna verksamheten. Även verksamhet som inte kan betecknas som yrkesmässig penningförvaltning men som har en likartad karaktär bör omfattas av uppgiftsskyldigheten. Sålunda bör t. ex. föreningar som mottar medel mot förräntning bli uppgiftsskyldiga. Förräntning av medel som härrör från annat än egentliga insättningar eller liknande bör normalt inte föranleda uppgiftsskyldighet. Räntegottgörelser i samband med normala affärsförhållanden bör lämnas utanför.

Uppgiftsskyldigheten kommer att omfatta ett mycket stort antal kontrolluppgifter från många uppgiftsskyldiga. Både uppgiftslämnare och skattemyndigheter måste anpassa sina ADB-rutiner till de krav som uppgiftsskyldigheten ställer och det sätt på vilket uppgifterna skall användas. För skattemyndigheterna är det nödvändigt att skapa säkerhet i rutinerna och testa hanteringen av och kvaliteten i uppgifterna innan steget tas att lägga dessa till grund för det förenklade deklarationssystemet. Innan kontrolluppgifterna med räntetillgodohavanden läggs till grund för det förenklade förfarandet bör systemet därför provas ett par år samtidigt som kontrolluppgifterna då används för kontrolländamål. Det är naturligtvis av värde att uppgiftsskyldigheten under provåren så mycket som möjligt stämmer med den som skall gälla när systemet första gången används i det förenklade förfarandet. Men samtidigt måste givetvis beaktas dels de övergångsproblem som uppkommer för uppgiftslämnarna, dels att skattemyndigheterna inte har möjlighet att under provåren utnyttja samtliga kontrollupp-

gifter för kontrolländamål. Som jag återkommer till kan det därför vara lämpligt att införa beloppsgränser för uppgiftsskyldigheten.

Berörda kreditinstitut kan självfallet få svårigheter i arbetet med att identifiera kontohavare, komplettera ofullständiga konton med person- eller organisationsnummer samt att kontrollera identitetsuppgifter. Detta bör dock kunna klaras genom frivillig medverkan från kunderna samt med den hjälp som myndigheterna kan erbjuda genom sina register. Det är viktigt att ha korrekta person- eller organisationsnummer i systemet. Det ligger även i skattemyndigheternas intresse att kontrolluppgifterna är försedda med rätt identifikationsnummer. I möjligaste mån bör kreditinstitutens kompletteringsarbete underlättas. Det statliga person- och adressregistret (SPAR) kan t. ex. med ledning av adress lämna uppgift på tänkbara personnummer eller med födelsetid som grund ange hela personnumret. Denna service från myndigheternas sida bör vara kostnadsfri för de uppgiftsskyldiga. Myndigheternas service kan dock inte helt ersätta metoden att göra erforderliga kompletteringar genom direktkontakt med kontohavarna.

Några remissinstanser anser det önskvärt att statsverket ersätter dem för de kostnader som uppgiftslämnandet medför. Det har under många år varit en grundläggande princip att skyldigheten att redovisa kontrolluppgifter till ledning för annans taxering inte berättigar till ersättning för kostnader som ett sådant uppgiftslämnande medför. Den omständigheten att uppgifterna avser ett stort antal och en viss kategori skattskyldiga bör enligt min mening inte medföra att kostnadsfrågan nu bedöms på annat sätt. Ersättning från statsverket bör därför inte utgå.

Jag vill slutligen erinra om att banker m. fl. sedan länge enligt 40 § TL kan åläggas att lämna uppgifter om bl. a. gottgjorda räntor. Mitt förslag om en obligatorisk skyldighet att lämna kontrolluppgifter får den effekten att 40 § kommer att i det närmaste förlora sin betydelse för att om några år helt ha spelat ut sin roll. Paragrafen bör t. v. kunna kvarstå.

Bestämmelserna angående uppgiftsskyldigheten för kreditinstitut tas in i ett nytt 8 mom. i 37 § TL.

Beloppsgränser m. m.

Mitt förslag: Den uppgiftsskyldige skall lämna en kontrolluppgift för varje borgenär som fått ränta gottskriven eller till vilken ränta utbetalats. Kontrolluppgiften skall ange under året gottskriven eller utbetalad ränta samt borgenärens fordran på den uppgiftsskyldige vid årets slut. Förfarandet genomförs i två steg. De två första åren behöver uppgift lämnas bara om räntan uppgår till minst 500 kr. Vidare behöver ingen uppgift lämnas om konto som saknar person- eller organisationsnummer under förutsättning att det öppnats före den 1 januari 1985 och räntan på kontot inte uppgår till 1 000 kr. I ett andra steg, fr. o. m. 1989

års taxering, tas 500 kr.-gränsen bort och undantaget för ej personnummersatta konton begränsas till att gälla konton med ränta som inte uppgår till 100 kr. Ränta på skattesparkonto liksom ränta i allemanssparandet undantas från uppgiftslämnandet.

Kommitténs förslag: Uppgiftsskyldighetens omfattning bestäms med utgångspunkt i både kapitalbehållning och räntebelopp. I fråga om räntan är den generella beloppsgränsen för provåren 500 kr. och därefter 100 kr. Den speciella beloppsgränsen för ej personnummersatta konton är för provåren 500 kr. Överensstämmer i övrigt med mitt.

Remissinstanserna: Några remissinstanser förordar högre beloppsgränser för uppgiftsskyldigheten än vad kommittén föreslagit.

Skälen för mitt förslag: Syftet med kontrolluppgiftsskyldigheten är som nämnts främst att lägga grunden för en förenklad löntagarbeskattning. Den omständigheten talar i och för sig för att man redan från början ger uppgiftsskyldigheten största möjliga omfattning. Å andra sidan är det uppenbart att ett mycket stort antal konton inte skulle beröras av uppgiftsskyldigheten om en beloppsgräns införs. Kostnaderna för att införa systemet torde kunna reduceras avsevärt om arbetet med att komplettera de konton som saknar person- eller organisationsnummer sprids ut över en längre tidsperiod. Arbetet med att förse dessa konton med nummer kan då ske efter hand i samband med uttag eller insättning. Systemet bör därför innehålla beloppsgränser som under provåren kan vara ganska generösa.

Som huvudregel bör för provåren gälla den av kommittén föreslagna beloppsgränsen 500 kr. För att ytterligare underlätta genomförandet bör visst undantag göras i fråga om konton som inte har knutits till ett person- eller organisationsnummer. Konton med ränta under 1 000 kr. bör undantas från uppgiftsskyldigheten till dess att personnummer kan anges. Undantaget skall endast gälla konton som öppnats före 1984 års utgång. Av förenklingsskäl förordar jag att omfattningen av uppgiftsskyldigheten begränsas med utgångspunkt endast i räntebeloppet och inte i kapitalbehållningen.

Efter provåren bör det vara möjligt att slopa den generella beloppsgränsen. Kreditinstituten skickar ju normalt redan i dag räntebesked till kontohavarna även på små räntebelopp och uppgiftslämnandet sker till största delen med hjälp av ADB. En beloppsgräns skulle i många fall bara komplicera det hela eftersom särskilda program då måste till. Alternativet är att de skattskyldiga själva skall lämna tilläggsuppgifter på småbeloppen i den förenklade deklarationen och att dessa skall registreras av skattemyndigheterna, vilket sammantaget innebär ett betydligt osmidigare förfarande. Det kan dock givetvis finnas anledning att på nytt överväga frågan om en

beloppsgräns för tiden efter provåren när man vunnit erfarenheter av uppgiftslämnandet.

När det däremot gäller ej personnummersatta konton kan förutses större problem för kreditinstituten och därför bör en beloppsgräns gälla även efter provåren.

Ränta på s. k. skattesparkonto samt i det s. k. allemanssparandet är i princip fri från inkomstskatt medan kapitalbehållningen är skattepliktig vid förmögenhetstaxeringen. Räntan på skattesparkontona liksom ränta i allemanssparandet bör därför undantas från uppgiftslämnandet.

Kretsen av räntetagare

Mitt förslag: Kontrolluppgift skall inte lämnas i de fall bank, hypoteksinstitut, försäkringsanstalt, aktiebolag och förening som tilldelats organisationsnummer är borgenär.

Kommitténs förslag: Innehåller inga begränsningar.

Remissinstanserna: Synpunkter saknas.

Skälen för mitt förslag: I princip bör uppgifter lämnas på alla dem som lånat ut pengar mot ränta till kreditinstituten. I vissa fall kommer dock en sådan uppgiftsskyldighet att bli alltför omfattande. För en förenkling av löntagarbeskattningen är det i och för sig tillräckligt om uppgifter lämnas beträffande fysiska personer. Jag anser emellertid att det från kontrollsynpunkt är olämpligt att helt undanta juridiska personer. Det är dock inte av intresse att banker och hypoteksinstitut skall lämna uppgift om lån hos varandra. Likaså bör försäkringsanstalternas utlåning undantas. För att begränsa uppgiftslämnandet bör också aktiebolag och föreningar som tilldelats organisationsnummer undantas. Uppgift skall således inte lämnas i de fall dessa är borgenärer.

Kontrolluppgiftens innehåll m. m.

Mitt förslag: Kontrolluppgifter lämnas i huvudsak på det sätt och med det innehåll som gäller för andra typer av kontrolluppgifter. Om ett konto innehas av mer än en kontohavare skall på kontot belöpande ränta och kapital fördelas lika mellan kontohavarna om dessa inte meddelat banken att fördelning skall ske efter annan grund.

Kommitténs förslag: På kontrolluppgiften skall en notering göras om flera kontohavare innehar ett konto. Överensstämmer i övrigt med mitt.

Remissinstanserna: Synpunkter saknas.

Skälen för mitt förslag: Det underlag på vilket det nya systemet skall bygga måste vara fast och enhetligt. Det är därför uppenbart att i de fall kontrolluppgifterna framställs manuellt de bör lämnas på blankett enligt fastställt formulär. Dessa kontrolluppgifter bör lämnas i huvudsak i enlighet med nuvarande ordning för manuellt framställda kontrolluppgifter.

Det får emellertid förutsättas att den helt övervägande delen av kontrolluppgiftsmaterialet kommer att lämnas i en sådan form att det kan behandlas ADB-mässigt hos skattemyndigheterna. Beräkningar under tidigare utredningsarbete tyder på att materialet från bankerna, som kommer att bli de helt dominerande uppgiftslämnarna, kan komma att lämnas på magnetband till omkring 90 %.

För att undvika en särskild redovisning av räntebelopp i den förenklade deklarationen är det nödvändigt att fördelning av ränta och fordran görs av banken i de fall kontot innehas tillsammans med en eller flera andra kontohavare. Den lämpligaste lösningen är enligt min mening att ränta och kapital fördelas lika mellan kontohavarna. Har dessa meddelat banken att fördelning skall ske efter annan grund skall dock denna tillämpas vid kontrolluppgifternas upprättande.

4.2.2 Aktieinnehav

Mitt förslag: Uppgiftsskyldigheten utvidgas till att omfatta aktieinnehavet för fysiska personer vid årets utgång.

Kommitténs förslag: Innehåller förslag om att värdet av aktieinnehavet skall redovisas för samtliga aktieägare.

Remissinstanserna: Några remissinstanser påpekar att kontrolluppgifter med uppgift om värdet av aktieinnehav vid årets utgång i åtskilliga fall kan komma att innehålla uppgifter som avviker från det faktiska förhållandet. En remissinstans ifrågasätter om inte uppgiftsskyldigheten kan begränsas till vissa kategorier aktieägare.

Skälen för mitt förslag: Olika regler gäller f.n. i fråga om uppgiftsskyldighet för utdelning i aktiebolag beroende på om bolaget är med i VPC eller ej. I fråga om bolag som inte är med i VPC, s.k. kupongbolag, lyfts utdelningen mot företeende av kupong. Var och en som uppbär utdelning på svenska aktier i sådana bolag är enligt 43 § 1 mom. TL skyldig att lämna särskild uppgift om den mottagna utdelningen till den som betalar ut beloppet. Uppgiften är avsedd som kontrolluppgift vid inkomsttaxeringen. Den som har inlöst en kupong (banker m. fl.) sänder uppgiften tillsammans med kupongen till bolaget som i sin tur översänder dem till RSV i samband med redovisning av kupongskatt.

I den förenklade aktiehanteringen inom VPC är aktiebrevens kuponglösa och VPC ombesörjer utbetalning av utdelningen. I 37 § 1 mom. 4 a TL finns en skyldighet för den som utbetalar utdelning på aktier i detta system, dvs. VPC och svenska förvaltare, att lämna kontrolluppgift till ledning för den utdelningsberättigades taxering. Om beloppet lyfts för annans räkning, vilket är vanligt beträffande förvaltarregistrerade aktier eller aktier i notariatdepå, lämnar banken eller fondmäklaren kontrolluppgift. F.n. finns ingen skyldighet att till inkomsttagaren översända uppgift med de upplysningar som lämnas i kontrolluppgiften. Som jag återkommer till i avsnitt 4.2.3. föreslår jag dock en komplettering bl. a. i detta avseende.

Några remissinstanser har ifrågasatt kvaliteten på uppgifterna om aktieinnehavet vid beskattningsårets utgång. VPC framhåller att uppgifter om aktieinnehavet vid beskattningsårets utgång måste avse det förhållande som framgår av VPC:s register per den 31 december. Enligt VPC registreras åtskilliga aktieöverlåtelser, som ägt rum före beskattningsårets utgång, först efteråt. Detta beror enligt VPC på att omregistrering av ett aktieinnehav från säljare till köpare inte kan göras förrän säljaren via sin mäklare till VPC överlämnat de försålda aktiebrev. Av olika skäl är dessa leveranser ofta försenade, vilket innebär att gjorda aktieöverlåtelser först efter någon tid framgår av VPC:s register. Det föreligger också svårigheter för uppgiftslämnarna att i tid få kännedom om samtliga aktievärden. VPC ifrågasätter vidare om inte uppgiftsskyldigheten kan begränsas till att gälla enbart fysiska personer och dödsbon.

Enligt vad jag inhämtat bör det vara möjligt för VPC och andra aktieförvaltare att på den tid som återstår till 1987 års taxering se över rutinerna så att kvaliteten på uppgifterna om aktieinnehavet vid årets slut avsevärt förbättras. I sammanhanget bör också uppmärksammas att uppgifterna inte skall läggas till grund för taxeringen utan endast tjäna som ett kontrollunderlag. Det är därför inte nödvändigt att kontrolluppgifterna upptar värdet av aktieinnehavet. Kontrolluppgifter från VPC och svenska förvaltare om aktieinnehavet utgör enligt min mening en förutsättning för att de skattskyldiga skall slippa specificera aktieinnehavet i förmögenhetsredovisningen. Med hänsyn till det anförda anser jag att uppgiftsskyldigheten skall utvidgas till att omfatta aktieinnehavet och att denna uppgift endast skall gälla fysiska personer.

Förslaget medför en ändring i 37 § 1 mom. 4a TL.

4.2.3 Folkpension m. m.

Mitt förslag: Den som betalat ut folkpension skall lämna kontrolluppgift även om folkpension inte utgår tillsammans med tilläggspension.

Den som är skyldig att avlämna kontrolluppgift till skattemyndigheterna skall i vissa fall också till den skattskyldige översända uppgift med de upplysningar som finns i kontrolluppgiften.

Kommitténs förslag: Kommittén tar inte upp dessa frågor.

Remissinstanserna: Synpunkter saknas.

Skälen för mitt förslag: Enligt nuvarande regler skall kontrolluppgift normalt lämnas i fråga om den som åtnjuter pension. Undantag har dock gjorts beträffande folkpension som inte utbetalas tillsammans med tilläggspension enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring. För att folkpensionärer i sådana fall skall kunna omfattas av den förenklade deklarationsredovisningen är det en förutsättning att kontrolluppgift lämnas. Jag föreslår därför att det nämnda undantaget från kontrolluppgiftsskyldigheten tas bort. Detta föranleder en ändring i 37 § 1 mom. 1 TL.

För att kontrolluppgifterna skall kunna ligga till grund för det förenklade deklarationsförfarandet är det nödvändigt att den skattskyldige tillsänds en uppgift i de fall sådan skall sändas till skattemyndigheterna. Denna skyldighet finns f. n. i normalfallet, men saknas i fråga om vissa slag av kontrolluppgifter. En sådan skyldighet bör nu införas i de fall då den skattskyldige kan tänkas ha möjlighet att lämna förenklad deklaration. Däremot finns det inte någon anledning att införa denna skyldighet i fråga om kontrolluppgifter som endast gäller sådana kategorier skattskyldiga som inte får lämna förenklad deklaration, t. ex. jordbrukare. Förslaget förutsätter en komplettering av 37 § 5 mom. TL.

I det här sammanhanget tar jag också upp en sak angående kontrolluppgifter enligt 39 § TL, dvs. uppgifter som skall avges efter anmaning. De kontrolluppgifter som skall lämnas enligt punkterna 3, 5, 6 och 8 i första momentet i paragrafen skall avse i anmaningarna namngivna skattskyldiga. Det har upplysts mig att användningen av ordet skattskyldig i de här bestämmelserna på några håll har uppfattats som att kontrolluppgifter inte får inkrävas beträffande handelsbolag. Detta hänger samman med att ett handelsbolag inte är skattskyldigt i den meningen att det taxeras eller påförs skatt för sina inkomster. Dessa hänförs i stället till bolagets delägare. Enligt min mening bör de uppkomna tveksamheterna föranleda justeringar i de nämnda punkterna så att det blir klart att kontrolluppgifter får inhämtas också från handelsbolag och liknande associationer.

4.2.4 Räntetillägg

Mitt förslag: Nuvarande regler om uppgiftsskyldigheten för förmån av räntefria eller lågförräntade lån behålls i avvaktan på överväganden angående reglerna om räntetillägg.

Kommitténs förslag: Uppgiftsskyldigheten föreslås omfatta räntetilläggets värde i kronor.

Remissinstanserna: Flera remissinstanser påpekar att en angelägen förenklingsåtgärd är att uppgiftsskyldigheten begränsas i fråga om räntetilläggen.

Skälen för mitt förslag: Räntetillägg för räntefria lån infördes som ett led i den reform av inkomstbeskattningen som tillämpades första gången vid 1984 års taxering. Räntetillägg skall göras bl. a. när den skattskyldige har fått ett räntefritt eller lågförräntat lån från sin arbetsgivare. Syftet är att åstadkomma samma beskattningsresultat som om den anställde hade fått högre lön och betalat en marknadsmässig ränta. Räntetillägget skall motsvara skillnaden mellan betalad ränta och sedvanlig ränta. Den nuvarande uppgiftsskyldigheten för denna förmån har begränsats till att avse förmånnens förekomst och vissa uppgifter till ledning för beräkningen och kontrollen av denna.

RSV har erhållit regeringens uppdrag att göra en översyn av reglerna om räntetillägg. I en delrapport den 15 oktober 1984 har RSV lagt fram förslag om vissa omedelbara åtgärder i fråga om räntetilläggen.

På grundval av delrapporten har frigränsen för förmån av sådant lån från arbetsgivare höjts från 100 kr. till 2 000 kr.

RSV har nyligen avlämnat sin slutredovisning av översynen av reglerna om räntetillägg. Denna redovisning remissbehandlas f. n. I avvaktan härpå bör övervägandena rörande uppgiftsskyldigheten anstå.

4.3 Besluts- och underrättelseförfarandet

4.3.1 Beslut om taxering

Mitt förslag: Beslut om taxering får meddelas utan att den skattskyldige upplyses om innehållet i de kontrolluppgifter som taxeringsmyndigheterna fått del av. Vid taxeringen skall tillses att den skattskyldige medges vissa schablonavdrag.

Kommitténs förslag: Överensstämmer i huvudsak med mitt.

Remissinstanserna: Förslaget lämnas i allmänhet utan erinran.

Skälen för mitt förslag: Taxeringsbesluten skall i viss utsträckning grundas på de kontrolluppgifter som myndigheterna fått från arbetsgivare m. fl. Detta förutsätter i praktiken att beslut om taxering får meddelas utan att skattemyndigheterna dessförinnan underrättar den skattskyldige om dessa uppgifter.

Denna ordning avviker från förvaltningslagens (1971: 290) regler om en myndighets skyldighet att före ett ärendes avgörande underrätta den som ärendet rör om det som tillförts ärendet genom annan än honom själv (15 §).

Den förordade ordningen där man underlåter att före beslutet underrätta den skattskyldige bör därför författningsregleras. Detta bör ske genom att en bestämmelse därom tas in i en ny paragraf, 66 b §, i TL:s avsnitt om taxeringsnämndernas verksamhet m. m.

Jag har nyss föreslagit att den skattskyldige inte skall behöva framställa något yrkande i fråga om vissa avdrag. Detta gäller schablonavdraget under inkomst av tjänst (33 § 2 mom. KL), det s. k. sparavdraget (39 § 3 mom. KL), det s. k. procentavdraget (45 § KL), avdraget för underskott i förvärvskälla (46 § 1 mom. första stycket KL) och avdraget för nedsatt skatteförmåga för folkpensionärer (50 § 2 mom. fjärde stycket KL). Dessa avdrag kan medges på grundval av upplysningar om de skattskyldigas förhållanden som taxeringsmyndigheterna får genom självdeklarationerna och kontrolluppgifterna. I det nya systemet kommer nämligen ADB-stödet att vara så utformat att det kan ges garantier för att den skattskyldige tillgodoförs avdragen utan yrkande. Redan i dag försöker man så långt möjligt se till att den skattskyldige inte går miste om ett avdrag bara för att det inte tagits upp i självdeklarationen. Det kan dock hävdas att avsaknaden av yrkande innebär att taxeringsnämnden inte ovillkorligen måste medge avdraget så snart förutsättningarna för det är uppfyllda. Enligt min mening bör man därför införa en regel i TL som klargör att nämnden, i den mån den skattskyldige har rätt därtill, skall medge de nämnda avdragen. Regeln bör gälla i fråga om såväl den förenklade som den allmänna självdeklarationen. Bestämmelsen bör tas in i en ny 66 a § i TL.

En deklarationsskyldig får avge en förenklad självdeklaration under de förutsättningar som gäller enligt 24 § 2 och 3 mom. TL. Om den deklarationsskyldige lämnar en sådan självdeklaration trots att de föreskrivna förutsättningarna inte är uppfyllda bör det normala förfarandet vara att han anmanas att avge en allmän självdeklaration. I vissa situationer framstår det emellertid som mindre tilltalande att infordra en allmän självdeklaration. Jag tänker då bl. a. på det fallet att den skattskyldige i den förenklade deklarationen upplyst om att hans make varit bosatt här endast en kortare tid under beskattningsåret till följd varav den s. k. hemmamakereduktionen som han är berättigad till skall utgå med reducerat belopp. I dessa och liknande situationer bör den förenklade självdeklarationen kunna skiljas ut från det automatiserade förfarandet och bli föremål för särskilda rutiner vid taxeringsarbetet. En sådan ordning bör i regel kunna tillämpas också när den skattskyldige lämnar en förenklad deklaration med ofullständiga uppgifter. För att en sådan ordning skall kunna tillämpas bör det föreskrivas att taxering får beslutas även om förutsättningarna enligt 24 § inte är uppfyllda. Bestämmelserna bör utformas så att det blir möjligt att ta hänsyn till omständigheterna i det speciella fallet. Jag anser dock att man bör införa den begränsningen att en förenklad självdeklaration inte får godtas om den skattskyldige skulle lämna uppgift om jordbruksfastighet,

konventionellt beskattad annan fastighet eller rörelse. Bestämmelserna bör tas in i den föreslagna 66 b § som ett andra stycke.

I det följande skall jag för överblickens skull redovisa ett par frågor angående beslutsredovisningen som enligt min mening bör regleras i förordning och som således inte förutsätter riksdagsbeslut.

Den förenklade självdeklarationen är som framgått av det föregående inte i sig ett tillräckligt beslutsunderlag för taxeringsnämnden. För att nämnden, i de flesta fall företrädd av ordföranden ensam, skall beredas möjlighet att pröva taxeringarna måste den tillföras de ytterligare uppgifter som är av betydelse för en riktig taxering. Detta kan ske genom att det upprättas en särskild förteckning, som kan kallas taxeringsbeslutsförteckning, där de erforderliga, kompletterande uppgifterna anges.

För att det skall framgå att ett taxeringsbeslut föreligger beträffande en viss deklaration som är upptagen i en taxeringsbeslutsförteckning bör nämndens ordförande underteckna förteckningen. Jag delar alltså kommitténs uppfattning att han inte skall behöva signera varje deklaration eller varje post i förteckningen. Likaså delar jag uppfattningen att förteckningen bör kunna gallras ut efter det att skattelängden har skrivits under.

En taxeringsbeslutsförteckning bör i fråga om vissa förenklade deklARATIONER ersättas med en taxeringsavi enligt 16 § 4 mom. TL. En sådan bör upprättas för skattskyldig om det vid granskningen av hans deklaration konstateras eller förmodas finnas felaktigheter. Avin bör innehålla de uppgifter som behövs för taxeringsbeslut. Det formella beslutet beträffande en sådan deklaration bör fattas genom att nämndens ordförande signerar taxeringsavin.

Regleringen av taxeringsbeslutsförteckningen bör enligt min mening göras i taxeringsförordningen (1957: 513), TaxF.

Följs inte den förenklade självdeklarationen vid taxeringen bör – i likhet med vad som gäller f. n. enligt 69 § 1 mom. TL – deklarationen förses med uppgift om avvikelsen och skälen därför. Det bör då vara tillräckligt att ange det eller de belopp som ändras. Någon fullständig uträkning av taxerade inkomster behöver alltså inte företas. En sådan uträkning behöver enligt min mening inte heller göras i den underrättelse som med anledning av avvikelsen skall sändas till den skattskyldige. Lagrummet (69 § 1 mom. TL) anger inte heller att så måste ske.

I det förenklade deklarationssystemet kommer de uppgifter som legat till grund för taxeringarna att vara lagrade i skatteregistret. Registret är aktivt under taxeringsperioden vilket innebär att t. ex. ändrade taxeringsbeslut leder till ett ändrat registerinnehåll. Efter taxeringsperioden låses innehålllet, varefter utskrift sker av bl. a. stomme till skattelängd och skattsedlar på slutlig skatt. I samband med nästkommande års taxering byts registerinnehålllet ut för varje skattskyldig i takt med att uppgifter för den nya taxeringen registreras. Härfter är det alltså inte längre möjligt att från skatteregistret hämta upplysningar om det föregående årets taxering. Även

efter utgången av taxeringsperioden finns det emellertid i vissa fall, t. ex. i samband med besvär och någon gång vid utredning vid kommande års taxeringar, behov av ett komplett taxeringsunderlag för en skattskyldig, ett underlag som i huvudsak motsvarar vad den fullständiga självdeklarationen ger. För att tillgodose detta krav på ett rationellt och säkert sätt bör man som kommittén föreslår kunna lägga in den behövliga informationen i ett särskilt register, där uppgifterna rörande en viss skattskyldig snabbt kan göras tillgängliga. Med hjälp av ett sådant register blir det enkelt att konstatera bl. a. vilka kontrolluppgifter som legat till grund för taxeringarna.

Med hänsyn till att det i praktiken mera sällan torde uppkomma behov av denna fylliga information bör uppgifterna kunna föras över från skatteregistret till ett system med mikro-fiche. Uppgifterna bör överföras till mikro-ficheregistret sedan informationen i skatteregistret är fastlagd efter avslutad taxeringsperiod, dvs. med det innehåll som registret har vid utskrift av skattelängdsstommar och skattsedlar.

Registret bör benämnas taxeringsuppgiftsregistret och innehålla de uppgifter som skall införas i skattelängden och det underlag från kontrolluppgifter m. m. som har använts vid taxeringen. Registret bör upprättas och förvaras hos lokala skattemyndigheten. Av säkerhetsskäl bör en kopia framställas och förvaras hos länsstyrelsen.

Enligt min mening är det inte påkallat att föreskrifterna om registret meddelas genom lag. Jag avser därför att senare föreslå regeringen att erforderliga bestämmelser därom tas in i TaxF. Det bör sedan ankomma på RSV att närmare anvisa hur registret tekniskt skall läggas upp.

Vad gäller skattelängden bör den förenklade deklarationen föranleda att det i längden markeras att taxeringen åsatts med ledning av en sådan deklaration. Markeringen bör bl. a. underlätta eftersökningen av underlaget för taxeringen. Kommittén har föreslagit att 68 § TL kompletteras i det här avseendet. För egen del finner jag inget behov av någon föreskrift i lag om detta.

4.3.2 Taxeringsmeddelande till de skattskyldiga

Mitt förslag: En skattskyldig som avgett en förenklad självdeklaration skall före utgången av juni månad taxeringsåret få ett särskilt meddelande om taxeringen. Meddelandet skall upplysa om vad som legat till grund för taxeringen i den mån detta inte framgår av självdeklarationen. Är det motiverat av särskilda skäl får det särskilda meddelandet sändas efter utgången av juni. Meddelandet skall utfärdas av den lokala skattemyndigheten.

Kommitténs förslag: Överensstämmer i huvudsak med mitt. Enligt kommittén skall meddelandet dock alltid utfärdas före utgången av juni under taxeringsåret.

Remissinstanserna: Förslaget godtas i allt väsentligt.

Skälen för mitt förslag: Genom att taxeringsbeslut skall få meddelas med ledning av kontrolluppgifter som inte redovisas i den förenklade självdeklarationen och denna inte heller i fråga om vissa avdrag innehåller en fullständig redovisning kan den skattskyldige inte med säkerhet veta vad som legat till grund för beslutet om hans taxering. Självfallet måste information ges så att den skattskyldige kan bedöma riktigheten av taxeringen och i förekommande fall påtala felaktigheter. Informationsbehovet bör tillgodoses genom att den skattskyldige så snart som möjligt efter nämndens beslut upplyses om de faktorer som varit avgörande för taxeringen.

Upplysningarna bör ges i ett särskilt informationsblad. Enligt min mening bör detta benämnas taxeringsmeddelande. Den benämningen torde inte lika lätt som kommitténs förslagna term taxeringsbesked leda tankarna till att det skulle vara fråga om ett slutgiltigt avgörande av taxeringen. Denna kan ju – vilket den skattskyldige också bör upplysas om – omprövas under hela taxeringsperioden.

Taxeringsmeddelandet bör först och främst innehålla uppgifter som har inhämtats från tredje man genom kontrolluppgifter. Vidare bör i det anges medgivna avdrag, framför allt avdrag som har medgetts utan yrkande därom. Av stor vikt är också att meddelandet innehåller en sammanställning av taxeringarna. Enligt min mening bör det i flertalet fall även innehålla vissa preliminära uppgifter om skattedebiteringen eftersom sådana i allmänhet finns tillgängliga i ADB-systemet redan i samband med att det blir aktuellt att utfärda det särskilda taxeringsmeddelandet. Många remissinstanser, bl. a. RSV, har f.ö. uttryckt önskemål om detta. Informationsbladet bör alltså i regel innehålla vissa uppgifter om skattens storlek trots att det i samband med dess utfärdande inte är definitivt klart vad den slutliga skatten kommer att fastställas till. I en del fall bör emellertid sådana uppgifter utelämnas. Skatteuppgifter bör sålunda inte lämnas om den skattskyldige beskattas som gift och den andra makens taxering ännu inte är beslutad, t. ex. därför att han lämnat en fullständig självdeklaration. Det är nämligen då ovisst huruvida skatten skall beräknas med tillämpning av någon av de särskilda reglerna om äkta makars beskattning.

Kommittén har som ett skäl mot den här angivna ordningen åberopat att de skattskyldiga torde få svårt att inse varför en uträknad skatt inte skulle kunna regleras omgående. Det finns också risk att uppgifterna i det särskilda meddelandet leder till att många skattskyldiga som enligt meddelandet kommer att bli berättigade till återbetalning av överskjutande skatt ansöker om återbetalning långt innan slutskattsedeln sänds ut. Detta kan emellertid som RSV påpekar till stor del undvikas genom att det i taxeringsmeddelandet anges att uppgifterna är preliminära och att överskjutande skatt återbetalas först i samband med utsändandet av slutskattsedeln.

Vid utformningen av informationsbladet bör man som antytts ta fasta på den möjlighet till fyllig information som ges. Bladet bör därför innehålla en närmast fullständig bild av den skattskyldiges beskattningssituation och alltså också ge vissa upplysningar som framgår redan av den förenklade självdeklarationen. Följande uppgifter bör ingå.

Den skattskyldiges namn, adress, personnummer och mantalsskrivningsförhållanden,

civilstånd, hemmavarande barn och, om samtaxering sker med annan person, personnummer för denne,

en specifikation av intäkter av tjänst enligt kontrolluppgifter, där det för varje utbetalare anges namn, utbetalt belopp samt belopp för preliminär skatt,

medgivna avdrag,

inkomst alternativt underskott i fråga om varje inkomstslag,

en sammanställning av taxeringarna samt

erlagd preliminär skatt, beräknad slutlig skatt och beräknad överskjutande eller kvarstående skatt.

I taxeringsmeddelandet bör också anges om avvikelse skett från uppgifterna i självdeklarationen. Detta bör gälla också fall av avvikelse som har lett till lägre taxering och grundats på sådan uppenbar felräkning eller felaktighet som enligt 69 § 1 mom. andra stycket TL befriar skattemyndigheten från den annars gällande skyldigheten att särskilt underrätta om att avvikelse har skett.

Det särskilda meddelandet bör vidare ge information om vad den skattskyldige bör göra om det innehåller någon felaktighet, nämligen kontakta den lokala skattemyndigheten som är den instans som har tillgång till materialet rörande den skattskyldige. Då det i första hand är lokala skattemyndigheten som bör ha hand om kontakterna med de skattskyldiga bör den även formellt utfärda informationsbladet.

Taxeringsmeddelandena bör om möjligt distribueras så att alla berörda skattskyldiga tillställs dem vid ungefärligen samma tidpunkt. Denna bör bestämmas så att det blir god tid för både deklarenten och skattemyndigheten att under taxeringsperioden åtgärda fel som uppmärksammas genom det särskilda meddelandet. Kommittén har räknat med att samtliga förenklade deklarationer är färdigbehandlade i juni taxeringsåret och att det också är möjligt att distribuera taxeringsmeddelandet före utgången av juni. Detta har inte föranlett någon erinran vid remissbehandlingen.

Jag delar uppfattningen att taxeringsmeddelandena bör utfärdas i juni. För att detta skall bli möjligt i fråga om praktiskt taget alla förenklade deklarationer torde vissa uppgifter om taxeringen, nämligen om avdrag för nedsatt skatteförmåga, behöva utelämnas i en del fall. Taxeringsmeddelandet bör därför i dessa fall ange endast den skattskyldiges taxerade inkomst och de faktorer som påverkat denna. Enligt min mening medför emellertid inte ens en sådan begränsning att man kan utgå från att samtliga deklaratio-

ner genomgått erforderlig behandling inom den tid som står till buds för att informationen skall kunna lämnas ut före juni månads utgång. Det kan nämligen uppkomma fall där deklarationen föranleder skriftväxling som drar ut på tiden. Vidare är att märka att jag till skillnad mot kommittén förordar att den förenklade deklarationen skall få användas även i det fall att den skattskyldige deklarerar sent under taxeringsperioden.

Bestämmelserna om det särskilda meddelandet bör därför medge att detta får utfärdas efter juni månads utgång, om det är påkallat av särskilda skäl.

Det huvudsakliga syftet med taxeringsmeddelandet - att tidigt underrätta den skattskyldige om vilka uppgifter som förutom dem i självdeklarationen har legat eller kommer att ligga till grund för taxeringen - bör komma till uttryck i bestämmelser som ges lagform. Sådana bestämmelser kan förslagsvis tas in i en ny 70 § i TL. Jag anser däremot det lämpligare att i föreskrifter av lägre valör reglera vad jag därutöver har förordat i fråga om informationsbladets innehåll. Mitt förslag till lydelse av den nya 70 § har utformats i enlighet med detta.

Det bör ankomma på RSV att fastställa lämpligt formulär till taxeringsmeddelande.

Till sist vill jag med anledning av kommitténs uttalande om taxeringsmeddelandet från sekretessynpunkt anföra följande. Uppgifterna i meddelandet torde vara sekretesskyddade enligt 9 kap. 1 § sekretesslagen (1980: 100) till den del de inte är att hänföra till taxeringsnämndens beslut om taxering. Till ett sådant beslut hör enligt min uppfattning vad som enligt 68 § TL skall antecknas i skattelängden, vilket bl. a. innebär att en uppgift om den framräknade inkomsten av en viss förvärvskälla är offentlig men att en uppgift om intäkterna eller avdragen i förvärvskällan är sekretessbelagd. Innehållet i kontrolluppgifterna är av samma skäl också sekretesskyddat.

4.4 Rättelse av felaktiga taxeringsbeslut

Mitt förslag: Besvär i särskild ordning skall få anföras av både den skattskyldige och av det allmänna om taxeringen blivit oriktig på grund av att en obligatorisk kontrolluppgift, som avser inkomst av tjänst eller kapital, varit felaktig eller inte avlämnats. För det allmännas besvärsrätt till den skattskyldiges nackdel krävs att den undandragna skatten inte är ringa.

Kommitténs förslag: Samma som mitt förslag bortsett från att besvärsrätten skall omfatta alla fall då obligatorisk kontrolluppgift skall lämnas.

Remissinstanserna: Förslaget lämnas utan erinran av remissinstanserna.

Skälen för mitt förslag: I normalfallet kommer taxeringen att bestämmas med ledning av kontrolluppgifter från arbetsgivare, kreditinstitut m. fl. Det kommer alltså inte att ske någon avstämning mellan kontrolluppgifter och deklarerade uppgifter som vid den fullständiga deklarationen. Större delen av uppkomna felaktigheter torde kunna åtgärdas genom omprövning av taxeringsnämnden inom taxeringsperioden eller genom att taxeringsintendenten (TI) och den skattskyldige anför ordinarie besvär i länsrätten.

Ibland kan det dock uppkomma behov av att rätta till ett felaktigt taxeringsbeslut efter den ordinarie besvärstidens utgång. Enligt gällande rätt kan den skattskyldige i vissa fall få anförda besvär i särskild ordning, s. k. extraordinära besvär, inom fem år efter taxeringsåret. En övertaxering på grund av ett uppenbart förbiseende och vissa andra misstag av skattemyndigheten medför alltid en sådan extraordinär besvärsrätt. Har den skattskyldige övertaxerats på grund av att för hög inkomst angetts i kontrolluppgiften kan extraordinär besvärsrätt enligt nuvarande regler föreligga endast under vissa förutsättningar. Det krävs att den skattskyldige kan åberopa material som är nytt för skattemyndigheten, att taxeringen på grund av att detta material saknats blivit väsentligt för hög samt att det är ursäktligt att materialet inte lagts fram tidigare. Den skattskyldiges möjlighet att, efter den ordinarie besvärstidens utgång, få nedsättning av taxeringarna i kontrolluppgiftsfallen är mer begränsad än det allmännas möjlighet att höja genom eftertaxering. Jag finner detta otillfredsställande, speciellt i de fall den felaktiga taxeringen orsakats av annan än den skattskyldige, t. ex. av en arbetsgivare som inte på ett tillfredsställande sätt fullgjort sin uppgiftsskyldighet. Enligt min mening bör därför den skattskyldige ges en utökad rätt att få sin taxering rättad om den blivit oriktig på grund av att kontrolluppgifter enligt 37 § TL, som avser inkomst av tjänst eller kapital, saknats eller varit felaktiga. Den extraordinära besvärsrätten bör i nämnda fall inte som f. n. vara beroende av att de nyss angivna speciella förutsättningarna är uppfyllda. Någon anledning att låta besvärsrätten även omfatta de fall då kontrolluppgiften avser inkomst av rörelse, jordbruksfastighet eller annan fastighet finner jag inte föreligga, eftersom uppgiften i dessa fall inte direkt läggs till grund för taxering och i regel inte heller kan stämmas av mot deklarationen.

Enligt nuvarande ordning kan TI anförda extraordinära besvär om den skattskyldige på grund av ett uppenbart förbiseende av skattemyndigheten taxerats för lågt. För att i andra fall få till stånd taxeringshöjningar i efterhand är TI hänvisad till eftertaxeringsinstitutet. Som förutsättning för eftertaxering gäller att skatt skall ha påförts med för lågt belopp på grund av att den skattskyldige har lämnat ett oriktigt meddelande till ledning för taxeringen.

I det nya systemet med förenklad självdeklaration kommer emellertid frågan om vad som är oriktig uppgift, och därmed möjligheten att eftertax-

era, i ett annat läge. Om den som är uppgiftsskyldig enligt 37 § TL skickar en riktig kontrolluppgift till den skattskyldige, men ingen kontrolluppgift alls eller en uppgift på för lågt belopp till skattemyndigheten, har den skattskyldige inte lämnat någon oriktig uppgift om han försäkrar att hans inkomster överensstämmer med de kontrolluppgifter han fått. Eftertaxering kan således inte ske. Med den förenklade självdeklarationen finns det därför en risk för att en arbetsgivare och en arbetstagare kommer överens om att gå till väga på angivet sätt för att arbetstagaren inte skall kunna eftertaxeras. Även om det inte finns någon sådan överenskommelse kommer det ibland att vara svårt att i efterhand klarlägga vilket innehåll den skattskyldiges kontrolluppgifter har haft vid deklarationstillfället. Möjligheten att rätta en undertaxering efter den ordinarie besvärstidens utgång är således mindre i det förenklade deklarationssystemet än när fullständig deklaration används, om skattemyndigheten och den skattskyldige inte har fått samma information från den uppgiftsskyldige. För att bl. a. förhindra att arbetsgivare och arbetstagare ingår sådana överenskommelser som jag här beskrivit bör TI ges möjlighet att anföra besvär i särskild ordning till den skattskyldiges nackdel om obligatorisk kontrolluppgift saknats eller varit felaktig. Sådan rättelse av undertaxering bör alltså kunna ske utan något krav på att den skattskyldige skall ha lämnat en oriktig uppgift. I likhet med vad jag har föreslagit beträffande den skattskyldiges rätt att anföra besvär i särskild ordning bör TI:s utökade besvärsrätt endast gälla sådan obligatorisk kontrolluppgift som avser inkomst av tjänst eller kapital.

Som jag tidigare nämnt kan TI enligt nuvarande ordning anföra besvär i särskild ordning endast om taxeringen blivit oriktig på grund av uppenbart förbiseende och då oavsett belopp. Mitt förslag att TI skall få anföra extraordinära besvär till den skattskyldiges nackdel om en obligatorisk kontrolluppgift inte lämnats eller varit felaktig ersätter eftertaxeringsinstitutet i vissa fall. Enligt min mening bör det därför vara ett villkor för TI:s rätt att anföra besvär i särskild ordning i dessa fall att den skatt som undandragits inte är ringa. Motsvarande krav gäller nämligen för TI vid ansökan om eftertaxering. Av bl. a. processekonomiska skäl anser jag att beloppsgränsen för TI:s rätt att anföra besvär i särskild ordning till den skattskyldiges nackdel också bör gälla när talan grundas på ett uppenbart förbiseende av skattemyndigheten. Även rättssäkerhetsskäl talar för att lagakraftvunna taxeringar inte skall kunna rivas upp för att få obetydliga höjningar till stånd.

Den föreslagna regeln om TI:s extraordinära besvärsrätt bör i princip alltid tillämpas när en felaktig eller saknad kontrolluppgift orsakat undertaxering även om förutsättningar i och för sig föreligger för eftertaxering. I vissa fall kan det dock vara mest ändamålsenligt att eftertaxera. Så kan t. ex. vara fallet om undertaxeringen föranletts av oriktiga uppgifter av den skattskyldige i fråga om såväl inkomster där skyldighet att utfärda obliga-

torisk kontrolluppgift förelegat som t. ex. ett avdragsyrkande, och taxeringen för det beskattningsår det gäller tidigare prövats av länsrätten. Om möjligheten inte fanns att eftertaxera i detta fall skulle konsekvensen bli att talan måste föras i två instanser. De extraordinära besvären skall behandlas av kammarrätten, medan ansökan om eftertaxering skall tas upp av länsrätten. Mot bakgrund härav anser jag att det inte bör införas någon bestämmelse som utesluter möjligheten till eftertaxering så snart extraordinär besvärsmått till den skattskyldiges nackdel föreligger.

De ändringar som jag har föreslagit i detta avsnitt skall tillämpas oavsett om allmän eller förenklad deklaration används av den skattskyldige. Jag vill också slutligen betona att mina förslag endast är tillfälliga lösningar fram till dess att en mer genomgripande reform av taxeringsförfarandet kan ske på grundval av skatteförenklingskommitténs kommande förslag.

Mitt förslag föranleder ändring i 100 § och 101 § 1 mom. TL.

4.5 Straffrättsliga sanktioner

Mitt förslag: Den skattskyldige skall kunna dömas för skattebedrägeri om han och den som är skyldig att lämna en obligatorisk kontrolluppgift (arbetsgivare m. fl.) kommer överens om att kontrolluppgift skall lämnas endast till den skattskyldige och inte till skattemyndigheten eller att uppgift skall lämnas dit men innehålla ett för lågt belopp.

Straffskalan i 120 § taxeringslagen för den som uppsåtligt eller av grov oaktsamhet åsidosätter uppgiftsskyldigheten utvidgas till att omfatta utöver böter även fängelse i högst sex månader.

Kommitténs förslag: Överensstämmer i huvudsak med mitt.

Remissinstanserna: Förslaget godtas i huvudsak av remissinstanserna. Några remissinstanser är dock negativa till förslaget och pekar bl. a. på svårigheten att styrka att en överenskommelse föreligger.

Skälen för mitt förslag: De nuvarande straffrättsliga bestämmelserna är i stort sett tillräckliga även i fråga om den förenklade deklarationen. I det förenklade deklarationssystemet lämnar den skattskyldige visserligen inte några uppgifter om inkomster för vilka obligatoriska kontrolluppgifter skall lämnas. Men intygar den skattskyldige att grunduppgifterna är riktiga fastän han är medveten om att detta inte överensstämmer med de faktiska förhållandena har han lämnat en oriktig uppgift och ansvar för aktivt skattebedrägeri kan komma i fråga. En underlåtenhet att lämna deklaration – allmän eller förenklad – kan medföra ansvar för passivt skattebedrägeri. Om den skattskyldige varit grovt oaktsam kan han dömas till ansvar för vårdslös skatteuppgift.

Det finns emellertid en situation som inte täcks på ett tillfredsställande sätt av de nuvarande straffsanktionerna. Om den skattskyldige och den uppgiftsskyldige träffar en sådan överenskommelse som jag redogjort för i föregående avsnitt kan den skattskyldige inte dömas för skattebedrägeri, eftersom hans inkomster överensstämmer med de kontrolluppgifter han faktiskt fått. Jag förutsätter då att försäkran på den förenklade deklara-tionsblanketten bara innebär att man försäkrar att inkomsterna överens-stämmer med kontrolluppgifterna. En möjlighet att förhindra nämnda illo-jala förfarande skulle möjligen kunna vara att lydelsen i den försäkran som den skattskyldige har att avge på deklara-tionsblanketten utformas så att denna straffrättsligt omfattar även en sådan situation att överenskommelse skett om att undandra skatt. Jag har emellertid funnit att den bästa lösning-en är att i stället införa en uttrycklig bestämmelse om straffpåföljd i skattebrottslagen, där man jämför förfarandet med skattebedrägeri. Jag är medveten om att det många gånger kan bli besvärligt att styrka överens-kommelsen mellan den skattskyldige och den uppgiftsskyldige. Jag kan emellertid inte dela de farhågor några remissinstanser har att bestämmel-sen på grund av bevisvärigheter i praktiken kommer att bli verkningslös. Deras förslag om att den skattskyldige skall bifoga kopia på kontrollupp-gifter till den förenklade deklara-tionen kan jag inte heller biträda. Behand-lingen av dessa kontrolluppgifter skulle bli mycket resurskrävande för skattemyndigheterna. Att på detta sätt öka registrerings- och avstämning-srutinerna strider mot den strävan som finns att försöka frigöra resurser för att kunna inrikta sig på en fördjupad granskning av de svårkontrollerade deklara-tionerna.

När det sedan gäller den uppgiftsskyldiges åsidosättande av kontrollupp-giftsplikten kan förfarandet enligt gällande ordning bedömas enligt flera regler i skattebrottslagen eller enligt 120 § TL. I sistnämnda paragraf stad-gas böter för den som uppsåtligt eller av grov oaktsamhet underlåter att fullgöra kontrolluppgiftsskyldigheten enligt 37 § TL. Ansvar inträder oav-sett om något brottsresultat inträder i det enskilda fallet. Ringa fall medför inte ansvar. Ansvar inträder inte heller om gärningen är belagd med straff i skattebrottslagen. Åsidosättande av kontrolluppgiftsskyldigheten kan vi-dare enligt reglerna i skattebrottslagen bedömas som aktivt skattebedrä-geri, vårdslös skatteuppgift eller som oredlig resp. vårdslös uppbördsredo-visning.

Med det högre krav på tillförlitliga kontrolluppgifter som måste gälla i ett system med förenklad deklara-tion anser jag att straffsanktionerna bör skärpas något för arbetsgivare, eller annan uppgiftsskyldig, som åsidosät-ter sin kontrolluppgiftsskyldighet. Kommittén har föreslagit att man ge-nomför den av brottsförebyggande rådet (BRÅ) i PM 1983:6 föreslagna bestämmelsen i 8 § skattebrottslagen, att den som åsidosätter skyldighet att avlämna riktig kontrolluppgift dömes till böter eller fängelse i högst sex månader. Jag är emellertid inte beredd att nu, innan BRÅ:s promemoria är

färdigberedd, införa en straffbestämmelse i skattebrottslagen som direkt reglerar straffansvar för åsidosättande av uppgiftsplikten. I stället föreslår jag att den straffbestämmelse beträffande kontrolluppgiftsskyldighet som redan finns i 120 § taxeringslagen skärps så att straffskalan utvidgas till att omfatta böter och fängelse i högst sex månader i stället för endast böter. Genom straffskärpningen understryks vikten av att korrekta kontrolluppgifter lämnas. Även om det i och för sig endast är kontrolluppgiftsskyldigheten enligt 37 § TL som motiverar denna straffskärpning finner jag ingen anledning att undanta kontrolluppgiftsskyldigheten enligt 38 § TL, som också regleras i straffbestämmelsen, från en utvidgning av straffskalan. Latituden anser jag vara tillräcklig för såväl uppsåtliga som grovt oaktsamma gärningar. Sätts gränsen vid fängelse sex månader vinnns också den processekonomiska fördelen att åklagaren har möjlighet att utfärda strafföreläggande. Enligt min mening är det väsentligt att den uppgiftspliktige avhålls från att åsidosätta sin skyldighet och den föreslagna straffsanktioneringen kan här väntas fylla en preventiv funktion.

4.6 Administrativa sanktioner

Mitt förslag: Skattetillägg skall inte utgå vid rättelse av oriktig uppgift i fråga om inkomst av tjänst eller kapital om rättelsen har gjorts eller hade kunnat göras med ledning av kontrolluppgift enligt 37 § taxeringslagen som varit tillgänglig för taxeringsnämnden före taxeringsperiodens utgång.

Kommitténs förslag: Skattetillägg skall inte utgå om rättelse sker av uppgift som omfattas av uppgiftsskyldigheten enligt 37 § TL.

Remissinstanserna: Förslaget tillstyrks i allmänhet av remissinstanserna. Några remissinstanser anser dock att förslaget bör övervägas ytterligare. En remissinstans ifrågasätter om befrielsen från skattetillägg bör gälla i fråga om samtliga inkomstslag. Flera remissinstanser betonar vikten av att det snarast införs regler om avgiftssanktioner för försumliga arbetsgivare.

Skälen för mitt förslag: Som villkor för att skattetillägg skall påföras gäller att den skattskyldige i ett skriftligt meddelande, avlämnat till ledning för sin taxering, har lämnat uppgift som befinnes vara oriktig. Enligt nuvarande regler skall skattetillägg beräknas efter 20 %, i stället för som i normalfallet 40 %, då den oriktiga uppgiften har rättats eller kunnat rättas med ledning av kontrollmaterial, som normalt är tillgängligt vid taxeringen. När det är fråga om bl. a. kontrolluppgifter enligt 37 § förutsätts dock att dessa varit tillgängliga för taxeringsnämnden före utgången av taxeringsperioden. Skattetilläggsutredningen har i ett betänkande (SOU 1982: 54), som är under beredning i finansdepartementet, föreslagit att skattetillägget skall

vara 10 % i de fall den skattskyldige har angett utbetalarens namn och den oriktiga uppgiften rättats med ledning av obligatorisk kontrolluppgift.

Det finns som jag nyss påpekat vissa felrisker i det förenklade deklarationssystemet. En taxering kan bli felaktig utan att vare sig den skattskyldige eller den som lämnat kontrolluppgift försummat sig. I det nya systemet kan den situationen uppkomma att den skattskyldige fått en korrekt kontrolluppgift och intygat att den är rätt, men av någon anledning har uppgiften kommit på avvägar till eller hos skattemyndigheten, som alltså blivit utan kontrolluppgift. Taxeringen kommer då att bli för låg. Detta kommer att framgå av taxeringsmeddelandet och skattsedeln. Om felet upptäcks beror på den skattskyldiges noggrannhet när han granskar detta material. Den skattskyldige har i detta fall inte slarvat vid deklarationstillfället utan hans underlåtenhet hänför sig till taxeringsmeddelandet, om han inte meddelar skattemyndigheten att han blivit för lågt taxerad. Enligt min mening bör sådana felaktigheter inte omfattas av en formell underrättelseplikt för den skattskyldige, eftersom det medför komplikationer bl. a. i form av krav på delgivning.

Detta innebär att man inte heller kan införa några bestämmelser om skattetillägg vid underlåtenhet från den skattskyldiges sida att i förevarande fall underrätta om felaktigheten. Eftersom den skattskyldige i dessa fall inte lämnat någon oriktig uppgift krävs vidare inte någon föreskrift om att skattetillägg inte utgår vid rättelse av uppgift som omfattas av uppgiftsskyldigheten enligt 37 § TL. En sådan föreskrift skulle f.ö. - om den inte försågs med undantag - få inte önskvärda konsekvenser. Jag tänker härvid särskilt på det fall i vilket det visar sig att den skattskyldige avlämnar en förenklad självdeklaration utan att lämna tilläggsuppgift för sådan inkomst om vilken han inte erhållit föreskrivet meddelande enligt 37 § 5 mom. TL och för vilken inte heller skattemyndigheten fått kontrolluppgift enligt 37 § TL. I ett sådant fall innebär den skattskyldiges oriktiga uppgift en sådan risk för undertaxering att skattetillägg bör utgå enligt nu gällande regler.

Jag vill däremot föreslå en undantagsbestämmelse för de fall då en skattskyldig lämnat en oriktig uppgift i fråga om inkomst av tjänst eller kapital som rättats till eller hade kunnat rättas till med ledning av en kontrolluppgift enligt 37 § TL som varit tillgänglig för taxeringsnämnden före taxeringsperiodens utgång. F.n. gäller enligt 116 a § TL att skattetillägg i sådana fall utgår efter 20 %. Enligt mitt förslag skall i stället gälla att något skattetillägg inte alls utgår. Den av mig föreslagna bestämmelsen, som skall inbegripa alla deklaranter oavsett vilken typ av deklaration som används, har tagits in i 116 f § TL.

Någon administrativ sanktionsregel gentemot arbetsgivare som inte fullgör sin kontrolluppgiftsskyldighet finns f.n. inte. Eftersom kontrolluppgiftslämnandet har en mycket stor betydelse i det förenklade systemet anser jag i likhet med flera remissinstanser att man bör överväga åtgärder som innebär att arbetsgivarens ansvar utvidgas och administrativa sank-

tioner införs för försumliga arbetsgivare som ett komplement till straffansvaret. Denna fråga får emellertid tas upp i ett senare sammanhang i samband med ställningstaganden till BRÅ:s nyss nämnda PM och skattetilläggsutredningens förslag. Jag är således inte beredd att nu föreslå avgiftssanktioner för försumliga arbetsgivare.

4.7 Deklarationsanstånd m. m.

Mitt förslag: Möjligheten att efter ansökan bevilja anstånd med att lämna deklaration skall finnas också i systemet med förenklad självdeklaration. En anmaning att lämna självdeklaration skall kunna efterkommas genom en förenklad deklaration. En skattskyldig som i rätt tid lämnar en förenklad självdeklaration skall inte påföras förseningsavgift även om han inte uppfyller förutsättningarna för en sådan deklaration. Förseningsavgift skall däremot påföras om han inte följer en anmaning att avge allmän självdeklaration. I sådant fall skall avgiften bestämmas till dubbelt belopp.

Kommitténs förslag: Överensstämmer med mitt vad gäller anstånd. En självdeklaration som lämnas efter anmaning får inte vara en förenklad deklaration. Frågan om förseningsavgift tas inte upp.

Remissinstanserna: Förslaget lämnas utan erinran.

Skälen för mitt förslag: Även en skattskyldig som uppfyller villkoren för att lämna en förenklad självdeklaration kan på grund av särskilda omständigheter vara hindrad att lämna deklaration senast den 15 februari under taxeringsåret. Möjligheten att efter ansökan bevilja anstånd med att lämna självdeklaration bör därför vara öppen också i det förenklade systemet. Detta innebär att en del förenklade självdeklarationer kan komma att lämnas efter det att hanteringen av de deklarationer som lämnats inom ordinarie tid i huvudsak är klar. Frågan är då hur sent under taxeringsperioden man kan hantera en förenklad självdeklaration utan alltför stora praktiska olägenheter. På den frågan har jag av RSV fått beskedet att sent inkomna deklarationer kan komma att förorsaka visst merarbete, dock inte i den utsträckningen att det behövs en regel om senaste tidpunkt då en förenklad deklaration måste ha lämnats.

Vad jag här sagt om deklaraionsanstånd bör ligga till grund också för bedömningen av vilka regler som i fråga om den förenklade självdeklarationen bör gälla beträffande skattemyndigheternas möjlighet att anmana en skattskyldig att lämna självdeklaration. Enligt 36 § första stycket TL får en deklarationsskyldig, från vilken självdeklaration inte har kommit in inom föreskriven tid, anmanas att avge självdeklaration. I motsats till kommit-

tén anser jag sålunda att en sådan anmaning i och för sig bör få fullgöras genom en förenklad deklaration. Om vidare en deklarationsskyldig har lämnat en förenklad deklaration utan att uppfylla förutsättningarna för en sådan, måste han få anmanas att komma in med en allmän självdeklaration. Jag föreslår att 36 § TL justeras i enlighet med detta.

Mitt förslag får också följdverkningar i fråga om bestämmelserna om förseningsavgift i 116 g § TL. Enligt dessa skall den skattskyldige påföras förseningsavgift bl. a. om han inte i rätt tid har avlämnat självdeklaration som skall avges utan anmaning. Denna regel bör gälla endast om den skattskyldige inte alls har kommit in med någon självdeklaration vid den tidpunkt då deklaration senast skulle ha lämnats. Avgift bör alltså inte påföras om den skattskyldige har lämnat en förenklad självdeklaration men deklarationsskyldigheten bara får fullgöras genom en allmän sådan. Om han i ett sådant fall anmanas att avge allmän självdeklaration men inte efterkommer anmaningen, bör däremot förseningsavgift påföras. Avgiften bör då – i likhet med vad som f. n. gäller i andra fall där en anmaning att avge deklaration inte följs – bestämmas till dubbelt belopp, s. k. dubbel förseningsavgift. Vad jag här sagt bör komma till uttryck i nämnda paragraf.

När det gäller anmaningar att avge självdeklaration uttalar kommittén att det inte torde vara nödvändigt att en anmaning undertecknas av en tjänsteman. Jag är för egen del av motsatt uppfattning. För att en anmaning skall få avsedd rättsverkan torde det nämligen krävas att anmaningen förses med underskrift som visar att anmaningen utfärdats av behörig tjänsteman.

4.8 Sambandet med uttaget av preliminär skatt

Mitt förslag: Skattetabellerna för preliminär A-skatt skall grundas på förutsättningen att den skattskyldige erhåller avdrag i inkomstlaget tjänst med 1 500 kr, dock högst 5 % av intäkten. I fråga om inkomst som inte ger rätt till schablonavdrag skall skatteavdraget bestämmas med hänsyn till detta.

Kommitténs förslag: Kommittén tar inte upp denna fråga.

Remissinstanserna: RSV anser att skattetabellerna skall bestämmas med hänsyn till schablonavdraget.

Skälen för mitt förslag: Skattetabellerna för preliminär A-skatt fastställs f. n. med hänsyn bara till ett enda avdrag vid taxeringen, nämligen grundavdrag. Det nuvarande schablonavdraget på 1 000 kr. beaktas således inte. Genom höjningen av schablonavdraget kommer flertalet skattskyldiga med

inkomst av tjänst att medges avdrag vid taxeringen med lägst 3000 kr. Avdraget är så pass stort att det enligt min mening åtminstone delvis bör beaktas redan vid uttaget av preliminär skatt. På grund bl. a. av att skattetabellerna inte beaktar de övriga inkomster, t. ex. räntor eller utdelningar eller sidoinkomster av annat slag, som den skattskyldige kan ha, bör schablonavdraget enligt min mening inte återverka fullt ut. Skattetabellerna bör därför grundas också på ett omkostnadsavdrag om 1500 kr., dock högst 5 % av intäkten. Detta föranleder ändring i 4 § 1 mom. UBL.

Eftersom folkpension eller annan inkomst som inte anses som anställningsinkomst inte ger rätt till schablonavdrag, skulle en ordning där den preliminära skatten för inkomsten utgick strikt efter de ändrade skattetabellerna i regel medföra ett underuttag av preliminär skatt med följd att kvarstående skatt skulle uppkomma. Detta skulle inträffa för bl. a. många folkpensionärer. För att undvika sådana underuttag bör den preliminära skatten i dessa fall bestämmas utan hänsyn till schablonavdraget. Jag föreslår att detta kommer till uttryck i en ny 12 §, vilket även föranleder en jämkning i 3 § 2 mom. 1 UBL.

4.9 Övriga frågor

4.9.1 Inledning

Jag skall avslutningsvis redovisa mina synpunkter i en del frågor som har betydelse i sammanhanget, men där jag f. n. inte är beredd att lägga fram något förslag eller där riksdagens ställningstagande av andra skäl inte är påkallat. Det gäller bl. a. frågan om reglerna om antecknings- och upplysningsskyldighet bör ändras med anledning av den förenklade självdeklarationen. Vidare gäller det granskningsrutinerna.

4.9.2 Antecknings- och upplysningsskyldighet

Införandet av den förenklade självdeklarationen bör som kommittén har föreslagit inte föranleda någon ändring av de nuvarande skyldigheterna att föra anteckningar m. m., att avlämna självdeklaration eller att lämna upplysningar till ledning för egen taxering.

Den som på föreskrivet sätt fullgör sin deklarationsskyldighet genom att lämna en förenklad självdeklaration skall sålunda liksom annars vara skyldig att på sätt som anges i 20 § TL genom anteckningar sörja för att underlag finns för deklarationsskyldighetens fullgörande och för kontroll därav.

I 31 § 1 mom. TL erinras om att den deklarationsskyldige bör, utöver vad deklarationsformuläret föranleder, lämna alla de upplysningar som kan vara av betydelse för att åsätta en riktig taxering. Bestämmelsen har tillkommit i såväl de skattskyldigas som skattemyndigheternas intresse. Skattskyldiga som med beaktande av bestämmelsen lämnar kompletteran-

de upplysningar kan därigenom t. ex. förebygga att ett yrkat avdrag vägras på grund av att omständigheterna kring yrkandet inte är klarlagda. Bestämmelsen bör gälla också den krets som får lämna en förenklad självdeklaration utan att därför beta dem möjligheten att lämna upplysningarna i den förenklade deklarationen. Som jag tidigare sagt kan det dock vara lämpligt att i sådana fall använda den allmänna självdeklarationen.

Reformen bör inte heller leda till någon inskränkning av den i 31 § 2 mom. TL införda skyldigheten att efter anmaning bl. a. lämna begärda upplysningar rörande den egna taxeringen.

4.9.3 Granskningsrutiner

Den förenklade självdeklarationen synes öppna möjligheter till en helt ny ordning på förfarandområdet. Detta gäller i fråga om såväl formerna för deklarationsgranskning och taxeringsbeslut som beskattningsförfarandet i övrigt. Det finns emellertid inte anledning att i det här sammanhanget överväga den grundläggande regleringen i dessa frågor, eftersom kommittén torde komma att föreslå genomgripande förändringar i taxeringsförfarandet i ett kommande betänkande. Det nya deklarationssystemet förutsätter dock vissa avsteg från de nuvarande reglerna.

I det nya systemet kan deklarationskontrollen i stor utsträckning utföras med hjälp av ADB. Kommittén har i sitt betänkande skisserat hur ADB-stödet bör utnyttjas och hur den manuella granskningen bör gå till. Kontrollen bör enligt kommittén i stort ansluta till de rutiner som f. n. finns i fråga om s. k. E-deklarationer, dvs. deklarationer av enklare slag som blir föremål för en manuell genomgång innan de registreras i skatteregistret. Den manuella genomgången av en sådan deklaration avser i första hand att se till att deklarationen är undertecknad och att säkerställa att de lämnade uppgifterna kan registreras.

De granskningsrutiner som kommittén har förordat bör i huvudsak kunna godtas. Systemet är uppbyggt så att det inte finns behov av mer än en översiktlig manuell genomgång. Den huvudsakliga kontrollen bör alltså kunna utföras genom maskinella bearbetningar. Jag vill emellertid inte uttala mig närmare om hur granskningsrutinerna bör vara utformade. Enligt min mening bör det ankomma på RSV att utarbeta lämpliga rutiner för de förenklade självdeklarationerna och då dessutom ta ställning till om och i vilken mån rutinerna för de fullständiga deklarationerna behöver ses över. Valet av rutiner påverkas f.ö. av att jag på vissa punkter lämnat förslag som avviker från kommitténs.

5 Genomförande och effekter

5.1 Ikraftträdande

Som framgått av vad jag tidigare anført anser jag det angeläget att det förenklade deklarationsförfarandet tillämpas så snart det är praktiskt möjligt. Förslagen som gäller den förenklade deklarationen innehåller ett stort antal delförslag i fråga om såväl de materiella beskattningsreglerna som de bestämmelser som styr förfarandet. Ett genomförande tidigare än fr. o. m. 1986 års inkomster och därmed 1987 års taxering är därför inte möjligt.

I full utsträckning kan dock inte förslagen genomföras ens till 1987 års taxering. Uppgiftsskyldigheten såvitt gäller ränteinkomster kan som tidigare nämnts inte få en tillfredsställande täckning förrän till 1989 års taxering. Banker och andra kreditinstitut torde nämligen inte kunna lämna uppgifter av sådan kvalitet och omfattning att de omedelbart kan läggas till grund för beskattning. Det behövs viss tid för kreditinstituten och skattemyndigheterna att utforma rutiner och vinna erfarenheter av hanteringen av den stora mängden kontrolluppgifter.

Den föreslagna bestämmelsen om att skattetillägg i regel inte skall påföras om rättelsen av deklarationen avser uppgift beträffande inkomst av tjänst eller kapital som omfattas av den obligatoriska kontrolluppgiftsskyldigheten bör av principiella skäl träda i kraft omedelbart såvitt gäller uppgift om inkomst av tjänst. Bestämmelsen bör alltså tillämpas redan vid 1985 års taxering. Den nya regeln bör dock inte tillämpas i fråga om tidigare års taxeringar och alltså inte verka retroaktivt på sådana fall som inte slutligt har prövats vid ikraftträdandet. Denna ståndpunkt som främst grundas på rättvisehänsyn stämmer överens med den som intogs både 1977 och 1978 vid de lindringar i fråga om skattetilläggen som då infördes. När det gäller rättelser som avser inkomst av kapital föreligger enligt min mening däremot inte skäl för befrielse från skattetillägg redan nu, eftersom kontrolluppgifterna i dessa fall inte läggs direkt till grund för taxeringen. Så kommer enligt mitt förslag att ske först fr. o. m. 1989 års taxering, varför jag föreslår att den nya bestämmelsen i 116 f§ TL om befrielse från skattetillägg tillämpas i fråga om oriktiga uppgifter avseende inkomst av kapital första gången vid 1989 års taxering.

5.2 Administrativa konsekvenser

De föreslagna förenklingarna av de materiella reglerna, av deklarationsredovisningen och av förfarandet i övrigt undanröjer ett mycket stort antal av de vanligaste anledningarna till att fel görs i självdeklarationerna. Bl. a. kommer merparten av de nuvarande felen i fråga om överföringar, summeringar och sammanställningar att försvinna. Bara sådana fel föranledde vid 1981 års taxering ca 750 000 åtgärder av skattemyndigheterna beträff-

fande fysiska personer. Även det mera rutinbetonade hanteringsarbetet kommer att underlättas. Den manuella granskningen behöver normalt inte sträcka sig längre än att se till att blanketten är ifylld med registreringsbara uppgifter och underskriven. Dessutom är antalet uppgifter som måste registreras betydligt mindre än i den allmänna självdeklarationen. Till detta kommer att det sällan torde finnas anledning att i samband med granskningen företa en särskild kontroll med utgångspunkt i de uppgifter som lämnats i den förenklade självdeklarationen.

Förslagen är på det hela taget ägnade att leda till betydande rationaliseringseffekter. Resursbesparingarna bör enligt min mening i första hand utnyttjas för att förverkliga riksdagens beslut i samband med den s. k. RS-reformen att avveckla fritidsgranskningen av självdeklarationer. Kostnaderna för denna, som vid 1983 års taxering uppgick till ca 35 milj. kr., bör kunna minskas redan vid 1987 års taxering. Det är dock för tidigt att med bestämdhet säga när fritidsgranskningen kan vara helt avvecklad.

Jag anser att RSV bör få i uppdrag att närmare utreda de administrativa effekterna för skatteförvaltningen till följd av de föreslagna förändringarna. I uppdraget bör ingå att lämna förslag till i vilken takt fritidsgranskningen av självdeklarationer skall avvecklas. Vidare bör RSV belysa hur rationaliseringsvinsterna skulle kunna användas. Reformen bör nämligen också kunna resultera i en styrning av resurserna mot de svårkontrollerade deklarationerna och en fördjupad granskning av dessa. Det bör vara möjligt att lägga större tyngd på dessa deklarationer redan innan fritidsgranskningen är helt avvecklad. Jag vill dock framhålla att det i vart fall på kort sikt av praktiska skäl kan vara svårt att föra över resurser från ett område till ett annat där det föreligger krav på utbildning och erfarenhet. Jag avser att under våren återkomma till regeringen med förslag till utformningen av uppdraget till RSV.

Vad jag här sagt om kontrollen innebär inte att de förenklade självdeklarationerna uteslutande bör kontrolleras inom ramen för de maskinella avstämningar som systemet är byggt kring. ADB-stödet bör användas också för att göra rimlighetskontroller, t. ex. i fråga om skuldräntor i förhållande till skuldernas storlek. Därutöver kan det finnas behov av att stickprovsvis granska de olika slagen av avdragsyrkanden, t. ex. yrkanden i fråga om pensionsförsäkringspremier och underhållsbidrag till icke hemmavarande barn. Kontrollen bör emellertid i första hand riktas mot arbetsgivare m. fl. som lämnar kontrolluppgifter. I det nya systemet skall ju taxeringen till stor del ske med ledning av kontrolluppgifter vilket ställer höga krav på att uppgiftslämnarna i alla delar fullgör sina skyldigheter.

Frågan om efter vilka linjer kontrollarbetet skall organiseras övervägs f. n. på olika håll. Inom finansdepartementet bereds ett betänkande från kommissionen mot ekonomisk brottslighet, (SOU 1983: 75-76) Företagens uppgiftslämnande för beskattningsändamål. Detta innehåller bl. a. förslag om att kontrollen skall baseras på standardiserade räkenskapsutdrag. Vi-

dare behandlar en särskild utredare (B 1982:06) - i samarbete med skatteförenklingskommittén - frågan om vilka principer som bör gälla för fördelningen av deklarationsmaterialet och kontrollresurserna mellan regional och lokal nivå. En annan särskild utredare (Fi 1984:03) har fått i uppdrag att göra en översyn av skatteförvaltningens organisation och styrfunktioner. I detta uppdrag ingår att bedöma skatteförvaltningen från organisatoriska utgångspunkter i syfte att få till stånd effektivare former för styrning och samordning av verksamheten på hela skatteområdet. Utredningsuppdraget skall vara avslutat senast den 1 juli 1985. Med hänsyn till det arbete som sålunda pågår finns det inte skäl att nu lägga fram något förslag om den närmare utformningen av kontrollen.

5.3 Kostnadseffekter

Materiella beskattningsregler

Mina förslag till ändringar av de materiella beskattningsreglerna påverkar det allmännas skatteintäkter i både höjande och sänkande riktning. Det rör sig dock med ett par undantag om ganska små förändringar. Det ena undantaget gäller avdragen under inkomst av tjänst. Det föreslagna schablonavdraget om 3 000 kr. i förening med borttagandet av avdragsbegränsningen för arbetsreseavdraget medför ett skattebortfall i storleksordningen 3 200 milj. kr. räknat på förhållandena vid 1985 års taxering. Förslagen skall emellertid träda i kraft först två år senare och då torde skattebortfallet bli något mindre beroende främst på att kostnaderna för användandet av allmänna kommunikationsmedel kan väntas öka och därigenom reducera värdet av schablonavdraget. Det andra undantaget gäller sparavdraget som medför ett skattebortfall på ca 750 milj. kr.

En summering av de övriga ändringsförslagen på den materiella sidan pekar mot ett tillskott på ca 150 milj. kr. Det slopade 100-kronorsavdraget inom inkomstslaget tjänst beräknas ge det allmänna en inkomstförstärkning om ca 30 milj. kr. Ändringen rörande avdraget för förvaltningskostnader ger ett tillskott på ca 125 milj. kr. I fråga om inkomst av tillfällig förvärvsverksamhet uppskattas skattebortfallet på grund av införandet av ett avdrag för korttidsaktier om 1 000 kr. till ungefär 25 milj. kr. Den andra ändringen inom inkomstslaget som innebär att det hittillsvarande avdraget för äldre aktier sätts till 2 000 kr. för varje skattskyldig beräknas däremot ge ett skattetillskott om 15-25 milj. kr.

Förfaranderegler

Ett av de viktigaste ändringsförslagen beträffande förfarandereglerna är den utvidgade uppgiftsskyldigheten för kreditinstituten vad gäller inlåningsräntor. Effekterna på skatteintäkterna av detta förslag kan inte med säkerhet fastställas. I RSV:s betänkande från november 1980 Kontroll av räntor uppskattades inkomstökningen till 400 milj. kr. årligen i 1980 års

kostnads- och ränteläge. Därefter genomförda kontrollaktioner pekar mot att inkomstförstärkningen kommer att bli större. Det samlade resultatet påverkas ytterligare om de indirekta effekterna på avdrag för nedsatt skatteförmåga och bostadsstöd medräknas.

Den ökade uppgiftsskyldigheten medför emellertid kostnader för uppgiftslämnarna och skattemyndigheterna.

För skattemyndigheternas del beräknades kostnaderna 1980 till ca 11 milj. kr i engångskostnader och ca 7 milj. kr. i årliga driftkostnader. Mitt förslag om uppgiftsskyldighet är delvis annorlunda utformat. Bl. a. skall uppgifter lämnas i fråga om alla personnummersatta konton fr. o. m. 1989 års taxering. Den totala volymen av uppgifter som skattemyndigheterna skall hantera blir därför högre. Det tidigare nämnda uppdraget till RSV bör även omfatta en studie av förslagets effekter i detta avseende.

Uppgiftslämnarnas kostnader är svårare att uppskatta, eftersom bl. a. förutsättningarna för uppgiftslämnandet varierar kraftigt mellan olika kreditinstitut.

I betänkandet Kontroll av räntor beräknades bankernas engångskostnader bli betydligt högre än skattemyndigheternas, nämligen 139 milj. kr. Stora kostnader skulle falla på arbetet att komplettera konton som saknade personnummer med sådana nummer. Det är då att märka att en stor del av dessa konton numera har försetts med personnummer. Enligt redovisningen i betänkandet uppskattades även driftkostnaderna till högre belopp för kreditinstituten, nämligen till 33 milj. kr.

För skatteförvaltningen torde de övriga förslagen på förfarandesidan i stort vara kostnadsneutrala.

Till sist vill jag nämna att genomförandet av ett förenklat deklarat ions-system kräver omfattande insatser inom RSV för detaljutredning, systemarbete för ADB, utbildning och information. Jag vill särskilt betona att stor vikt bör läggas vid informationen till allmänheten om den förenklade deklarationen.

6 Indexregleringen

Genom lagstiftning hösten 1977 (prop. 1977/78: 49, SkU 14, rskr 48, SFS 1977: 1070 och 1071) infördes en automatisk indexuppräkn ing av skiktgränserna i statsskatteskal an med verkan fr. o. m. 1979 års inkomster (1980 års taxering). Reglerna innebär att skiktgränserna i skatteskal an räknas upp med hänsyn till inflationstakten mellan augusti månad andra året före inkomståret och augusti månad året närmast före inkomståret. Automatisk uppräkn ing har tillämpats endast i fråga om 1979, 1980 och 1982 års inkomster, medan uppräkn ingsen för övriga år fastställts genom särskilda beslut av riksdagen. Tekniskt sett är indexregleringen utformad så att skiktgränserna i skatteskal an uttrycks som ett visst antal basenheter. Bas-

enheten, som ursprungligen var 5 000 kr., är för 1985 års inkomster 7 800 kr.

En automatisk indexreglering måste med nödvändighet grundas på prisstegringar under en tidsperiod som ligger inte obetydligt före det aktuella inkomståret. Därigenom försvåras möjligheterna att bedriva en effektiv stabiliseringspolitik, eftersom historiska prisstegringar byggs in i skatteskalen. Från fördelningspolitiska utgångspunkter har ett automatiskt verkande system också stora brister. Sålunda har det under åren med stigande priser och sjunkande reallöner förstärkt inkomstskillnaderna. Jag föreslår därför att den automatiska indexregleringen avskaffas. Detta hindrar inte att – som jag tidigare sagt – skatteskalen för åren efter 1986 anpassas till förändringar i löner och priser. För detta ändamål bör skatteskalen alltså vara uppbyggd på basenheten, eftersom denna utgör ett smidigt instrument för en sådan anpassning.

Mitt förslag innebär att lagen (1977: 1071) om basenhet upphävs. Basenhetens belopp förs in i ett nytt 10 § 2 mom. i lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt. Vidare krävs följdändringar i 10 § 1 mom. sistnämnda lag och 3 § lagen (1970: 172) om begränsning av skatt i vissa fall avseende hänvisningar till lagen om basenhet.

7 Upprättade lagförslag

I enlighet med vad jag nu här anfört har inom finansdepartementet upprättats förslag till

1. lag om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370),
2. lag om ändring i taxeringslagen (1956: 623),
3. lag om ändring i uppbördslagen (1953: 272),
4. lag om ändring i lagen (1959: 551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring,
5. lag om ändring i skattebrottslagen (1971: 69),
6. lag om ändring i lagen (1982: 1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar,
7. lag om upphävande av lagen (1977: 1071) om basenhet,
8. lag om ändring i lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt,
9. lag om ändring i lagen (1970: 172) om begränsning av skatt i vissa fall.

Det vid 4 angivna förslaget har upprättats i samråd med chefen för socialdepartementet.

Lagrådets yttrande har inte inhämtats beträffande dels 3 § 1 mom. 1 g i förslaget till lag om ändring i taxeringslagen, dels 3 § 2 mom., 4 § 1 mom. och 12 § i förslaget till lag om ändring i uppbördslagen och dels de vid 7–9 angivna lagförslagen. På grund av dessa förslags enkla beskaffenhet anser jag att lagrådets hörande skulle sakna betydelse.

8 Författningskommentarer

Allmänt

Införandet av bestämmelser som medger att skattskyldiga får fullgöra sin deklarationsskyldighet genom att lämna en förenklad självdeklaration och som föreskriver att taxeringen med ledning av en sådan deklaration skall verkställas enligt en ny ordning rör grunderna för taxeringsförfarandet i sådan mån att åtminstone de centrala bestämmelserna måste ges lagform.

Den naturliga placeringen av de nya bestämmelserna är i TL vilket innebär att reglerna om deklarationsskyldighet, uppgiftsplikt och taxeringsförfarande hålls samman. Kommittén har emellertid ansett att en reglering i en särskild lag är att föredra, eftersom ett inarbetande i TL skulle medföra bl. a. att de nuvarande reglerna skulle bli mer svåröverskådliga och att bestämmelserna i TL skulle behöva ändras ett flertal gånger i takt med att det förenklade systemet byggs ut till att omfatta fler företeelser och fler skattskyldiga.

Kommittén har fog för sin ståndpunkt så till vida att alla ändringar som medför att bestämmelserna i en lag byggs ut gör regelverket svårare att överblicka. Så omfattande kompletteringar av TL kommer mina förslag dock inte att innebära att tillgängligheten av de nuvarande bestämmelserna nämnvärt kommer att försåras. Vidare ligger det en avgörande fördel i en samlad reglering i TL, där man ändå måste söka svaret på vissa frågor som har samband med den förenklade självdeklarationen. Hit hör t. ex. frågan huruvida deklarationsskyldighet föreligger, eftersom en särskild lag om det förenklade deklarationsförfarandet inte gärna kan innehålla en uttömmande reglering.

I TL bör man sålunda som också tidigare framgått ta in de bestämmelser som skall reglera grunderna i det nya förfarandet.

Det nya, enklare sättet att fullgöra deklarationsskyldigheten bör lagtekniskt uttryckas så att fysiska personer under vissa angivna förutsättningar får avge en förenklad självdeklaration. Denna bör alltså jämföras med den nuvarande fullständiga deklarationen som hittills haft benämningen allmän självdeklaration. Den termen har emellertid utmönstrats i samband med den nyligen beslutade lagstiftningen om slopad kommunal beskattning av juridiska personer (prop. 1984/85: 70, SkU 23, rskr 110, SFS 1984: 1060-1089). Detta hänger samman med att den hittillsvarande andra formen av självdeklaration, den särskilda självdeklarationen, helt har spelat ut sin roll genom den nämnda lagstiftningen och den likaledes nyligen beslutade reformen om slopande av särskild självdeklaration för fysiska personer. m. m. (prop. 1983/84: 193, SkU 48, rskr 361, SFS 1984: 360-363). Mitt förslag i det här ärendet föranleder att begreppet allmän självdeklaration bör återinföras.

I förhållande till de av lagrådet granskade lagförslagen har justeringar av främst redaktionell art gjorts i vissa av förslagen.

Förslaget till lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370)

19 §

I första stycket anges att ränta enligt 69 § 1 mom. UBL (ö-skatte ränta) inte skall räknas som skattepliktig intäkt. Nya bestämmelser om beräkning av sådan ränta finns i 69 § 1 mom. UBL.

I paragrafen har också gjorts två redaktionella ändringar. Förordningen (1977:392) om statskommunala bostadsbidrag till vissa folkpensionärer upphävdes år 1981. Reglerna om kompensation av staten för bensinskatt på bensin som förbrukats vid yrkesmässig användning av motorsåg avskaffades år 1982. I enlighet härmed har dessa bestämmelser utmönstrats ur paragrafen.

33 § 1 mom.

I momentets nuvarande lydelse anges att skattskyldig som för sin utbildning eller eljest i och för tjänsten skuldsatt sig får dra av ränta på skulden i inkomstslaget tjänst. Denna bestämmelse upphävs och i stället föreskrivs i lagrummet att ränta på sådan skuld får dras av enligt bestämmelserna i 39 § 1 mom., dvs. i inkomstslaget kapital.

33 § 2 mom.

I momentets första stycke föreskrivs att ett schablonavdrag om 3 000 kr. skall avräknas från anställningsinkomster. Avdraget får dock inte överstiga 10 % av intäkterna. Den nuvarande hänvisningen till punkt 4 av anvisningarna — vilken innebär att kostnader för resor till och från arbetet faller utanför schablonavdraget — slopas eftersom schablonavdraget i fortsättningen omfattar kostnader för arbetsresor. Kostnader för resor till och från arbetsplatsen kan medges enligt två alternativ. Det ena innebär att kostnaderna tillsammans med andra kostnader i tjänsten inryms i schablonavdraget. Det andra alternativet innebär att den skattskyldige medges avdrag för de verkliga kostnaderna om dessa överstiger 3 000 kr. I schablonavdraget ingår inte avdrag för ökade levnadskostnader och kostnader i samband med tjänsteresa. Avdraget om 100 kr. för skattskyldiga som haft annan intäkt av tjänst än anställningsinkomst slopas.

Schablonavdraget ensamt eller tillsammans med avdrag för faktiska kostnader får inte medföra underskott i förvärvskällan tjänst. På förslag av lagrådet har denna begränsning av rätten till schablonavdrag skett genom ett tillägg till det nuvarande första stycket. Det nuvarande tredje stycket bör då utgå.

35 § 3 mom.

Den föreslagna ändringen i första stycket innebär att ett avdrag om 1 000 kr. införs vid försäljning av aktier m. m. som innehafts av den skattskyldige mindre än två år. Avdraget medges individuellt, dvs. det får inte delas upp mellan makar. Ändringen i andra stycket innebär att även avdraget för tvåårsaktier individualiseras och att det bestäms till 2 000 kr. Beloppsgränser för skyldigheten att redovisa aktieförsäljningar anges i en ny 25 d § i TL.

39 § 1 mom.

Ändringen i första stycket föranleds av ändringen i 33 § 1 mom. andra stycket varigenom avdrag för räntor i inkomstslaget tjänst flyttas till inkomstslaget kapital.

I momentet införs ett nytt andra stycke som innebär att fysisk person medges avdrag för förvaltningskostnader endast för den del som överstiger 1 000 kr. under beskattningsåret.

39 § 3 mom.

Det extra avdraget höjs från 800 kr. till 1 600 kr. samtidigt som det individualiseras. Möjligheten för makar att gemensamt få extra avdrag genom att ena maken kan utnyttja den andre makens outnyttjade avdrag slopas. Med anledning av bestämmelsen om begränsad avdragsrätt för förvaltningskostnader ändras uttrycket "avsedd" till "avdragsgill".

46 § 2 mom.

Ändringen innebär att avdrag för underhåll av icke hemmavarande barn får medges utan att den skattskyldige bifogar intyg e. d. om bidraget.

Anvisningarna

till 33 § punkt 4

Det nuvarande fjärde stycket som innehåller regler som begränsar rätten till avdrag för kostnader för arbetsresor upphävs. Det innebär att avdrag för resekostnader till och från arbetet i fortsättningen kan göras även för de första 1 000 kronorna.

till 50 § punkt 2

Ändringen i första stycket innebär att bedömningen huruvida den skattskyldiges inkomst till icke obetydlig del utgjorts av folkpension skall göras med hänsyn till faktiskt utbetalt belopp. Vid bedömningen skall man sålunda inte längre särskilt beakta det fallet att pension har utgått under bara en del av året. I bestämmelserna klargörs nu också vad som skall menas med att inkomsten till icke obetydlig del utgjorts av folkpension.

Ändringen i tredje stycket föranleds av att schablonavdraget om 100 kr. enligt 33 § 2 mom. andra stycket KL avskaffas.

Förslaget till lag om ändring i taxeringslagen (1956:623)

2 § 2 mom.

I det nya sjätte stycket i momentet ges en definition av begreppet samtaxering som används i de nya 24 och 28 §§.

24 § 1 mom.

Bestämmelsen anger att det finns två slag av självdeklaration. Beteckningen allmän självdeklaration, som avskaffades i samband med den nyligen genomförda reformen om slopande av den kommunala beskattningen av juridiska personer, återinförs för den självdeklaration som f. n. är ensam förekommande.

2 mom.

I momentet anges vissa av förutsättningarna för att deklarationsskyldigheten skall få fullgöras genom en förenklad självdeklaration. Ytterligare förutsättningar finns i paragrafens tredje moment. Bestämmelserna har utformats så att den skattskyldige får använda en allmän självdeklaration även när han uppfyller förutsättningarna beträffande en förenklad deklaration. De i förevarande moment angivna villkoren tar sikte på vilka intäkter och kostnader som den skattskyldige har att redovisa. Bestämmelserna knyter därmed an till 25 § som anger vad en deklarationsskyldig normalt skall ta upp i sin självdeklaration. Föreskrifterna innebär att en nödvändig förutsättning för att en person skall få lämna en förenklad självdeklaration är att han endast haft sådana deklaraionspliktiga intäkter eller yrkat sådana avdrag som nämns i de olika punkterna i momentet. Förutsättningarna rör bara inkomsttaxeringen.

Av punkt 1 framgår att annan fastighet får redovisas endast då fråga är om fastighet som skall beskattas enligt den s. k. schablonmetoden enligt 24 § 2 mom. KL. Den skattskyldige får ha haft högst två sådana fastigheter och innehavet måste avse hela beskattningsåret. Vidare måste taxeringsvärde ha åsatts för beskattningsåret.

Enligt punkt 2 finns bara den begränsningen i fråga om intäkt som är att hänföra till inkomstslaget tjänst att den skall ha utgått i pengar. Intäkten får alltså inte avse exempelvis förmån av helt eller delvis fri bil eller någon annan icke kontant förmån. I övrigt får alla intäkter att hänföra till tjänst redovisas. Däremot får den skattskyldige inte yrka avdrag med belopp som överstiger det föreslagna schablonavdraget enligt 33 § 2 mom. första stycket KL om 3 000 kr. Schablonavdraget kommer att medges utan att den skattskyldige behöver framställa något yrkande.

Av punkt 3 framgår att intäkter som skall hänföras till förvärvskällan

inkomst av kapital får bestå av dels vissa slag av sådana ränte- och utdelningsintäkter som avses i 38 § 1 mom. första stycket KL, dels sådan förmån av bostad eller annat som tillkommit medlem av bostadsförening eller delägare i bostadsaktiebolag som anges i punkt 2 andra stycket i anvisningarna till 38 § KL. Förmånen av bostad eller annat får redovisas i en förenklad deklaration även om den har förvärvats under beskattningsåret. Däremot får den inte ha avyttrats. Det får inte heller vara fråga om upplåtelse som avses i punkt 2 tredje stycket i anvisningarna till 38 § KL. Kostnadsavdrag får bara göras för skuldränta.

I punkt 4 behandlas de allmänna avdrag som får tas upp. Avdrag får yrkas endast för underhåll av icke hemmavarande barn (46 § 2 mom. första stycket 4 KL) och för avgift för pensionsförsäkring som ägs av den skattskyldige själv och som inte är en tjänstepensionsförsäkring (46 § 2 mom. första stycket 6 KL).

Enligt punkt 5 får avdrag även yrkas för väsentligen nedsatt skatteförmåga på grund av sjukdom m. m.

Av uppräknigen i punkterna följer att vissa inkomstslag inte får redovisas i en förenklad självdeklaration. Detta gäller inkomst av jordbruksfastighet, rörelse och tillfällig förvärvsverksamhet och vidare av annan fastighet såvitt gäller konventionellt beskattad fastighet enligt 24 § 1 mom. KL. Genom begränsningen av möjligheterna till avdragsyrkanden måste den som vill ha avdrag för t. ex. förvaltningskostnader lämna allmän självdeklaration. Begränsningen innebär dock inte att den skattskyldige skall gå miste om vissa schablonartade avdrag, bl. a. schablonavdrag från anställningsinkomster om 3 000 kr. och extra avdrag under inkomst av kapital om 1 600 kr. Dessa avdrag, som alla omnämns i den föreslagna 66 a § TL, skall i förekommande fall tillgodoföras utan yrkande därom och behöver sålunda inte tas upp i den förenklade självdeklarationen.

3 mom.

I momentet anges de deklarationsskyldiga som undantas från möjligheterna att lämna förenklad självdeklaration även om deras inkomstförhållanden är sådana att förutsättningarna i 2 mom. är uppfyllda.

Med samtaxering i punkt 1 avses att den skattskyldige skall taxeras enligt för gift skattskyldig gällande bestämmelser, jämför förslaget till ny lydelse av 2 § 2 mom. TL. Punkt 2 rör bl. a. den som uppburit inkomst av anställning i utlandet. Bestämmelsen avser att undanta dem beträffande vilka det kan bli fråga om beskattning både här och utomlands. Undantagen enligt punkterna 4 och 5 betingas av kontrollskäl. Med företagsledare i fåmansföretag, närstående till företagsledare och delägare i fåmansföretag avses detsamma som i 35 § 1 a mom. sjunde–nionde styckena KL. Av punkt 6 följer att den som skall redovisa räntetillägg för bl. a. räntefria lån inte får lämna förenklad självdeklaration.

25 §

Ändringen innebär att begreppet allmän självdeklaration återinförs.

25 d §

Paragrafen innehåller bestämmelser om att vissa uppgifter inte behöver tas upp i en självdeklaration. Bestämmelsen innebär att redovisning av aktieförsäljningar m. m. får underlåtas om bruttoförsäljningssumman under beskattningsåret uppgår till ett visst högsta belopp. För korttidsaktier är beloppet högst 1 000 kr. och för aktier som innehafts två år eller längre är beloppet högst 6 600. Det senare beloppet har bestämts med utgångspunkt i schablonmetoden för beräkning av anskaffningsvärdet enligt anvisningspunkt 2 b till 36 § KL.

28 §

Paragrafen anger vad den förenklade självdeklarationen skall innehålla och har utformats med 25 § som förebild. På grund av bl. a. avgränsningarna i 24 § 2 och 3 mom. behöver denna paragraf inte ta upp sådana förhållanden som anges i 25 § men som inte aktualiseras i fråga om den som lämnar en förenklad självdeklaration.

Av bestämmelserna framgår att den skattskyldige inte behöver lämna någon särskild redovisning av tjänsteinkomster om arbetsgivaren eller motsvarande har fullgjort sin skyldighet gentemot den skattskyldige att lämna meddelande om inkomsterna. Detta beror på att taxeringen skall grundas på kontrolluppgifterna. Om den skattskyldige inte har erhållit ett korrekt meddelande från arbetsgivaren måste han däremot lämna uppgifter om de rätta förhållandena. Detta skall han också göra i fråga om inkomster beträffande vilka det inte föreligger någon skyldighet att utan anmaning lämna kontrolluppgifter.

Under motsvarande förutsättningar behöver uppgifter inte heller lämnas om intäkter att hänföra till inkomst av kapital. Vad gäller dessa skall emellertid kontrolluppgifterna ligga till grund för taxeringen först fr. o. m. 1989 års taxering. I övergångsbestämmelserna föreskrivs därför att den skattskyldige vid 1987 och 1988 års taxeringar skall lämna fullständig redovisning om kapitalintäkterna. Bestämmelsen i punkt 5 skall alltså tillämpas fullt ut först fr. o. m. 1989 års taxering.

Enligt punkt 8 behöver den skattskyldige redovisa sin förmögenhet endast om förmögenhetstillgångarna uppgår till minst 90 000 kronor. Skall han samtaxeras gäller en gräns om 180 000 kronor för det sammanlagda värdet av hans och hans makes förmögenhetstillgångar. Har den skattskyldige hemmavarande barn under 18 år som har en till statlig inkomstskatt beräknad beskattningsbar inkomst om minst 6 000 kr. skall han redovisa sin förmögenhet om hans egna och barnets förmögenhetstillgångar uppgår till sammanlagt minst 180 000 kr.

Även om redovisningsskyldigheten är begränsad måste deklarationsblanketten utformas så att de skilda förutsättningarna återges och att det klart framgår att den skattskyldige genom att underteckna deklarationen lämnar en försäkran som avser bl. a. de meddelanden rörande kontrolluppgifter som han fått.

36 §

Ändringen syftar till att klargöra att en deklarationsskyldig, som lämnat förenklad självdeklaration trots att han inte uppfyller förutsättningarna därför, får anmanas att komma in med allmän självdeklaration.

37 § 1 mom.

Genom slopandet av undantaget för kontrolluppgiftsskyldighet i fråga om folkpension behöver den skattskyldige inte lämna uppgifter om uppburen pension i den förenklade självdeklarationen.

Ändringen i undantagsbestämmelsen i g i punkt 1 har behandlats utförligt i avsnitt 4.1.1. Den innebär en utvidgning av möjligheterna att slippa redovisa ersättningar för resekostnader i kontrolluppgifter. Genom bestämmelserna i 25 § första stycket 3 och 28 § första stycket 4, vilka hänvisar till denna undantagsbestämmelse, behöver ifrågavarande ersättningar inte heller redovisas av den skattskyldige i deklarationen.

Genom ett tillägg i punkt 4a föreskrivs en skyldighet att ange aktieinnehavet för fysiska personer vid årets utgång.

37 § 2 mom.

I momentets elfte stycke föreskrivs att kontrolluppgift enligt vissa uppräknade punkter i första momentet skall lämnas på fastställt formulär. På förslag av lagrådet har ytterligare punkter tagits med i uppräknningen.

37 § 5 mom.

Förslaget innebär en utökad skyldighet för uppgiftslämnaren att tillställa även den skattskyldige ett meddelande med motsvarande innehåll som det som finns i kontrolluppgiften. Genom ändringen föreskrivs en skyldighet att lämna även den skattskyldige upplysning om bl. a. aktieutdelning och aktieinnehav.

37 § 8 mom.

Momentet innehåller bestämmelser om den obligatoriska uppgiftsskyldigheten i fråga om räntetäkter.

I momentet har föreskrivits vilka som är uppgiftsskyldiga. Uppgiftsskyldigheten har utformats så att den träffar samtliga som från allmänheten yrkesmässigt tar emot eller förvaltar pengar med individuell räntegottskrivning. Inlåning av pengar mot ränta skall ingå som ett led i en yrkesmässig verksamhet. Vid en bedömning av yrkesmässigheten får hänsyn tas

till såväl borgenärernas antal som storleken av de belopp som förekommer i verksamheten. Även den som yrkesmässigt ombesörjer att pengar blir räntebärande omfattas av uppgiftsskyldigheten. Det innebär att även annan penningförvaltning verksamhet än inlåning träffas av uppgiftslämnandet. Uppgiftsskyldiga blir i huvudsak samtliga banker, postgirot, fondkommissionsbolag, finansbolag, finansieringsföretag och försäkringsbolag. Även riksgäldskontoret omfattas av uppgiftsskyldigheten.

För att uppgiftsskyldigheten även skall omfatta verksamhet som inte kan betecknas som yrkesmässig penningförvaltning anges att den som ger ut skuldförbindelse för den allmänna marknaden är uppgiftsskyldig. Härigenom kan företag som ger ut obligationer eller reverser bli uppgiftsskyldiga. Uppgiftslämnandet aktualiseras dock i dessa fall endast i de fall företaget direkt till borgenären betalar ut ränta.

Uppgiftsskyldighet gäller också för VPC. Hos VPC finns bl. a. förlagsbevis, konvertibla förlagsbevis, konvertibla skuldebrev samt bankobligationer registrerade. Den verksamhet som innebär att VPC betalar ut eller gottskriver ränta för sådana skuldförbindelser träffas således av uppgiftsskyldigheten.

Uppgiftsskyldighet gäller även för föreningar som mottar pengar för förräntning. Förräntning av medlemmars kapitalbehållning på s. k. medlemskonton i t. ex. konsumtionsföreningar på vilka återbäringsmedel samlas upp och förräntas omfattas således av uppgiftsskyldigheten. Uppgifter skall också lämnas på andra insättningar som medlemmar gör på olika typer av sparkonton. Även inlåning från medlemmar mot revers omfattas av uppgiftsskyldigheten. Förräntning av medlemmars insatskapital i föreningen omfattas däremot inte. Medlemsinsatserna är i första hand en nödvändig förutsättning för medlemskapet och föreningen bör inte vara uppgiftsskyldig för den eventuella ränta som belöper på medlemsinsatserna.

Verksamhet som innebär att ränta tillgodoförs i samband med normala affärsförhållanden lämnas utanför uppgiftsskyldigheten. Uppgiftsskyldigheten omfattar t. ex. inte sådan verksamhet som innebär att fasta leverantörskrediter lämnas, även om lånen löper med ränta. Verksamhet som den uppgiftsskyldige bedriver men som inte kan betecknas som inlåning, penningförvaltning eller motsvarande omfattas inte av uppgiftsskyldigheten. Det gäller t. ex. inkassouppdrag som bankerna åtar sig att utföra för kunders räkning avseende bl. a. ränta på köpekontrakt. Detta följer av undantagsbestämmelsen i punkt a.

Uppgiftsskyldigheten skall avse den ränta som den uppgiftsskyldige sammanlagt gottskrivit eller utbetalat till borgenären. Förslaget innebär således en skyldighet för uppgiftslämnaren att sammanställa uppgifter från den skattskyldiges olika konton eller fordringar.

Med utbetalning avses i lagrummet att någon direkt till borgenären betalar ut ränta. Om en bank löser in en kupong som hänför sig till en

räntebärande obligation skall banken lämna uppgift om utbetald ränta. Förhållandet är detsamma i fråga om ränta på t. ex. skattkamarväxlar, skattkamarväxelcertifikat och kapitalmarknadsreverser.

I fråga om sparobligationer innebär förslaget att riksgäldskontoret under löptiden skall lämna uppgift beträffande gottskriven ränta och fordringens storlek. När obligationen däremot löses in hos en bank blir banken uppgiftsskyldig för utbetald ränta.

Uppgift om fordringens storlek behöver bara lämnas i de fall borgenären har en fordran direkt på den uppgiftsskyldige. Det gäller t. ex. i fråga om vanliga banktillgodohavanden. Däremot kan det vara svårt eller ibland omöjligt för banken att med säkerhet känna till borgenärens sammanlagda fordran när det gäller t. ex. räntebärande obligationer. Uppgift om fordringens storlek skall således inte lämnas i de fall den uppgiftsskyldige inte själv är gäldenär.

Bank skall lämna kontrolluppgift för varje kund som banken gottskrivit eller utbetalat ränta till. Förfarandet genomförs i två steg. Vid 1987 och 1988 års taxeringar skall kontrolluppgift lämnas endast om räntan för året sammanlagt uppgått till minst 500 kr. Fr. o. m. 1989 års taxering slopas räntegränsen helt. De räntor som avses är ränta på konto, obligationer och andra skuldförbindelser för den allmänna marknaden samt ränta som banken gottskriver eller utbetalar vid förmedling av lån. Däremot ingår, som nämnts, inte ränta som banken gottskriver eller utbetalar på grund av inkassouppdrag.

Kontrolluppgiften skall ange under året gottskriven eller utbetald sammanlagd ränta samt kundens fordran på banken vid årets slut. Om kunden innehar ett konto tillsammans med en eller flera andra kontohavare skall på kontot belöpande ränta och kapital fördelas lika mellan kontohavarna. Har kontohavarna meddelat banken att fördelning sker efter annan grund skall dock denna tillämpas vid kontrolluppgifternas upprättande.

På kontrolluppgiften skall anges borgenärens namn och adress samt person- eller organisationsnummer. Som har framgått av den allmänna motiveringen (avsnitt 4.2.1) har kreditinstituten att aktivt verka för att kontrolluppgifterna skall kunna förse med borgenärens personnummer. Jag vill utöver vad som anförts i lagrådsremissen nämna att undantaget från skyldigheten att ange sådant nummer avser bara sådana fall där borgenären inte har något personnummer eller det annars förelegat något faktiskt hinder att få fram uppgiften, t. ex. att man trots efterforskning inte kunnat få reda på numret. I sådana fall skall om möjligt födelsetiden redovisas.

Hänsyn behöver inte tas till ränta och fordran på konto, om detta saknar person- eller organisationsnummer och öppnats före den 1 januari 1985 samt räntan inte uppgår till 1 000 kr. Innehas kontot av flera kontohavare skall hänsyn till kontot bara tas om minst en av kontohavarna gottskrivits 1 000 kr. eller mer. För kontohavare med lägre ränta skall denna medräknas endast om kontohavarens sammanlagda räntor uppgår till minst 500 kr.

Vid 1989 års taxering sänks räntegränsen på ej nummersatta konton till 100 kr. Det innebär att om kontot innehas av flera kontohavare skall hänsyn tas till kontot bara om minst en av kontohavarna gottskrivits 100 kr. eller mer. För kontohavare med lägre ränta skall uppgift i sådant fall alltid lämnas eftersom räntegränsen slopats.

Förmedling av bankernas notariatlån sker ofta mellan två kunder i banken. Långgivaren erhåller t. ex. ett pantbrev som säkerhet för sin utlåning. Ofta lämnar dock den förmedlande banken garanti som säkerhet för lånet. I dessa fall tar banken i sin tur en säkerhet av låntagaren. Banken brukar i de flesta fall förvalta säkerheterna och bevaka att lånen betalas enligt avtalen. I de fall då banken endast förmedlar kontakten mellan långgivaren och låntagaren, s. k. förmedlingslån, saknar banken kontroll över betalningarna. Uppgiftsskyldighet för förmedlingsverksamhet föreligger endast i de fall banken gottskrivit eller utbetalat ränta. Vad här sagts gäller inte bara bankernas notariatlåneverksamhet utan också annan sådan yrkesmässig verksamhet.

Vissa räntetagare har undantagits från uppgiftslämnandet. Bank och hypoteksinstitut skall inte lämna uppgift om lån hos varandra. Det innebär att den som i rörelsen får använda ordet bank undantas. Lands- och stadshypoteksföreningar samt Konungariket Sveriges stadshypotekskassa undantas också. Uppgift skall således inte lämnas i de fall då dessa företag är borgenärer. Likaså undantas försäkringsanstaltens utlåning. Även aktieföretag och föreningar som tilldelats organisationsnummer undantas.

Genom att uppgift skall lämnas till ledning vid inkomst- och förmögenhetstaxering kommer uppgift inte att behöva lämnas för den som inte är skattskyldig i Sverige. I enlighet härmed skall uppgift inte heller lämnas för vissa rättssubjekt, t. ex. stat och kommun.

39 § 1 mom.

I de punkter i momentet där det anges att kontrolluppgiften skall avse viss skattskyldig har beteckningen skattskyldig ersatts med ordet person eller, såvitt avser punkt 5, gäldenär. Justeringen syftar till att klargöra att kontrolluppgift får infordras även beträffande t. ex. handelsbolag.

43 § 2 mom.

Förslaget innebär att tredje och fjärde styckena i momentet upphävs. Detta följer av att regler för uppgiftsskyldigheten för ränteutbetalningar föreslås i 37 § 8 mom.

66 a §

Paragrafen föranleds av att de angivna avdragen inte skall tas upp i den förenklade självdeklarationen. Genom bestämmelsen markeras att taxeringsmyndigheterna särskilt skall uppmärksamma avdragen. Sker inte detta bör man anse att det är fråga om s. k. misstagstaxering, vilken den

skattskyldige kan överklaga i särskild ordning enligt bestämmelsen i 100 § första stycket 5.

Bestämmelsen gäller i fråga om såväl den förenklade som den allmänna självdeklarationen.

66 b §

Genom bestämmelsen i första stycket ges taxeringsmyndigheterna rätt att i fråga om en förenklad självdeklaration besluta om taxering på grundval av uppgifter som den skattskyldige inte har lämnat eller annars fått ta ställning till. Bestämmelsen avviker därmed från den i 15 § första stycket förvaltningslagen (1971: 290) föreskrivna skyldigheten om att part före ett ärendes avgörande skall underrättas om det som tillförts ärendet genom annan än honom själv och beredas tillfälle att yttra sig över det.

Bestämmelserna i andra stycket öppnar möjlighet för taxeringsmyndigheterna att godta en lämnad förenklad självdeklaration även om den skattskyldige genom den egentligen inte fullgjort sin deklarationsskyldighet.

70 §

Paragrafen innehåller de grundläggande bestämmelserna om det särskilda meddelande som skall tillställas en skattskyldig som taxeras på grundval av en förenklad självdeklaration.

Ett taxeringsmeddelande skall inte utfärdas om den skattskyldige inte kommer att taxeras med ledning av en lämnad förenklad självdeklaration därför att han inte uppfyller förutsättningarna för en sådan. Däremot skall ett meddelande utfärdas även i fråga om skattskyldig vars taxeringar icke är beslutade, om det kan antas att taxeringarna kommer att grundas på en förenklad deklaration. Så kan vara fallet exempelvis när den skattskyldiges taxeringar icke är definitiva på grund av att han samtaxeras och maken lämnat en fullständig självdeklaration som ännu inte är färdigbehandlad. Genom bestämmelsen i första stycket sista ledet ges regeringen möjlighet att föranstalta om att taxeringsmeddelandet också ger upplysningar om medgivna avdrag, preliminära debiteringsuppgifter m. m.

Meddelandet skall normalt sändas till den skattskyldige före juni månads utgång oberoende av om han då har taxerats eller inte. Föreskriften i sista stycket sista meningen avser främst fall där den förenklade självdeklarationen har kommit in så sent att den annars gällande tidsfristen inte räcker till.

100 §

Enligt nuvarande regler kan extraordinär besvärsmöjlighet föreligga enligt grunderna i 100 § första stycket 6 och andra stycket om en skattskyldig har övertaxerats på grund av att för hög inkomst angetts i kontrolluppgift. Extraordinär besvärsmöjlighet föreligger emellertid enligt punkten 6 endast om den skattskyldige uppfyller väsentlighetskriteriet enligt denna punkt och de i andra stycket angivna ursäktlighets- och nyhetskriterierna.

Ett tillägg införs nu i första stycket 5 som ger den skattskyldige utvidgad möjlighet att anföra besvär i särskild ordning om hans taxering blivit oriktig på grund av att kontrolluppgift enligt 37 §, som avser inkomst av tjänst eller kapital, saknats eller varit felaktig. Genom att tillägget införs i punkten 5 blir den extraordinära besvärsrätten oberoende av de kriterier som anges i punkten 6 och i andra stycket.

Förslaget beträffande första stycket 6 innebär endast en redaktionell ändring i anledning av förslaget i 5. Andra kontrolluppgifter än sådana som avses i 37 § beträffande inkomst av tjänst eller kapital påverkas således inte.

101 § 1 mom.

I lagrummet regleras taxeringsintendentens (TI:s) rätt att anföra extraordinära besvär.

Genom hänvisningen till 100 § första stycket 5 framgår att TI har möjlighet att anföra besvär till den skattskyldiges nackdel om taxeringen blivit felaktig på grund av att kontrolluppgift enligt 37 §, som avser inkomst av tjänst eller kapital, saknats eller varit felaktig. Lagrummet har i anledning av förslaget i 100 § 5 omarbetats i redaktionellt hänseende.

I paragrafen införs också en bestämmelse att TI inte får anföra besvär till den skattskyldiges nackdel om den skatt som inte påförts är att anse som ringa. Ändringen innebär en beloppsmässig begränsning av besvärsrätten motsvarande den som finns om eftertaxering i 114 §.

I princip skall den föreslagna regeln tillämpas så snart undertaxeringen föranletts av en felaktig eller saknad obligatorisk kontrolluppgift oavsett vilken typ av deklaration som lämnats och även om eftertaxeringsgrunderna är för handen. Någon ändring har dock inte gjorts i 114 § som utesluter en tillämpning av eftertaxeringsinstitutet så snart extraordinär besvärsrätt till den skattskyldiges nackdel föreligger. Det kan nämligen, vilket också framhållits i den allmänna motiveringen, i vissa fall vara lämpligast att tillämpa 114 §. Bestämmelserna kan alltså i viss mån komma att överlappa varandra.

116 f §

Paragrafen innehåller regler om undantag från påföring av skattetillägg.

I första stycket införs nu en bestämmelse som innebär att skattetillägg inte skall påföras vid rättelse av oriktig uppgift i fråga om inkomst av tjänst eller kapital, om rättelsen har gjorts eller hade kunnat göras med ledning av kontrolluppgift enligt 37 § som var tillgänglig för taxeringsnämnden före taxeringsperiodens utgång. Förslaget har sin utgångspunkt i att risken för att den oriktiga uppgiften skall undgå upptäckt är obetydlig i dessa fall.

Undantagsregeln gäller alltså inte obligatoriska kontrolluppgifter som avser inkomst av rörelse, jordbruksfastighet eller annan fastighet. Vidare skall uppgiften ha kommit taxeringsnämnden till handa före taxeringspe-

riodens slut för att kunna beaktas vid tillämpning av denna bestämmelse. Generellt gäller att om taxeringsnämnden inte rättat felaktigheten trots att kontrolluppgiften har varit tillgänglig är bestämmelsen ändå tillämplig.

116 g §

Jämkningsen i första stycket avser att markera att förseningsavgift inte skall påföras, om den skattskyldige i rätt tid lämnar en förenklad självdeklaration även om deklarationsskyldigheten skall fullgöras genom en allmän självdeklaration.

Genom den nya lydelsen av andra stycket klargörs att dubbel förseningsavgift skall påföras, om den skattskyldige inte följer en anmaning att lämna allmän självdeklaration när han är skyldig att lämna en sådan.

120 §

Första stycket i lagrummet innehåller en straffbestämmelse för den som uppsåtligt eller av grov oaktsamhet underlåter att fullgöra kontrolluppgiftsskyldighet enligt 37 och 38 §§.

Genom en ändring i första stycket skärps straffattituden till böter eller fängelse i högst sex månader i stället för bara böter.

Andra stycket 5 har efter påpekande därom av lagrådet jämkats avseende en hänvisning till 43 § 2 mom.

Förslaget till lag om ändring i uppbördslagen (1953:272)

4 § 1 mom.

Ändringen medför att den preliminära A-skatt som den skattskyldige skall betala enligt skattetabell kommer att beräknas som om han kommer att medges ett avdrag för intäkternas förvärvande med 1 500 kr. dock högst 5 % av intäkten.

12 §

Genom ändringen i 4 § kommer skattetabellerna att ange för låga belopp för preliminär skatt i fråga om inkomster som inte ger den skattskyldige rätt till schablonavdrag enligt 33 § 2 mom. KL. Bestämmelsen i förevarande paragraf syftar till att preliminär skatt för sådana inkomster skall tas ut utan hänsynstagande till schablonavdraget.

Av hänvisningen till lagrummet i KL följer att det skall vara fråga om annan intäkt av tjänst än sådan som enligt 11 kap. 2 § lagen (1962: 381) om allmän försäkring skall anses som inkomst av anställning. Beträffande dessa inkomster skall en förhöjning ske av skatteavdraget i förhållande till vad skattetabellerna anger så att den preliminära skatten utgår med belopp som bättre motsvarar vad den slutliga skatten kan antas bli. Det förutsätts att regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer meddelar verkställighetsföreskrifter om detta.

32 §

Ändringarna i första stycket föranleds av att bestämmelserna om ö-skatteränta ändras i 69 § UBL. Förslaget innebär att ränta på tillkommande skatt (respitränta) skall motsvara det av riksbanken fastställda diskonto som gällde vid utgången av december året före det år för vilket ränta skall beräknas med tillägg av tre procentenheter.

69 § 1 mom.

Den nuvarande bestämmelsen i andra stycket om att räntebeloppet sammanlagt inte får överstiga 100 000 kr. slopas med hänsyn till förslagen om ändrad ränteberäkning i tredje och fjärde stycket. Dessa innebär att ö-skatteränta på överskjutande skatt som uppgår till högst 20 000 kr. skall beräknas enligt halva den räntesats som motsvarar det av riksbanken fastställda diskonto som gäller vid utgången av december året före taxeringsåret. På den del som överstiger 20 000 kr. beräknas ränta enligt en fjärdedel av räntesatsen. Räntesatserna föreslås bli bestämda med högst en decimal, varvid avrundning skall ske uppåt.

Förslaget till lag om ändring i lagen (1959:551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring

4 §

Förslaget innebär att man vid beräkning av inkomst av anställning skall göra avdrag för kostnader som arbetstagaren har haft i tjänsten, i den mån kostnaderna minskade med den kostnadsersättning som arbetsgivaren betalat den anställde överstiger 3 000 kr. Avdrag vid PGI-beräkningen kommer inte att göras om den skattskyldige nöjer sig med det till 3 000 kr. höjda schablonavdraget enligt 33 § 2 mom. första stycket KL. Detta innebär att kostnadsavdrag inte behöver göras i de fall den skattskyldige lämnar en förenklad deklaration. PGI bestäms då till samma belopp som bruttosumman av anställningsinkomster som berättigar till PGI.

Förslaget till lag om ändring i skattebrottslagen (1971:69)

2 §

I paragrafen regleras när ansvar för skattebedrägeri kan komma i fråga.

I ett nytt tredje stycke införs en bestämmelse som innebär att en skattskyldig kan dömas för skattebedrägeri om han och den som är uppgiftsskyldig enligt 37 § taxeringslagen kommer överens om att kontrolluppgift endast skall lämnas till den skattskyldige men inte till skattemyndigheten eller att uppgiften till skattemyndigheten skall innehålla ett för lågt belopp. Förutsättningen för att den skattskyldige skall kunna dömas för skattebedrägeri för en sådan överenskommelse bör vara att han i en förenklad självdeklaration har intygat att hans tjänsteinkomster överensstämmer

med det meddelande han har fått och att han med anledning av den felaktiga eller ej avlämnade kontrolluppgiften påförts skatt med för lågt belopp. I subjektivt hänseende krävs att den skattskyldige har direkt uppsåt, dvs. att hans avsikt är att undandra sin inkomst från beskattning. Brottet är fullbordat i och med att skattemyndigheten har fattat beslut om påföring av skatt eller underlåtit att fatta ett sådant beslut på grund av att uppgiftsskyldigheten fullgjorts på ett oriktigt sätt.

Risken för att en dylik överenskommelse kommer att träffas uppstår endast när förenklad deklaration används och bestämmelsen gäller således endast när deklaranten har lämnat en sådan deklaration.

Förslaget till lag om ändring i lagen (1982:1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar

AUL innehåller i 8 § bestämmelser om att bl. a. den som i sin allmänna självdeklaration skall redovisa en- eller tvåfamiljsfastighet i vissa fall skall lämna uppgifter i deklarationen om uppdrag beträffande fastigheten. Bestämmelsen jämkas så att uppgiftsskyldigheten också gäller den som lämnar förenklad självdeklaration.

Övriga lagförslag

Vad gäller övriga förslag hänvisas till avsnitt 6.

9 Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen att anta förslagen till

1. lag om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370),
2. lag om ändring i taxeringslagen (1956: 623),
3. lag om ändring i uppbördslagen (1953: 272),
4. lag om ändring i lagen (1959: 551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring,
5. lag om ändring i skattebrottslagen (1971: 69),
6. lag om ändring i lagen (1982: 1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar,
7. lag om upphävande av lagen (1977: 1071) om basenhet,
8. lag om ändring i lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt,
9. lag om ändring i lagen (1970: 172) om begränsning av skatt i vissa fall.

10 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta de förslag som föredraganden har lagt fram.

*Bilaga 1***Sammanfattning av betänkandet Förenklad självdeklaration (SOU 1984: 21)**

I detta delbetänkande lägger vi fram förslag om ändringar i de materiella bestämmelserna på inkomstbeskattningens område i syfte att förenkla deklarationsförfarandet för det stora flertalet enskilda skattskyldiga och skapa förutsättningar för en reform av taxeringsförfarandet. Vårt förslag omfattar främst löntagare och pensionärer och bedöms kunna möjliggöra att 4-4,5 milj. skattskyldiga lämnar en starkt förenklad självdeklaration. Systemet bygger på att arbetsgivarna – liksom f.n. – lämnar kontrolluppgifter på utbetalade löner och utgående skattepliktiga förmåner. Vidare utgår systemet från att banker och andra kreditinstitut lämnar kontrolluppgift på räntor, som insättare gottskrivits under inkomståret, samt att kontrolluppgifter från VPC m.fl. om aktieutdelning också kommer att ingå i systemet.

Grunduppgifter och tilläggsuppgifter

Den grundläggande tanken bakom förslaget är att de skattskyldiga som använder den förenklade deklarationen inte skall behöva uppge sådant som skattemyndigheterna får kännedom om genom kontrolluppgifterna eller kan inhämta genom att använda tillgängliga register, t.ex. fastighetsregistret. Förstnämnda uppgifter benämns i förslaget grunduppgifter. Vid sidan härav kan den skattskyldige i viss utsträckning lämna tilläggsuppgifter i den förenklade deklarationen.

Den förenklade självdeklarationen skall i första hand omfatta inkomstslagen tjänst, kapital och småhusfastighet (villa eller fritidshus). Den skattskyldige kan i normalfallet försäkra att hans inkomster av anställning eller uppdrag och hans ersättning från försäkrings- eller arbetslöshetskassa samt pension eller livränta överensstämmer med de kontrolluppgifter han fått. Han behöver i så fall inte redovisa inkomsterna i deklarationen utan bekräftar grunduppgifternas riktighet genom att skriva under deklarationen.

Har den skattskyldige haft inkomst av tjänst som inte ingår i grunduppgifterna, t.ex. därför att kontrolluppgift inte skall lämnas eller den skattskyldige inte har fått kontrolluppgift, redovisar han sådana inkomster som tilläggsuppgifter.

I det fullt utbyggda systemet ingår bland grunduppgifterna kreditinstitutens och VPC:s kontrolluppgifter på inkomst av kapital i form av ränta på bankmedel och utdelning på aktier. Vi räknar med att så kan ske fr.o.m. 1988

års taxering. I avvaktan på att ett system för detta uppgiftslämnande byggs upp skall dessa kapitalintäkter redovisas som tilläggsuppgifter i 1986 och 1987 års deklarationer. Om intäkterna uppgår till högst 1 000 kr. och avdragen därifrån inte överstiger intäkterna behöver närmare uppgifter inte lämnas.

Har den skattskyldiges skattepliktiga förmögenhet inte uppgått till 50 000 kr. vid inkomstårets utgång behöver han inte heller redovisa förmögenheten närmare.

Skattepliktig förmögenhet som uppgår till 50 000 kr. eller mer kan redovisas som tilläggsuppgift. Om den skattepliktiga förmögenheten uppgår till 400 000 kr. får den förenklade deklarationen inte användas även om övriga förutsättningar är uppfyllda. I så fall måste den skattskyldige lämna en fullständig deklaration.

I den förenklade deklarationen kan ingå en villafastighet. I så fall förtrycks fastighetens officiella beteckning, taxeringsvärde m.fl. uppgifter genom skattemyndigheternas försorg. Vidare beräknas intäkt, garantibelopp, extra avdrag och nettointäkt med utgångspunkt i att den skattskyldige ägt villan hela beskattningsåret. Den som köpt eller sålt en fastighet under året måste använda fullständig deklaration.

Uppgift om skuldräntor och om tomträtsavgäld, som betalats under året, och om skulden vid årets utgång lämnar den skattskyldige som tilläggsuppgifter.

Smärre aktievinster skall kunna rymmas i systemet med förenklad deklaration.

Schablonavdrag m.m.

För den som lämnar förenklad självdeklaration avräknas automatiskt från anställningsinkomster ett schablonavdrag om 2 000 kr. i den man inkomsterna förslår. Avdraget får dock inte överstiga 10 % av intäkterna. Schablonavdraget som innebär en höjning av det nuvarande avdraget med 1 000 kr., skall omfatta även den avdragsgilla delen av kostnader för resor till och från arbetet. Den nuvarande bestämmelsen att sådana kostnader får dras av endast i den mån de överstiger 1 000 kr. behålls.

I schablonavdraget ingår inte kostnader i samband med tjänsteresor. Dessa kostnader blir avdragsgilla som hittills. Den som vill ha avdrag för sådana kostnader måste lämna en fullständig deklaration.

Det nu gällande 100-kronorsavdraget från inkomst av tjänst för den som har andra inkomster än arbetsinkomster, t.ex. pensionärer, slopas.

Bestämmelserna för att beräkna pensionsgrundande inkomst har anpassats till våra förslag beträffande avdrag från inkomst av tjänst.

I stället för det nuvarande s.k. sparavdraget om 800 kr. under inkomst av kapital föreslås ett individualiserat avdrag om 1 000 kr. Detta innebär att avdraget medges varje skattskyldig fysisk person för sig utan möjlighet att flytta över det helt eller delvis till make eller annan sambeskattad person. Avdraget skall i likhet med det nuvarande inte vara underskottsgrundande.

Vi föreslår vidare att avdrag för förvaltningskostnader från kapitalinkomster inte medges upp till ett belopp av 1 000 kr. Kostnader därutöver blir

avdragsgilla på samma sätt som f.n. men måste redovisas i en fullständig deklaration. Ränta på överskjutande skatt blir skattefri och utgår med reducerad procentsats.

Vad beträffar inkomst av tillfällig förvärvsverksamhet införs ett avdrag om 1 000 kr. för varje skattskyldig för vinst vid försäljning av aktier som innehafts mindre än två år. Det nuvarande avdraget för s.k. äldre aktier, 3 000 kr., som är detsamma för ensamstående och för makar gemensamt, omvandlas till ett individuellt avdrag om 2 000 kr. Avsikten är att en skattskyldig, som äger aktier och som i övrigt uppfyller förutsättningarna för att få använda den förenklade deklarationen, inte skall behöva lämna en fullständig deklaration fastän han gjort smärre försäljningar av aktier, teckningsrätter e.d.

Allmänna avdrag m.m.

I fråga om de allmänna avdragen erinrar vi om att förslag från andra kommittéer nyligen lagts fram om att ersätta förvärvsavdraget och avdraget för underhåll av inte hemmavarande barn med stöd i annan form. Vi understryker den stora vinst detta skulle innebära från skatteförenklingssynpunkt och räknar i vårt förslag med att dessa avdrag slopas. Detsamma gäller skattereduktionen för s.k. hemmamekan och ensamstående med barn.

Det enda allmänna avdrag som får yrkas i den förenklade deklarationen är avgifter för pensionsförsäkring. Det görs som tilläggsuppgift.

Avdrag för nedsatt skatteförmåga för folkpensionärer medges i stort enligt samma metod som gäller f.n. Motsvarande avdrag för sjukdomskostnader slopas däremot och ersätts med stöd i annan form.

Våra förslag till ändrade materiella bestämmelser omfattar givetvis även dem som lämnar fullständiga deklarationer.

Deklarationsblanketter och taxeringsbesked

Vi har tagit fram en tvåsidig blankett för den förenklade självdeklarationen. Den skattskyldige skall på första sidan bekräfta grunduppgifternas och ev. tilläggsuppgifters riktighet genom sin underskrift på heder och samvete. Särskilt utrymme finns på båda sidorna för tilläggsuppgifter. Särskilda yrkanden eller uppgifter av annat slag än föreskrivna tilläggsuppgifter kan inte tas med i blanketten. Den som vill lämna fler uppgifter än som ryms på den förenklade deklarationen får i stället fylla i en fullständig deklaration.

Vi föreslår inga principiella ändringar i den fullständiga deklarationen. Såväl den fullständiga som den förenklade deklara-tionsblanketten skall även fortsättningsvis skickas ut till de skattskyldiga med namn, adress m.fl. uppgifter förtryckta. Vi föreslår emellertid valfrihet för den som fått en blankett för förenklad deklaration att i stället använda den fullständiga om han så önskar.

Inga principiella ändringar föreslås beträffande skyldigheten att deklarerat.

Den som använder den förenklade blanketten kommer att under juni taxeringsåret få ett meddelande (taxeringsbesked). Av taxeringsbeskedet

framgår bl.a. vilka kontrolluppgifter taxeringen grundas på. Syftet är att upplysa de skattskyldiga om vad som legat till grund för taxeringen och att möjliggöra omprövning under taxeringsperioden. Taxeringsbeskedet skall innehålla en specifikation av de olika intäktsposterna och utfärdas endast vid 1986 och 1987 års taxeringar. Vid 1988 års taxering är avsikten att ersätta taxeringsbeskedet med en tidigareläggning av skattsedelsutskriften och avräkningen av preliminär skatt. Våra överväganden i den delen redovisas i ett kommande betänkande.

Kontrolluppgifter

Arbetsgivarnas uppgiftsskyldighet utökas något. De skall i kontrolluppgifterna ange inte bara förekomsten av en förmån utan också värdera den i de fall det rör sig om fri bostad, fri lunch, fri bil m.m. Liksom i dag används i första hand personnummer som identifieringsbegrepp i kontrolluppgifterna. Det formulär, som tagits fram av en arbetsgrupp inom den s.k. EKO-kommissionen, kommer att underlätta uppgiftslämnandet.

Som förut antytts anser vi det lämpligt att genomföra kreditinstitutens uppgiftsskyldighet för räntor och skattemyndigheternas användning av dessa kontrolluppgifter i två steg. Fr.o.m. 1986 års taxering skall kontrolluppgift utfärdas om räntebeloppet uppgår till minst 500 kr. eller kapitalbehållningen är minst 5 000 kr. Systemet blir då testat och uppdaterat bl.a. för att säkerställa korrekta personnummer i kontrolluppgifterna. Fr.o.m. 1988 års taxering utfärdas kontrolluppgift om räntebeloppet uppgår till minst 100 kr. eller kapitalbehållningen är minst 1 000 kr. Uppgifterna skall då tjäna till ledning för taxeringen.

Taxering och kontroll

I normalfallet kommer taxeringen att bestämmas med ledning av kontrolluppgifter från arbetsgivare, kreditinstitut m.fl. och skattemyndigheternas registeruppgifter. Taxeringen grundas vidare på de tilläggsuppgifter den skattskyldige lämnar i den förenklade deklarationen. Samtliga uppgifter registreras med hjälp av ADB. Uppgifterna sammanställs maskinellt och taxeringen sker med hjälp av datamaskin. Samtidigt beräknas den pensionsgrundande inkomsten. Slutgiltigt besked om taxeringen lämnas i skattsedel på slutlig skatt.

I den förenklade deklarationen förekommer siffersammanställningar endast i fråga om tilläggsuppgifter.

Skattekontrollen i det förenklade deklarationssystemet begränsas i huvudsak till ADB-tester.

I avvaktan på våra förslag till förändrat taxeringsförfarande, som vi avser att lägga fram i ett betänkande omkring årsskiftet 1984/85, skall de formella taxeringsbesluten liksom f.n. fattas av TN.

Besvärsmätt

Extraordinär besvärsmätt skall föreligga såväl för de skattskyldiga som det allmänna om en taxering blivit felaktig på grund av att en kontrolluppgift

enligt 37 § TL har saknats eller varit oriktig. För sådana felaktigheter skall inte skattetillägg påföras. I fråga om den skattskyldiges straffansvar för felaktiga uppgifter enligt skattebrottslagen föreslår vi en ändring endast för det fall att en anställd och en arbetsgivare träffat överenskommelse i syfte att omtintet göra en beskattning enligt det förenklade deklarationssystemet. Inga ändringar föreslås beträffande ansvaret för skattens betalning.

Det förenklade deklarationssystemet leder till att skattekontrollen till stor del kan flyttas över från de skattskyldiga till kontrolluppgiftslämnarna. För att understryka vikten av att korrekta kontrolluppgifter lämnas bör straffsanktionerna skärpas något. Den som uppsåtligen eller av grov oaktksamhet åsidosätter kontrolluppgiftsskyldigheten bör kunna dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

Genomförande och kostnader

Det förenklade deklarationssystemet bör genomföras i ett första steg fr.o.m. 1986 års taxering. Fr.o.m. 1988 års taxering byggs systemet ut till att omfatta även ränteintäkter från banker och andra kreditinstitut samt utdelning på börsnoterade aktier. Redan från början kan systemet omfatta 3,5–4,0 milj. skattskyldiga.

Ändringarna av de materiella beskattningsreglerna beräknas sammantagna medföra ett skattebortfall i storleksordningen 1 miljard kr. årligen. Å andra sidan resulterar det förenklade deklarationssystemet i administrativa besparingar på olika sätt. Våra förslag innebär även vissa förenklingar beträffande de fullständiga deklarationerna. Sammantaget skapar förslagen förutsättningar för att slutgiltigt gå över till en ordning där all deklarationsgranskning sker av tjänstemän. Att helt slopa den s.k. fritidsgranskningen beräknas medföra en besparing av ca 35 milj. kr. Bland andra besparingar bör nämnas de minskade hanteringskostnaderna och den starkt reducerade registreringsvolymen. Att beräkna dessa besparingar i kronor är dock knappast möjligt.

På sikt möjliggör det förenklade deklarationssystemet att granskningsresurserna i successivt ökande grad kan koncentreras på de svårkontrollerade deklarationerna.

Lagförslagen i betänkandet SOU 1984: 21

1 Förslag till Lag om förenklad självdeklaration

Härigenom föreskrivs följande.

1 § I denna lag ges bestämmelser om förenklad självdeklaration vid inkomst- och förmögenhetstaxering enligt taxeringslagen (1956:623) och om taxering då en sådan deklaration har lämnats.

2 § Om inte annat framgår av denna lag gäller bestämmelserna i taxeringslagen (1956:623) i tillämpliga delar.

När i denna lag uttryck används som förekommer i kommunalskattelagen (1928:370) eller i lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt har de samma innebörd som i dessa lagar.

Vad i denna lag sägs om makar skall i tillämpliga delar också gälla i fråga om skattskyldiga som avses i 65 § sista stycket kommunalskattelagen.

Huruvida någon är att anse som bosatt här i riket, skall avgöras efter de i anvisningarna till 53 § kommunalskattelagen stadgade grunderna.

3 § Fysisk person som har varit bosatt i riket under hela beskattningsåret får, om inte annat följer av 4 §, lämna en förenklad självdeklaration enligt denna lag, om han endast skall lämna uppgift om intäkt, tillägg, kostnad eller förmögenhet som nedan sägs, nämligen

1) intäkter inom inkomstslaget tjänst, under förutsättning att inga andra avdrag yrkas för intäkternas förvärvande än sådant avdrag som medges utan särskild utredning enligt 33 § 2 mom. första stycket kommunalskattelagen (1928:370),

2) intäkter eller kostnader inom inkomstslaget kapital som utgörs av ränta på obligationer eller på utlånade eller i bank eller annorstädes insatta medel,

utdelning på svenska aktier och andelar i svenska aktiefonder eller ekonomiska föreningar,

intäkt av bostad eller annan förmån av fastighet som tillkommit medlem av bostadsförening eller delägare i bostadsaktiebolag i denna hans egenskap under förutsättning att sådan bostad eller förmån dels har tillkommit medlemmen eller delägaren under hela beskattningsåret, dels ej mot vederlag har varit av medlemmen eller delägaren upplåten till annan under

beskattningsåret,

gäldränta som skall hänföras till inkomstslaget kapital enligt 39 § 1 mom. första stycket kommunalskattelagen,

3) intäkter eller kostnader inom inkomstslaget annan fastighet beträffande en under hela beskattningsåret innehavd fastighet för vilken intäkten skall beräknas enligt bestämmelserna i 24 § 2 mom. första stycket kommunalskattelagen och för vilken taxeringsvärde har blivit bestämt för beskattningsåret,

4) avgift för pensionsförsäkring som ägs av honom själv och som inte är en tjänstepensionsförsäkring,

5) garantibelopp, som skall tas upp som skattepliktig inkomst,

6) en vid beskattningsårets utgång skattepliktig förmögenhet eller en tillsammans med make, föräldrar eller barn gemensamt beräknad skattepliktig förmögenhet enligt lagen om statlig förmögenhetsskatt (1947:577) om högst 400 000 kronor, eller

7) sådant tillägg som anges i 10 § 6 mom. fjärde stycket lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt, under förutsättning att uppgift om tillägget lämnats på kontrolluppgift i enlighet med bestämmelserna i 37 § 2 mom. tionde stycket taxeringslagen (1956:623).

4 § Vad i 3 § sagts gäller inte

1) den som är företagsledare i fåmansföretag, är närstående till sådan person eller är delägare i fåmansföretag,

2) den vars make är skyldig att lämna uppgift beträffande förvärvskälla inom inkomstslagen jordbruksfastighet eller annan fastighet, för vilken intäkten skall beräknas på annat sätt än enligt 24 § 2 mom. första stycket kommunalskattelagen (1928:370), eller rörelse,

3) den som är skyldig att i sin självdeklaration lämna uppgift enligt lagen (1982:1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar, eller

4) den som, utöver vad deklarationsformuläret föranleder, vill meddela upplysningar till ledning för egen taxering.

5 § Förenklad självdeklaration skall innehålla:

1) den skattskyldiges namn och postadress, hemortskommun och hemvist i kommunen samt personnummer,

2) uppgifter som behövs för att bestämma om den skattskyldige skall taxeras som gift eller ogift skattskyldig,

3) de intäkter och de avdrag, som är att hänföra till förvärvskälla inom inkomstslagen annan fastighet, tjänst eller kapital; och skall därvid i fråga om annan fastighet särskilt anges dels beskaffenheten av den skattskyldiges innehav av fastigheten, dels fastighetens taxeringsvärde för beskattningsåret,

4) avgift för pensionsförsäkring, som den skattskyldige yrkar avdrag för vid taxeringen,

5) garantibelopp samt

6) den skattskyldiges tillgångar och skulder vid slutet av beskattningsåret.

Förenklad självdeklaration skall dessutom innehålla de uppgifter som

erfordras för beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring.

Då skattskyldig skall taxeras för barns förmögenhet skall uppgift även lämnas om sådan förmögenhet.

6 § Förenklad självdeklaration skall avges på heder och samvete samt avfattas på blankett enligt fastställt formulär.

Uppgifter om intäkt, tillägg, kostnad eller förmögenhet lämnas som *grunduppgift* eller *tilläggsuppgift*.

Grunduppgift lämnas om

1) intäkt eller tillägg för vilken den skattskyldige erhållit kontrolluppgift som upprättats i enlighet med bestämmelserna i 37 § taxeringslagen (1956:623),

2) skattepliktig förmögenhet om den vid slutet av beskattningsåret inte uppgår till 50 000 kronor.

Övriga uppgifter om intäkt, kostnad eller förmögenhet lämnas som *tilläggsuppgift*.

7 § När en förenklad självdeklaration har lämnats enligt denna lag sker taxering på följande sätt.

Taxering av intäkt, tillägg eller tillgång som lämnats som grunduppgift sker med ledning av kontrolluppgift som lämnats enligt bestämmelserna i 37 § taxeringslagen (1956:623).

Taxering av intäkt, kostnad eller skattepliktig förmögenhet som lämnats som tilläggsuppgift sker med ledning av sådan uppgift.

Vid taxeringen medges sådana avdrag som tillkommer skattskyldig utan särskild utredning.

8 § Är avlämnad förenklad självdeklaration inte så upprättad, som i denna lag föreskrivs, får den skattskyldige anmanas att inkomma med felande uppgift eller, där deklarationen är i väsentliga avseenden bristfällig, med ny, på behörigt sätt upprättad förenklad självdeklaration.

Om vid utredning framkommer att taxering inte kan ske med ledning av en lämnad förenklad självdeklaration, får anmaning innehålla föreläggande för den skattskyldige att i stället lämna en allmän eller en särskild självdeklaration.

Vid anmaning enligt denna lag gäller bestämmelserna i 51–55 §§ taxeringslagen (1956:623).

9 § Taxeringar som har beslutats med ledning av en förenklad självdeklaration skall tas upp i ett särskilt register (*taxeringsuppgiftsregister*). I registret skall för varje skattskyldig anges särskilt *dels* de uppgifter som enligt 68 § taxeringslagen (1956:623) skall antecknas i skattelängd, *dels* de ytterligare uppgifter som har tjänat till ledning vid taxeringarna.

Taxeringsuppgiftsregister enligt första stycket skall upprättas av den lokala skattemyndighet som har att ta upp beslutade taxeringar i skattelängd enligt 68 § taxeringslagen. Sedan sex år har förflutit efter taxeringsårets utgång skall registret förstöras.

10 § För skattskyldig vars taxeringar har beslutats med ledning av en förenklad självdeklaration skall utfärdas ett särskilt meddelande (*taxeringsbesked*) med information om de uppgifter som har tjänat till ledning vid taxeringarna.

Taxeringsbesked utfärdas av den lokala skattemyndighet som har att ta upp beslutade taxeringar i skattelängd enligt 68 § taxeringslagen (1956:623).

Taxeringsbesked skall tillställas den skattskyldige före utgången av juni under taxeringsåret.

11 § De närmare föreskrifter som erfordras för tillämpningen av denna lag meddelas av regeringen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1985 och tillämpas första gången vid 1986 års taxering. I fråga om uppgifter som avses i 37 § 1 mom. 4 b taxeringslagen (1956:623) tillämpas bestämmelsen i 6 § tredje stycket 1) första gången vid 1988 års taxering. Vid 1986 och 1987 års taxeringar lämnas ifrågavarande uppgifter som tilläggsuppgifter i den förenklade självdeklarationen.

2 Förslag till

Lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370)

Härigenom föreskrivs i fråga om kommunalskattelagen (1928:370)

dels att 46 § 3 mom. skall upphöra att gälla,

dels att 19 §, 33 § 1 och 2 mom., 35 § 3 mom., 39 § 1 och 3 mom., 46 § 2 mom., 50 § 2 mom., 52 § 1 mom., punkt 1 av anvisningarna till 19 §, punkt 4 av anvisningarna till 33 § samt punkt 2 av anvisningarna till 50 § skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

19 §¹

Till skattepliktig inkomst enligt denna lag räknas *icke*:

vad som vid bodelning eller eljest på grund av giftorätt tillfallit make eller vad som förvärvats genom arv, testamente, fördel av oskift bo eller gåva;

vinst vid icke yrkesmässig avyttring av lös egendom i andra fall än som avses i 35 § 3-4 mom.;

vinst i svenskt lotteri eller vinst vid vinstdragning på här i riket utfärdade premieobligationer och ej heller sådan vinst i utländskt lotteri eller vid vinstdragning på utländska premieobligationer, som uppgår till högst 100 kronor;

ersättning, som på grund av försäkring jämlikt lagen (1962:381) om allmän försäkring, lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring eller lagen (1976:380)

¹Senaste lydelse 1983:1043.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

om arbetsskadeförsäkring tillfallit den försäkrade, om icke ersättningen grundas på förvärvsinkomst av 6 000 kronor eller högre belopp för år eller utgör föräldrapenning, så ock sådan ersättning enligt annan lag eller särskild författning, som utgått annorledes än på grund av sjukförsäkring, som nyss sagts, till någon vid sjukdom eller olycksfall i arbete eller under militärtjänstgöring eller i fall som avses i lagen (1977:265) om statligt personskadeskydd eller lagen (1977:267) om krigsskadeersättning till sjömän om icke ersättningen grundas på förvärvsinkomst av 6 000 kronor eller högre belopp för år, ävensom ersättning, vilken vid sjukdom eller olycksfall tillfallit någon på grund av annan försäkring, som icke tagits i samband med tjänst, dock att till skattepliktig inkomst räknas ersättning i form av pension eller i form av livränta i den mån livräntan är skattepliktig enligt 32 § 1 eller 2 mom., så ock ersättning som utgår på grund av trafikförsäkring eller, med nedan angivet undantag, annan ansvarighetsförsäkring eller på grund av skadeståndsförsäkring och avser förlorad inkomst av skattepliktig natur;

ersättning på grund av ansvarighetsförsäkring enligt grunder som fastställts i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens huvudorganisationer till den del ersättningen utgår under de första trettio dagarna av den tid den skadade är arbetsoförmögen och beräknas så att ersättningen uppgår för insjuknand dagen till högst 30 kronor och för övriga dagar till högst 6 kronor för dag;

belopp, som till följd av försäkringsfall eller återköp av försäkringen utgått på grund av kapitalförsäkring;

försäkringsersättning eller annan ersättning för skada på egendom, dock att skatteplikt föreligger dels i den mån ersättningen avser driftbyggnad på jordbruksfastighet, byggnad på fastighet som avses i 24 § 1 mom., byggnad som är avsedd för användning i ägarens rörelse eller sådan del av värdet av markanläggning som får dras av genom årliga värdeminskningsskatt, dels i den mån köpeskilling, som skulle ha influtit om den försäkrade eller skadade egendomen i stället hade sålts, hade varit att hänföra till intäkt av fastighet eller av rörelse och dels i den mån ersättningen eljest motsvarar skattepliktig intäkt av eller avdragsgill omkostnad för fastighet eller rörelse;

vinstandel, återbäring eller premieåterbetalning, som utgått på grund av annan personförsäkring än pensionsförsäkring eller sådan sjuk- eller olycksfallsförsäkring som tagits i samband med tjänst, samt vinstandel, som utgått på grund av skadeförsäkring, och premieåterbetalning på grund av skadeförsäkring, för vilken rätt till avdrag för premie icke förelegat;

ersättning jämlikt lagen (1956:293) om ersättning åt smittbärare om icke ersättningen grundas på förvärvsinkomst av 6 000 kronor eller högre belopp för år;

periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk intäkt, i den mån givaren enligt 20 § eller punkt 5 av anvisningarna till 46 § icke är berättigad till avdrag för utgivet belopp;

stipendier till studerande vid undervisningsanstalter eller eljest avsedda för mottagarens utbildning;

studiestöd enligt 2, 3 eller 4 kap. studiestödslagen (1973:349), internatbidrag, återbetalningspliktiga studiemedel och resekostnadsersättning enligt 6 och 7 kap. samma lag samt sådant särskilt bidrag vilket enligt av regeringen

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

eller statlig myndighet meddelade bestämmelser utgår till deltagare i arbetsmarknadsutbildning samt med dem i fråga om sådant bidrag likställda, och äger i följd härav den bidragsberättigade icke göra avdrag för kostnader som avsetts skola bestridas med bidrag av förevarande slag;

allmänt barnbidrag;

lön eller annan gottgörelse, för vilken skall erläggas skatt enligt lagen (1958:295) om sjömansskatt;

kontantunderstöd, som utgives av arbetslöshetsnämnd med bidrag av statsmedel;

handikappersättning enligt 9 kap. 2 och 3 §§ lagen om allmän försäkring, sådan del av vårdbidrag enligt 9 kap. 4 § samma lag som utgör ersättning för merkostnader samt hemsjukvårdsbidrag, som utgår av kommunala eller landstingskommunala medel till den vårdbehövande;

kommunalt bostadstillägg enligt lagen (1962:392) om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension;

kommunalt bostadstillägg till handikappade;

bostadsbidrag som avses i förordningen (1976:263) om statliga bostadsbidrag till barnfamiljer, förordningen (1976:262) om statskommunala bostadsbidrag eller förordningen (1977:392) om statskommunala bostadsbidrag till vissa folkpensionärer m.fl.;

sådan gottgörelse för utgift eller kostnad som arbetsgivare uppburit från personalstiftelse ur medel, för vilka avdrag icke medgivits vid taxering, vid första tillfälle dylika medel finnas i stiftelsen;

gottgörelse som arbetsgivare uppburit från pensionsstiftelse, till den del stiftelsen ej ägt andra medel för att lämna gottgörelsen än sådana för vilka avdrag icke åtnjutits vid avsättning till stiftelsen;

kompensation av staten för bensinskatt på bensin som förbrukats vid yrkesmässig användning av motorsåg;

intäkter av försäljning av vilt växande bär och svampar som den skattskyldige själv plockat till den del intäkterna under ett beskattningsår inte överstiger 5 000 kronor, såvida intäkterna inte kan hänföras till rörelse som den skattskyldige driver eller utgör lön eller liknande förmån.

intäkter av försäljning av vilt växande bär och svampar som den skattskyldige själv plockat till den del intäkterna under ett beskattningsår inte överstiger 5 000 kronor, såvida intäkterna inte kan hänföras till rörelse som den skattskyldige driver eller utgör lön eller liknande förmån;

*ränta enligt 69 § 1 mom. upp-
bördslagen (1953:272).*

Beträffande vissa försäkringsbelopp som utgår till lantbrukare m.fl. gäller särskilda bestämmelser i punkt 16 av anvisningarna till 21 §.

33 §

*1 mom.*² Från intäkt av tjänst må *avdrag* göras för samtliga utgifter, vilka äro att anse som kostnader för fullgörande av tjänsten, såvitt icke för samma

²Senaste lydelse 1975:1347.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

kostnader anvisats särskilt anslag, som, på sätt i 32 § 3 mom. är sagt, ej skall upptagas såsom intäkt. Avdrag får i enlighet härmed ske för, bland annat:

avgifter som den skattskyldige erlagt för sjuk- eller olycksfallsförsäkring, som tagits i samband med tjänst, så ock avgifter som den skattskyldige i samband med tjänsten erlagt för egen eller efterlevandes pensionering annorledes än genom försäkring;

hyra eller annan kostnad för tjänste- eller arbetslokal, för vilken den skattskyldige haft att själv vidkännas utgift;

kostnad för arbetsbiträde, som den skattskyldige använt för tjänsts utförande och som han själv avlönat;

förlust å medel, för vilka den skattskyldige varit på grund av sin tjänst redovisningsskyldig;

kostnad för resor i tjänsten, där ej, vad angår statstjänst, särskild ersättning varit därför anvisad;

kostnad för facklitteratur, instrument och dylikt, som varit nödigt för tjänstens fullgörande.

Hur den skattskyldige för sin utbildning eller eljest i och för tjänsten ådragit sig gäld, må ock ränta å sådan gäld avdragas.

2 mom.³ Skattskyldig, som haft intäkt av tjänst i form av kontant lön eller sådan annan ersättning, som enligt 11 kap. 2 § lagen (1962:381) om allmän försäkring skall anses som inkomst av anställning, skall utöver kostnader som avses i punkterna 3 och 4 av anvisningarna anses ha haft utgifter till ett belopp av minst 1 000 kronor. Avdraget får dock inte överstiga fem procent av intäkten avrundat till närmast högre hundratal kronor.

Skattskyldig, som haft intäkt av tjänst, i annat fall än som avses i första stycket, skall anses ha haft utgifter som avses i 1 mom. till ett belopp av minst 100 kronor.

Vad i första och andra styckena sägs skall inte gälla, om summan av utgifterna uppgår till eller överstiger summan av intäkterna, och inte heller i den mån avdraget genom tillämpning av nämnda stycken skulle komma att överstiga summan av intäkterna.

2 mom. Skattskyldig, som haft intäkt av tjänst i form av kontant lön eller sådan annan ersättning, som enligt 11 kap. 2 § lagen (1962:381) om allmän försäkring skall anses som inkomst av anställning, skall utöver kostnader som avses i punkterna 3 och 4 av anvisningarna anses ha haft utgifter till ett belopp av minst 2 000 kronor. Avdraget får dock inte överstiga tio procent av intäkten avrundat till närmast högre hundratal kronor.

Avdrag för kostnader för resor till och från arbetsplatsen medges på sätt närmare angives i punkt 4 av anvisningarna.

35 §

3 mom.⁴ Realisationsvinst på 3 mom. Realisationsvinst på

³Senaste lydelse 1982:421.

⁴Senaste lydelse 1983:1043.

Nuvarande lydelse

grund av avyttring av aktie, andel i aktiefond, delbevis eller teckningsrätt till aktie eller andel i ekonomisk förening eller i handelsbolag eller annan rättighet som är jämförlig med här avsedd andelsrätt eller aktie är i sin helhet skattepliktig, om den skattskyldige innehaft egendomen mindre än två år. För vissa aktier och andelar tillämpas bestämmelserna i 3 a mom.

Avyttrar skattskyldig egendom som avses i detta moment och som den skattskyldige innehaft två år eller mera, är 40 procent av vinsten skattepliktig. Från sammanlagda beloppet av skattepliktig realisationsvinst enligt detta stycke under ett beskattningsår, minskat med avdragsgill del av förlust vid avyttring samma år av egendom som avses i detta stycke, äger skattskyldig åtnjuta avdrag med 3 000 kronor. *Har den skattskyldige under beskattningsåret varit gift och levtt tillsammans med sin make, får sådant avdrag åtnjutas för dem båda gemensamt med 3 000 kronor.* I intet fall får dock skattskyldig åtnjuta avdrag med högre belopp än som svarar mot sammanlagda beloppet av skattepliktig realisationsvinst enligt detta stycke minskat med avdragsgill del av förlust som nyss nämnts.

Kan tillämpning av föregående stycke antas hindra strukturrationalisering som är önskvärd från allmän synpunkt, kan regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer medge befrielse därifrån helt eller delvis, om företag som berörs av strukturrationaliseringen gör framställning om detta senast den dag avyttringen sker.

Föreslagen lydelse

grund av avyttring av aktie, andel i aktiefond, delbevis eller teckningsrätt till aktie eller andel i ekonomisk förening eller i handelsbolag eller annan rättighet som är jämförlig med här avsedd andelsrätt eller aktie är i sin helhet skattepliktig, om den skattskyldige innehaft egendomen mindre än två år. *Från sammanlagda beloppet av skattepliktig realisationsvinst under ett beskattningsår, minskat med avdragsgill del av förlust vid avyttring samma år av egendom som avses i detta stycke, äger skattskyldig åtnjuta avdrag med 1 000 kronor.* För vissa aktier och andelar tillämpas bestämmelserna i 3 a mom.

Avyttrar skattskyldig egendom som avses i detta moment och som den skattskyldige innehaft två år eller mera, är 40 procent av vinsten skattepliktig. Från sammanlagda beloppet av skattepliktig realisationsvinst enligt detta stycke under ett beskattningsår, minskat med avdragsgill del av förlust vid avyttring samma år av egendom som avses i detta stycke, äger skattskyldig åtnjuta avdrag med 2 000 kronor.

I intet fall får skattskyldig åtnjuta avdrag enligt första eller andra stycket med högre belopp än som svarar mot sammanlagda beloppet av skattepliktig realisationsvinst minskat med avdragsgill del av förlust som där nämns.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

Har egendom som avses i detta moment avyttrats genom sådan tvångsförsäljning som anges i 2 § första stycket 1) lagen (1978:970) om uppskov med beskattning av realisationsvinst, är – oavsett tidpunkten för förvärvet – endast 40 procent av vinsten skattepliktig.

Bestämmelsen i 2 mom. tredje stycket äger motsvarande tillämpning på egendom som avses i detta moment.

Överlåts aktie i aktiebolag eller andel i handelsbolag, ekonomisk förening eller utländskt bolag till svenskt företag inom samma koncern, skall – där ej annat följer av nionde stycket – beskattning av realisationsvinst inte äga rum, om moderföretaget i koncernen är aktiebolag eller ekonomisk förening och den överlåtna aktien eller andelen innehas som ett led i annan koncerns verksamhet än förvaltning av fastighet, värdepapper eller annan därmed likartad lös egendom. I fall som nu avses skall den överlåtna aktien eller andelen anses förvärvad av det övertagande företaget vid den tidpunkt och för den anskaffningskostnad som gällt för det överlåtande företaget. Om överlåtelsen sker till utländskt företag, kan regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer medge befrielse från realisationsvinstbeskattningen. Bestämmelserna i detta stycke om beskattning av realisationsvinst tillämpas även i fråga om avdrag för realisationsförlust. Avdrag för realisationsförlust får dock inte i något fall göras på grund av avyttring av aktier eller andelar till utländskt koncernföretag.

Har fastighet överlåtits på aktiebolag, handelsbolag eller ekonomisk förening genom fång på vilket lagfart sökts efter den 8 november 1967 av någon som har ett bestämmande inflytande över bolaget eller föreningen, beräknas skattepliktig realisationsvinst vid hans avyttring av aktie eller andel i bolaget eller föreningen som om avyttringen avsett mot aktien eller andelen svarande andel av fastigheten. Vad nu sagts får inte föranleda att skattepliktig realisationsvinst beräknas lägre eller att avdragsgill realisationsförlust beräknas högre än enligt reglerna i detta moment. Bestämmelserna i detta stycke gäller endast om sådan fastighet utgör bolagets eller föreningens väsentliga tillgång. De gäller dock inte vid avyttring av aktie i sådant bostadsaktiebolag eller andel i sådan bostadsförening som avses i 24 § 3 mom., om avyttringen avser endast rätt till viss eller vissa men ej alla bostadslägenheter i fastigheten. Lika med lagfartsansökan anses annan ansökan hos myndighet om viss åtgärd med åberopande av fångeshandlingen. Om vinsten vid försäljning av aktie eller andel på grund av bestämmelserna i detta stycke beräknas enligt de regler, som gäller för beräkning av vinst vid avyttring av fastighet, skall avyttringen anses ha avsett den mot aktien eller andelen svarande andelen av fastigheten.

Avyttrar skattskyldig aktie i aktiebolag och finns vid avyttringen obeskatade vinstmedel i bolaget till följd av att större delen av dess tillgångar före avyttringen av aktien överlåtits på den skattskyldige eller annan, skall som skattepliktig realisationsvinst räknas vad den skattskyldige erhåller för aktien. Vid bedömande av frågan om överlåtelse av större delen av bolagets tillgångar ägt rum skall även beaktas tillgång i bolaget som inom två år efter avyttringen av aktien, direkt eller genom förmedling av annan, överlåts på den skattskyldige eller honom närstående person eller på aktiebolag,

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

handelsbolag eller ekonomisk förening, vari den skattskyldige eller honom närstående person har ett bestämmande inflytande. Har överlåtelse av tillgång i bolaget ägt rum efter utgången av det beskattningsår då skattskyldighet för realisationsvinst vid avyttringen av aktie i bolaget uppkom, skall realisationsvinst enligt detta stycke tas till beskattning på samma sätt som vid eftertaxering för nämnda beskattningsår. Vad nu sagts äger motsvarande tillämpning vid avyttring av andel i handelsbolag eller ekonomisk förening. Riksskatteverket får medge undantag från detta stycke, om det kan antas att avyttringen av aktien eller andelen skett i annat syfte än att erhålla obehörig förmån vid beskattningen. Mot beslut av verket i sådan fråga får talan inte föras.

Avyttrar skattskyldig aktie i ett aktiebolag, vari aktierna till huvudsaklig del ägs eller på därmed jämförligt sätt innehas – direkt eller genom förmedling av juridisk person – av en fysisk person eller ett fåtal fysiska personer (fåmansbolag), till ett annat fåmansbolag, vari aktie – direkt eller genom förmedling av annan – ägs eller inom två år efter avyttringen vid något tillfälle kommer att ägas av den skattskyldige eller honom närstående person, skall som skattepliktig realisationsvinst räknas vad den skattskyldige erhåller för aktien. Lika med aktieinnehav i det bolag, som förvärvat aktien, anses den skattskyldiges aktieinnehav i ett annat fåmansbolag, som inom två år efter avyttringen förvärvat större delen av tillgångarna i något av fåmansbolagen. Har överlåtelse av aktie i det förvärvande bolaget eller i bolag, som förvärvat större delen av tillgångarna i något av fåmansbolagen, ägt rum efter utgången av det beskattningsår då skattskyldighet för realisationsvinst enligt detta stycket uppkom får realisationsvinsten tas till beskattning på samma sätt som vid eftertaxering för nämnda beskattningsår. Vad nu föreskrivits äger motsvarande tillämpning i fråga om handelsbolag eller ekonomisk förening eller andel i sådant bolag eller förening liksom teckningsrätt till aktie eller annan rättighet jämförlig med aktie. Sker avyttringen av organisatoriska eller marknadstekniska skäl eller föreligger andra synnerliga skäl, kan regeringen eller myndighet, som regeringen bestämmer, för särskilt fall medge undantag från tillämpning av detta stycke.

Som närstående person räknas i detta moment föräldrar, far- eller morföräldrar, make, avkomling eller avkomlings make, syskon eller syskons make eller avkomling samt dödsbo vari den skattskyldige eller någon av nämnda personer är delägare. Med avkomling avses jämväl styvbarn och fosterbarn.

39 §

*1 mom.*⁵ Från bruttointäkt som avses i 38 § 1 mom. får avdrag göras för förvaltningskostnad samt för gäldränta, som inte skall dras av enligt bestämmelserna i 22, 25, 29, 33 och 36 §§ samt i 2 mom. av denna paragraf.

1 mom. Från bruttointäkt som avses i 38 § 1 mom. får avdrag göras för förvaltningskostnad samt för gäldränta, som inte skall dras av enligt bestämmelserna i 22, 25, 29 och 36 §§ samt i 2 mom. av denna paragraf.

⁵ Senaste lydelse 1979:612.

Nuvarande lydelse

3 mom.⁶ Fysisk person, som haft intäkt varom i 38 § 1 mom. förmäles, äger, där bruttointäkten överstiger sammanlagda beloppet av de i 1 mom. avsedda kostnaderna, utöver avdrag för dessa kostnader åtnjuta extra avdrag med 800 kronor. Har den skattskyldige under beskattningsåret varit gift och levt tillsammans med andra maken, må nu avsett avdrag för dem båda gemensamt åtnjutas med 1 600 kronor. I intet fall må dock skattskyldig åtnjuta extra avdrag med högre belopp än som svarar mot skillnaden mellan bruttointäkten och summan av de i 1 mom. avsedda kostnaderna.

Föreslagen lydelse

För fysisk person medges avdrag för förvaltningskostnader bara för den del av kostnaderna som överstiger 1 000 kronor under beskattningsåret.

3 mom. Fysisk person, som har intäkt som nämns i 38 § 1 mom., får om bruttointäkten överstiger sammanlagda beloppet av de enligt 1 mom. avdragsgilla kostnaderna, utöver avdrag för dessa kostnader medges extra avdrag med 1 000 kronor. Skattskyldig får dock inte medges avdrag enligt detta moment med högre belopp än som svarar mot skillnaden mellan bruttointäkten och summan av de enligt 1 mom. avdragsgilla kostnaderna.

46 §

2 mom.⁷ I hemortskommunen får skattskyldig, som varit bosatt här i riket under hela beskattningsåret, dessutom göra avdrag:

1) för periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk utbetalning, som inte får dras av från inkomsten av särskild förvärvskälla, i den utsträckning som framgår av punkt 5 av anvisningarna;

2) för påförda egenavgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter som inte får dras av från inkomsten av särskild förvärvskälla;

3) utgår enligt SFS 1982:421.

3) utgår enligt SFS 1982:421.

4) för belopp som den skattskyldige enligt vid självdeklarationen fogat intyg eller annat skriftligt bevis under beskattningsåret har betalat för eller tillgodoräknats som underhåll av icke hemmavarande barn intill dess barnet fyllt 18 år eller intill dess det fyllt 21 år om det genomgår grundskola, gymnasieskola eller därmed jämförlig grundutbildning, dock högst med 3 000 kronor för varje barn;

5) utgår enligt SFS 1976:460.

5) utgår enligt SFS 1976:460.

⁶Senaste lydelse 1975:312.

⁷Senaste lydelse 1982:421.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

6) för avgift som den skattskyldige har betalat under beskattningsåret för annan pensionsförsäkring än tjänstepensionsförsäkring, som ägs av arbetsgivare, om försäkringen ägs av den skattskyldige.

Har skattskyldig under beskattningsåret varit skyldig att betala sjömansskatt, medges avdrag för periodiskt understöd, avgift för pensionsförsäkring och *underhållsbidrag*, som anges i första stycket 4) och 6), endast i den mån hänsyn inte tagits till understödet, avgiften eller *underhållsbidraget* vid beräkningen av sjömansskatt.

Om skattskyldig varit bosatt här i riket endast under en del av beskattningsåret, medges avdrag som nu sagts bara i den mån det belöper på nämnda tid.

Avdrag för avgift som avses i första stycket 6) får inte överstiga den skattskyldiges A-inkomst för antingen beskattningsåret eller året närmast dessförinnan och beräknas med hänsyn till storleken av sådan inkomst. I fråga om sådan A-inkomst som hänför sig till jordbruksfastighet eller rörelse eller som hänför sig till anställning, om den skattskyldige helt saknar pensionsrätt i anställning och inte är anställd i aktiebolag eller ekonomisk förening vari han har sådant bestämmande inflytande som avses i punkt 2 e femte stycket av anvisningarna till 29 §, får avdraget uppgå till sammanlagt högst 35 procent av inkomsten till den del den inte överstiger tjugo gånger det basbelopp som enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring bestämts för året närmast före taxeringsåret samt högst 25 procent av den del av inkomsten som överstiger tjugo men inte trettio gånger nämnda basbelopp. I fråga om övrig A-inkomst får avdraget uppgå till högst 10 procent av inkomsten till den del den tillsammans med A-inkomst enligt föregående mening inte överstiger tjugo gånger nämnda basbelopp. I stället för vad som angivits i andra och tredje meningarna av detta stycke får avdraget beräknas till högst ett belopp motsvarande angivet basbelopp jämte 30 procent av inkomst som hänför sig till jordbruksfastighet eller rörelse intill en sammanlagd A-inkomst motsvarande tre gånger samma basbelopp. Avdraget beräknas i sin helhet antingen på inkomst som skall tas upp till beskattning under beskattningsåret eller på inkomst året närmast dessförinnan. Med A-inkomst avses inkomst som enligt 9 § 3 mom. andra stycket lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt är att anse som A-inkomst. Till A-inkomst räknas även inkomst ombord enligt lagen (1958:295) om sjömansskatt samt enligt 1 § 2 mom. nämnda lag skattepliktig dagpenning.

Om särskilda skäl föreligger får riksskatteverket efter ansökan besluta att avdrag för avgift för pensionsförsäkring får medges med högre belopp än som följer av bestämmelserna i föregående stycke. Därvid skall dock följande gälla. För skattskyldig, som redovisar inkomst som är att anse som A-inkomst endast av tjänst men som i huvudsak saknar pensionsrätt i anställning, får avdrag medges högst med belopp, beräknat som för inkomst

Har skattskyldig under beskattningsåret varit skyldig att betala sjömansskatt, medges avdrag för periodiskt understöd och avgift för pensionsförsäkring, som anges i första stycket 6), endast i den mån hänsyn inte tagits till understödet eller avgiften vid beräkningen av sjömansskatt.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

av jordbruksfastighet eller rörelse på det sätt som föreskrivits i föregående stycke. Har sådan skattskyldig erhållit särskild ersättning i samband med att anställning upphört och har han ej skaffat sig ett betryggande pensionsskydd, får dock avdrag medges med högre belopp. Avdrag som avses i de två närmast föregående meningarna får dock inte beräknas för inkomst som härrör från aktiebolag eller ekonomisk förening vari den skattskyldige har sådant bestämmande inflytande som avses i punkt 2 e femte stycket av anvisningarna till 29 §. Har skattskyldig, som – själv eller genom förmedling av juridisk person – drivit jordbruk, skogsbruk eller rörelse, upphört med driften i förvärvskällan och har han under verksamhetstiden ej skaffat sig ett betryggande pensionsskydd, får avdrag beräknas även på sådan inkomst som enligt 9 § 3 mom. andra stycket lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt är att anse som B-inkomst. Avdraget får i detta fall beräknas med beaktande av det antal år den skattskyldige drivit jordbruket, skogsbruket eller rörelsen, dock högst för tio år. Hänsyn skall vid bedömningen av avdragets storlek tas till den skattskyldiges övriga pensionsskydd och andra möjligheter till avdrag för avgift som avses i första stycket 6). Avdraget får dock inte överstiga ett belopp som för varje år som driften pågått motsvarar tio gånger det basbelopp som enligt lagen om allmän försäkring bestämts för det år driften i förvärvskällan upphört och ej heller summan av de belopp som under beskattningsåret redovisats som nettointäkt av förvärvskällan och sådan inkomst av tillfällig förvärvsverksamhet som är att hänföra till vinst med anledning av överlåtelse av förvärvskällan. Har riksskatteverket enligt punkt 1 tredje stycket av anvisningarna till 31 § medgivit att dödsbo tar pensionsförsäkring, anger riksskatteverket det högsta belopp varmed avdrag för avgift för försäkringen får medges. Härvid iakttas i tillämpliga delar bestämmelserna i detta stycke om avdrag för skattskyldig som upphört med driften i en förvärvskälla. Mot beslut av riksskatteverket i fråga som avses i detta stycke får talan inte föras.

Har skattskyldig erlagt avgift som avses i första stycket 6) men har avdrag för avgiften helt eller delvis inte kunnat utnyttjas enligt bestämmelserna i fjärde stycket, medges avdrag för ej utnyttjat belopp vid taxering för det påföljande beskattningsåret. Sådant avdrag medges dock inte med belopp som tillsammans med erlagd avgift sistnämnda år överstiger vad som anges i fjärde stycket.

Oavsett föreskrifterna i de föregående styckena medges avdrag för avgift som avses i första stycket 6) i hemortskommunen inte med högre belopp än skillnaden mellan sammanlagda beloppet av inkomster från förvärvskällor, som är skattepliktiga i kommunen, och övriga avdrag enligt denna paragraf. Kan avdrag för avgift som avses i första stycket 6) inte utnyttjas i hemortskommunen, medges avdrag för återstoden i annan kommun med belopp intill den där redovisade inkomsten, i förekommande fall efter andra avdrag enligt denna paragraf som medges vid taxeringen i kommunen. Avdrag, som på grund av vad nu sagts inte kunnat utnyttjas vid taxeringen för det beskattningsår då avgiften betalades, får utnyttjas senast vid taxering för sjätte beskattningsåret efter betalningsåret. Inte heller i sistnämnda fall får avdraget överstiga vad som återstår sedan övriga avdrag enligt denna paragraf gjorts.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

3 mom.⁸ Ha makar med hemmavarande barn under 16 år båda haft A-inkomst enligt 9 § 3 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt, må den make som haft den lägsta inkomsten av sådant slag åtnjuta förvärvsavdrag. Ha makarna haft lika stora A-inkomster, åtnjutes avdraget av den yngsta maken. Avdraget är i fråga om inkomst av jordbruksfastighet och rörelse 25 procent av nettointäkten av förvärvskällan samt i fråga om inkomst av tjänst 25 procent av inkomsten, i samtliga fall dock högst 2 000 kronor. Vid jämförelsen av makarnas inkomster skall hänsyn tas även till under beskattningsåret uppburen kontant inkomst ombord enligt lagen (1958:295) om sjömansskatt samt enligt 1 § 2 mom. nyssnämnda lag skattepliktig dagpenning.

Har gift skattskyldig med hemmavarande barn under 16 år haft A-inkomst av jordbruksfastighet eller rörelse och har maken utfört arbete i förvärvskällan utan att taxeras för inkomst enligt tredje stycket av anvisningarna till 52 §, må den skattskyldige åtnjuta förvärvsavdrag med värdet av makens arbetsinsats, dock med högst 1 000 kronor. Vad nu sagts skall, utan hinder av att intäkten är hänförlig till inkomstslaget tjänst, gälla även skattskyldig, som på grund av bestämmelserna i punkt 13 av anvisningarna till 32 § beskattas för makes arbetsinsats.

Avdrag enligt första och andra styckena må åtnjutas endast av make som levt tillsammans med andra maken under beskattningsåret.

Har skattskyldig med hemmavarande barn under 16 år, som under beskattningsåret antingen varit gift

⁸ Senaste lydelse 1976:1094.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

men icke levit tillsammans med sin make eller ock varit ogift (varmed jämställas änka, änkling eller frånskild), haft A-inkomst, må han åtnjuta förvärvsavdrag. Avdraget är i fråga om inkomst av jordbruksfastighet och rörelse 25 procent av nettointäkten av förvärvskällan och i fråga om inkomst av tjänst 25 procent av inkomsten, i samtliga fall dock högst 2 000 kronor.

Avdrag enligt detta moment må åtnjutas endast av den som under större delen av beskattningsåret varit här i riket bosatt. Avdraget må åtnjutas endast om och i den mån den inkomst som berättigar till avdrag därtill förslår. Avdrag må för skattskyldig eller, om skattskyldig varit gift och levit tillsammans med sin make, för makarna tillsammans icke överstiga

om avdrag ifrågakommer enligt första eller fjärde stycket: 2 000 kronor; och

i övriga fall: 1 000 kronor.

Avdrag enligt detta moment skall erhållas i kommun där inkomst, som berättigar till avdrag, tages till beskattning, i första hand, när så kan ske, inom hemortskommunen och i övrigt enligt fördelning som bestämmes av taxeringsnämnden i sagda kommun.

50 §

2 mom.⁹ För fysisk person, som varit här i riket bosatt under hela eller någon del av beskattningsåret, utgöres såvitt angår hemortskommunen den beskattningsbara inkomsten av den taxerade inkomsten minskad med kommunalt grundavdrag. Den beskattningsbara inkomsten skall angivas i helt hundratal kronor, så att överskjutande belopp, som icke uppgår till helt hundratal kronor, bortfaller.

Finnes skattskyldigs skatteförmåga under beskattningsåret hava varit väsentligen nedsatt till följd av lång-

Har skattskyldigs skatteförmåga under beskattningsåret varit väsentligen nedsatt till följd av ålderdom,

⁹Senaste lydelse 1979:169.

Nuvarande lydelse

varig sjukdom, olyckshändelse, ålderdom, underhåll av andra närstående än barn, för vilka den skattskyldige ägt tillgodonjuta allmänt barnbidrag, eller annan därmed jämförlig omständighet, må efter taxeringsnämndens eller, om besvär anförts eller ock särskild framställning därom gjorts senast den 30 juni året näst efter taxeringsåret, länsrättens beprövande den skattskyldiges taxerade inkomst minskas, förutom med kommunalt grundavdrag, med ytterligare ett efter omständigheterna avpassat belopp, dock högst 10 000 kronor. Har skattskyldig på grund av jämkning vid beräkning av sjömansskatt åtnjutit avdrag för nedsatt skatteförmåga, skall avdrag, som avses i detta stycke, minskas med det belopp, varmed jämkning medgivits.

Om skattskyldigs inkomst, efter avdrag av därå belöpande skatt, på grund av nedsatt arbetsförmåga, långvarig oförvårdad arbetslöshet, stor försörjningsbörda eller annan därmed jämförlig omständighet understigit vad han kan anses hava behövt till underhåll för sig själv och för make och oförsörjda barn (*existensminimum*) är den skattskyldige berättigad till avdrag för nedsatt skatteförmåga.

Även skattskyldig, vars inkomst till icke obetydlig del utgjorts av folkpension, är – om särskilda omständigheter icke föranleda annat – berättigad till avdrag för nedsatt skatteförmåga.

Vad i andra stycket sägs angående tid och ordning för särskild framställning om avdrag samt angående minskning av avdraget med belopp, varmed jämkning erhållits vid beräkning av sjömansskatt, skall äga motsvarande tillämpning i fråga om avdrag enligt tredje och fjärde styckena.

Vad härfter återstår avrundas nedåt till helt hundratal kronor och utgör för skattskyldig, som nu nämnts, beskattningsbar inkomst.

För ideell förening, som äger rätt till grundavdrag enligt 48 § 1 mom., utgöres såvitt angår hemortskommunen den beskattningsbara inkomsten av den taxerade inkomsten minskad med kommunalt grundavdrag.

Föreslagen lydelse

underhåll av andra närstående än barn, för vilka den skattskyldige ägt tillgodonjuta allmänt barnbidrag, eller annan därmed jämförlig omständighet, må efter taxeringsnämndens eller, om besvär anförts eller ock särskild framställning därom gjorts senast den 30 juni året näst efter taxeringsåret, länsrättens beprövande den skattskyldiges taxerade inkomst minskas, förutom med kommunalt grundavdrag, med ytterligare ett efter omständigheterna avpassat belopp, dock högst 10 000 kronor. Har skattskyldig på grund av jämkning vid beräkning av sjömansskatt åtnjutit avdrag för nedsatt skatteförmåga, skall avdrag, som avses i detta stycke, minskas med det belopp, varmed jämkning medgivits.

52 §

1 mom.¹⁰ Äkta makar, som under beskattningsåret levt tillsammans, taxeras en var för sin inkomst.

Har vid dylik taxering avdrag, som i 46 § 1 och 2 mom. medgives, helt eller

¹⁰Senaste lydelse 1981:999.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

delvis ej kunnat utnyttjas å den ena makens skattepliktiga inkomst, må bristen avräknas å den andra makens inkomst i samma kommun. Kvarstående brist, dock högst belopp motsvarande avdrag enligt 46 § 2 mom., må, med tillämpning i förekommande fall av bestämmelserna i punkt 4 av anvisningarna till 46 §, avräknas å förstnämnda makens inkomst och, där denna icke förslår, å andra makens inkomst i andra kommuner.

Underskott å icke yrkesmässig avyttring av fast eller lös egendom, som uppkommit för endera maken, må avräknas från den andra makens inkomst i samma kommun av förvärvskälla av samma slag.

Avdrag, som i 50 § 2 mom. andra eller tredje stycket sägs, beräknas för vardera maken för sig. Härvid iakttages att vardera makens skatteförmåga bedömes med hänsyn till makarnas sammanlagda inkomst och förmögenhet samt att avdrag enligt 50 § 2 mom. andra stycket för makarna tillsammans icke må överstiga det högsta belopp som där anges.

Avdrag enligt 50 § 2 mom. fjärde stycket beräknas för vardera maken för sig utan hänsyn tagen till andra makens inkomst. I fråga om jämkning av avdraget enligt bestämmelserna i punkt 2 femte stycket av anvisningarna till 50 § skall för vardera maken beaktas värdet av hälften av makarnas sammanlagda skattepliktiga förmögenhet. Vid jämkning som nu sagts skall vidare bortses från sådan förmögenhet, som enligt 8 § lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt skall räknas in i den skattskyldiges skattepliktiga förmögenhet.

Avdrag enligt 50 § 2 mom. fjärde stycket beräknas för vardera maken för sig utan hänsyn tagen till andra makens inkomst *eller förmögenhet*. I fråga om jämkning av avdraget enligt bestämmelserna i punkt 2 femte stycket av anvisningarna till 50 § skall för vardera maken beaktas värdet av hälften av makarnas sammanlagda skattepliktiga förmögenhet. Vid jämkning som nu sagts skall vidare bortses från sådan förmögenhet, som enligt 8 § lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt skall räknas in i den skattskyldiges skattepliktiga förmögenhet.

Anvisningar
till 19 §

1.¹¹ Socialbidrag, begravningshjälp samt underhåll, som har lämnats intagen i kriminalvårdsanstalt eller patient på sjukhus e.d. utgör inte skattepliktig inkomst. Detsamma gäller i fråga om till föreningar influtna medlemsavgifter. Som begravningshjälp behandlas inte tjänstepension avseende tid efter den pensionsberättigades frånfälle.

Med skadeståndsförsäkring förstås försäkring, enligt vilken den försäkrade äger utfå ersättning för skadestånd vartill han är berättigad på grund av personskada (överfallsskydd o.d.).

Ersättning till föjd av personskada som utgår i annan form än periodisk utbetalning (engångsbelopp) och avser förlorad inkomst av skattepliktig natur utgör skattepliktig intäkt såvida icke annat följer av övriga bestämmelser i denna lag.

¹¹ Senaste lydelse 1983:311.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

Om engångsbelopp, som utgår till följd av personskada, utgör ersättning för framtida förlust av skattepliktig inkomst, skall dock 40 procent av beloppet avräknas såsom icke skattepliktig del. Uppbär skattskyldig två eller flera sådana engångsbelopp till följd av samma personskada, skall vad som nu har sagts gälla varje sådant belopp. Vad som avräknas från ett eller flera engångsbelopp under beskattningsåret får emellertid – i förekommande fall tillsammans med vad som avräknats tidigare år – för samma personskada sammanlagt icke överstiga femton basbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring. Härvid skall avräknad del av ett engångsbelopp uttryckas i det basbelopp, som har fastställts för det år under vilket engångsbeloppet blivit tillgängligt för lyftning.

Uthytes sådan livränta eller del därav, som utgår till följd av personskada och utgör skattepliktig intäkt enligt 32 § 1 mom., mot engångsbelopp, gälla bestämmelserna i föregående stycke beträffande sådant engångsbelopp. Uthytes annan livränta eller del därav, som utgör skattepliktig intäkt enligt 32 § 1 mom., mot engångsbelopp, skall hela engångsbeloppet upptagas såsom skattepliktig intäkt. Sker utbyte, helt eller delvis, av annan livränta än nu sagts mot engångsbelopp, skall beloppet anses utgöra icke skattepliktig intäkt.

Lön, som utgår från arbetsgivare i sådana fall, då denne på grund av 3 kap. 16 § andra eller tredje stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring äger uppbära arbetstagaren tillkommande ersättning från allmän försäkringskassa, är skattepliktig intäkt. För arbetsgivaren är den av honom i nämnda fall uppburna ersättningen från försäkringskassan ävensom annan därifrån uppburen ersättning i anledning av kostnad för den anställdes räkning att betrakta som skattepliktig inkomst, dock att ersättningen icke är skattepliktig för arbetsgivaren, därest den till den anställda utbetalda lönen eller den för honom havda kostnaden utgör för arbetsgivaren icke avdragsgill utgift i förvärvskälla. Ersättning, som annorledes än i form av pension eller annan livränta utbetalas av arbetsgivare vid yrkesskada eller arbetsskada i de fall, då arbetsgivaren står s.k. självrisk enligt lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring eller lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring, räknas till skattepliktig inkomst enligt de grunder som skulle hava gällt vid försäkring enligt sistnämnda lag.

Skatteplikt föreligger inte för bidrag från stat eller kommun, som utgår enligt av regeringen eller av statlig myndighet meddelade bestämmelser, i samband med utbildning eller omskolning, till arbetslösa och partiellt arbetsföra samt med dem i fråga om sådana bidrag likställda i den mån bidragen avser traktamente och särskilt bidrag. Flyttningsbidrag enligt arbetsmarknadskungörelsen (1966:368) och flyttningsstöd enligt förordningen (1979:632) om regionalpolitiskt stöd utgör inte skattepliktig intäkt i följd varav avdrag inte medges för den kostnad som sådant bidrag eller stöd är avsett att täcka. Skatteplikt föreligger inte heller för bidrag som utgår enligt lagen (1960:603) om bidrag till vissa handikappade ägare av motorfordon.

Omställningsbidrag enligt arbetsmarknadskungörelsen (1966:368) och kontant arbetsmarknadsstöd utgör skattepliktig intäkt.

Skatteplikt föreligger icke för engångsbidrag som utgår i samband med

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

arbetsplacering som utgör led i arbetsmarknadsstyrelsens omhändertagande av flyktingar.

Skatteplikt föreligger ej heller för bidrag, som stiftelsen Dag Hammar-skjölfs minnesfond till fullföljande av sitt ändamål utger för mottagarens utbildning.

Enligt 46 § 2 mom. första stycket
4) föreligger viss rätt till avdrag för bidrag till barns underhåll. Sådant underhållsbidrag skall icke hänföras till skattepliktig inkomst.

Till skattepliktig inkomst skall inte hänföras underhållsbidrag till icke hemmavarande barn intill dess barnet fyllt 18 år eller, om barnet genomgår grundskola, gymnasieskola eller därmed jämförlig grundutbildning, intill dess det fyllt 21 år.

till 33 §

4.¹² Även för det fall, att skattskyldig enligt punkt 3 här ovan icke är berättigad till avdrag för ökade levnadskostnader, äger han dock rätt avdraga skälig kostnad för resor till och från arbetsplatsen, där denna varit belägen på sådant avstånd från hans bostad, att han behövt anlita och även anlitat särskilt fortskaffningsmedel.

Om avståndet mellan den skattskyldiges bostad och arbetsplats uppgår till minst fem kilometer och det klart framgår att användandet av egen bil för resa till och från arbetsplatsen regelmässigt medför en tidsvinst på minst två timmar i jämförelse med allmänt kommunikationsmedel medges avdrag för kostnader för resa med egen bil. Sådant avdrag medges också om den skattskyldige använder bilen i tjänsten under minst 60 dagar för år räknat för de dagar som bilen används i tjänsten. Om bilen används i tjänsten under minst 160 dagar för år räknat medges avdrag under alla de dagar som bilen används för resor mellan bostad och arbetsplats. Användning i tjänsten beaktas dock endast om den uppgår till minst 300 mil för år räknat. Avdraget skall bestämmas enligt schablon på grundval av genomsnittliga kostnader för mindre bil och med hänsyn till de kostnader, som är direkt beroende av körd vägsträcka (milbundna kostnader). Regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer fastställer för varje taxeringsår föreskrifter för beräkningen av avdrag i dessa fall.

För skattskyldig som på grund av ålder, sjukdom eller handikapp är nödsakad att använda bil tillämpas inte bestämmelserna i andra stycket. Detsamma gäller skattskyldig som är tvungen att använda större bil på grund av skrymmande last.

Avdrag för kostnader för resor till och från arbetsplatsen medges bara för den del av kostnaderna som överstiger 1 000 kronor under beskattningsåret.

Avdrag för kostnader för resor till och från arbetsplatsen medges bara för den del av kostnaderna som överstiger 1 000 kronor under beskattningsåret. *De kostnader som överstiger 1 000 kronor behandlas från avdragssynpunkt såsom ingående i de övriga utgifter den skattskyld-*

¹²Senaste lydelse 1983:1051.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

dige kan ha haft och för vilka avdrag medges enligt 2 mom.

till 50 §

2.¹³ Vid bedömningen av om skattskyldigs inkomst till icke obetydlig del utgjorts av folkpension iakttages följande. Som folkpension räknas icke barnpension eller vårdbidrag. *Den omständigheten att folkpension under ett beskattningsår utgått med ett ringa belopp, t.ex. till följd av att folkpensionen icke åtnjutits under hela året, utgör icke hinder mot att medgiva den skattskyldige avdrag. Avgörande för bedömningen i detta fall är huruvida folkpensionen, om den utgått i full utsträckning, utgjort en icke obetydlig del av inkomsten.* Som folkpension behandlas även tilläggspension i den mån den enligt lagen om pensionstillskott föranlett avräkning av pensionstillskott.

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer fastställer närmare föreskrifter för avdragsberäkningen enligt nedan angivna grunder.

Avdraget skall i första hand bestämmas med hänsyn till storleken av den skattskyldiges taxerade inkomst enligt lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt. Överstiger denna inkomst inte visst högsta belopp, skall avdraget beräknas till vad som behövs för att den skattskyldige inte skall påföras högre statligt beskattningsbar inkomst än 7 500 kronor. Detta högsta inkomstbelopp motsvarar taxerad inkomst för skattskyldig som under beskattningsåret inte haft annan inkomst än ålderspension enligt 6 kap. 2 § första stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring och pensionstillskott enligt 2 § lagen om pensionstillskott, *samt åtnjutit avdrag endast med 100 kronor enligt 33 § 2 mom. andra stycket.* För gift skattskyldig, som uppburit folkpen-

2. Vid bedömningen av om skattskyldigs inkomst till icke obetydlig del utgjorts av folkpension iakttages följande. Som folkpension räknas icke barnpension eller vårdbidrag. *Folkpension skall anses utgöra icke obetydlig del av den skattskyldiges inkomst om den uppgått till minst 3 000 kronor eller minst en femtedel av den sammanräknade inkomsten.* Som folkpension behandlas även tilläggspension i den mån den enligt lagen om pensionstillskott föranlett avräkning av pensionstillskott.

Avdraget skall i första hand bestämmas med hänsyn till storleken av den skattskyldiges taxerade inkomst enligt lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt. Överstiger denna inkomst inte visst högsta belopp, skall avdraget beräknas till vad som behövs för att den skattskyldige inte skall påföras högre statligt beskattningsbar inkomst än 7 500 kronor. Detta högsta inkomstbelopp motsvarar taxerad inkomst för skattskyldig som under beskattningsåret inte haft annan inkomst än ålderspension enligt 6 kap. 2 § första stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring och pensionstillskott enligt 2 § lagen om pensionstillskott. För gift skattskyldig, som uppburit folkpension med belopp som tillkommer gift vars make uppbär folkpension, beräknas

¹³ Senaste lydelse 1983:970.

Nuvarande lydelse

sion med belopp som tillkommer gift vars make uppbär folkpension, beräknas det högsta inkomstbeloppet med utgångspunkt från en pension utgörande 78,5 procent av basbeloppet. För övriga skattskyldiga beräknas det med utgångspunkt från en pension utgörande 96 procent av basbeloppet. Sistnämnda beräkningsgrund gäller också om gift skattskyldig under viss del av beskattningsåret uppburit folkpension med belopp som tillkommer gift vars make uppbär folkpension, och under återstoden av året uppburit folkpension med belopp som tillkommer gift vars make saknar folkpension.

Om skattskyldigs statligt taxerade inkomst överstiger det högsta inkomstbeloppet enligt föregående stycke, reduceras avdraget med belopp motsvarande 66 2/3 procent av taxerad inkomst mellan det belopp vid vilket högsta extra avdrag utgår och ett belopp som är 3 basenheter större, med 40 procent av taxerad inkomst inom ett därpå följande inkomstskikt av 1,5 basenheters bredd och med 33 1/3 procent av taxerad inkomst därutöver.

Det avdrag som beräknas med hänsyn till skattskyldigs statligt taxerade inkomst jämkas, om värdet av skattepliktig förmögenhet överstiger 90 000 kronor. Om förmögenhetsvärdet överstiger 150 000 kronor, skall avdrag inte medges. *Fastighet, som avses i 24 § 2 mom., samt sådan bostadsbyggnad med tillhörande tomt på jordbruksfastighet, som används som bostad av den skattskyldige, skall inräknas i förmögenhetsvärdet med belopp som motsvarar 1/10 av skillnaden mellan fastighetens respektive bostadsbyggnadens och tomtens taxeringsvärde året före taxeringsåret och lånat kapital, som nedlagts i fastigheten respektive i bostadsbyggnaden och tomten i den mån skillnaden inte överstiger 250 000 kronor. Är skillnaden större beräknas värdet till 25 000 kronor jämte den del av skillnaden som*

Föreslagen lydelse

det högsta inkomstbeloppet med utgångspunkt från en pension utgörande 78,5 procent av basbeloppet. För övriga skattskyldiga beräknas det med utgångspunkt från en pension utgörande 96 procent av basbeloppet. Sistnämnda beräkningsgrund gäller också om gift skattskyldig under viss del av beskattningsåret uppburit folkpension med belopp som tillkommer gift vars make uppbär folkpension, och under återstoden av året uppburit folkpension med belopp som tillkommer gift vars make saknar folkpension.

Det avdrag som beräknas med hänsyn till skattskyldigs statligt taxerade inkomst jämkas, om värdet av skattepliktig förmögenhet överstiger 90 000 kronor. Om förmögenhetsvärdet överstiger 150 000 kronor, skall avdrag inte medges. *Om i förmögenhet ingår fastighet, som avses i 24 § 2 mom. och som utgör den skattskyldiges bostad, eller sådan bostadsbyggnad med tillhörande tomt på jordbruksfastighet, som används som bostad av den skattskyldige, jämkas avdraget om värdet av den skattskyldiges skattepliktiga förmögenhet överstiger 250 000 kronor. Överstiger förmögenhetsvärdet i sådant fall 400 000 kronor skall avdrag inte medges.*

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

överstiger 250 000 kronor. Vid beräkning av hur stort lånat kapital som lagts ner i bostadsbyggnaden och tomten, skall på dessa anses belöpa så stor del av låneskulder i förvärvskällan som byggnadens och tomtmarkens taxeringsvärde utgör av det sammanlagda värdet av tillgångarna i förvärvskällan inklusive byggnaden och tomtmarken. Har den skattskyldige eller hans make flera sådana fastigheter, som avses här, gäller bestämmelserna endast för en fastighet och då i första hand för fastighet som utgör stadigvarande bostad för den skattskyldige.

Här ovan angivna grunder för avdragsberäkningen får frångås, när särskilda omständigheter föranleda det.

Vid beräkning av avdrag för gift skattskyldig iakttages bestämmelserna i 52 § 1 mom. sista stycket.

Denna lag träder i kraft den

3 Förslag till**Lag om ändring i lagen om statlig inkomstskatt (1947:576)**

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt¹ att 4 § 2 mom. skall upphöra att gälla.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

4 §

2 mom.² Vad i 46 § 3 mom. kommunalskattelagen stadgas skall äga motsvarande tillämpning vid taxering till statlig inkomstskatt.

Denna lag träder i kraft den

¹ Rubriken ändrad genom 1974:770.

² Senaste lydelse 1960:173.

4 Förslag till Lag om ändring i taxeringslagen (1956:623)

Härigenom föreskrivs i fråga om taxeringslagen (1956:623)¹

dels att 14 §, 24 § 1 mom., 25 §, 37 § 1, 2 och 5 mom., 43 § 1 mom., 68 §, 72 a §, 100 §, 101 § 1 mom. och 116 f § skall ha nedan angivna lydelse,

dels att i lagen skall införas en ny paragraf, 25 d §, av nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

14 §²

Skattechefen skall bevaka det allmännas rätt i taxeringsfrågor och verka för att taxeringarna blir likformiga och rättvisa. Han leder och ansvarar för deklarationsgranskningen och annan kontroll vid taxeringen. Han *skall även ansvara för att taxeringarna granskas i erforderlig omfattning, varvid särskilt skall uppmärksammas ojämnheter mellan olika taxeringsdistrikt.*

Skattechefen skall bevaka det allmännas rätt i taxeringsfrågor och verka för att taxeringarna blir likformiga och rättvisa. Han leder och ansvarar för deklarationsgranskningen och annan kontroll vid taxeringen. Han *bestämmer inför varje års taxering i samråd med riksskatteverket kontrollens omfattning och inriktning.*

Skattechefen får anlita sakkunnig för utredning av taxeringsfråga, som kräver särskild sakkunskap.

Om det behövs, får skattechefen kalla ordförande eller annan ledamot av taxeringsnämnd i länet för att av denne erhålla upplysningar.

24 §

1 mom. Självdeklaration är *dels* allmän självdeklaration, *dels* särskild självdeklaration.

1 mom. Självdeklaration är allmän självdeklaration, särskild självdeklaration *och förenklad självdeklaration enligt lagen (1984:000) om förenklad självdeklaration.*

25 §³

Allmän självdeklaration skall upptaga:

1) den skattskyldiges namn och postadress, hemortskommun, där sådan finnes, och hemvist därstädes, personnummer samt nummer å för honom utfärdad skattsedel å preliminär skatt för året näst före taxeringsåret ävensom beträffande utlänning nationalitet, beträffande utländsk juridisk person det land, där styrelsen haft sitt säte, samt beträffande skattskyldig, som allenast under någon del av beskattningsåret varit i riket bosatt, uppgift

¹Lagen omtryckt 1971:399. Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:773.

²Senaste lydelse 1978:316.

³Senaste lydelse 1983:444.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

om den tid, han sålunda haft bostad härstädes.

2) alla förvärvskällor, beträffande vilka skattskyldighet för beskattningsåret åligger den skattskyldige; och skall därvid i fråga om förvärvskälla, i vilken skattepliktig fastighet ingått, särskilt angivas dels beskaffenheten av den skattskyldiges innehav av fastigheten, dels fastighetens taxeringsvärde året näst före taxeringsåret eller, om sådant värde det året icke varit fastigheten åsatt, dess eljest antagliga värde vid taxeringsårets ingång, dels ock, därest fastigheten icke ingått i förvärvskällan under hela beskattningsåret eller fastigheten ingått däri endast till viss del, huru lång tid eller till vilken del fastigheten sålunda ingått i förvärvskällan,

3) de intäkter och de avdrag, som äro att hänföra till varje förvärvskälla, dock *att ersättning, som enligt bestämmelserna i 37 § 1 mom. 1. g) icke behöver upptagas i kontrolluppgift, ej heller behöver upptagas i deklarationen såsom intäkt,*

3) de intäkter och de avdrag, som äro att hänföra till varje förvärvskälla, dock *med undantag för uppgift som avses i 25 d §.*

4) de allmänna avdrag, som den skattskyldige yrkar få tillgodonjuta vid taxeringen,

5) den skattskyldiges tillgångar och skulder vid slutet av beskattningsåret, ändå att förmögenheten icke uppgår till skattepliktigt belopp, dock endast om och i den mån skattskyldighet för förmögenhet åligger honom.

6) beloppet av den preliminära skatt, som genom skatteavdrag erlagts för året näst före taxeringsåret, ävensom

7) garantibelopp, vilket skall upptagas såsom skattepliktig inkomst för den skattskyldige i dennes hemortskommun,

8) om deklarationen avser fåmansföretag, delägares eller honom närstående persons namn, personnummer och adress och i förekommande fall aktie- eller andelsinnehav tillika med angivande av röstvärde, om olika röstvärden förekomma, dock att uppgifter icke behöva lämnas för närstående person, som ej uppburit ersättning från, träffat avtal eller haft annat därmed jämförligt förhållande med företaget,

9) räntetillägg som skall beaktas vid fastställande av underlag för tilläggsbelopp samt grunderna för beräkning av räntetillägget.

Allmän självdeklaration skall därjämte innehålla de uppgifter, som för särskilda fall föreskrivas i denna lag eller som erfordras för beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen om allmän försäkring.

Ha makar, som ingått äktenskap före ingången av beskattningsåret och under detta år levt tillsammans, var för sig inkomst att taxera enligt lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt, skall vardera maken uppgiva huruvida inkomst av förvärvskälla är A-inkomst eller B-inkomst enligt 9 § 3 mom. nämnda lag. Vad nu sagts om makar skall i tillämpliga delar jämväl gälla i fråga om skattskyldiga som avses i 65 § sista stycket kommunalskattelagen (1928:370).

Har skattskyldig under beskattningsåret varit gift, skall han jämväl uppgiva sådan boets eller andra makens inkomst och förmögenhet, över vilken förvaltningen rättsligen tillkommit honom. Åligger skattskyldigheten

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

andra maken, skall uppgiften lämnas å särskild blankett. Då skattskyldig skall taxeras för barns eller annans förmögenhet, skall uppgift lämnas jämväl om sådan förmögenhet.

Belopp, som upptagas i självdeklaration, skola utföras i hela krontal, så att överskjutande öretal bortfalla.

25 d §

I självdeklaration behöver uppgift inte lämnas om

1) ersättning som enligt bestämmelserna i 37 § 1 mom. 1. g) inte behöver upptagas i kontrolluppgift,

2) avyttring av aktier och andelsrätter som avses i 35 § 3 mom. första stycket kommunalskattelagen (1928:370) om försäljningsvärdet uppgår till högst 1 000 kronor eller

3) avyttring av aktier och andelsrätter som avses i 35 § 3 mom. andra stycket kommunalskattelagen om försäljningsvärdet uppgår till högst 7 000 kronor.

Nuvarande lydelse

37 §

*1 mom.*⁴ Till ledning vid inkomsttaxering och registrering av preliminär A-skatt, som har innehållits genom skatteavdrag, skall varje år utan anmaning avlämnas uppgifter (kontrolluppgifter) för det föregående kalenderåret enligt följande uppställning.

*Uppgiftsskyldig**Vem uppgiften skall avse**Vad uppgiften skall avse*

4 a. Den som utbetalt utdelning å aktie i svenskt aktiebolag, på vilket 3 kap. 8 § aktiebolagslagen (1975:1385) eller lagen (1970:596) om förenklad aktiehantering är tillämplig, liksom bank, som avses i 1 § aktiefondslagen (1974:931), vilken utbetalt utdelning å andel i svensk aktiefond för vilken register föres enligt 31 § sistnämnda lag samt den som utbetalt utdelning från

Den som är berättigad att lyfta utdelning för egen del vid utdelningstillfället.

Den utbetalda utdelningen.

⁴Senaste lydelse 1983:1076.

utländsk juridisk person, om
utdelningen utbetalats genom
Värdepapperscentralen VPC
Aktiebolags försorg.

Föreslagen lydelse

I mom. Till ledning vid inkomsttaxering, förmögenhetstaxering samt registrering av preliminär A-skatt, som har innehållits genom skatteavdrag, skall varje år utan anmanning avlämnas uppgifter (kontrolluppgifter) för det föregående kalenderåret enligt följande uppställning.

<i>Uppgiftsskyldig</i>	<i>Vem uppgiften skall avse</i>	<i>Vad uppgiften skall avse</i>
4 a. Den som utbetalt utdelning å aktie i svenskt aktiebolag, på vilket 3 kap. 8 § aktiebolagslagen (1975:1385) eller lagen (1970:596) om förenklad aktiehantering är tillämplig, liksom bank, som avses i 1 § aktiefondslagen (1974:931), vilken utbetalt utdelning å andel i svensk aktiefond för vilken register föres enligt 31 § sistnämnda lag samt den som utbetalt utdelning från utländsk juridisk person, om utdelningen utbetalats genom Värdepapperscentralen VPC Aktiebolags försorg. <i>Bank eller fondkommissionär, som är auktoriserad förvaltare av aktier enligt lagen om förenklad aktiehantering.</i> 4 b. Den som yrkesmässigt mottagit penningmedel som inlåning eller på annat sätt yrkesmässigt ombesörjt att penningmedel blivit räntebärande och som gottskrivit eller förmedlat ränta.	Den som är berättigad att lyfta utdelning för egen del vid utdelningstillfället. <i>Den för vars räkning bank eller fondkommissionär i egenskap av förvaltare lyft utdelningen.</i> <i>Fysisk person som insatt eller på annat sätt utlånat penningmedel.</i>	Den utbetalda utdelningen och värdet av aktieinnehavet vid beskattningsårets utgång. <i>Gottskriven eller förmedlad sammanlagd ränta samt borgenärs sammanlagda fordran vid årets utgång under förutsättning att räntan uppgår till minst 100 kronor för hela året eller att fordran uppgår till minst 1 000 kronor.</i> <i>Undantag:</i> a) ränta på konto varöver bevis lämnas enligt 6 § lagen (1978:423) om skattelättnader för vissa sparformer eller som avses i lagen (1983:890) om allemanssparande,

Föreslagen lydelse

b) ränta och behållning på konto, som öppnats före 1984 års utgång, under förutsättning att personnummer inte kan anges och att räntan understiger 100 kronor eller fordran understiger 1 000 kronor.

4 c. Den som yrkesmässigt mottagit penningmedel som inlåning eller på annat sätt yrkesmässigt ombesörjt att penningmedel blivit räntebärande och som gottskrivit eller förmedlat ränta.

Juridisk person som insatt eller på annat sätt utlånat penningmedel.

Gottskriven eller förmedlad sammanlagd ränta samt borgenärs sammanlagda fordran vid årets utgång under förutsättning att räntan uppgår till minst 500 kronor för hela året eller att fordran uppgår till minst 5 000 kronor.

Undantag: ränta och behållning på konto, som öppnats före 1984 års utgång, under förutsättning att organisationsnummer inte kan anges och att räntan understiger 100 kronor eller fordran understiger 1 000 kronor.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

2 mom.⁵ Vid avlämnande av uppgifter, varom stadgas i 1 mom., skall iakttas följande.

Avser sådan förmån, varom i 1 mom. första och andra punkterna förmåles, endast en del av året, skall upplysning meddelas om den tidrymd, för vilken förmånen utgått.

I kontrolluppgift, som upptager särskild resekostnads- och traktamentsersättning, skall angivas beloppet av dels resekostnadsersättning och dels traktamentsersättning jämte tid för vilken traktamentsersättning utgått. Därvid skola uppgifter lämnas om traktamentsersättning dels för förrättningar inom riket i enlighet med vad nedan sägs och dels för förrättningar utom riket. I fråga om förrättningar inom riket skola uppgifter lämnas särskilt för förrättningar som icke varit förenade med övernattning (endagsförrättningar), förrättningar som varit förenade med övernattning men icke medfört vistelse mer än femton dygn i följd på en och samma ort (korttidsförrättningar) samt övriga resor (långtidsförrättningar). För endagsförrättningar uppgives utgiven traktamentsersättning och antal dagar. Vid beräkning av antalet dagar för endagsförrättningar medräknas icke sådan endagsförrättning, som varat högst fyra timmar; förrättning som varat mer än fyra timmar

⁵Senaste lydelse 1983:444.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

men högst tio timmar räknas som halv dag; längre förrättning räknas som hel dag. För korttids- och långtidsförrättningar uppgives utgiven traktamentsersättning och antal nätter övernattnings skett. De första femton dygnen av varje långtidsförrättning uppgivas såsom korttidsförrättning. – I kontrolluppgift skall i förekommande fall särskilt anmärkas, att arbetsgivaren utöver traktamentsersättningen, haft utgifter för den anställdes bostad eller uppehälle under förrättningen.

Om skattechefen i det län där arbetsgivarens hemortskommun är belägen medger det, behöver arbetsgivaren, i stället för att lämna uppgift enligt tredje stycket om traktamentsersättning vid förrättning inom riket, endast anmärka i kontrolluppgiften att sådan ersättning utgått. Föresättning för medgivande är att ersättning utgår enligt sådana grunder att den kan antagas icke komma att överstiga avdragsgill ökning i levnadskostnaderna. Motsvarande medgivande kan lämnas även beträffande resekostnadsersättning för färd med allmänt kommunikationsmedel. Medgivande lämnas endast om arbetsgivaren har ett större antal anställda, som mera regelbundet företager tjänsteresor, och medgivandet bedömes vara utan olägenhet för taxeringsarbetet. Medgivande får ej lämnas fåmansföretag i fråga om uppgifter rörande företagsledaren och honom närstående personer samt delägare i företaget. Lämnat medgivande gäller tills vidare. Det kan begränsas till viss grupp av anställda. – Ansökan om medgivande göres hos länsstyrelsen senast den 31 oktober året före taxeringsåret. Talan mot beslut, varigenom ansökan om medgivande avslagits eller medgivande återkallats, föres hos riksskatteverket genom besvär som skola ha inkommit till verket inom en månad från den dag då klaganden erhöll del av beslutet. Mot riksskatteverkets beslut får talan icke föras.

Därest vid avlönings utbetalande avdrag skett för löntagares eller hans efterlevandes pensionering, skall i kontrolluppgiften upptagas bruttolön och vad som avdragits.

Av kontrolluppgift enligt 1 mom. första, andra eller sjunde punkten skall framgå om arbetsgivaren har att för utgivet belopp betala arbetsgivaravgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter. I kontrolluppgift som nu har sagts skall särskilt för sig tas upp representationsersättning och särskilt för sig annan kostnadsersättning än resekostnads- och traktamentsersättning.

I kontrolluppgift skall särskilt för sig tas upp sådant avdrag som har gjorts för preliminär A-skatt eller enligt lagen (1982:1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar.

I kontrolluppgift skall anges namn och postadress samt personnummer eller organisationsnummer för såväl den uppgiftsskyldige som den uppgiften avser. Kan personnummer inte anges för den som uppgiften avser skall redovisas dennes födelsetid. Har den uppgiftsskyldige tilldelats särskilt redovisningsnummer enligt 53 § 1 mom. uppbördslagen (1953:272) skall detta anges i stället för den uppgiftsskyldiges personnummer eller organisationsnummer. I kontrolluppgift som lämnas av fåmansföretag skall anges om personen är företagsledare eller honom närstående person eller delägare i företaget.

Kontrolluppgift, som i 1 mom. tredje punkten sägs och som avser pensionsförsäkring tagen annorledes än i samband med tjänst, skall innehålla

Nuvarande lydelse

uppgift om tidigare och nuvarande ägare till försäkringen och, om möjligt, fång varigenom äganderätten övergått samt, i förekommande fall, den som erhållit förfoganderätten till försäkringen. Kontrolluppgift, som avser pensionsförsäkring tagen i samband med tjänst, skall innehålla uppgift om den som enligt tjänsteavtalet skall åtnjuta pensionsförmånen.

I kontrolluppgift skall lämnas uppgift om lån som har lämnats räntefritt, eller mot ränta understigande sedvanlig ränta, till arbets- eller uppdragstagare, om det sammanlagda värdet av förmåner av detta slag uppgår till mer än 100 kronor. Uppgiften skall avse lånebeloppet och erlagd ränta.

Kontrolluppgift enligt 1 mom. punkterna 1-3, 3 b-3 f eller 8 skall avfattas på blankett enligt fastställt formulär. Särskild uppgiftshandling skall lämnas för varje person.

Riksskatteverket får på ansökan av uppgiftsskyldig medge undantag från bestämmelserna i elfte stycket. Mot riksskatteverkets beslut får talan ej föras.

5 mom.⁶ Den som har att avlämna kontrolluppgift enligt 1 mom. punkterna 1, 2, 3 b-3 f, 7 eller 9 skall senast den 31 januari under taxeringsåret till inkomsttagaren överlämna uppgift med de upplysningar som lämnas i kontrolluppgiften.

Föreslagen lydelse

I kontrolluppgift skall lämnas uppgift om lån som har lämnats räntefritt, eller mot ränta understigande sedvanlig ränta, till arbets- eller uppdragstagare, om det sammanlagda värdet av förmåner av detta slag uppgår till mer än 100 kronor. Uppgiften skall avse lånebeloppet, erlagd ränta och *det sammanlagda värdet av förmånen*.

Kontrolluppgift enligt 1 mom. punkterna 1-3, 3 b-3 f, 4 b eller 8 skall avfattas på blankett enligt fastställt formulär. Särskild uppgiftshandling skall lämnas för varje person.

5 mom. Den som har att avlämna kontrolluppgift enligt 1 mom. punkterna 1, 2, 3 b-3 f, 4 b, 7 eller 9 skall senast den 31 januari under taxeringsåret till inkomsttagaren överlämna uppgift med de upplysningar som lämnas i kontrolluppgiften.

43 §

1 mom.⁷ Envar, som har utbeholdit utdelning på aktier i svenskt aktiebolag, på vilket 3 kap. 8 § aktiebolagslagen (1975:1385) eller lagen (1970:596) om förenklad aktiehantering icke är tillämplig, så ock envar, som här i riket har utbeholdit

a) utdelning på andelar i svensk ekonomisk förening, svensk aktiefond, för vilken register ej förs enligt 31 § aktiefondslagen (1974:931), eller, om den icke har betalats ut genom Värdepapperscentralen VPC Aktiebolag (värdepapperscentralen), från utländsk juridisk person eller

b) ränta, vilken har erlagts mot avlämnande av kupong eller kvitto och icke har betalats ut genom värdepapperscentralen, på obligation, förlagsbevis eller annan för den allmänna rörelsen avsedd förskrivning,

är skyldig att till ledning för egen

är skyldig att till ledning för egen

⁶Senaste lydelse 1983:318.

⁷Senaste lydelse 1983:385.

Nuvarande lydelse

taxering vid mottagandet av utdelningen eller räntan avge särskild uppgift härom. Lyfts beloppet för annans räkning, och överlämnas ej därvid en av denne avgiven vederbörlig uppgift, skall uppgift i stället avges av den, som lyfter beloppet, och därvid uppges namn och hemvist på den, för vars räkning beloppet lyfts. Utbekommer någon utdelning eller ränta mot kupong, som han har förvärvat utan det värdepapper kupongen tillhör, skall också uppges namn och hemvist på den, från vilken kupongen har förvärvats.

Föreslagen lydelse

taxering vid mottagandet av utdelningen eller räntan avge särskild uppgift härom. Lyfts beloppet för annans räkning, och överlämnas ej därvid en av denne avgiven vederbörlig uppgift, skall uppgift i stället avges av den, som lyfter beloppet, såvida inte uppgiftsskyldighet föreligger enligt 37 § 1 mom. punkt 4 a. Därvid skall uppges namn och hemvist på den, för vars räkning beloppet lyfts. Utbekommer någon utdelning eller ränta mot kupong, som han har förvärvat utan det värdepapper kupongen tillhör, skall också uppges namn och hemvist på den, från vilken kupongen har förvärvats.

Uppgift avfattas enligt fastställt formulär och avlämnas till den, som utbetalar utdelning eller ränta. Denne skall tillse att uppgift avlämnas, innan betalning sker.

Den som begär registrering hos värdepapperscentralen av värdepapper som avses berättiga till utdelning från utländsk juridisk person eller som äsytas i första stycket b) skall samtidigt lämna uppgift om namn och hemvist på den, för vilkens räkning utdelningen eller räntan skall lyftas. Ändras förhållande om vilket sådan uppgift har lämnats, skall den som har lämnat uppgiften utan dröjsmål anmäla detta skriftligen till värdepapperscentralen. Bank eller fondkommissionär, som är auktoriserad som förvaltare av aktier enligt lagen om förenklad aktiehantering, är skyldig att lämna sådan uppgift som rör ränta efter anmodan från värdepapperscentralen. Sådan anmodan får ej göras senare än fem år efter utbetalningen av räntan.

68 §^a

Av taxeringsnämnd beslutade taxeringar skall för varje skattskyldig införas i skattelängd.

I skattelängden antecknas särskilt

dels i avseende på statlig inkomstskatt inkomst av olika förvärvskällor med angivande tillika i fråga om skattskyldiga som avses i 11 § 3 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt huruvida inkomsten utgör A-inkomst eller B-inkomst, medgivet avdrag för underskott i förvärvskälla, sammanräknad nettoinkomst (summan av inkomsterna av olika förvärvskällor, minskad med avdrag för underskott), medgivna allmänna avdrag som inte avser underskott i förvärvskälla, taxerad och beskattningsbar inkomst samt räntetillägg och underlag för tilläggsbelopp,

dels beskattningsbar inkomst enligt 2 § lagen (1958:295) om sjömansskatt

^a Senaste lydelse 1983:1091.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

och enligt 1 § 2 mom. nämnda lag skattepliktig dagpenning samt det antal perioder om trettio dagar för vilka den skattskyldige har uppburit sådan inkomst under beskattningsåret, samt sjömansskattenämndens beslut om jämkning enligt 12 § 4 mom. lagen om sjömansskatt.

dels i avseende på kommunal inkomstskatt taxerad och beskattningsbar inkomst,

dels beslut i övrigt, som avser förutsättning för avdrag enligt 48 § 2 och 3 mom. kommunalskattelagen (1928:370) eller för skattereduktion enligt 2 § 4 mom. uppbördslagen (1953:272),

dels beslut, som avser förutsättning för skattereduktion enligt 2 § lagen (1978:423) om skattelättnader för vissa sparformer,

dels beslut om avräkning av utländsk skatt eller tillämpning av progressionsbestämmelser enligt avtal för undvikande av dubbelbeskattning,

dels uppgift om underlag, varpå skogsvärdsavgift skall beräknas,

dels uppgift om underlag, varpå hyreshusavgift skall beräknas,

dels vinstdelningsunderlag,

dels skattepliktig och beskattningsbar förmögenhet, om skatt skall utgå enligt 11 § lagen (1947:577) om statlig förmögenhetskatt.

dels beslut i övrigt, som avser förutsättning för avdrag enligt 48 § 2 och 3 mom. kommunalskattelagen (1928:370),

dels skattepliktig och beskattningsbar förmögenhet, om skatt skall utgå enligt 11 § lagen (1947:577) om statlig förmögenhetskatt,

dels uppgift om taxeringarna beslutats med ledning av förenklad självdeklaration enligt lagen (1984:000) eller annan självdeklaration.

Uppgår den enligt lagen om statlig inkomstskatt beräknade taxerade inkomsten till minst 6 000 kronor för ensamstående och till sammanlagt minst 6 000 kronor för makar, som varit gifta vid ingången av beskattningsåret och under detta år levt tillsammans, skall den beräknade taxerade inkomsten införas, även om beskattningsbar inkomst icke uppkommer.

Skattelängden skall underskrivas av lokal skattemyndighet. Den skall därefter såvitt gäller den årliga taxeringen anses innefatta taxeringsnämndens beslut.

72 a §⁹

Har taxering för inkomst eller förmögenhet som har beslutats av taxeringsnämnd icke införts i skattelängd inom föreskriven tid eller har sådan taxering införts för annan än den taxeringen avsett eller eljest uppenbarligen införts felaktigt i sådan längd, får länsstyrelsen eller den lokala skattemyndigheten besluta om rättelse av längden i denna del. Har beskattningsbar inkomst enligt 2 § lagen (1958:295) om sjömansskatt eller enligt 1 § 2 mom.

⁹Senaste lydelse 1983:444.

Föreslagen lydelse

12 Riksdagen 1984/85. I saml. Nr 180

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

som han inte har haft,

2) att den skattskyldige först efter taxeringsperiodens utgång har styrkt sin rätt till ett i självdeklarationen eller hos taxeringsnämnden yrkat avdrag,

3) att taxeringsnämnden inte har prövat uppgifter som varit tillgängliga för skattemyndigheterna.

Föreligger felaktighet av angivna slag får myndigheten även besluta om därav föranledd ändring av den skattskyldiges eller makens taxering i ovan angivna hänseenden.

Efter utgången av maj månad året efter taxeringsåret får rättelse enligt denna paragraf beslutas endast om anmärkning i fråga om felaktighet av den art som denna paragraf avser dessförinnan har gjorts hos den som har att besluta om rättelsen.

Innan rättelse beslutas skall, om det behövs, yttrande inhämtas från taxeringsnämndens ordförande. Innebär ifrågasatt åtgärd enligt andra eller fjärde stycket höjning av taxering, skall den skattskyldige beredas tillfälle yttra sig innan rättelse sker, om hinder härför ej möter.

Beslutas rättelse eller vägras rättelse som den skattskyldige har yrkat, skall, om detta ej är uppenbart överflödigt, beslutet inom två veckor tillställas den skattskyldige i den ordning som i 69 § 4 mom. föreskrivs i fråga om underrättelse beträffande taxeringsnämnds beslut.

Talan mot beslut i fråga om rättelse enligt denna paragraf förs genom besvär över den taxering som avses med rättelsebeslutet.

100 §¹⁰

Besvär må jämväl i särskild ordning anföras av den skattskyldige,

1) om han taxerats för inkomst eller förmögenhet, som icke är av skattepliktig natur,

2) om han taxerats för inkomst eller förmögenhet, för vilken han icke är skattskyldig,

3) om han taxerats till kommunal inkomstskatt för garantibelopp för fastighet, vilket icke bort för honom upptagas såsom skattepliktig inkomst,

4) om han taxerats för samma inkomst eller förmögenhet på mer än en ort eller eljest taxerats å orätt ort,

5) om hans taxering blivit oriktig på grund av felräkning, misskrivning eller annat uppenbart förbiseende,

6) om han, till följd av underlåtenhet att avgiva deklaration eller annan uppgift eller på grund av felaktighet i deklaration eller i annan uppgift från honom eller i kontrolluppgift eller i handling som legat till

5) om hans taxering blivit oriktig på grund av felräkning, misskrivning eller annat uppenbart förbiseende eller på grund av att kontrolluppgift enligt 37 § saknats eller varit felaktig,

6) om han, till följd av underlåtenhet att avgiva deklaration eller annan uppgift eller på grund av felaktighet i deklaration eller i annan uppgift från honom eller i annan kontrolluppgift än som avses i 5)

¹⁰Senaste lydelse 1982:1100.

Nuvarande lydelse

grund för sådan deklaration eller uppgift, taxerats till väsentligt högre belopp än som svarar mot hans inkomst eller förmögenhet,

7) om han eljest kan åberopa omständighet eller bevis som bort föranleda väsentligt lägre taxering eller väsentligt lägre skatt på grund av taxeringen,

8) om han icke erhållit avräkning av utländsk skatt som han är berättigad till.

I de fall som angivas i första stycket vid 6) och 7) må besvärstalan ej tagas upp till prövning, med mindre den kan grundas på omständighet eller bevis, varom kännedom saknats vid fastställandet av den taxering vari rättelse sökes, och det framstår såsom ursäktligt att den skattskyldige icke i annan ordning åberopat omständigheten eller beviset till vinnande av riktig taxering.

Besvär som avses i denna paragraf må anföras inom fem år efter taxeringsåret.

Föreslagen lydelse

eller i handling som legat till grund för sådan deklaration eller uppgift, taxerats till väsentligt högre belopp än som svarar mot hans inkomst eller förmögenhet,

101 §

*I mom.*¹¹ Taxeringsintendent må inom tid, som angives i 100 §, i där avsedda fall anföras besvär till den skattskyldiges förmån samt i *det* vid 5) i första stycket av samma paragraf omförmälda *fallet* jämväl anföras besvär med yrkande om ändring i taxering till den skattskyldiges nackdel.

I mom. Taxeringsintendent må inom tid, som angives i 100 §, i där avsedda fall anföras besvär till den skattskyldiges förmån samt i *de* vid 5) i första stycket av samma paragraf omförmälda *fallen* jämväl anföras besvär med yrkande om ändring i taxering till den skattskyldiges nackdel. *Besvär till den skattskyldiges nackdel må dock ej anföras om den skatt som inte påförts är att anse som ringa.*

116 f §¹²

Skattetillägg utgår ej i samband med rättelse av felräkning eller misskrivning, som uppenbart framgår av deklaration eller annat skriftligt meddelande från den skattskyldige.

Skattetillägg utgår ej i samband med rättelse av felräkning eller misskrivning, som uppenbart framgår av deklaration eller annat skriftligt meddelande från den skattskyldige. *Detsamma gäller om rättelse sker av uppgift som omfattas av uppgiftsskyldigheten enligt 37 §.*

Skattetillägg utgår ej heller i den mån avvikelse avser bedömning av i skriftligt meddelande framställt yrkande, såsom fråga om yrkat avdrag eller värde av naturaförmån eller tillgång, och avvikelserna icke gäller uppgift i sak.

¹¹ Senaste lydelse 1958:299.

¹² Senaste lydelse 1978:196.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

Har skattskyldig frivilligt rättat oriktig uppgift utgår ej skattetillägg.

Denna lag träder i kraft den

Vid 1986 och 1987 års taxeringar skall i stället för beloppen 100 kronor respektive 1 000 kronor i bestämmelserna i 37 § 1 mom. 4 b samt undantagsbestämmelserna i 4 b och 4 c gälla beloppen 500 kronor respektive 5 000 kronor.

5 Förslag till**Lag om ändring i skattebrottslagen (1971:69)**

Härigenom föreskrivs i fråga om skattebrottslagen (1971:69) att 2 § skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

2 §

Den som till ledning för myndighets beslut i fråga om skatt eller avgift uppsåtligen avger handling med oriktig uppgift och därigenom föranleder att skatt eller avgift påföres med för lågt belopp eller tillgodoräknas med för högt belopp dömes för skattebedrägeri till fängelse i högst två år.

Detsamma gäller den som med avsikt att skatt eller avgift skall påföras med för lågt belopp underlåter att avge deklaration eller därmed jämförlig handling och därigenom föranleder att för lågt belopp påföres honom eller den han företräder.

För skattebedrägeri dömes även den som med uppsåt att skatt skall påföras med för lågt belopp träffar överenskommelse med arbetsgivaren eller annan, som är skyldig att lämna kontrolluppgift enligt 37 § taxeringslagen (1956:623), att denne skall åsidosätta nämnda uppgiftsskyldighet och lämnar självdeklaration enligt lagen (1984:000) om förenklad självdeklaration och därigenom föranleder att skatt påföres med för lågt belopp.

Denna lag träder i kraft den

6 Förslag till Lag om ändring i uppbördslagen (1953:272)

Härigenom föreskrivs i fråga om uppbördslagen (1953:272)¹
dels att 2 § 4 mom. och 4 § 2 mom. skall upphöra att gälla,
dels att 2 § 2 mom., 4 § 1 och 4 mom., 5 och 6 §§, 15 §, 24 § 1 mom., 32 §,
39 § 2 mom., 40 § 1 mom., 45 § 1 mom., 46 § 2 mom. och 69 § 1 mom. samt
anvisningarna till 45 § skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

2 mom.² I denna lag förstås med
slutlig skatt: skatt som har
påförts vid den årliga debiteringen
på grund av taxeringsnämnds beslut
eller på grund av annat beslut, som
enligt gällande föreskrifter skall
beaktas vid sådan debitering, och
återstår efter iakttagande av bestäm-
melserna om nedsättning av skatt
enligt 4 mom. samt 2 § lagen
(1978:423) om skattelättnader för
vissa sparformer och 3 § lagen
(1982:1193) om skattereduktion för
fackföreningsavgift;

slutlig skatt: skatt som har
påförts vid den årliga debiteringen
på grund av taxeringsnämnds beslut
eller på grund av annat beslut, som
enligt gällande föreskrifter skall
beaktas vid sådan debitering, och
återstår efter iakttagande av bestäm-
melserna om nedsättning av skatt
enligt 2 § lagen (1978:423) om
skattelättnader för vissa sparformer
och 3 § lagen (1982:1193) om skatte-
reduktion för fackföreningsavgift;

preliminär skatt: i 3 § nämnd skatt, som betalas i avräkning på slutlig
skatt;

kvarstående skatt: skatt, som återstår att betala, sedan preliminär
skatt har avräknats från slutlig skatt;

tillkommande skatt: skatt som skall betalas på grund av eftertax-
ering eller enligt beslut om debitering sedan påföringen av slutlig skatt har
avslutats;

kvarskatteavgift: avgift enligt 27 § 3 mom.;

respitränta: ränta enligt 32 §;

anståndsränta: ränta enligt 49 § 4 mom.;

ö-skatteränta: ränta enligt 69 § 1 mom.;

restitutionsränta: ränta enligt 69 § 2 mom.;

skattereduktion: nedsätt-

ning av skatt enligt 4 mom.;

inkomstår: det kalenderår, som närmast har föregått taxeringsåret;

uppbördsår: tiden från och med mars månad ett år till och med
februari månad nästföljande år;

uppbörds månad: mars, maj, juli, september, november och januari;

gift skattskyldig: skattskyldig som taxeras med tillämpning av 52 §
1 mom. kommunalskattelagen (1928:370) och 11 § 1 mom. lagen (1947:576)
om statlig inkomstskatt;

¹Lagen omtryckt 1972:75.

Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:771.

²Senaste lydelse 1982:1196.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

ogift skattskyldig: annan skattskyldig fysisk person än nyss har sagts.

4 mom.³ Skattereduktion åtnjutes av ogift skattskyldig, som har hemmavarande barn under 18 år, och av gift skattskyldig, vars make saknar taxerad inkomst enligt lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt, med 1 800 kronor,

av gift skattskyldig, vars make har taxerad inkomst enligt nämnda lag som understiger 6 000 kronor, med 30 procent av det belopp som motsvarar skillnaden mellan 6 000 kronor och den taxerade inkomsten.

Har gifta skattskyldiga var för sig till statlig inkomstskatt taxerad inkomst, som understiger 6 000 kronor, åtnjutes skattereduktion endast av den som har den högsta taxerade inkomsten. Är de taxerade inkomsterna lika stora, tillkommer skattereduktion den äldre av de skattskyldiga.

Skattereduktion enligt första stycket åtnjutes endast av skattskyldig, som varit bosatt här i riket under någon del av beskattningsåret. För gift skattskyldig gäller dessutom följande. För att skattereduktion skall få åtnjutas, skall maken ha varit bosatt här i riket under någon del av beskattningsåret. Avser makens bosättning här i riket större delen av beskattningsåret, sker skattereduktionen enligt första stycket. Avser makens bosättning här i riket endast en mindre del av beskattningsåret, åtnjuter den skattskyldige skattereduktion, om maken saknar taxerad inkomst enligt lagen om statlig inkomstskatt, med 900 kronor, och om maken har taxerad inkomst enligt nämnda lag som understiger 3 000 kronor, med 30 procent av det belopp som motsvarar skillnaden mellan 3 000 kronor

³Senaste lydelse 1979:1159.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

och den taxerade inkomsten.

Vid tillämpningen av bestämmelserna i första, andra och tredje styckena skall som taxerad inkomst anses även under beskattningsåret uppburen beskattningsbar inkomst enligt lagen (1958:295) om sjömansskatt samt enligt 1 § 2 mom. nämnda lag skattepliktig dagpenning. Skattereduktion som tillkommer skattskyldig enligt nämnda bestämmelser skall minskas med en tolfedel för varje period om trettio dagar, för vilken den skattskyldige uppburit inkomst som förut nämnts.

Skattereduktion sker endast i fråga om statlig inkomstskatt, kommunal inkomstskatt, skogsvårdsavgift och skattetillägg enligt taxeringslagen (1956:623).

Bestämmelserna om skattereduktion iakttagas vid debitering av slutlig skatt, tillkommande skatt och preliminär B-skatt samt vid fastställande av preliminär A-skatt. Öretal som uppkommer vid beräkning av skattereduktion bortfaller.

4 §

1 mom.⁴ För inkomst av tjänst som hänför sig till bestämd tidsperiod och uppbärs vid regelbundet återkommande tillfällen eller till arbetsanställning som är avsedd att vara kortare tid än en vecka skall preliminär A-skatt utgå med belopp, som anges i skattetabeller, om inte lokal skattemyndighet har bestämt annat. Skattetabellerna skall ange den preliminära skatt som belöper på olika inkomstbelopp, beräknade för månad eller den kortare tid som anges i tabellerna. Regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer fastställer för varje inkomstår sådana tabeller.

Tabellerna skall grundas på följande förutsättningar, nämligen att inkomsten är oförändrad under inkomståret,

att den skattskyldige endast kommer att taxeras för den inkomst som anges i tabellen,

att den skattskyldige inte skall erlägga annan skatt eller avgift som avses i denna lag än statlig inkomstskatt och kommunal inkomstskatt,

att skattskyldig som avses i 2 mom.

⁴Senaste lydelse 1979:1159.

Nuvarande lydelse

*första stycket 2 och 4 erhåller skatte-
reduktion,*

*a t t den skattskyldige vid taxering
för inkomsten inte erhåller andra
avdrag än grundavdrag och, såvitt
gäller skattskyldig som avses i 2
mom. första stycket 3 och 4, förvärvs-
avdrag.*

*2 mom.⁵ I skattetabellerna skall i
särskilda kolumner tas upp skattebe-
lopp för följande grupper av skatt-
skyldiga, nämligen*

*1) ogift inkomsttagare, som inte
avses under 4, och gift inkomsttaga-
re, vars make har en sammanräknad
nettoinkomst på minst 3 000 kro-
nor,*

*2) gift inkomsttagare, vars make
saknar sammanräknad nettoinkomst
eller har sådan inkomst understigan-
de 3 000 kronor,*

*3) gift inkomsttagare, som är berät-
tigad till förvärvsavdrag,*

*4) ogift inkomsttagare, som är
berättigad till förvärvsavdrag.*

*Ogift inkomsttagare, som är berät-
tigad till skattereduktion men inte till
förvärvsavdrag skall jämföras med
inkomsttagare som avses under 2.*

*4 mom.⁶ I skattetabellerna skall
också tas in en särskild kolumn, vari
anges det belopp varmed preliminär
A-skatt skall beräknas på inkomst
för dag av sådan anställning som är
avsedd vara kortare tid än en vecka.
För samtliga skattetabeller skall
samma belopp anges i den särskilda
kolumnen att tillämpas oberoende av
arbetstagarens civilstånd och annan i
2 mom. angiven omständighet.
Skattebeloppen skall beräknas på
grundval av beräknelig genomsnitt-
lig sysselsättning under året och med*

Föreslagen lydelse

*a t t den skattskyldige vid taxering
för inkomsten inte erhåller andra
avdrag än grundavdrag.*

*4 mom. I skattetabellerna skall
också tas in en särskild kolumn, vari
anges det belopp varmed preliminär
A-skatt skall beräknas på inkomst
för dag av sådan anställning som är
avsedd vara kortare tid än en vecka.
För samtliga skattetabeller skall
samma belopp anges i den särskilda
kolumnen. Skattebeloppen skall be-
räknas på grundval av beräknelig
genomsnittlig sysselsättning under
året och med ledning av för riket
genomsnittlig skattesats till kommu-
nal inkomstskatt föregående år. I*

⁵Senaste lydelse 1979:1159.

⁶Senaste lydelse 1979:1159.

Nuvarande lydelse

ledning av för riket genomsnittlig skattesats till kommunal inkomstskatt föregående år. I övrigt skall vad ovan i denna paragraf sägs i tillämpliga delar gälla vid skattebeloppens beräkning.

Föreslagen lydelse

övrigt skall vad ovan i denna paragraf sägs i tillämpliga delar gälla vid skattebeloppens beräkning.

5 §

Vid beräkning av preliminär A-skatt enligt skattetabell skall för envar skattskyldig, beträffande vilken icke skall tillämpas enligt 4 § 3 mom. andra stycket fastställd särskild tabell, tillämpas den tabell, som avser en sammanlagd utdebitering till kommunal inkomstskatt och landstingsmedel, vilken för skattekrona och skatteöre är lika med det belopp, som för inkomståret bestämts till utdebitering i kommunen eller kommundelen. Ingår i sistnämnda utdebitering öretal, uppgående till högst femtio, användes den tabell, som avser närmast lägre utdebitering. Därest i utdebiteringen ingår öretal, överstigande femtio, tillämpas den tabell som avser närmast högre utdebitering. Att å inkomst av arbetsanställning, som är avsedd att vara kortare tid än en vecka, preliminär A-skatt dock kan beräknas enligt vilken som helst för inkomståret upprättad skattetabell, framgår av bestämmelserna i 4 § 4 mom.

Förhållandena den 1 november året näst före inkomståret äro, där icke i nästföljande stycke annorledes stadgas, avgörande för till vilken i 4 § 2 mom. omförmäld grupp av skattskyldiga vederbörande skall hänföras.

Skall under inkomståret preliminär A-skatt enligt tabell börja utgå för skattskyldig, för vilken skatt icke tidigare sålunda beräknats, skall i fråga om skattskyldigs civilstånd det förhållande, som kan antagas komma att ligga till grund för taxering under året näst efter inkomståret, samt, vad angår frågan om den skattskyldige har hemmavarande barn, förhållandet vid den tidpunkt, då debetsedel jämlikt 35 § sista stycket översändes till skattskyldig, vara avgörande för till vilken i 4 § 2 mom. avsedd grupp av skattskyldiga vederbörande skall hänföras.

Vid tillämpning av andra och tredje styckena här ovan skall iakttagas, att frågan om skattskyldig haft hem-

Nuvvarande lydelse

mavarande barn eller icke bedömes med utgångspunkt från vad som på grund av kommunalskattelagens bestämmelser i sådant hänseende kan antagas komma att ligga till grund för taxering under året näst efter inkomståret.

Föreslagen lydelse

6 §

Preliminär A-skatt enligt skattetabell utgår vid varje tillfälle, då inkomst uppbäres, med det belopp som i vederbörlig tabell i *tillämplig kolumn* anges för det inkomstbelopp och den tidsperiod, varom fråga är.

Beträffande inkomst av anställning varom i 4 § 4 mom. förmäles skall, därest vid ett tillfälle inkomst uppbäres som intjänats under flera dagar, den preliminära A-skatten beräknas på grundval av inkomsten under varje ifrågakommande dag och med tillämpning av skattetabellens kolumn för dagsinkomst.

Är anställningen annan än sådan, varom i 4 § 4 mom. sägs, skall gälla att, därest inkomsten avser annan tidsperiod än som är i skattetabellen upptagen, först uträknas huru mycket av inkomsten som belöper på en i tabellen upptagen tidsperiod av minst en veckas längd. Skatten beräknas därefter med utgångspunkt från det skattebelopp, som skulle utgå för sådan del av inkomsten, och efter förhållandet mellan, å ena sidan, längden av den tidsperiod den uppburna inkomsten avser och, å andra sidan, den i tabellen angivna tidsperiodens längd. Uppbäres vid anställning varom nu är fråga inkomst för kortare tidsperiod än en vecka, skall preliminär skatt icke utgå mer än en gång i veckan. Därvid skola de under samma vecka uppburna inkomstbeloppen sammanräknas och anses på en gång utbetalda.

15 §

Vid preliminär taxering skola beskattningsbar inkomst och beskattningsbar förmögenhet beräknas i enlighet med bestämmelserna i lagen om statlig inkomstskatt, kommunalskattelagen samt lagen om statlig förmögenhetsskatt.

Vid preliminär taxering, som sker under inkomståret, skall hänsyn tagas i fråga om skattskyldigs civilstånd till det förhållande, som kan antagas komma att ligga till grund för taxering under året näst efter inkomståret, samt, vad angår frågan om den skattskyldige har hemmavarande barn, till förhållandena vid den

Preliminär A-skatt enligt skattetabell utgår vid varje tillfälle, då inkomst uppbäres, med det belopp som i vederbörlig tabell anges för det inkomstbelopp och den tidsperiod, varom fråga är.

Nuvarande lydelse

tidpunkt, då taxeringen verkställles.

Vid tillämpning av första och andra styckena här ovan skall iakttas, att frågan om skattskyldig haft hemmavarande barn eller icke bedömes med utgångspunkt från vad som på grund av kommunalskattelagens bestämmelser i sådant hänseende kan antagas komma att ligga till grund för taxering under året näst efter inkomståret.

Föreslagen lydelse

24 §

I mom. I fråga om preliminär A-skatt skall bestämmas *den* skatteta-
bell och kolumn i tabellen, som
jämlikt 4 § 2 mom. och 5 § skola
tillämpas, eller, i förekommande
fall, den särskilda beräkningsgrund
efter vilken skatten skall utgå enligt
den lokala skattemyndighetens be-
slut.

I mom. I fråga om preliminär
A-skatt skall bestämmas *att* skatteta-
bell enligt 5 § skall tillämpas, eller, i
förekommande fall, den särskilda
beräkningsgrund efter vilken
skatten skall utgå enligt den lokala
skattemyndighetens beslut.

32 §⁷

På tillkommande skatt skall skatt-
skyldig betala ränta (*respitränta*). Räntebelopp som understiger
femtio kronor påförs inte. Ränta
utgår för visst kalenderår *efter* den
räntesats som vid den årliga debite-
ringen *det* året gäller *vid beräkning*
av *ö-skatteränta* med tillägg av tre
procentenheter. Vid beräkning av
ränta för tid som infaller efter
utgången av det år då skatten debi-
teras tillämpas dock den räntesats
som gäller för debiteringsåret.

På tillkommande skatt skall skatt-
skyldig betala ränta (*respitränta*). Räntebelopp som understiger
femtio kronor påförs inte. Ränta för
visst kalenderår *beräknas med led-*
ning av den räntesats som *motsvarar*
det av riksbanken fastställda diskon-
to som gäller vid *utgången av decem-*
ber året *före* det år då den årliga
debiteringen *sker* med tillägg av tre
procentenheter. Vid beräkning av
ränta för tid som infaller efter
utgången av det år då skatten debi-
teras tillämpas dock den räntesats
som gäller för debiteringsåret.

Vid beräkning av respitränta gäller,

att i den tillkommande skatten icke inräknas skattetillägg eller försenings-
avgift enligt taxeringslagen och ej heller kvarskatteavgift, respitränta och
anståndsrenta;

att ränta utgår från och med den 1 april året näst efter taxeringsåret, dock
att ränta på ö-skatteränta, restitutionsränta och skatt, som återbetalts enligt
68 § 2 mom. och ingår i tillkommande skatt, skall utgå från utgången av den

⁷Senaste lydelse 1983:977.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

månad, då beloppet utbetalts;

att ränta utgår till och med den månad, då skatten förfaller till betalning eller, om skatten skall betalas under två uppbörds månader, till och med den första uppbörds månaden, dock ej i något fall för längre tid än två år, samt

att ränta utgår i helt krontal, varvid öretal bortfaller.

Andras debitering av tillkommande skatt sker ny beräkning av ränta.

Bestämmelserna i denna lag om tillkommande skatt skall tillämpas på respitränta.

39 §

2 mom. Under januari månad och, då särskilda förhållanden därtill föranleda, jämväl under februari månad må skatteavdrag för gäldande av preliminär A-skatt, beräknad enligt skattetabell, ske enligt den tabell och den kolumn däri, som senast tillämpats under nästföregående inkomstår.

2 mom. Under januari månad och, då särskilda förhållanden därtill föranleda, jämväl under februari månad må skatteavdrag för gäldande av preliminär A-skatt, beräknad enligt skattetabell, ske enligt den tabell, som senast tillämpats under nästföregående inkomstår.

40 §

1 mom. Arbetstagare, som skall vidkännas avdrag för preliminär A-skatt, skall överlämna skattsedel å sådan skatt till arbetsgivaren omedelbart efter det han mottagit den. Annan arbetstagare skall snarast för arbetsgivaren uppvisa skattsedel å preliminär B-skatt, påförd i hemortskommunen, eller skattekort å sådan skatt eller intyg av lokal skattemyndighet, att han icke har att erlägga preliminär A-skatt.

Fullgör icke arbetstagare sin skyldighet enligt första stycket, skall avdrag för preliminär skatt göras enligt skattetabellen för den ort, där arbetsgivaren har sitt kontor eller lönen eljest utbetalas, efter följande grunder, nämligen

1) i fråga om inkomst som avses i 4 § 4 mom.: ett belopp, motsvarande avdrag enligt skattetabellen för sådan inkomst jämte tio procent av nämnda avdrag;

2) i fråga om inkomst som avses i 7 § första stycket: ett belopp, motsvarande avdrag för månadslön enligt den i 4 § 2 mom. första stycket vid 1) avsedda kolumnen i skattetabellen jämte tio procent av nämnda avdrag;

3) i fråga om inkomst som avses i 7 § andra stycket: ett belopp, motsvarande avdrag för sådan inkomst beträffande skattskyldig, som avses i 4 § 2 mom. första stycket vid 1),

2) i fråga om inkomst som avses i 7 § första stycket: ett belopp, motsvarande avdrag för månadslön enligt skattetabellen jämte tio procent av nämnda avdrag;

3) i fråga om inkomst som avses i 7 § andra stycket: avdrag enligt de grunder som riksskatteverket fastställt med stöd av nämnda lagrum jämte tio procent av nämnda avdrag;

Nuvarande lydelse

jämte tio procent av nämnda avdrag;

4) i övriga fall: ett belopp, motsvarande avdrag enligt den i 4 § 2 mom. första stycket vid 1) avsedda kolumnen i skattetabellen jämte tio procent av nämnda avdrag.

Åtnjuter arbetstagaren, förutom kontant inkomst, naturaförmån som avses i 8 § första stycket, skall skatteavdraget enligt andra stycket beräknas även på naturaförmånens värde för den tid lönen avser.

Förhöjningen av avdrag som avses i andra stycket vid 1)-4) skall utgöra minst en krona för daglön, fem kronor för veckolön, tio kronor för halvmånadslön och tvåveckorslön samt tjugo kronor för månadslön.

45 §

1 mom.⁸ Sedan skattsedel på preliminär skatt har utfärdats, får, om bättre överensstämmelse mellan den preliminära och den motsvarande slutliga skatten därigenom kan antagas uppkomma, genom jämkning föreskrivas ändrade grunder för uttagande av den preliminära skatten. Jämkning skall göras bland annat i följande fall, nämligen

1) då skattskyldig har utt erlägga preliminär A-skatt och enligt under rättelse från länsstyrelsen sådan ändring har skett i den skattskyldiges civilstånd, vartill hänsyn skall tagas vid taxering eller debitering under året efter inkomståret;

2) då skattskyldig visar eller, såvitt gäller sambandet mellan honom tillkommande skattereduktion och makes inkomst, gör sannolikt att preliminär A-skatt skall erläggas efter annan kolumn i skattetabellen än som tidigare har fastställts;

3) då skattskyldig gör sannolikt eller det annars för myndigheten framstår såsom troligt, att den preliminära skatten till följd av ändring i inkomst eller i avdrag för omkostnader i förvärvskälla eller beträffande allmänna avdrag eller av annan anledning kommer att avvika från motsvarande slutliga skatt;

4) då skattskyldig visar eller myndigheten annars får kännedom om att den skattskyldiges skatteförmåga

Föreslagen lydelse

4) i övriga fall: ett belopp, motsvarande avdrag enligt den i 4 § 1 mom. omnämnda skattetabellen jämte tio procent av nämnda avdrag.

1) då skattskyldig gör sannolikt eller det annars för myndigheten framstår såsom troligt, att den preliminära skatten till följd av ändring i inkomst eller i avdrag för omkostnader i förvärvskälla eller beträffande allmänna avdrag eller av annan anledning kommer att avvika från motsvarande slutliga skatt;

2) då skattskyldig visar eller myndigheten annars får kännedom om att den skattskyldiges skatteförmåga

⁸Senaste lydelse 1979:489.

Nuvarande lydelse

har blivit väsentligt nedsatt av anledning, som anges i 50 § 2 mom. kommunalskattelagen (1928:370). Jämkning av skäl, som anges i tredje stycket nämnda moment, skall dock inte ske, om den skattskyldige skall betala preliminär A-skatt och således bestämmelserna i 41 § 2 mom. är tillämpliga; eller

5) då genom ändring i inkomstförhållandena eller av annat skäl ändrad skatteform synes påkallad.

I fall, som avses i första stycket under 3), bör såvitt angår preliminär A-skatt jämkning vidtagas bara då på grund av jämkningen preliminär skatt skulle uttagas med minst en femtedel högre eller lägre belopp än som utan jämkning skulle erläggas. Jämkning av preliminär B-skatt i nyss angivna fall bör göras bara då påräknelig taxerad inkomst med minst en femtedel över- eller understiger den tidigare antagna inkomsten, dock med minst 2 000 kr.

Oavsett vad som sägs i föregående stycke, får jämkning verkställas om skillnaden mellan slutlig och annars utgående preliminär skatt skulle bli mer betydande eller det är fråga om nedsatt skatteförmåga eller annan särskild omständighet.

Får lokal skattemyndighet genom anmälan av skattskyldig eller annars vetskap om att preliminär skatt har blivit påförd obehörigen eller med oriktigt belopp eller att felaktighet har ägt rum vid utskrivandet av skattsedel, skall myndigheten vidtaga den jämkning av nämnda skatt, som kan behövas.

Innan jämkning äger rum, skall den skattskyldige beredas tillfälle att yttra sig, om detta inte uppenbarligen är obehövligt.

Jämkning får inte verkställas efter inkomstårets utgång med mindre den preliminära skatten därigenom nedsätts. Ansökan om sådan jämkning skall av skattskyldig inges före utgången av april månad året efter inkomståret.

Föreslagen lydelse

har blivit väsentligt nedsatt av anledning, som anges i 50 § 2 mom. kommunalskattelagen (1928:370). Jämkning av skäl, som anges i tredje stycket nämnda moment, skall dock inte ske, om den skattskyldige skall betala preliminär A-skatt och således bestämmelserna i 41 § 2 mom. är tillämpliga; eller

3) då genom ändring i inkomstförhållandena eller av annat skäl ändrad skatteform synes påkallad.

I fall, som avses i första stycket under 1), bör såvitt angår preliminär A-skatt jämkning vidtagas bara då på grund av jämkningen preliminär skatt skulle uttagas med minst en femtedel högre eller lägre belopp än som utan jämkning skulle erläggas. Jämkning av preliminär B-skatt i nyss angivna fall bör göras bara då påräknelig taxerad inkomst med minst en femtedel över- eller understiger den tidigare antagna inkomsten, dock med minst 2 000 kr.

2 mom. Beslut om jämkning skall tillställas den skattskyldige. Innebär beslutet, att debiterad preliminär skatt, som förfaller till betalning efter det beslutet meddelats, skall utgöras med annat belopp än som tidigare utfärdad skattsedel utvisar, skall därjämte utfärdas ny skattsedel upptagande den ändrade skatten.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

Sker jämkning av preliminär skatt, vilken beräknas enligt skatteta-
 bell, *av anledning som i 45 § 1 mom. under 1) eller 2) sägs*, skall i
 beslutet angivas vilken kolumn i
 tabellen som skall tillämpas vid
 skattens beräkning. *Vidtages jämk-*
ning av sådan preliminär skatt av
annan anledning än nyss sagts, skall i
 beslutet därom angivas, att skatten
 skall beräknas t.ex. å viss del av
 inkomsten eller å inkomsten
 minskad med visst belopp eller ock
 att skatten skall utgå med viss pro-
 cent av inkomsten.

Sker jämkning av preliminär
 skatt, vilken beräknas enligt skatte-
 tabell, skall i beslutet *därom* angi-
 vas, att skatten skall beräknas t.ex. å
 viss del av inkomsten eller å
 inkomsten minskad med visst belopp
 eller ock att skatten skall utgå med
 viss procent av inkomsten.

Vid jämkning av preliminär skatt, vilken utgår efter i 7 § omförmäld
 procentsats, skall i beslutet angivas efter vilken procentsats den ändrade
 skatten skall utgå.

Sker jämkning av preliminär B-skatt, skall skatten beräknas på enahanda
 sätt som i 13, 15 och 25 §§ angives beträffande påföring av sådan skatt efter
 preliminär taxering.

69 §

*1 mom.*⁹ Om preliminär skatt, som har inbetalats eller som, utan att så har
 skett, skall gottskrivas skattskyldig på grund av att arbetsgivaren gjort
 skatteavdrag, överstiger den slutliga skatten skall ränta (*ö-skatteränta*)
 beräknas på det överskjutande beloppet. Vid ränteberäkningen gäller
 bestämmelserna i 27 § 3 mom. andra och tredje styckena i tillämpliga delar.

Ränta utgår för en beräknad tid av
 tolv månader. Har preliminär skatt,
 som avses i 27 § 2 mom. 3, betalats
 efter den 18 januari året efter
 inkomståret men senast den 30 april
 samma år, skall dock ränta på sådan
 skatt utgå för en tid av sex månader.
Räntebeloppet får sammanlagt inte
överstiga 100 000 kronor. Öretal
 som uppkommer vid ränteberäk-
 ningen bortfaller.

Ränta beräknas enligt den ränte-
 sats som motsvarar det av riksban-
 ken fastställda diskonto som gäller
 vid utgången av december året före
 taxeringsåret.

Ränta utgår för en beräknad tid av
 tolv månader. Har preliminär skatt,
 som avses i 27 § 2 mom. 3, betalats
 efter den 18 januari året efter
 inkomståret men senast den 30 april
 samma år, skall dock ränta på sådan
 skatt utgå för en tid av sex månader.
 Öretal som uppkommer vid räntebe-
 räkningen bortfaller.

Ränta beräknas med ledning av
 den räntesats som motsvarar det av
 riksbanken fastställda diskonto som
 gäller vid utgången av december året
 före taxeringsåret enligt följande.
Ränta på överskjutande skatt som

⁹Senaste lydelse 1983:977.

Nuvarande lydelse

Bestämmelserna i denna lag om tillkommande skatt skall tillämpas på ö-skatteränta.

Anvisningar
till 45 §

1. Har skattskyldig, som skall erlagga preliminär A-skatt, enligt underrättelse från länsstyrelsen ändrat civilstånd under förra delen av inkomståret, skall lokal skattemyndighet utan särskild anmälan från den skattskyldige vidtaga den jämkning av nämnda skatt, som må betingas av ändringen.

Lokal skattemyndighet äger jämväl utan särskild anmälan från den skattskyldige upptaga fråga om jämkning av preliminär skatt i övriga i 45 § omnämnda fall. Vid höjning av preliminär skatt utan skattskyldigs medgivande bör iakttas försiktighet, så att för hög sådan skatt icke uttages.

2. För att ernå bättre överensstämmelse mellan slutlig skatt och erlagd preliminärskatt kan genom jämkning föreskrivas, att utbyte skall ske av preliminär A-skatt beräknad enligt skattetabell eller av preliminär B-skatt mot preliminär A-skatt beräknad enligt särskild av lokal skattemyndighet angiven grund. Jämför vidare 3 § och anvisningarna till samma paragraf.

3. Den bevisning, som skattskyldig måste prestera för att erhålla jämkning, är icke lika i de i 45 § 1 mom. under 2)-4) omnämnda fallen. Begäres jämkning jämlikt 2) i nämnda moment på grund av sådan ändring i makes inkomst, som påverkar den skattskyldiges skattereduktion, eller jämlikt samma moment 3), behöver vederbörande endast göra sannolikt, att de ifrågavarande för-

Föreslagen lydelse

uppgår till högst 20 000 kronor beräknas enligt halva den räntesats som nu nämnts. På överskjutande skatt som överstiger 20 000 kronor beräknas ränta enligt en fjärdel av räntesatsen.

Ifrågavarande räntesatser bestäms till procenttal med högst en decimal, varvid avrundningen sker uppåt.

1. Lokal skattemyndighet äger utan särskild anmälan från den skattskyldige upptaga fråga om jämkning av preliminär skatt i övriga i 45 § omnämnda fall. Vid höjning av preliminär skatt utan skattskyldigs medgivande bör iakttas försiktighet, så att för hög sådan skatt icke uttages.

3. Den bevisning, som skattskyldig måste prestera för att erhålla jämkning, är icke lika i de i 45 § 1 mom. 1) och 2) omnämnda fallen. Begäres jämkning enligt 1) i nämnda moment behöver den skattskyldige endast göra sannolikt, att de ifrågavarande förhållandena kommer att vara för handen. I övriga fall har han däremot att styrka, att de berörda omständigheterna verkligen förelig-

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

hållandena komma att vara för handen. I övriga fall har han däremot att styrka, att de berörda omständigheterna verkligen föreligga.

4. (Punkten har upphört att gälla den 31 december 1979, enligt lag 1979:489. Äldre bestämmelser gäller fortfarande när fråga är om preliminär skatt som skall avräknas på slutlig skatt vid den årliga debiteringen år 1980 eller tidigare.)

5. Har skattskyldig under inkomståret, innan beslutet om jämkning meddelats, erlagt högre preliminär skatt än han rätteligen bort göra, skall den för mycket inbetalda skatten icke restitueras. I stället skall den preliminära skatt, som skall erläggas efter beslutet om jämkning, i motsvarande mån reduceras, så att den sammanlagda preliminärskatten kommer att uppgå till belopp, som beräknas böra utgå för inkomståret. Fall kunna förekomma – sådana torde inträffa i synnerhet vid jämkning under senare delen av inkomståret – då preliminärskatten nedsättes med så stort belopp att, trots det den skattskyldige helt befriats från att erlägga dylik skatt under återstående uppbördsterminer under uppbördsåret, han likväl för inkomståret inbetalt högre skatt än han kan antagas hava rätteligen bort göra.

Uppgår det för mycket inbetalda beloppet till minst en femtedel av den slutliga skatt, som kan beräknas komma att utgå, dock till minst etthundra kronor, äger skattskyldig återbekomma det för mycket inbetalda beloppet utan avvaktan å debitering av den slutliga skatten. Äro särskilda förhållanden för handen – fråga är t.ex. om nedsatt skatteförmåga eller om ett särskilt stort skattebelopp – kan myndigheten, även om det angivna villkoret icke är uppfyllt, medgiva att det för mycket erlagda beloppet återbetalas till den skattskyldige.

Denna lag träder i kraft den

7 Förslag till**Lag om ändring i lagen om skattereduktion för fackföreningsavgift (1982:1193)**

Häri genom föreskrivs i fråga om lagen (1982:1193) om skattereduktion för fackföreningsavgift att 4 § skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

4 §

I fråga om skattereduktion för fackföreningsavgift tillämpas 2 § 4 mom. femte och sjätte styckena uppbördslagen (1953:272). Skattereduktion för fackföreningsavgift skall

Skattereduktion för fackföreningsavgift sker endast i fråga om statlig inkomstskatt, kommunal inkomstskatt, skogsvårdsavgift och skattetillägg enligt taxeringslagen

Nuvarande lydelse

tillgodoräknas den skattskyldige före skattereduktion enligt 2 § 4 mom. upphördslagen.

Föreslagen lydelse

(1956:623).

Bestämmelserna om skattereduktion enligt första stycket iakttages vid debitering av slutlig skatt, tillkommande skatt och preliminär B-skatt samt vid fastställande av preliminär A-skatt. Öretal som uppkommer vid beräkning av skattereduktion bortfaller.

Har skattskyldig under beskattningsåret varit skyldig att erlægga sjömansskatt och har denna nedsatts enligt 12 § 4 mom. lagen (1958:295) om sjömansskatt på grund av bestämmelserna i denna lag, skall reduktionsbeloppet minskas med det belopp varmed nedsättning har skett.

Denna lag träder i kraft den

8 Förslag till**Lag om ändring i lagen om sjömansskatt (1958:295)**

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1958:295) om sjömansskatt¹ att 12 § 1 mom. skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

12 §

1 mom.² Gör sjöman, som har att erlægga sjömansskatt enligt 7 §, sannolikt att han året efter beskattningsåret vid taxering enligt lagen om statlig inkomstskatt skulle kunna påräkna avdrag för

a) underskott å egen eller makes förvärvskälla,	
b) utbetalning av periodiskt understöd,	
c) avgift för sådan pensionsförsäkring, som avses i 46 § 2 mom. första stycket 6) kommunalskattelagen (1928:370),	c) avgift för sådan pensionsförsäkring, som avses i 46 § 2 mom. första stycket 6) kommunalskattelagen (1928:370) eller
d) sådant underhåll av icke hemmavarande barn, som avses i 46 § 2 mom. första stycket 4) kommunalskattelagen, eller	
e) nedsatt skatteförmåga	d) nedsatt skatteförmåga

¹Lagen omtryckt 1970:933.

Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:777.

²Senaste lydelse 1982:420.

Nuvarande lydelse

må genom beslut om jämkning föreskrivas, att den eljest beskattningsbara inkomsten skall minskas med belopp motsvarande vad av sådant avdrag kan antagas icke bliva utnyttjat vid nu nämnd taxering.

Jämkning i fall som avses vid a)-d) må dock endast medgivas, om den till sjömansskatt beskattningsbara inkomsten därigenom nedsättes med minst 600 kronor. I fall som avses vid a) skall minskning av inkomsten inte ske vid bestämmande av skatt enligt tabell FT eller NT.

Föreslagen lydelse

Jämkning i fall som avses vid a), b) och c) må dock endast medgivas, om den till sjömansskatt beskattningsbara inkomsten därigenom nedsättes med minst 600 kronor. I fall som avses vid a) skall minskning av inkomsten inte ske vid bestämmande av skatt enligt tabell FT eller NT.

Denna lag träder i kraft den

9 Förslag till**Lag om ändring i lagen om begränsning av skatt i vissa fall (1970:172)**

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1970:172) om begränsning av skatt i vissa fall¹ att 4 § skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*4 §²

Spärrbelopp enligt 3 § jämförs med sammanlagda beloppet av statlig inkomstskatt, förmögenhetsskatt och kommunal inkomstskatt som beräknats för den skattskyldige på grund av taxeringen (skattebeloppet). I skattebeloppet inräknas även sjömansskatt, om den skattskyldige erlagt sådan skatt under beskattningsåret.

Är den skattskyldige berättigad till nedsättning av statlig inkomstskatt eller förmögenhetsskatt genom skattereduktion som avses i 2 § 4 mom. *uppbördslagen* (1953:272), 2 § lagen (1978:423) om skattelättnader för vissa sparformer eller 3 § lagen (1982:1193) om skattereduktion för fackföreningsavgift eller

Är den skattskyldige berättigad till nedsättning av statlig inkomstskatt eller förmögenhetsskatt genom skattereduktion som avses i 2 § lagen (1978:423) om skattelättnader för vissa sparformer eller 3 § lagen (1982:1193) om skattereduktion för fackföreningsavgift eller genom avräkning av utländsk skatt enligt sär-

¹Rubriken ändrad genom 1974:772.

²Senaste lydelse 1982:1198.

Nuvarande lydelse

genom avräkning av utländsk skatt enligt särskilda föreskrifter, skall skattebelopp enligt första stycket beräknas som om skattereduktion eller avräkning av skatt inte hade skett.

Föreslagen lydelse

skilda föreskrifter, skall skattebelopp enligt första stycket beräknas som om skattereduktion eller avräkning av skatt inte hade skett.

Denna lag träder i kraft den

10 Förslag till**Lag om ändring i lagen (1959:551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring**

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1959:551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring^{1,2} att 4 § skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*4 §³

Vid bestämmande av pensionsgrundande inkomst skall, utöver vad som framgår av lagen om allmän försäkring, gälla följande.

Värdet av naturaförmån i form av kost, bostad eller bil till arbetstagare, som avses i 1 § första stycket lagen om sjömansskatt, skall uppskattas i enlighet med vad regeringen eller efter regeringens bemyndigande riksförsäkringsverket föreskriver. Värdet av bilförmån skall uppskattas enligt de grunder som gäller för värdering av förmånen vid debitering och uppbörd av arbetsgivaravgifter enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring. Vad nyss sagts skall jämväl äga tillämpning beträffande förmån av kost, bostad eller bil i fall som avses i 3 § första stycket.

Vid beräkning av inkomst av anställning skall avdrag göras för kostnader som arbetstagaren haft att bestrida i innehavd anställning, i den mån kostnaderna minskade med erhållen kostnadsersättning överstiga *ettusen* kronor.

Vid beräkning av inkomst av anställning skall avdrag göras för kostnader som arbetstagaren haft att bestrida i innehavd anställning, i den mån kostnaderna minskade med erhållen kostnadsersättning överstiga *tvåtusen* kronor.

Riksförsäkringsverket äger meddela särskilda föreskrifter angående beräkning av sådan inkomst av anställning, som enligt lagen om statlig

¹Rubriken ändrad genom 1976:1015.

²Lagen omtryckt 1976:1015.

³Senaste lydelse 1979:651.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

inkomstskatt hänföres till intäkt av jordbruksfastighet eller intäkt av rörelse.

Vid beräkning av inkomst av annat förvärvsarbete skall från inkomst av rörelse avdragas underskott å rörelse under beskattningsåret. I fråga om inkomst av jordbruksfastighet skall motsvarande gälla beträffande underskott å sådan jordbruksfastighet, som brukats av den försäkrade.

Denna lag träder i kraft den

Förteckning över remissinstanserna (SOU 1984:21)

Efter remiss har yttranden över betänkandet (SOU 1984: 21) Förenklad självdeklaration avgetts av riksgäldskontoret, justitiekanslern, riksåklagaren, datainspektionen, riksförsäkringsverket, postverket, bankinspektionen, riksskatteverket, statskontoret, riksrevisionsverket, Göta hovrätt, kammarrätterna i Stockholm och Sundsvall, länsrätten i Göteborgs och Bohus län, länsstyrelserna i Stockholms, Södermanlands, Malmöhus, Göteborgs och Bohus, Skaraborgs, Värmlands, Västernorrlands och Norrbottens län, Centralorganisationen SACO/SR, Folksam, Finansbolagens förening, Fögderichefsföreningen, Föreningen Sveriges skattechefer, Föreningen Sveriges taxeringsdirektörer, Företagens uppgiftslämnardelegation, HSB:s riksförbund, Konungariket Sverige Stadshypotekskassa, Kooperativa förbundet, Landsorganisationen i Sverige (LO), Landstingsförbundet, Lantbrukarnas Riksförbund (LRF), Svenska arbetsgivareföreningen (SAF), Svenska bankföreningen, Svenska företagares riksförbund, Svenska försäkringsbolags riksförbund, Svenska Kommunförbundet, Svenska sparbanksföreningen, Sveriges allmänna hypoteksbank, Sveriges föreningsbankers förbund, Sveriges hantverks- och industriorganisation - Familjeföretagen, Sveriges industriförbund, Sveriges köpmannaförbund, Taxeringsnämndsordförandenas riksförbund, Tjänstemännens centralorganisation och Värdepapperscentralen.

Postverket har åberopat en inom Postgirot upprättad promemoria. LRF har åberopat ett inom Lantbrukarnas skattedelegation upprättat utlåtande. SAF och Sveriges industriförbund har åberopat ett yttrande som avgetts från Näringslivets skattedelegation.

Riksåklagaren har bifogat yttranden från överåklagaren i Göteborgs åklagardistrikt, länsåklagaremyndigheterna i Blekinge län och Kronobergs län samt Kristianstads län. Länsstyrelsen i Stockholms län har bifogat yttranden från de lokala skattemyndigheterna i Stockholms, Huddinge och Lidingö fögderier. Länsstyrelsen i Södermanlands län har bifogat ett yttrande från den lokala skattemyndigheten i Eskilstuna fögderi. Länsstyrelsen i Malmöhus län har bifogat yttranden från de lokala skattemyndigheterna i Malmö, Helsingborgs och Eslövs fögderier samt från Skånes Handelskammare. Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län har bifogat yttranden från de lokala skattemyndigheterna i Göteborgs och Uddevalla fögderier. Länsstyrelsen i Skaraborgs län har bifogat yttranden från de lokala skattemyndigheterna i Skövde och Falköpings fögderier. Länsstyrelsen i Värmlands län har bifogat yttranden från de lokala skattemyndigheterna i Karlstads och Säffle fögderier. Länsstyrelsen i Västernorrlands län har bifogat yttranden från de lokala skattemyndigheterna i Härnösands, Kramfors, Sundsvalls och Örnsköldsviks fögderier. Länsstyrelsen i Norrbottens

län har bifogat ett yttrande från den lokala skattemyndigheten i Luleå fögderi. LO har bifogat yttranden från Svenska Byggnadsarbetareförbundet och Svenska Kommunalarbetsförbundet.

Lokala skattemyndigheterna i Danderyds, Handens, Jakobsbergs, Nacka, Norrtälje, Täby, Sollentuna, Solna och Södertälje fögderier har inkommit med ett gemensamt yttrande. Yttranden har också inkommit från Statistiska centralbyrån, Sveriges bostadsrättsföreningars centralorganisation och Svenska Målarförbundet.

Bilaga 4

De av lagrådet granskade
lagförslagen

1 Förslag till**Lag om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370)**

Härigenom föreskrivs att 19 §, 33 § 1 och 2 mom., 35 § 3 mom., 39 § 1 och 3 mom., 46 § 2 mom., punkt 4 av anvisningarna till 33 § samt punkt 2 av anvisningarna till 50 § kommunalskattelagen (1928: 370) skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*19 §¹

Till skattepliktig inkomst enligt denna lag räknas *icke*:

vad som vid bodelning eller eljest på grund av giftorätt tillfallit make eller vad som förvärvats genom arv, testamente, fördel av oskift bo eller gåva;

vinst vid icke yrkesmässig avyttring av lös egendom i andra fall än som avses i 35 § 3-4 mom.;

vinst i svenskt lotteri eller vinst vid vinstdragning på här i riket utfärdade premieobligationer och ej heller sådan vinst i utländskt lotteri eller vid vinstdragning på utländska premieobligationer, som uppgår till högst 100 kronor;

ersättning, som på grund av försäkring jämlikt lagen (1962: 381) om allmän försäkring, lagen (1954: 243) om yrkesskadeförsäkring eller lagen (1976: 380) om arbetsskadeförsäkring tillfallit den försäkrade, om icke ersättningen grundas på förvärvsinkomst av 6 000 kronor eller högre belopp för år eller utgör föräldrapenning, så ock sådan ersättning enligt annan lag eller särskild författning, som utgått annorledes än på grund av sjukförsäkring, som nyss sagts, till någon vid sjukdom eller olycksfall i arbete eller under militärtjänstgöring eller i fall som avses i lagen (1977: 265) om statligt personskadeskydd eller lagen (1977: 267) om krigsskadeersättning till sjömän om icke ersättningen grundas på förvärvsinkomst av 6 000 kronor eller högre belopp för år, ävensom ersättning, vilken vid sjukdom eller olycksfall tillfallit någon på grund av annan försäkring, som icke tagits i samband med tjänst, dock att till skattepliktig inkomst räknas ersättning i form av pension eller i form av livränta i den mån livräntan är skattepliktig enligt 32 § 1 eller 2 mom., så ock ersättning som utgår på grund av trafikförsäkring eller, med nedan angivet undantag, annan ansvarighetsförsäkring eller på grund av skadeståndsförsäkring och avser förlorad inkomst av skattepliktig natur;

ersättning på grund av ansvarighetsförsäkring enligt grunder som fastställs i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens huvudorganisationer till den del ersättningen utgår under de första trettio dagarna av den tid den skadade är arbetsoförmögen och beräknas så att ersättningen uppgår för insjuknandedagen till högst 30 kronor och för övriga dagar till högst 6 kronor för dag;

¹ Senaste lydelse 1984: 498.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

belopp, som till följd av försäkringsfall eller återköp av försäkringen utgått på grund av kapitalförsäkring;

försäkringsersättning eller annan ersättning för skada på egendom, dock att skatteplikt föreligger dels i den mån ersättningen avser driftbyggnad på jordbruksfastighet, byggnad på fastighet som avses i 24 § 1 mom., byggnad som är avsedd för användning i ägarens rörelse eller sådan del av värdet av markanläggning som får dras av genom årliga värdeminskningsskatt, dels i den mån köpeskilling, som skulle ha influtit om den försäkrade eller skadade egendomen i stället hade sålts, hade varit att hänföra till intäkt av fastighet eller av rörelse och dels i den mån ersättningen eljest motsvarar skattepliktig intäkt av eller avdragsgill omkostnad för fastighet eller rörelse,

vinstandel, återbäring eller premieåterbetalning, som utgått på grund av annan personförsäkring än pensionsförsäkring eller sådan sjuk- eller olycksfallsförsäkring som tagits i samband med tjänst, samt vinstandel, som utgått på grund av skadeförsäkring, och premieåterbetalning på grund av skadeförsäkring, för vilken rätt till avdrag för premie icke förelegat;

ersättning jämlikt lagen (1956: 293) om ersättning åt smittbärare om icke ersättningen grundas på förvärvsinkomst av 6000 kronor eller högre belopp för år;

periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk intäkt, i den mån givaren enligt 20 § eller punkt 5 av anvisningarna till 46 § icke är berättigad till avdrag för utgivet belopp;

stipendier till studerande vid undervisningsanstalter eller eljest avsedda för mottagarens utbildning;

studiestöd enligt 2, 3 eller 4 kap. studiestödslagen (1973: 349), internatbidrag, återbetalningspliktiga studiemedel och resekostnadsersättning enligt 6 och 7 kap. samma lag samt sådant särskilt bidrag vilket enligt av regeringen eller statlig myndighet meddelade bestämmelser utgår till deltagare i arbetsmarknadsutbildning samt med dem i fråga om sådant bidrag likställda, och äger i följd härav den bidragsberättigade icke göra avdrag för kostnader som avsetts skola bestridas med bidrag av förevarande slag;

allmänt barnbidrag;

lön eller annan gottgörelse, för vilken skall erläggas skatt enligt lagen (1958: 295) om sjömansskatt;

kontantunderstöd, som utgives av arbetslöshetsnämnd med bidrag av statsmedel;

handikappersättning enligt 9 kap. 2 och 3 §§ lagen om allmän försäkring, sådan del av vårdbidrag enligt 9 kap. 4 § samma lag som utgör ersättning för merkostnader samt hemsjukvårdsbidrag, som utgår av kommunala eller landstingskommunala medel till den vårdbehövande;

kommunalt bostadstillägg enligt lagen (1962: 392) om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension;

kommunalt bostadstillägg till handikappade;

bostadsbidrag som avses i förordningen (1976: 263) om statliga bostadsbidrag till barnfamiljer, förordningen (1976: 262) om statskommunala bostadsbidrag eller förordningen (1977: 392) om statskom-

bostadsbidrag som avses i förordningen (1976: 263) om statliga bostadsbidrag till barnfamiljer eller förordningen (1976: 262) om statskommunala bostadsbidrag;

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

*munala bostadsbidrag till vissa
folkpensionärer m.fl.;*

sådan gottgörelse för utgift eller kostnad som arbetsgivare uppburit från personalstiftelse ur medel, för vilka avdrag icke medgivits vid taxering, vid första tillfälle dylika medel finnas i stiftelsen;

gottgörelse som arbetsgivare uppburit från pensionsstiftelse, till den del stiftelsen ej ägt andra medel för att lämna gottgörelsen än sådana för vilka avdrag icke åtnjutits vid avsättning till stiftelsen;

kompensation av staten för bensinskatt på bensin som förbrukats vid yrkesmässig användning av motorsåg;

intäkter av försäljning av vilt växande bär och svampar som den skattskyldige själv plockat till den del intäkterna under ett beskattningsår inte överstiger 5000 kronor, såvida intäkterna inte kan hänföras till rörelse som den skattskyldige driver eller utgör lön eller liknande förmån.

intäkter av försäljning av vilt växande bär och svampar som den skattskyldige själv plockat till den del intäkterna under ett beskattningsår inte överstiger 5000 kronor, såvida intäkterna inte kan hänföras till rörelse som den skattskyldige driver eller utgör lön eller liknande förmån;

ränta enligt 69 § 1 mom. uppbördslagen (1953:272).

Beträffande vissa försäkringsbelopp som utgår till lantbrukare m.fl. gäller särskilda bestämmelser i punkt 16 av anvisningarna till 21 §.

(Se vidare anvisningarna.)

33 §

1 mom.² Från intäkt av tjänst må *avdrag* göras för samtliga utgifter, vilka äro att anse som kostnader för fullgörande av tjänsten, såvitt icke för samma kostnader anvisats särskilt anslag, som, på sätt i 32 § 3 mom. är sagt, ej skall upptagas såsom intäkt. Avdrag får i enlighet härmed ske för, bland annat:

avgifter som den skattskyldige erlagt för sjuk- eller olycksfallsförsäkring, som tagits i samband med tjänst, så och avgifter som den skattskyldige i samband med tjänsten erlagt för egen eller efterlevandes pensionering annorledes än genom försäkring;

hyra eller annan kostnad för tjänste- eller arbetslokal, för vilken den skattskyldige haft att själv vidkännas utgift;

kostnad för arbetsbiträde, som den skattskyldige använt för tjänsts utförande och som han själv avlönat;

förlust å medel, för vilka den skattskyldige varit på grund av sin tjänst redovisningsskyldig;

kostnad för resor i tjänsten, där ej, vad angår statstjänst, särskild ersättning varit därför anvisad;

kostnad för facklitteratur, instrument och dylikt, som varit nödigt för tjänstens fullgörande.

² Senaste lydelse 1975: 1347.

Nuvarande lydelse

Har den skattskyldige för sin utbildning eller eljest i och för tjänsten ådragit sig gäld, må ock ränta å sådan gäld avdragas.

2 mom.³ Skattskyldig, som haft intäkt av tjänst i form av kontant lön eller sådan annan ersättning, som enligt 11 kap. 2 § lagen (1962: 381) om allmän försäkring skall anses som inkomst av anställning, skall utöver kostnader som avses i punkterna 3 och 4 av anvisningarna anses ha haft utgifter till ett belopp av minst 1 000 kronor. Avdraget får dock inte överstiga fem procent av intäkten avrundat till närmast högre hundratal kronor.

Skattskyldig, som haft intäkt av tjänst, i annat fall än som avses i första stycket, skall anses ha haft utgifter som avses i 1 mom. till ett belopp av minst 100 kronor.

Vad i första och andra styckena sägs skall inte gälla, om summan av utgifterna uppgår till eller överstiger summan av intäkterna, och inte heller i den mån avdraget genom tillämpning av nämnda stycken skulle komma att överstiga summan av intäkterna.

Föreslagen lydelse

Rätt till avdrag för ränta på skuld som den skattskyldige ådragit sig för sin utbildning eller annars i och för tjänsten föreligger enligt 39 § 1 mom.

2 mom. Skattskyldig, som haft intäkt av tjänst i form av kontant lön eller sådan annan ersättning, som enligt 11 kap. 2 § lagen (1962: 381) om allmän försäkring skall anses som inkomst av anställning, skall utöver kostnader som avses i punkt 3 av anvisningarna anses ha haft utgifter till ett belopp av minst 3 000 kronor. Avdraget får dock inte överstiga tio procent av intäkten avrundat till närmast högre hundratal kronor.

Vad i första stycket sägs skall inte gälla, om summan av utgifterna uppgår till eller överstiger summan av intäkterna, och inte heller i den mån avdraget genom tillämpning av nämnda stycke skulle komma att överstiga summan av intäkterna.

35 §

3 mom.⁴ Realisationsvinst på grund av avyttring av aktie, andel i aktiefond, delbevis eller teckningsrätt till aktie eller andel i ekonomisk förening eller i handelsbolag eller annan rättighet som är jämförlig med här avsedd andelsrätt eller aktie är i sin helhet skattepliktig, om den skattskyldige innehaft egendomen mindre än två år. För vissa aktier och andelar tillämpas bestämmelserna i 3 a mom.

3 mom. Realisationsvinst på grund av avyttring av aktie, andel i aktiefond, delbevis eller teckningsrätt till aktie eller andel i ekonomisk förening eller i handelsbolag eller annan rättighet som är jämförlig med här avsedd andelsrätt eller aktie är i sin helhet skattepliktig, om den skattskyldige innehaft egendomen mindre än två år. *Från sammanlagda beloppet av skattepliktig realisationsvinst enligt detta stycke under ett beskattningsår, minskat med avdragsgill förlust vid*

³ Senaste lydelse 1982: 421.

⁴ Senaste lydelse 1984: 1060.

Nuvarande lydelse

Avyttrar skattskyldig egendom som avses i detta moment och som den skattskyldige innehaft två år eller mera, är 40 procent av vinsten skattepliktig. Från sammanlagda beloppet av skattepliktig realisationsvinst enligt detta stycke under ett beskattningsår, minskat med avdragsgill del av förlust vid avyttring samma år av egendom som avses i detta stycke, äger skattskyldig åtnjuta avdrag med 3 000 kronor. Har den skattskyldige under beskattningsåret varit gift och levt tillsammans med sin make, får sådant avdrag åtnjutas för dem båda gemensamt med 3 000 kronor. I intet fall får dock skattskyldig åtnjuta avdrag med högre belopp än som svarar mot sammanlagda beloppet av skattepliktig realisationsvinst enligt detta stycke minskat med avdragsgill del av förlust som nyss nämnts.

Kan tillämpning av föregående stycke antas hindra strukturrationalisering som är önskvärd från allmän synpunkt, kan regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer medge befrielse därifrån helt eller delvis, om företag som berörs av strukturrationaliseringen gör framställning om detta senast den dag avyttringen sker.

Har egendom som avses i detta moment avyttrats genom sådan tvångsförsäljning som anges i 2 § första stycket 1) lagen (1978:970) om uppskov med beskattning av realisationsvinst, är oavsett tidpunkten för förvärvet - endast 40 procent av vinsten skattepliktig.

Bestämmelsen i 2 mom. tredje stycket äger motsvarande tillämpning på egendom som avses i detta moment.

Har fastighet överlåtits på aktiebolag, handelsbolag eller ekonomisk förening genom fång på vilket lagfart söktes efter den 8 november 1967 av någon som har ett bestämmande inflytande över bolaget eller föreningen, beräknas skattepliktig realisationsvinst vid hans avyttring av aktie eller andel i bolaget eller föreningen som om avyttringen avsett mot aktien eller

Föreslagen lydelse

avyttring samma år av egendom som avses i detta stycke, får den skattskyldige göra avdrag med 1 000 kronor. Avdraget får dock inte överstiga vad som svarar mot sammanlagda beloppet av skattepliktig realisationsvinst enligt detta stycke, minskat med förlust som nyss nämnts. För vissa aktier och andelar tillämpas bestämmelserna i 3 a mom.

Avyttrar skattskyldig egendom som avses i detta moment och som den skattskyldige innehaft två år eller mera, är 40 procent av vinsten skattepliktig. Från sammanlagda beloppet av skattepliktig realisationsvinst enligt detta stycke under ett beskattningsår, minskat med avdragsgill del av förlust vid avyttring samma år av egendom som avses i detta stycke, får den skattskyldige göra avdrag med 2 000 kronor. Avdraget får dock inte överstiga vad som svarar mot sammanlagda beloppet av skattepliktig realisationsvinst enligt detta stycke, minskat med avdragsgill del av förlust som nyss nämnts.

andelen svarande andel av fastigheten. Vad nu sagts får inte föranleda att skattepliktig realisationsvinst beräknas lägre eller att avdragsgill realisationsförlust beräknas högre än enligt reglerna i detta moment. Bestämmelserna i detta stycke gäller endast om sådan fastighet utgör bolagets eller föreningens väsentliga tillgång. De gäller dock inte vid avyttring av aktie i sådant bostadsaktiebolag eller andel i sådan bostadsförening som avses i punkt 2 femte stycket av anvisningarna till 38 §, om avyttringen avser endast rätt till viss eller vissa men ej alla bostadslägenheter i fastigheten. Lika med lagfartsansökan anses annan ansökan hos myndighet om viss åtgärd med återopande av fångeshandlingen. Om vinsten vid försäljning av aktie eller andel på grund av bestämmelserna i detta stycke beräknas enligt de regler, som gäller för beräkning av vinst vid avyttring av fastighet, skall avyttringen anses ha avsett den mot aktien eller andelen svarande andelen av fastigheten.

Avyttrar skattskyldig aktie i aktiebolag och finns vid avyttringen obeskattade vinstmedel i bolaget till följd av att större delen av dess tillgångar före avyttringen av aktien överlåtits på den skattskyldige eller annan, skall som skattepliktig realisationsvinst räknas vad den skattskyldige erhåller för aktien. Vid bedömande av frågan om överlåtelse av större delen av bolagets tillgångar ägt rum skall även beaktas tillgång i bolaget som inom två år efter avyttringen av aktien, direkt eller genom förmedling av annan, överläts på den skattskyldige eller honom närstående person eller på aktiebolag, handelsbolag eller ekonomisk förening, vari den skattskyldige eller honom närstående person har ett bestämmande inflytande. Har överlåtelse av tillgång i bolaget ägt rum efter utgången av det beskattningsår då skattskyldighet för realisationsvinst vid avyttringen av aktie i bolaget uppkom, skall realisationsvinst enligt detta stycke tas till beskattning på samma sätt som vid eftertaxering för nämnda beskattningsår. Vad nu sagts äger motsvarande tillämpning vid avyttring av andel i handelsbolag eller ekonomisk förening. Riksskatteverket får medge undantag från detta stycke, om det kan antas att avyttringen av aktien eller andelen skett i annat syfte än att erhålla obehörig förmån vid beskattningen. Mot beslut av verket i sådan fråga får talan inte föras.

Avyttrar skattskyldig aktie i ett aktiebolag, vari aktierna till huvudsaklig del ägs eller på därmed jämförligt sätt innehas direkt eller genom förmedling av juridisk person - av en fysisk person eller ett fåtal fysiska personer (fämansbolag), till ett annat fämansbolag, vari aktie - direkt eller genom förmedling av annan - ägs eller inom två år efter avyttringen vid något tillfälle kommer att ägas av den skattskyldige eller honom närstående person, skall som skattepliktig realisationsvinst räknas vad den skattskyldige erhåller för aktien. Lika med aktieinnehav i det bolag, som förvärvat aktien, anses den skattskyldiges aktieinnehav i ett annat fämansbolag, som inom två år efter avyttringen förvärvar större delen av tillgångarna i något av fämansbolagen. Har överlåtelse av aktie i det förvärvande bolaget eller i bolag, som förvärvat större delen av tillgångarna i något av fämansbolagen, ägt rum efter utgången av det beskattningsår då skattskyldighet för realisationsvinst enligt detta stycke uppkom får realisationsvinsten tas till beskattning på samma sätt som vid eftertaxering för nämnda beskattningsår. Vad nu föreskrivits äger motsvarande tillämpning i fråga om handelsbolag eller ekonomisk förening eller andel i sådant bolag eller förening liksom teckningsrätt till aktie eller annan rättighet jämförlig med aktie. Sker avyttringen av organisatoriska eller marknadstekniska skäl eller föreligger andra synnerliga skäl, kan regeringen eller myndighet, som regeringen

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

bestämmer, för särskilt fall medge undantag från tillämpning av detta stycke.

Som närstående person räknas i detta moment föräldrar, far- eller morföräldrar, make, avkomling eller avkomlings make, syskon eller syskons make eller avkomling samt dödsbo vari den skattskyldige eller någon av nämnda personer är delägare. Med avkomling avses jämväl styvbarn och fosterbarn.

39 §

1 mom.⁵ Från bruttointäkt som avses i 38 § 1 mom. får avdrag göras för förvaltningskostnad samt för gäldränta, som inte skall dras av enligt bestämmelserna i 22, 25, 29, 33 och 36 §§ samt i 2 mom. av denna paragraf.

3 mom.⁶ Fysisk person, som haft intäkt varom i 38 § 1 mom. förmäles, äger, där bruttointäkten överstiger sammanlagda beloppet av de i 1 mom. avsedda kostnaderna, utöver avdrag för dessa kostnader åtnjuta extra avdrag med 800 kronor. Har den skattskyldige under beskattningsåret varit gift och levt tillsammans med andra maken, må nu avsett avdrag för dem båda gemensamt åtnjutas med 1600 kronor. I intet fall må dock skattskyldig åtnjuta extra avdrag med högre belopp än som svarar mot skillnaden mellan bruttointäkten och summan av de i 1 mom. avsedda kostnaderna.

1 mom. Från bruttointäkt som avses i 38 § 1 mom. får avdrag göras för förvaltningskostnad, för ränta som avses i 33 § 1 mom. andra stycket samt för ränta, som inte skall dras av enligt bestämmelserna i 22, 25, 29 eller 36 §§ eller i 2 mom. av denna paragraf.

Fysisk person får göra avdrag för förvaltningskostnader endast till den del dessa överstiger 1000 kronor under beskattningsåret.

3 mom. Fysisk person, som haft intäkt som anges i 38 § 1 mom., har rätt till extra avdrag med 1600 kronor om bruttointäkten överstiger sammanlagda beloppet av de enligt 1 mom. avdragsgilla kostnaderna. Avdraget får dock inte överstiga vad som svarar mot skillnaden mellan bruttointäkten och summan av de enligt 1 mom. avdragsgilla kostnaderna.

46 §

2 mom.⁷ I hemortskommunen får skattskyldig, som varit bosatt här i riket under hela beskattningsåret, dessutom göra avdrag:

1) för periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk utbetalning, som inte får dras av från inkomsten av särskild förvärvskälla, i den utsträckning som framgår av punkt 5 av anvisningarna;

2) för påförda egenavgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter som inte får dras av från inkomsten av särskild förvärvskälla;

⁵ Senaste lydelse 1979: 612.

⁶ Senaste lydelse 1975: 312.

⁷ Senaste lydelse 1982: 421.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

4) för belopp som den skattskyldige enligt vid självdeklarationen fogat intyg eller annat skriftligt bevis under beskattningsåret har betalat för eller tillgodoräknats som underhåll av icke hemmavarande barn intill dess barnet fyllt 18 år eller intill dess det fyllt 21 år om det genomgår grundskola, gymnasieskola eller därmed jämförlig grundutbildning, dock högst med 3 000 kronor för varje barn;

4) för belopp som den skattskyldige under beskattningsåret har betalat för eller tillgodoräknats som underhåll av icke hemmavarande barn intill dess barnet fyllt 18 år eller intill dess det fyllt 21 år om det genomgår grundskola, gymnasieskola eller därmed jämförlig grundutbildning, dock högst med 3 000 kronor för varje barn;

6) för avgift som den skattskyldige har betalat under beskattningsåret för annan pensionsförsäkring än tjänstepensionsförsäkring, som ägs av arbetsgivare, om försäkringen ägs av den skattskyldige.

Har skattskyldig under beskattningsåret varit skyldig att betala sjömansskatt, medges avdrag för periodiskt understöd, avgift för pensionsförsäkring och underhållsbidrag, som anges i första stycket 4) och 6), endast i den mån hänsyn inte tagits till understödet, avgiften eller underhållsbidraget vid beräkningen av sjömansskatt.

Om skattskyldig varit bosatt här i riket endast under en del av beskattningsåret, medges avdrag som nu sagts bara i den mån det belöper på nämnda tid.

Avdrag för avgift som avses i första stycket 6) får inte överstiga den skattskyldiges A-inkomst för antingen beskattningsåret eller året närmast dessförinnan och beräknas med hänsyn till storleken av sådan inkomst. I fråga om sådan A-inkomst som hänför sig till jordbruksfastighet eller rörelse eller som hänför sig till anställning, om den skattskyldige helt saknar pensionsrätt i anställning och inte är anställd i aktiebolag eller ekonomisk förening vari han har sådant bestämmande inflytande som avses i punkt 2 c femte stycket av anvisningarna till 29 §, får avdraget uppgå till sammanlagt högst 35 procent av inkomsten till den del den inte överstiger tjugo gånger det basbelopp som enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring bestämts för året närmast före taxeringsåret samt högst 25 procent av den del av inkomsten som överstiger tjugo men inte trettio gånger nämnda basbelopp. I fråga om övrig A-inkomst får avdraget uppgå till högst 10 procent av inkomsten till den del den tillsammans med A-inkomst enligt föregående mening överstiger tjugo gånger nämnda basbelopp. I stället för vad som angivits i andra och tredje meningarna av detta stycke får avdraget beräknas till högst ett belopp motsvarande angivet basbelopp jämte 30 procent av inkomst som hänför sig till jordbruksfastighet eller rörelse intill en sammanlagd A-inkomst motsvarande tre gånger samma basbelopp. Avdraget beräknas i sin helhet antingen på inkomst som skall tas upp till beskattning under beskattningsåret eller på inkomst året närmast dessförinnan. Med A-inkomst avses inkomst som enligt 9 § 3 mom. andra stycket lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt är att anse som A-inkomst. Till A-inkomst räknas även inkomst ombord enligt lagen (1958: 295) om sjömansskatt samt enligt 1 § 2 mom. nämnda lag skattepliktig dagpenning.

Om särskilda skäl föreligger får riksskatteverket efter ansökan besluta att avdrag för avgift för pensionsförsäkring får medges med högre belopp

än som följer av bestämmelserna i föregående stycke. Därvid skall dock följande gälla. För skattskyldig, som redovisar inkomst som är att anse som A-inkomst endast av tjänst men som i huvudsak saknar pensionsrätt i anställning, får avdrag medges högst med belopp, beräknat som för inkomst av jordbruksfastighet eller rörelse på det sätt som föreskrivits i föregående stycke. Har sådan skattskyldig erhållit särskild ersättning i samband med att anställning upphört och har han ej skaffat sig ett betryggande pensionsskydd, får dock avdrag medges med högre belopp. Avdrag som avses i de två närmast föregående meningarna får dock inte beräknas för inkomst som härrör från aktiebolag eller ekonomisk förening vari den skattskyldige har sådant bestämmande inflytande som avses i punkt 2 e femte stycket av anvisningarna till 29 §. Har skattskyldig, som – själv eller genom förmedling av juridisk person – drivit jordbruk, skogsbruk eller rörelse, upphört med driften i förvärvskällan och har han under verksamhetstiden ej skaffat sig ett betryggande pensionsskydd, får avdrag beräknas även på sådan inkomst som enligt 9 § 3 mom. andra stycket lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt är att anse som B-inkomst. Avdraget får i detta fall beräknas med beaktande av det antal år den skattskyldige drivit jordbruket, skogsbruket eller rörelsen, dock högst för tio år. Hänsyn skall vid bedömningen av avdragets storlek tas till den skattskyldiges övriga pensionsskydd och andra möjligheter till avdrag för avgift som avses i första stycket 6). Avdraget får dock inte överstiga ett belopp som för varje år som driften pågått motsvarar tio gånger det basbelopp som enligt lagen om allmän försäkring bestämts för det år driften i förvärvskällan upphört och ej heller summan av de belopp som under beskattningsåret redovisats som nettointäkt av förvärvskällan och sådan inkomst av tillfällig förvärvsverksamhet som är att hänföra till vinst med anledning av överlåtelse av förvärvskällan. Har riksskatteverket enligt punkt 1 tredje stycket av anvisningarna till 31 § medgivit att dödsbo tar pensionsförsäkring, anger riksskatteverket det högsta belopp varmed avdrag för avgift för försäkringen får medges. Härvid iakttas i tillämpliga delar bestämmelserna i detta stycke om avdrag för skattskyldig som upphört med driften i en förvärvskälla. Mot beslut av riksskatteverket i fråga som avses i detta stycke får talan inte föras.

Har skattskyldig erlagt avgift som avses i första stycket 6) men har avdrag för avgiften helt eller delvis inte kunnat utnyttjas enligt bestämmelserna i fjärde stycket, medges avdrag för ej utnyttjat belopp vid taxering för det påföljande beskattningsåret. Sådant avdrag medges dock inte med belopp som tillsammans med erlagd avgift sistnämnda år överstiger vad som anges i fjärde stycket.

Oavsett föreskrifterna i de föregående styckena medges avdrag för avgift som avses i första stycket 6) i hemortskommunen inte med högre belopp än skillnaden mellan sammanlagda beloppet av inkomster från förvärvskällor, som är skattepliktiga i kommunen, och övriga avdrag enligt denna paragraf. Kan avdrag för avgift som avses i första stycket 6) inte utnyttjas i hemortskommunen, medges avdrag för återstoden i annan kommun med belopp intill den där redovisade inkomsten, i förekommande fall efter andra avdrag enligt denna paragraf som medges vid taxeringen i kommunen. Avdrag, som på grund av vad nu sagts inte kunnat utnyttjas vid taxeringen för det beskattningsår då avgiften betalades, får utnyttjas senast vid taxering för sjätte beskattningsåret efter betalningsåret. Inte heller i sistnämnda fall får avdraget överstiga vad som återstår sedan övriga avdrag enligt denna paragraf gjorts.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse**Anvisningar
till 33 §*

4.⁸ Även för det fall, att skattskyldig enligt punkt 3 här ovan icke är berättigad till avdrag för ökade levnadskostnader, äger han dock rätt avdraga skäligheten för resor till och från arbetsplatsen, där denna varit belägen på sådant avstånd från hans bostad, att han behövt anlita och även anlitat särskilt fortskaffningsmedel.

Om avståndet mellan den skattskyldiges bostad och arbetsplats uppgår till minst fem kilometer och det klart framgår att användandet av egen bil för resa till och från arbetsplatsen regelmässigt medför en tidsvinst på minst två timmar i jämförelse med allmänt kommunikationsmedel medges avdrag för kostnader för resa med egen bil. Sådant avdrag medges också om den skattskyldige använder bilen i tjänsten under minst 60 dagar för år räknat för de dagar som bilen används i tjänsten. Om bilen används i tjänsten under minst 160 dagar för år räknat medges avdrag under alla de dagar som bilen används för resor mellan bostad och arbetsplats. Användning i tjänsten beaktas dock endast om den uppgår till minst 300 mil för år räknat. Avdraget skall bestämmas enligt schablon på grundval av genomsnittliga kostnader för mindre bil och med hänsyn till de kostnader, som är direkt beroende av körd vägsträcka (milbundna kostnader). Regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer fastställer för varje taxeringsår föreskrifter för beräkningen av avdrag i dessa fall.

För skattskyldig som på grund av ålder, sjukdom eller handikapp är nödsakad att använda bil tillämpas inte bestämmelserna i andra stycket. Detsamma gäller skattskyldig som är tvungen att använda större bil på grund av skrymmande last.

*Avdrag för kostnader för resor
till och från arbetsplatsen medges
bara för den del av kostnaderna
som överstiger 1000 kronor under
beskattningsåret.*

till 50 §

2.⁹ Vid bedömningen av om skattskyldigs inkomst till icke obetydlig del utgjorts av folkpension iakttages följande. Som folkpension räknas icke barnpension eller vårdbidrag. Den omständigheten att folkpension under ett beskattningsår utgått med ett ringa belopp, t. ex. till följd av att folkpensionen icke åtnjutits under hela året, utgör icke hinder mot att medgiva den skattskyldige avdrag. Avgörande för bedömningen i detta fall är huruvida folkpensionen, om den ut-

2. Vid bedömningen av om skattskyldigs inkomst till icke obetydlig del utgjorts av folkpension iakttages följande. Som folkpension räknas icke barnpension eller vårdbidrag. Folkpension skall anses utgöra en icke obetydlig del av den skattskyldiges inkomst om den utgått till minst 6000 kronor eller minst en femtedel av den sammanräknade inkomsten. Som folkpension behandlas även tilläggspension i den mån den enligt lagen (1969:205) om pensionstillskott för-

⁸ Senaste lydelse 1983: 1051.

⁹ Senaste lydelse 1983: 970.

Nuvarande lydelse

gått i full utsträckning, utgjort en icke obetydlig del av inkomsten. Som folkpension behandlas även tilläggspension i den mån den enligt lagen om pensionstillskott föranlett avräkning av pensionstillskott.

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer fastställer närmare föreskrifter för avdragsberäkningen enligt nedan angivna grunder.

Avdraget skall i första hand bestämmas med hänsyn till storleken av den skattskyldiges taxerade inkomst enligt lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt. Överstiger denna inkomst inte visst högsta belopp, skall avdraget beräknas till vad som behövs för att den skattskyldige inte skall påföras högre statligt beskattningsbar inkomst än 7 500 kronor. Detta högsta inkomstbelopp motsvarar taxerad inkomst för skattskyldig som under beskattningsåret inte haft annan inkomst än ålderspension enligt 6 kap. 2 § första stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring och pensionstillskott enligt 2 § lagen om pensions- tillskott *samt åtnjutit avdrag endast med 100 kronor enligt 33 § 2 mom. andra stycket.* För gift skattskyldig, som uppburit folkpension med belopp som tillkommer gift vars make uppbär folkpension, beräknas det högsta inkomstbeloppet med utgångspunkt från en pension utgörande 78,5 procent av basbeloppet. För övriga skattskyldiga beräknas det med utgångspunkt från en pension utgörande 96 procent av basbeloppet. Sistnämnda beräkningsgrund gäller också om gift skattskyldig under viss del av beskattningsåret uppburit folkpension med belopp som tillkommer gift vars make uppbär folkpension, och under återstoden av året uppburit folkpension med belopp som tillkommer gift vars make saknar folkpension.

Föreslagen lydelse

anlett avräkning av pensionstillskott.

Avdraget skall i första hand bestämmas med hänsyn till storleken av den skattskyldiges taxerade inkomst enligt lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt. Överstiger denna inkomst inte visst högsta belopp, skall avdraget beräknas till vad som behövs för att den skattskyldige inte skall påföras högre statligt beskattningsbar inkomst än 7 500 kronor. Detta högsta inkomstbelopp motsvarar taxerad inkomst för skattskyldig som under beskattningsåret inte haft annan inkomst än ålderspension enligt 6 kap. 2 § första stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring och pensionstillskott enligt 2 § lagen om pensions- tillskott. För gift skattskyldig, som uppburit folkpension med belopp som tillkommer gift vars make uppbär folkpension, beräknas det högsta inkomstbeloppet med utgångspunkt från en pension utgörande 78,5 procent av basbeloppet. För övriga skattskyldiga beräknas det med utgångspunkt från en pension utgörande 96 procent av basbeloppet. Sistnämnda beräkningsgrund gäller också om gift skattskyldig under viss del av beskattningsåret uppburit folkpension med belopp som tillkommer gift vars make uppbär folkpension, och under återstoden av året uppburit folkpension med belopp som tillkommer gift vars make saknar folkpension.

Om skattskyldigs statligt taxerade inkomst överstiger det högsta inkomstbeloppet enligt föregående stycke, reduceras avdraget med belopp

motsvarande 66 2/3 procent av taxerad inkomst mellan det belopp vid vilket högsta extra avdrag utgår och ett belopp som är 3 basenheter större, med 40 procent av taxerad inkomst inom ett därpå följande inkomstskikt av 1.5 basenheters bredd och med 33 1/3 procent av taxerad inkomst därutöver.

Det avdrag som beräknas med hänsyn till skattskyldigs statligt taxerade inkomst jämkas, om värdet av skattepliktig förmögenhet överstiger 90 000 kronor. Om förmögenhetsvärdet överstiger 150 000 kronor, skall avdrag inte medges. Fastighet, som avses i 24 § 2 mom., samt sådan bostadsbyggnad med tillhörande tomt på jordbruksfastighet, som används som bostad av den skattskyldige, skall inräknas i förmögenhetsvärdet med belopp som motsvarar 1/10 av skillnaden mellan fastighetens respektive bostadsbyggnadens och tomtens taxeringsvärde året före taxeringsåret och lånat kapital, som nedlagts i fastigheten respektive i bostadsbyggnaden och tomten i den mån skillnaden inte överstiger 250 000 kronor. Är skillnaden större beräknas värdet till 25 000 kronor jämte den del av skillnaden som överstiger 250 000 kronor. Vid beräkning av hur stort lånat kapital som lagts ner i bostadsbyggnaden och tomten, skall på dessa anses belöpa så stor del av låneskulderna i förvärvskällan som byggnadens och tomtmarkens taxeringsvärde utgör av det sammanlagda värdet av tillgångarna i förvärvskällan inklusive byggnaden och tomtmarken. Har den skattskyldige eller hans make flera sådana fastigheter, som avses här, gäller bestämmelserna endast för en fastighet och då i första hand för fastighet som utgör stadigvarande bostad för den skattskyldige.

Här ovan angivna grunder för avdragsberäkningen får frångås, när särskilda omständigheter föranleda det.

Vid beräkning av avdrag för gift skattskyldig iakttages bestämmelserna i 52 § 1 mom. sista stycket.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1986 och tillämpas första gången vid 1987 års taxering.

2 Förslag till

Lag om ändring i taxeringslagen (1956: 623)

Härigenom föreskrivs i fråga om taxeringslagen (1956: 623)¹

dels att 2 § 2 mom., 25 och 36 §§, 37 § 1 och 5 mom., 39 § 1 mom., 43 § 2 mom., 100 §, 101 § 1 mom. samt 116 f, 116 g och 120 §§ skall ha nedan angivna lydelse,

dels att i lagen skall införas nya bestämmelser, 24, 25 d och 28 §§, 37 § 8 mom. samt 66 a, 66 b och 70 §§, av nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

2 mom.² Beteckningarna *taxeringsår*, *beskattningsår* och *hemortskommun* hava i denna lag samma innebörd som i kommunalskattelagen (1928: 370).

Vidare skola vid taxering enligt denna lag bestämmelserna i 4 § andra stycket kommunalskattelagen äga motsvarande tillämpning.

Huruvida någon är att anse såsom *bosatt här i riket*, skall avgöras efter de i anvisningarna till 53 § kommunalskattelagen stadgade grunderna.

Vad i denna lag stadgas om person, som varit här i riket bosatt, skall äga tillämpning jämväl å person, som i Sverige stadigvarande vistats utan att vara härstädes bosatt.

Vad i denna lag sägs om makar skall i tillämpliga delar jämväl gälla i fråga om skattskyldiga som avses i 65 § sista stycket kommunalskattelagen.

Med att en skattskyldig samtaxeras förstås i denna lag att den skattskyldige taxeras med tillämpning av 52 § 1 mom. kommunalskattelagen och 11 § 1 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt.

24 §³

1 m o m. *Självdeklaration* är allmän självdeklaration eller förenklad självdeklaration. Förenklad självdeklaration får avlämnas av fysisk person under de förutsättningar som anges i 2 mom.

2 m o m. Fysisk person får, om inte annat följer av 3 mom., avlämna förenklad självdeklaration, om vad som skall redovisas i fråga om intäkter och avdrag avser endast

¹ Lagen omtryckt 1971: 399.

Senaste lydelse av lagens rubrik 1974: 773.

² Senaste lydelse 1974: 773.

³ Förutvarande 24 § upphävd genom 1984: 1081.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1. inkomst av annan fastighet beträffande högst två fastigheter som den skattskyldige innehaft hela beskattningsåret och för vilka dels intäkten skall beräknas enligt 24 § 2 mom. kommunalskattelagen (1928:370), dels taxeringsvärde har bestämts för beskattningsåret,

2. inkomst av tjänst samt intäkten utgått i pengar och annat avdrag än som avses i 33 § 2 mom. kommunalskattelagen inte yrkas för kostnader för fullgörande av tjänsten,

3. inkomst av kapital samt avdrag för kostnader yrkas endast för ränta och intäkten utgörs av

a) ränta,

b) utdelning på svenska aktier och andelar i svenska aktiefonder eller ekonomiska föreningar eller

c) sådan förmån av fastighet som skall tas upp som skattepliktig intäkt enligt punkt 2 andra stycket av anvisningarna till 38 § kommunalskattelagen och förmånen inte har överlåtits under beskattningsåret,

4. allmänt avdrag för underhåll av icke hemmavarande barn eller för avgift för pensionsförsäkring eller

5. sådant avdrag för nedsatt skatteförmåga som avses i 50 § 2 mom. andra eller fjärde stycket kommunalskattelagen.

3 m o m. Förenklad självdeklaration får inte avlämnas, om

1. den skattskyldige eller den med vilken den skattskyldige skall samtaxeras inte varit bosatt här i riket under hela beskattningsåret,

2. den skattskyldige under beskattningsåret haft inkomst av anställning i utlandet eller annars från utlandet haft inkomst eller vid utgången av beskattningsåret där ägt skattepliktig förmögenhet,

3. den skattskyldige under beskattningsåret varit skyldig att betala sjömansskatt enligt lagen (1958:295) om sjömansskatt,

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

4. den skattskyldige är företagsledare i fåmansföretag, närstående till sådan person eller delägare i fåmansföretag,

5. den skattskyldige skall samtaxeras med person som är skyldig att lämna uppgift om inkomst av rörelse eller jordbruksfastighet eller av annan fastighet, för vilken intäkten skall beräknas enligt 24 § 1 mom. kommunalskattelagen (1928:370) eller

6. den skattskyldige skall redovisa sådant räntetillägg som avses i 10 § 6 mom. fjärde stycket lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt.

25 §⁴

Självdeklaration skall uppta:

Allmän självdeklaration skall uppta

1) den skattskyldiges namn och postadress, hemortskommun, där sådan finnes, och hemvist därstädes, personnummer samt nummer å för honom utfärdad skattsedel å preliminär skatt för året näst före taxeringsåret även-
som beträffande utlänning nationalitet, beträffande utländsk juridisk person det land, där styrelsen haft sitt säte, samt beträffande skattskyldig, som allenast under någon del av beskattningsåret varit i riket bosatt, uppgift om den tid, han sålunda haft bostad härstädes,

2) alla förvärvskällor, beträffande vilka skattskyldighet för beskattningsåret åligger den skattskyldige; och skall därvid i fråga om förvärvskälla, i vilken skattepliktig fastighet ingått, särskilt angivas dels beskaffenheten av den skattskyldiges innehav av fastigheten, dels fastighetens taxeringsvärde året näst före taxeringsåret eller, om sådant värde det året icke varit fastigheten åsatt, dess eljest antagliga värde vid taxeringsårets ingång, dels ock, därest fastigheten icke ingått i förvärvskällan under hela beskattningsåret eller fastigheten ingått däri endast till viss del, huru lång tid eller till vilken del fastigheten sålunda ingått i förvärvskällan,

3) de intäkter och de avdrag, som äro att hänföra till varje förvärvskälla, dock att ersättning, som enligt bestämmelserna i 37 § 1 mom. 1. g) icke behöver upptagas i kontrolluppgift, ej heller behöver upptagas i deklarationen såsom intäkt,

4) de allmänna avdrag, som den skattskyldige yrkar få tillgodonjuta vid taxeringen,

5) den skattskyldige tillgångar och skulder vid slutet av beskattningsåret, ändå att förmögenheten icke uppgår till skattepliktigt belopp, dock endast om och i den mån skattskyldighet för förmögenhet åligger honom,

6) beloppet av den preliminära skatt, som genom skatteavdrag erlagts för året näst före taxeringsåret, ävensom

7) garantibelopp,

⁴ Senaste lydelse 1984: 1081.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

8) om deklarationen avser fåmansföretag, delägares eller honom närstående persons namn, personnummer och adress och i förekommande fall aktie- eller andelsinnehav tillika med angivande av röstvärde, om olika röstvärden förekomma, dock att uppgifter icke behöva lämnas för närstående person, som ej uppburit ersättning från, träffat avtal eller haft annat därmed jämförligt förhållande med företaget.

9) räntetillägg som skall beaktas vid fastställande av underlag för tilläggsbelopp samt grunderna för beräkning av räntetillägg.

Självdeklaration skall därjämte innehålla de uppgifter, som för särskilda fall föreskrivs i denna lag eller som erfordras för beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen om allmän försäkring eller för beräkning av skogsvårdsavgift enligt lagen (1946:324) om skogsvårdsavgift eller fastighetsskatt enligt lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt.

Allmän självdeklaration skall därjämte innehålla de uppgifter, som för särskilda fall föreskrivs i denna lag eller som erfordras för beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring eller för beräkning av skogsvårdsavgift enligt lagen (1946:324) om skogsvårdsavgift eller fastighetsskatt enligt lagen (1984:1052) om statlig fastighets-skatt.

Ha makar, som ingått äktenskap före ingången av beskattningsåret och under detta år levt tillsammans, var för sig inkomst att taxera enligt lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt, skall vardera maken uppgiva huruvida inkomst av förvärvskälla är A-inkomst eller B-inkomst enligt 9 § 3 mom. nämnda lag. Vad nu sagts om makar skall i tillämpliga delar jämväl gälla i fråga om skattskyldiga som avses i 65 § sista stycket kommunalskattelagen (1928:370).

Har skattskyldig under beskattningsåret varit gift, skall han jämväl uppgiva sådan boets eller andra makens inkomst och förmögenhet, över vilken förvaltningen rättsligen tillkommit honom. Åligger skattskyldigheten andra maken, skall uppgiften lämnas å särskild blankett. Då skattskyldig skall taxeras för barns eller annans förmögenhet, skall uppgift lämnas jämväl om sådan förmögenhet.

Belopp, som upptagas i självdeklaration, skola utföras i hela krontal, så att överskjutande öretal bortfalla.

25 d §

I självdeklaration behöver uppgift inte lämnas beträffande

1) avyttring av egendom som avses i 35 § 3 mom. första stycket kommunalskattelagen (1928:370), om det sammanlagda försäljningsvärdet under beskattningsåret uppgått till högst 1 000 kronor eller

2) avyttring som avses i 35 § 3 mom. andra stycket kommunalskattelagen, om det sammanlagda försäljningsvärdet under beskattningsåret uppgått till högst 6 600 kronor.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

28 §⁵

Förenklad självdeklaration skall uppta

1) den skattskyldiges namn, personnummer, postadress och hemortskommun,

2) de uppgifter som behövs för att bestämma huruvida den skattskyldige skall samtaxeras eller inte,

3) de intäkter och avdrag som är att hänföra till inkomst av annan fastighet, varvid särskilt skall anges fastighetens taxeringsvärde för beskattningsåret,

4) de intäkter som är att hänföra till inkomst av tjänst och som den skattskyldige inte har fått meddelande om enligt 37 § 5 mom., med undantag av ersättning som enligt bestämmelsen i 37 § 1 mom. lg inte behöver tas upp i kontrolluppgift,

5) de intäkter som är att hänföra till inkomst av kapital och som den skattskyldige inte har fått meddelande om enligt 37 § 5 mom. samt de avdrag för ränta som den skattskyldige yrkar,

6) garantibelopp,

7) de avdrag som den skattskyldige yrkar för underhåll av icke hemmavarande barn, för avgift för pensionsförsäkring eller för nedsatt skatteförmåga enligt 50 § 2 mom. andra stycket kommunalskattelagen (1928:370),

8) den skattskyldiges tillgångar och skulder vid utgången av beskattningsåret, om hans skattepliktiga förmögenhetstillgångar uppgick till minst 90 000 kronor eller, om beskattningsbar förmögenhet skall fastställas gemensamt för den skattskyldige och hans make eller barn enligt bestämmelserna i 12 § 1 mom. lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt, de gemensamma skattepliktiga förmögenhetstillgångarna uppgick till minst 180 000 kronor,

⁵ Förutvarande 28 § upphävd genom 1984: 1081.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

9) de uppgifter som behövs för beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring eller fastighetsskatt enligt lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt.

Skall den skattskyldige taxeras för barns eller annans förmögenhet, skall uppgift lämnas också om sådan förmögenhet enligt första stycket 8 som om förmögenheten tillhörde den skattskyldige.

36 §⁶

Deklarationsskyldig, från vilken självdeklaration icke har inkommit inom föreskriven tid, får anmanas att avge självdeklaration.

Den som inte har fullgjort sin deklarationsskyldighet i rätt tid får anmanas att avge självdeklaration.

Är avlämnad självdeklaration icke så upprättad, som i denna lag föreskrivs, får den deklarationsskyldige anmanas att inkomma med felande uppgift eller, där deklarationen är i väsentliga avseenden bristfällig, med ny, på behörigt sätt upprättad deklaration.

37 §

Nuvarande lydelse

1 mom.⁷ Till ledning vid inkomsttaxering och registrering av preliminär A-skatt, som har innehållits genom skatteavdrag, skall varje år utan anmaning avlämnas uppgifter (kontrolluppgifter) för det föregående kalenderåret enligt följande uppställning.

Uppgiftsskyldig

1. a) Statlig och kommunal myndighet,

b) aktiebolag, ekonomisk förening, fond, stiftelse och annan juridisk person än dödsbo,

c) fysisk person och dödsbo, som bedrivit rörelse eller jordbruk, däri inbegripet skogsbruk, i fråga om förmåner, som utgått från sådan förvärvskälla, samt om förmåner som utgått från sådan förvärvskälla, samt

Vem uppgiften skall avse

Den som hos den uppgiftsskyldige innehaft anställning eller uppdrag eller utfört tillfälligt arbete eller som av den uppgiftsskyldige åtnjutit pension, livränta eller periodiskt utgående ersättning, ävensom den som åtnjutit förmån från personalstiftelse eller annan stiftelse.

Vad uppgiften skall avse

Avlöning, arvode, annan ersättning eller förmån, oavsett huruvida denna utgått kontant eller såsom naturaförmån samt oavsett om den samma utgör ersättning för kostnader, som mottagaren haft att bestrida. Har mottagaren haft att erlagga vederlag för åtnjuten naturaförmån, skall uppgift om förmånen och vederlaget lämnas. Avser livränta skadestånd till följd av personskada skall

⁶ Senaste lydelse 1979: 490.

⁷ Senaste lydelse 1984: 841.

d) fysisk person och dödsbo, som innehaft annan fastighet, i fråga om förmåner som utgått från sådan förvärvskälla.

angivas om livräntan utgör skattepliktig intäkt.

Undantag:

a) *folkpension, när tilläggspension enligt lagen om allmän försäkring icke åtnjutes,*

b) ersättning och förmån i anledning av tillfälligt arbete, om det som mottagaren sammanlagt åtnjutit haft ett lägre värde än 100 kronor för hela året.

4 a. Den som utbetalt utdelning å aktie i svenskt aktiebolag, på vid vilket 3 kap. 8 § aktiebolagslagen (1975: 1385) eller lagen (1970: 596) om förenklad aktiehantering är tillämplig, liksom bank, som avses i 1 § aktiefondslagen (1974: 931), vilken utbetalt utdelning å andel i svensk aktiefond för vilken register föres enligt 31 § sistnämnda lag samt den som utbetalt utdelning från utländsk juridisk person, om utdelningen utbetalats genom Värdepapperscentralen VPC Aktiebolags försorg.

Den som är berättigad att lyfta utdelning för egen del vid utdelningstillfället.

Den utbetalda utdelningen.

Föreslagen lydelse

1 mom. Till ledning vid inkomsttaxering, *förmögenhetstaxering* och registrering av preliminär A-skatt, som har innehållits genom skatteavdrag, skall varje år utan anmaning avlämnas uppgifter (kontrolluppgifter) för det föregående kalenderåret enligt följande uppställning.

Uppgiftsskyldig

1. a) Statlig och kommunal myndighet,

b) aktiebolag, ekonomisk förening, fond, stiftelse och annan juridisk person än dödsbo,

c) fysisk person och dödsbo, som bedrivit rörelse eller jordbruk, däri inbegripit skogsbruk, i fråga om förmåner, som utgått från sådan

Vem uppgiften skall avse

Den som hos den uppgiftsskyldige innehaft anställning eller uppdrag eller utfört tillfälligt arbete eller som av den uppgiftsskyldige åtnjutit pension, livränta eller periodiskt utgående ersättning, ävensom den som åtnjutit förmån från personalstiftelse eller annan stiftelse.

Vad uppgiften skall avse

Avlöning, arvode, annan ersättning eller förmån, oavsett huruvida denna utgått kontant eller såsom naturaförmån samt oavsett om densamma utgör ersättning för kostnader, som mottagaren haft att bestrida. Har mottagaren haft att erlagga vederlag för åtnjuten naturaförmån skall uppgift om förmånen

förvärvskälla, samt

d) fysisk person och dödsbo, som innehaft annan fastighet, i fråga om förmåner som utgått från sådan förvärvskälla.

och vederlaget lämnas. Avser livränta skadestånd till följd av personskada skall angivas om livräntan utgör skattepliktig intäkt.

Undantag:

b) ersättning och förmån i anledning av tillfälligt arbete, om det som mottagaren sammanlagt åtnjutit haft ett lägre värde än 100 kronor för hela året.

4 a. Den som utbetalt utdelning på aktie i svenskt aktiebolag, på vilket 3 kap. 8 § aktiebolagslagen (1975: 1385) eller lagen (1970: 596) om förenklad aktiehantering är tillämplig, liksom bank, som avses i 1 § aktiefondslagen (1974: 931), vilken utbetalt utdelning på andel i svensk aktiefond för vilken register förs enligt 31 § sistnämnda lag samt den som utbetalt utdelning från utländsk juridisk person, om utdelningen utbetalats genom Värdepapperscentralen VPC Aktiebolags försorg.

Den som är berättigad att lyfta utdelning för egen del vid utdelningstillfället.

Den utbetalda utdelningen sam för fysisk person också aktieinnehavet vid årets utgång.

Nuvarande lydelse

5 mom.⁸ Den som har att avlämna kontrolluppgift enligt 1 mom. punkterna 1, 2, 3 b–3f, 7 eller 9 skall senast den 31 januari under taxeringsåret till inkomsttagaren översända uppgift med de upplysningar som lämnas i kontrolluppgiften.

Föreslagen lydelse

5 mom. Den som har att avlämna kontrolluppgift enligt 1 mom. punkterna 1, 2, 3, 3 b–3 h, 4 a, 7, 8 eller 9 skall senast den 31 januari under taxeringsåret till inkomsttagaren översända meddelande med de upplysningar som lämnas i kontrolluppgiften.

Föreslagen lydelse

8 mom. Till ledning vid inkomsttaxering och förmögenhetstaxering skall varje år utan anmaning avlämnas kontrolluppgift för det föregående kalenderåret enligt följande uppställning.

⁸ Senaste lydelse 1983: 318.

Uppgiftsskyldig

1. Den som yrkesmässigt bedrivit inlåning eller på annat sätt yrkesmässigt ombesörjt att pengar blivit räntebärande.

2. Den som gett ut skuldförbindelse för den allmänna marknaden.

3. Värdepapperscentralen VPC Aktiebolag.

4. Förening som från medlemmar mottagit pengar för förräntning.

Vem uppgiften skall avse

Den som gottskrivits ränta eller till vilken ränta utbetalats (borgenär).

Undantag:

Bank, hypoteksinstitut, försäkringsanstalt, aktiebolag och förening som tilldelats organisationsnummer.

Vad uppgiften skall avse

Ränta som den uppgiftsskyldige sammanlagt gottskrivit eller utbetalat till borgenären samt dennes sammanlagda fordran på den uppgiftsskyldige vid årets utgång.

Undantag:

a) Ränta som gottskrivits eller utbetalats av uppgiftsskyldig som avses i punkt 1, 2 eller 4 men inte hänför sig till sådan verksamhet som avses i dessa punkter.

b) Ränta som inte utgör skattepliktig inkomst enligt 3 § lagen (1978:423) om skattelättnader för vissa sparformer eller lagen (1983:891) om skattelättnader för allmanssparande.

c) Ränta och fordran på konto, som inte är knutet till person- eller organisationsnummer och som öppnats före den 1 januari 1985, om räntan inte för kontohavaren eller, om det finns flera kontohavare, för någon av dem uppgår till 100 kronor.

I kontrolluppgift skall anges namn och postadress samt person- eller organisationsnummer för såväl den uppgiftsskyldige som borgenären. För dödsbo får i stället för organisationsnummer den avlidnes personnummer anges. Kan person- eller organisationsnummer inte anges för en borgenär skall såvitt möjligt dennes födelsetid redovisas eller om borgenären är en juridisk person, namn och postadress samt personnummer för den som får förfoga över ränta eller fordran.

Innehas ett konto av mer än en kontohavare skall ränta och fordran fördelas lika mellan kontohavarna om inte annat förhållande är känt för den uppgiftsskyldige.

Bestämmelserna i 2 mom. elfte och tolfte styckena, 4 mom. första och andra styckena samt 5 mom. skall tillämpas på kontrolluppgift enligt detta moment.

39 §

Nuvarande lydelse

I mom. I särskilda fall skola efter anmaning kontrolluppgifter för näst-föregående kalenderår avlämnas på sätt framgår av följande uppställning:

<i>Uppgiftsskyldig</i>	<i>Vem uppgiften skall avse</i>	<i>Vad uppgiften skall avse</i>
3. Bankaktiebolag, sparbank eller annan penninginrättning.	Namngiven skattskyldig.	Gottgjord ränta <i>ävensom</i> beloppet av <i>den skattskyldiges</i> innestående medel vid viss angiven tidpunkt.
5. Fysisk eller juridisk person, som haft fordran.	Namngiven skattskyldig.	Ränteinkomst från <i>den skattskyldige ävensom</i> beloppet av <i>den skattskyldiges</i> skuld vid viss angiven tidpunkt.
6. Försäkringsanstalt eller understödsförening.	Namngiven skattskyldig.	Arten av uppgiven anstalt försäkring, beloppet av premie eller annan avgift, tid då sådan mottagits, utbetalt försäkringsbelopp samt värdet och arten av åtnjutna förmåner i övrigt, som icke enligt annan föreskrift uppgivits.
8. Den som bedrivit förmedlingsförverksamhet eller därmed jämförlig verksamhet, om uppgift icke skolas lämnas utan anmaning.	Namngiven skattskyldig.	Ersättning eller vederlag som förmedlats eller varom uppgift eljest finnes tillgänglig.

Föreslagen lydelse

I mom. I särskilda fall skola efter anmaning kontrolluppgifter för näst-föregående kalenderår avlämnas på sätt framgår av följande uppställning:

<i>Uppgiftsskyldig</i>	<i>Vem uppgiften skall avse</i>	<i>Vad uppgiften skall avse</i>
3. Bankaktiebolag, sparbank eller annan penninginrättning.	Namngiven <i>person</i> .	Gottgjord ränta <i>och</i> beloppet av innestående medel vid viss angiven tidpunkt.
5. Fysisk eller juridisk person, som haft fordran.	Namngiven <i>gäldenär</i> .	Ränteinkomst från <i>gäldenär och</i> beloppet av <i>gäldenärens</i> skuld vid viss angiven tidpunkt.
6. Försäkringsanstalt eller understödsförening.	Namngiven <i>person</i> .	Arten av uppgiven försäkring, beloppet av premie eller annan avgift, tid då sådan mottagits, utbetalt försäkringsbelopp samt värdet och arten av åtnjutna förmåner i övrigt, som icke enligt annan föreskrift uppgivits.

8. Den som bedrivit förmedlingsverksamhet eller därmed jämförlig verksamhet, om uppgift icke skolat lämnas utan anmaning.

Namngiven person.

Ersättning eller vederlag som förmedlats eller varom uppgift eljest finnes tillgänglig.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

43 §

2 mom.⁹ Med uppgifter, som har avgivits enligt 1 mom. och rör utdelning på svenska aktier eller andelar i svensk aktiefond, skall förfaras enligt kupongskattelagen.

Övriga enligt 1 mom. avgivna uppgifter, som avser utdelning, skall för varje år senast den 31 januari nästföljande år av den som har mottagit uppgifterna avlämnas i enahanda ordning som gäller för avlämnade av kontrolluppgifter, som avses i 37 § 1 mom. punkterna 1-4. Har i något fall utbetalning av utdelning skett utan att uppgiftsskyldighet vederbörligen har fullgjorts, skall vid uppgifternas avlämnande lämnas upplysning här- om.

Enligt 1 mom. avgivna uppgifter, som avser ränta, skall avlämnas i den omfattning och ordning som föreskrivs av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer. Har avlämnade uppgifter icke inom fem år infordrats får de förstöras.

Värdepapperscentralen skall lämna uppgift angående utbetalning av ränta på sådan förskrivning, som anges i 1 mom. första stycket b), i den omfattning och ordning som föreskrivs av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer. Uppgift angående sådan utbetalning skall bevaras av värdepapperscentralen under fem år.

66 a §

Vid inkomsttaxeringen skall särskilt iakttas att den skattskyldige medges de avdrag som han har rätt till enligt 33 § 2 mom., 39 § 3 mom., 45 § första stycket, 46 § 1 mom. första stycket och 50 § 2 mom. fjärde stycket kommunalskattelagen (1928:370).

⁹ Senaste lydelse 1979: 490.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

66 b §

Taxering får beslutas på grundval av en förenklad självdeklaration utan att den som avgett deklarationen underrättats om och beretts tillfälle att yttra sig över

1. vad som från folkbokföringsmyndighet har inhämtats i fråga om förutsättningarna för sådan skattereduktion som enligt 2 § 4 mom. uppbördslagen (1953:272) får åtnjutas av ogift skattskyldig eller

2. kontrolluppgift som den lokala skattemyndigheten fått enligt 37 § och som avser inkomst av tjänst eller kapital.

Har den skattskyldige lämnat en förenklad självdeklaration, får taxering beslutas på grundval av denna, även om förutsättningarna enligt 24 § 2 mom. för en sådan självdeklaration inte föreligger i alla delar. Detta gäller dock inte om uppgift skall lämnas om inkomst av rörelse eller jordbruksfastighet eller av annan fastighet, för vilken intäkten skall beräknas enligt 24 § 1 mom. kommunalskattelagen (1928:370).

70 §¹⁰

För skattskyldig vars taxeringar har beslutats eller kan antas bli beslutade på grundval av en förenklad självdeklaration skall utfärdas ett särskilt meddelande (taxeringsmeddelande) med upplysning om det underlag som föreligger för hans taxeringar samt de ytterligare upplysningar som föreskrivs av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Taxeringsmeddelandet skall utfärdas av den lokala skattemyndighet som skall införa taxeringarna i skattelängd.

¹⁰ Förutvarande 70 § upphävd genom 1978: 316.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Taxeringsmeddelandet skall sändas till den skattskyldige före utgången av juni under taxeringsåret. Är det påkallat av särskilda skäl får taxeringsmeddelandet sändas efter denna tidpunkt.

100 §¹¹

Besvär må jämväl i särskild ordning anföras av den skattskyldige,

1) om han taxerats för inkomst eller förmögenhet, som icke är av skattepliktig natur,

2) om han taxerats för inkomst eller förmögenhet, för vilken han icke är skattskyldig,

3) om han taxerats till kommunal inkomstskatt för garantibelopp för fastighet, vilket icke bort för honom upptagas såsom skattepliktig inkomst,

4) om han taxerats för samma inkomst eller förmögenhet på mer än en ort eller eljest taxerats å orätt ort,

5) om hans taxering blivit oriktig på grund av felräkning, misskrivning eller annat uppenbart förbiseende,

6) om han, till följd av underlåtenhet att avgiva deklaration eller annan uppgift eller på grund av felaktighet i deklaration eller i annan uppgift från honom eller i kontrolluppgift eller i handling som legat till grund för sådan deklaration eller uppgift, taxerats till väsentligt högre belopp än som svarar mot hans inkomst eller förmögenhet,

5) om hans taxering blivit oriktig på grund av felräkning, misskrivning eller annat uppenbart förbiseende *eller på grund av att kontrolluppgift enligt 37 §, som avser inkomst av tjänst eller kapital, saknats eller varit felaktig,*

6) om han, till följd av underlåtenhet att avgiva deklaration eller annan uppgift eller på grund av felaktighet i deklaration eller i annan uppgift från honom eller i *annan* kontrolluppgift *än som avses i 5* eller i handling som legat till grund för sådan deklaration eller uppgift, taxerats till väsentligt högre belopp än som svarar mot hans inkomst eller förmögenhet,

7) om han eljest kan åberopa omständighet eller bevis som bort föranleda väsentligt lägre taxering eller väsentligt lägre skatt på grund av taxeringen,

8) om han icke erhållit avräkning av utländsk skatt som han är berättigad till.

I de fall som angivas i första stycket vid 6) och 7) må besvärstalan ej tagas upp till prövning, med mindre den kan grundas på omständighet eller bevis, varom kännedom saknats vid fastställandet av den taxering vari rättelse sökes, och det framstår såsom ursäktligt att den skattskyldige icke i annan ordning åberopat omständigheten eller beviset till vinnande av riktig taxering.

Besvär som avses i denna paragraf må anföras inom fem år efter taxeringsåret.

¹¹ Senaste lydelse 1982: 1100.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

101 §

1 mom. Taxeringsintendent må inom tid, som angives i 100 §, i där avsedda fall anföras besvär till den skattskyldiges förmån samt i det vid 5) i första stycket av samma paragraf omförmälda fallet jämväl anföras besvär med yrkande om ändring i taxering till den skattskyldiges nackdel.

1 mom. Taxeringsintendent får inom tid, som anges i 100 §, i där avsedda fall anföras besvär till den skattskyldiges förmån samt i de vid 5 i första stycket av samma paragraf angivna fallen även anföras besvär med yrkande om ändring i taxering till den skattskyldiges nackdel. Besvär till den skattskyldiges nackdel får dock ej anföras om den skatt som inte påförts är att anse som ringa.

116f §¹²

Skattetillägg utgår ej i samband med rättelse av felräkning eller misskrivning som uppenbart framgår av deklaration eller annat skriftligt meddelande från den skattskyldige.

Skattetillägg utgår ej i samband med rättelse av felräkning eller misskrivning, som uppenbart framgår av deklaration eller annat skriftligt meddelande från den skattskyldige. Detsamma gäller vid rättelse av oriktig uppgift i fråga om inkomst av tjänst eller kapital, om rättelsen har gjorts eller hade kunnat göras med ledning av kontrolluppgift enligt 37 § som varit tillgänglig för taxeringsnämnden före taxeringsperiodens utgång.

Skattetillägg utgår ej heller i den mån avvikelse avser bedömning av i skriftligt meddelande framställt yrkande, såsom fråga om yrkat avdrag eller värde av naturaförmån eller tillgång, och avvikelserna icke gäller uppgift i sak.

Har skattskyldig frivilligt rättat oriktig uppgift utgår ej skattetillägg.

116g §¹³

Har skattskyldig underlåtit att avlämna självdeklaration, som skall avgivas utan anmaning, eller avlämnas sådan deklaration först efter utgången av den i 34 § 1 mom. eller med stöd av 34 § 2 mom. föreskrivna tiden, påförs honom särskild avgift (förseningsavgift). Sådan avgift påförs annan skattskyldig än aktiebolag med en procent av den högsta beskattningsbara inkomsten vid taxeringen av den skattskyldige för inkomst i

Har skattskyldig, som utan anmaning skall avge självdeklaration, inte kommit in med självdeklaration inom föreskriven tid, påförs honom särskild avgift (förseningsavgift). Sådan avgift påförs annan skattskyldig än aktiebolag med en procent av den högsta beskattningsbara inkomsten vid taxeringen av den skattskyldige för inkomst i kommunen, samt med tre tiondels procent av den vid taxeringen fastställda skattepliktiga för-

¹² Senaste lydelse 1978: 196.

¹³ Senaste lydelse 1978: 196.

Nuvarande lydelse

kommunen, samt med tre tiondels procent av den vid taxeringen fastställda skattepliktiga förmögenheten i den mån den överstiger skattefritt belopp som tillkommer den skattskyldige vid förmögenhetsbeskattningen, dock med högst 300 kronor för en skattskyldig vid en och samma taxering. Aktiebolag påförs förseningsavgift enligt detta stycke med 500 kronor.

Har skattskyldig trots anmaning icke avgivit självdeklaration inom föreskriven tid, bestäms förseningsavgiften till två gånger det belopp som utgår enligt första stycket, dock lägst till 100 kronor för annan skattskyldig än aktiebolag.

Föreslagen lydelse

mögenheten i den mån den överstiger skattefritt belopp som tillkommer den skattskyldige vid förmögenhetsbeskattningen, dock med högst 300 kronor för en skattskyldig vid en och samma taxering. Aktiebolag påförs förseningsavgift enligt detta stycke med 500 kronor.

Har skattskyldig trots anmaning icke avgivit självdeklaration inom föreskriven tid, bestäms förseningsavgiften till två gånger det belopp som utgår enligt första stycket, dock lägst till 100 kronor för annan skattskyldig än aktiebolag.

Detsamma gäller, om den skattskyldige har att fullgöra sin deklarationsskyldighet genom att avlämna en allmän självdeklaration och han inte efterkommit en anmaning att avge sådan deklaration inom den tid som föreskrivs i anmaningen.

Har skattskyldig inom föreskriven tid avlämnat deklarationshandling, som ej är behörigen undertecknad, utgår förseningsavgift endast om handlingen icke fullständigas med underskrift inom tid som föreskrivs i anmaning. I sådant fall beräknas avgiften enligt andra stycket.

120 §¹⁴

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet underlåter att fullgöra skyldighet enligt 37 eller 38 § dömes till böter.

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet underlåter att fullgöra skyldighet enligt 37 eller 38 § skall dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

Till böter, högst femhundra kronor, dömes

1) den som ej fullgör skyldighet enligt 30 § 1 mom. eller 34 § 3 mom. att avlämna där avsedda handlingar eller uppgifter,

2) den som ej fullgör skyldighet att utan anmaning avlämna uppgift, som avses i 33 §, rörande inkomst och förmögenhet, som icke i självdeklaration uppgivits till beskattning,

3) den som ej fullgör vad honom åligger på grund av förordnande, som i 40 § sägs,

¹⁴ Senaste lydelse 1975: 264.

4) den som ej fullgör i 42 § eller 42 a § 1 mom. föreskriven skyldighet att utan anmaning avlämna särskilda uppgifter från bostadsförening eller bostadsaktiebolag eller sådan juridisk person som förvaltar samfällighet.

5) den som ej fullgör i 43 § 1 mom., 2 mom. andra och tredje styckena samt 3 mom. föreskriven skyldighet att avlämna uppgifter om utdelningar och räntor, samt

6) den som ej fullgör skyldighet enligt 44 § att lämna uppgift till ledning vid beskattning utom riket.

I ringa fall dömes ej till ansvar enligt första eller andra stycket.

Ansvar enligt första eller andra stycket inträder ej, om gärningen är belagd med straff i skattebrottslagen.

1. Den nya lydelsen av 116f § träder i kraft dagen efter den dag då lagen enligt uppgift på den har kommit ut från trycket i Svensk författningssamling. Övriga bestämmelser träder i kraft den 1 juli 1985.

2. Den nya lydelsen av 116f § tillämpas första gången vid 1985 års taxering såvitt avser oriktig uppgift i fråga om inkomst av tjänst och första gången vid 1989 års taxering såvitt avser oriktig uppgift i fråga om inkomst av kapital. Övriga bestämmelser – utom såvitt avser 39 § 1 mom. – tillämpas första gången i fråga om 1987 års taxering.

3. I fråga om 1987 och 1988 års taxeringar tillämpas följande.

a) I stället för vad som i 28 § första stycket 5 anges om intäkter, som skall upptas i den förenklade självdeklarationen, skall alla intäkter som är att hänföra till inkomst av kapital upptas.

b) Kontrolluppgift enligt 37 § 8 mom. behöver lämnas endast om den sammanlagda ränta som gottskrivits eller utbetalats till borgenären uppgår till minst 500 kronor. Vidare gäller i stället för beloppet 100 kronor enligt undantagsbestämmelsen i samma moment första stycket c beloppet 1 000 kronor.

c) Vad som i 66b § första stycket 2 sägs om kontrolluppgift som avser inkomst av kapital skall inte tillämpas.

3 Förslag till

Lag om ändring i uppbördslagen (1953: 272)

Härigenom föreskrivs att 32 § och 69 § 1 mom. uppbördslagen (1953: 272)¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

32 §²

På tillkommande skatt skall skattskyldig betala ränta (*respitränta*). Räntebelopp som understiger femtio kronor påförs inte. Ränta utgår för visst kalenderår efter den räntesats som *vid den årliga debiteringen det året gäller vid beräkning av ö-skatte*ränta med tillägg av tre procentenheter. Vid beräkning av ränta för tid som infaller efter utgången av det år då skatten debiteras tillämpas dock den räntesats som gäller för debiteringsåret

På tillkommande skatt skall skattskyldig betala ränta (*respitränta*). Räntebelopp som understiger femtio kronor påförs inte. Ränta utgår för visst kalenderår efter den räntesats som *motsvarar det av riksbanken fastställda diskonto vid utgången av året före det år för vilket ränta skall beräknas* med tillägg av tre procentenheter. Vid beräkning av ränta för tid som infaller efter utgången av det år då skatten debiteras tillämpas dock den räntesats som gäller för debiteringsåret.

Vid beräkning av respitränta gäller,

att i den tillkommande skatten icke inräknas skattetillägg eller förseningsavgift enligt taxeringslagen och ej heller kvarskatteavgift, respitränta och anståndsrenta;

att ränta utgår från och med den 1 april året näst efter taxeringsåret, dock att ränta på ö-skatte

ränta, restitutionsränta och skatt, som återbetalts enligt 68 § 2 mom. och ingår i tillkommande skatt, skall utgå från utgången av den månad, då beloppet utbetalts;

att ränta utgår till och med den månad, då skatten förfaller till betalning eller, om skatten skall betalas under två uppbörds

månader, till och med den första uppbörds

månaden, dock ej i något fall för längre tid än två år, samt

att ränta utgår i helt krontal, varvid öretal bortfaller.

Ändras debitering av tillkommande skatt sker ny beräkning av ränta.

Bestämmelserna i denna lag om tillkommande skatt skall tillämpas på respitränta.

69 §

1 mom.³ Om preliminär skatt, som har inbetalats eller som, utan att så har skett, skall gottskrivas skattskyldig på grund av att arbetsgivaren gjort skatteavdrag, överstiger den slutliga skatten skall ränta (*ö-skatte*ränta)

¹ Lagen omtryckt 1972: 75.

Senast lydelse av lagens rubrik 1974: 771.

² Senaste lydelse 1983: 977.

³ Senaste lydelse 1983: 977.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

beräknas på det överskjutande beloppet. Vid ränteberäkningen gäller bestämmelserna i 27 § 3 mom. andra och tredje styckena i tillämpliga delar.

Ränta utgår för en beräknad tid av tolv månader. Har preliminär skatt, som avses i 27 § 2 mom. 3, betalats efter den 18 januari året efter inkomståret men senast den 30 april samma år, skall dock ränta på sådan skatt utgå för en tid av sex månader. *Räntebeloppen får sammanlagt inte överstiga 100 000 kronor.* Öretal som uppkommer vid ränteberäkningen bortfaller.

Ränta beräknas enligt den räntesats som motsvarar det av riksbanken fastställda diskonto som gäller vid utgången av december året före taxeringsåret.

Ränta utgår för en beräknad tid av tolv månader. Har preliminär skatt, som avses i 27 § 2 mom. 3, betalats efter den 18 januari året efter inkomståret men senast den 30 april samma år, skall dock ränta på sådan skatt utgå för en tid av sex månader. Öretal som uppkommer vid ränteberäkningen bortfaller.

Ränta beräknas på den del av överskjutande belopp som inte överstiger 20 000 kronor enligt en räntesats som motsvarar halva det av riksbanken fastställda diskonto som gällde vid utgången av året före taxeringsåret och på övrig del enligt en räntesats som motsvarar fjärdedelen av diskontot.

Räntesatserna bestäms till procenttal med högst en decimal, som i förekommande fall avrundas uppåt.

Bestämmelserna i denna lag om tillkommande skatt skall tillämpas på ö-skatteränta.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1986 och tillämpas första gången i fråga om ränta som beräknas enligt den årliga debiteringen år 1986.

4 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1959: 551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring

Härigenom föreskrivs att 4 § lagen (1959: 551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §²

Vid bestämmande av pensionsgrundande inkomst skall, utöver vad som framgår av lagen om allmän försäkring, gälla följande.

Värdet av naturaförmån i form av kost, bostad eller bil till arbetstagare, som skall betala sjömansskatt, skall uppskattas i enlighet med vad som föreskrivs av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Värdet av bilförmån skall uppskattas enligt de grunder som gäller för värdering av förmånen vid uppbörd av arbetsgivaravgifter enligt lagen (1981: 691) om socialavgifter. Vad nyss sagts gäller också beträffande förmån av kost, bostad eller bil i fall som avses i 3 § första stycket.

Vid beräkning av inkomst av anställning skall avdrag göras för kostnader som arbetstagaren haft att betrida i innehavd anställning, i den mån kostnaderna, minskade med erhållen kostnadsersättning, överstiger *ettusen* kronor.

Vid beräkning av inkomst av anställning skall avdrag göras för kostnader som arbetstagaren haft att betrida i innehavd anställning, i den mån kostnaderna, minskade med erhållen kostnadsersättning, överstiger *tretusen* kronor.

Riksförsäkringsverket får meddela särskilda föreskrifter angående beräkning av sådan inkomst av anställning, som enligt lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt hänförs till intäkt av jordbruksfastighet eller intäkt av rörelse.

Vid beräkning av inkomst av annat förvärvsarbete får från inkomst av en viss förvärvskälla inte dras av underskott i annan förvärvskälla.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1986. Äldre bestämmelser gäller fortfarande vid beräkning av pensionsgrundande inkomst för år 1985 eller tidigare år.

¹ Lagen omtryckt 1976: 1015.

Senaste lydelse av lagens rubrik 1976: 1015.

² Senaste lydelse 1984: 672.

5 Förslag till

Lag om ändring i skattebrottslagen (1971: 69)

Härigenom föreskrivs att 2 § skattebrottslagen (1971: 69) skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Den som till ledning för myndighets beslut i fråga om skatt eller avgift uppsåtligen avger handling med oriktig uppgift och därigenom föranleder att skatt eller avgift påföres med för lågt belopp eller tillgodoräknas med för högt belopp dömes för *skattebedrägeri* till fängelse i högst två år.

Detsamma gäller den som med avsikt att skatt eller avgift skall påföras med för lågt belopp underlåter att avge deklaration eller därmed jämförlig handling och därigenom föranleder att för lågt belopp påföres honom eller den han företräder.

För skattebedrägeri skall också den dömas som med uppsåt att skatt skall påföras med för lågt belopp överenskommer med sin arbetsgivare eller annan uppgiftsskyldig, att denne skall underlåta att fullgöra sin uppgiftsskyldighet enligt 37 § taxeringslagen (1956:623) och som därigenom föranleder att skatt på grundval av förenklad självdeklaration påförs honom med för lågt belopp.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1985.

6 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1982: 1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar

Härigenom föreskrivs att 8 § lagen (1982: 1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §¹

Den som i sin *allmänna* självdeklaration skall redovisa fastighet, för vilken intäkten skall beräknas schablonmässigt enligt 24 § 2 mom. kommunalskattelagen (1928: 370), aktie i bostadsaktiebolag eller andel i bostadsförening skall för varje uppdragstagare, till vilken under beskattningsåret ersättning betalats för uppdrag enligt 4 § 1-3 beträffande fastigheten eller bostadslägenhet som hör till aktien eller andelen, i deklarationen lämna uppgift om

1. namn och postadress samt i förekommande fall registreringsnummer till mervärdeskatt;

2. ersättningens storlek.

Den som i sin självdeklaration skall redovisa fastighet, för vilken intäkten skall beräknas schablonmässigt enligt 24 § 2 mom. kommunalskattelagen (1928: 370), aktie i bostadsaktiebolag eller andel i bostadsförening skall för varje uppdragstagare, till vilken under beskattningsåret ersättning betalats för uppdrag enligt 4 § 1-3 beträffande fastigheten eller bostadslägenhet som hör till aktien eller andelen, i deklarationen lämna uppgift om

1. namn och postadress samt i förekommande fall registreringsnummer till mervärdeskatt;

2. ersättningens storlek.

Uppgiftsskyldighet enligt första stycket föreligger inte, om ersättningen är mindre än 1 000 kronor.

I ersättningen skall inte räknas in vad som utgör betalning för material och dylikt.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1985.

¹ Senaste lydelse 1983: 856.

Bilaga 5

LAGRÅDET

Utdrag
PROTOKOLL
vid sammanträde
1985-03-19

Närvarande: f. d. justitierådet Hult, regeringsrådet Björne, justitierådet Gregow.

Enligt protokoll vid regeringssammanträde den 14 februari 1985 har regeringen på hemställan av statsrådet Feldt beslutat inhämta lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370),
2. lag om ändring i taxeringslagen (1956: 623),
3. lag om ändring i uppbördslagen (1953: 272),
4. lag om ändring i lagen (1959: 551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring,
5. lag om ändring i skattebrottslagen (1971: 69),
6. lag om ändring i lagen (1982: 1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar,
7. lag om ändring i lagen (1984: 151) om punktskatter och prisregleringsavgifter.

Förslagen har inför lagrådet föredragits av kammarrättsassessorn Per-Erik Nistér, kammarrättsfiskalen Nils Dexe och kammarrättsfiskalen Åsa Sydén.

Regeringen har sedermera genom beslut den 18 mars 1985 återkallat sin begäran om lagrådets yttrande såvitt gäller 46 § och 56 § 1 och 2 mom. i förslaget till lag om ändring i taxeringslagen samt förslaget till lag om ändring i lagen om punktskatter och prisregleringsavgifter.

De remitterade förslagen föranleder följande yttrande av *lagrådet*:

Förslaget till lag om ändring i kommunalskattelagen

33 § 2 mom.

Momentet innehåller bestämmelser om det s. k. schablonavdraget från intäkter av tjänst. I momentets första stycke föreskrivs att skattskyldig, som haft intäkt av tjänst i form av kontant lön eller annan sådan ersättning, som enligt 11 kap. 2 § lagen (1962: 381) om allmän försäkring skall anses som inkomst av anställning, skall utöver kostnader som avses i punkt 3 av anvisningarna (till 33 §) anses ha haft utgifter till ett belopp av minst 3 000 kr. Avdraget får dock inte överstiga tio procent av intäkten, avrundat till närmast högre hundratal kr. I andra stycket (motsvarande nuvarande tredje stycket) anges att vad som sägs i första stycket inte skall gälla, om

summan av utgifterna uppgår till eller överstiger summan av intäkterna, och inte heller i den mån avdraget genom tillämpning av nyssnämnda stycke skulle komma att överstiga summan av intäkterna.

Bestämmelserna i andra stycket syftar till att hindra att schablonavdraget ensamt eller tillsammans med avdrag för faktiska kostnader i förvärvskällan föranleder underskott i inkomstslaget tjänst. Deras innebörd synes emellertid vara oklar, beroende på att andra stycket innefattar en äldre lydelse som anknyter till en tidigare form av schablonavdrag än den nu aktuella. Lagrådet föreslår att den åsyftade begränsningen av rätten till schablonavdrag sker genom ett tillägg till första styckets andra mening. Denna kan förslagsvis ges följande lydelse: "Avdraget ----- kronor, och ej heller ensamt eller tillsammans med kostnader som avses i punkt 3 av anvisningarna överstiga intäkten." Momentets andra stycke i det remitterade förslaget bör då utgå.

Förslaget till lag om ändring i taxeringslagen

37 § 5 mom.

Momentet innehåller en föreskrift om att den som har att avlämna kontrolluppgift enligt 1 mom. punkterna 1–3, 3b–3h, 4a eller 7–9 skall sända meddelande till inkomsttagaren i visst hänseende. Den föreslagna ändringen avser de punkter i 1 mom. till vilka skyldigheten att sända meddelande hänför sig.

En ändring av motsvarande innebörd bör göras i 2 mom. elfte stycket som inte upptagits i det remitterade förslaget.

120 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om straff för den som underlåter att fullgöra vissa skyldigheter enligt lagen. Ändring avses enligt remissen ske endast i det första av paragrafens tre stycken. Förslaget om ändring i 43 § 2 mom. bör emellertid föranleda en jämkning också i förevarande paragrafs andra stycke vid 5.

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.

Innehållsförteckning

Propositionen	1
Propositionens huvudsakliga innehåll	1
Propositionens lagförslag	3
1 Förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen	3
2 Förslag till lag om ändring i taxeringslagen	15
3 Förslag till lag om ändring i uppbördslagen	34
4 Förslag till lag om ändring i lagen om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen om allmän försäkring	38
5 Förslag till lag om ändring i skattebrottslagen	39
6 Förslag till lag om ändring i lagen om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar	40
7 Förslag till lag om upphävande av lagen om basenhet	41
8 Förslag till lag om ändring i lagen om statlig inkomstskatt	42
9 Förslag till lag om ändring i lagen om begränsning av skatt i vissa fall	44
Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde 1985-03-21	45
1 Inledning	45
2 Allmänna synpunkter	47
2.1 Skattesystemet behöver förenklas	47
2.2 Val av metod för en förenklad löntagarbeskattning	52
2.3 Utformningen av ett förenklat deklarationssystem	55
2.4 Uppgiftsskyldighet och ADB	61
3 Materiella beskattningsregler	64
3.1 Avdrag i inkomstslaget tjänst	64
3.2 Inkomst av kapital	68
3.2.1 Ränta på överskjutande preliminär skatt	68
3.2.2 Sparavdrag	69
3.2.3 Avdrag för förvaltningskostnader	70
3.3 Tillfällig förvärvsverksamhet	71
3.4 Avdrag för underhåll av icke hemmavarande barn	72
3.5 Avdrag för nedsatt skatteförmåga	73
3.5.1 Sjukdomskostnader	73
3.5.2 Existensminimum	75
3.5.3 Folkpensionärer	76
3.6 Skattereduktioner	79
3.7 Pensionsgrundande inkomst	80
4 Förfaranderegler	81
4.1 Deklarationsskyldigheten	81
4.1.1 Allmänna begränsningar i deklarationsskyldigheten	81
4.1.2 Förutsättningar för att få avge en förenklad självdeklaration	83
4.1.3 Redovisningen i den förenklade självdeklarationen	90
4.2 Kontrolluppgiftsskyldighet m. m.	96
4.2.1 Bankräntor o. d.	96
4.2.2 Aktieinnehav	101
4.2.3 Folkpension m. m.	102
4.2.4 Räntetillägg	103
4.3 Besluts- och underrättelseförfarandet	104
4.3.1 Beslut om taxering	104
4.3.2 Taxeringsmeddelande till de skattskyldiga	107
4.4 Rättelse av felaktiga taxeringsbeslut	110

4.5	Straffrättsliga sanktioner	113
4.6	Administrativa sanktioner	115
4.7	Deklarationsansånd m.m.	117
4.8	Sambandet med uttaget av preliminär skatt	118
4.9	Övriga frågor	119
4.9.1	Inledning	119
4.9.2	Antecknings- och upplysningsskyldighet	119
4.9.3	Granskningsrutiner	120
5	Genomförande och effekter	121
5.1	Ikraftträdande	121
5.2	Administrativa konsekvenser	121
5.3	Kostnadseffekter	123
6	Indexregleringen	124
7	Upprättade lagförslag	125
8	Författningskommentarer	126
	Förslaget till lag om ändring i kommunalskattelagen	127
	Förslaget till lag om ändring i taxeringslagen	129
	Förslaget till lag om ändring i uppbördslagen	138
	Förslaget till lag om ändring i lagen om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen om allmän försäkring	139
	Förslaget till lag om ändring i skattebrottslagen	139
	Förslaget till lag om ändring i lagen om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdrags ersättningar	140
	Övriga lagförslag	140
9	Hemställan	140
10	Beslut	140
Bilaga 1	Sammanfattning av betänkandet SOU 1984: 21	141
Bilaga 2	Lagförslagen i betänkandet SOU 1984: 21	146
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna	198
Bilaga 4	De av lagrådet granskade lagförslagen	200
Bilaga 5	Utdrag av lagrådets protokoll 1985-03-19	233